sezonski popust
10% do 25%
pri nakupu ročnih ur
od 6. 5. do 6. 6.
urarstvo budna
Glavni trg 16 Novo meto
tel.: 068 25 698

DOLENJSKI LIST

Št. 20 (2440), leto XLVII • Novo mesto, četrtek, 16. maja 1996 • Cena: 180 tolarjev

DOLENJSKI LIST četrtek
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

NAŠA ANKETA

Kaj je z zgodbo o uspehu?

Tudi neuspeh je uspeh, pač v premajhnem odmerku. Ali taka razlaga zadošča tudi kot odgovor na vprašanje, kako uspešna je v svojem vladanju slovenska liberalno-krščanska vlada? Zgodba o uspehu, ki jo je na predvečer zadnjih državnih volitev položila na vzglavje volilcem in državljanom Slovenije Drnovškova Liberalna demokracija Slovenije, se nekako vse bolj seli med pravljice, saj se številni statistični kazalci obračajo v nespodbudno smer. Gospodarska rast je počasnejša od napovedane, kar verjetno ni posledica pretehtane vladne politike, čeprav nekateri v Sloveniji ob tem povedo, da posamezne evropske države svojo gospodarsko rast načrtno upočasnjujejo. Ob tem, ko slovensko gospodarstvo ustvarja manj, pa se v državi vrstijo stavkovne zahteve za večjo delitev, zato je Slovenija najbrž že rekla zbogom enoštevilčni inflaciji in računa z dvoštevilčno. Ves čas se nekaj dogaja š številnimi podjetji in v njih, vendar je glavnina teh dogodkov še zmeraj nekako povezana s preoblikovanjem družbene lastnine v zasebno. Zaposlenost v državi upada, in to kljub velikim obljubam donedavna vladne stranke prenoviteljev o zagotovljenih delovnih mestih. Kaj menite o politiki vlade? Ali (še radi) slišite zgodbo o uspehu? Odgovori o tem so v tokratni anketi:

JANEZ MIHELIČ, delavec iz Bereče vasi pri Metliki: "Takšnega uspeha, kot so ga obljubljali nekateri politiki, v državi ni. Opažam, da nekoliko z zamudo slabo prihaja tudi v Belo krajino. Po Sloveniji si stavkajoči kar podajajo roke, vendar stavkajo predvsem tisti, ki si to lahko privoščijo. Navadni ljudje na svoji koži najbolj občutijo, koliko je zgodba o uspehu zares uspešna."

PETRA NEMANIČ, učenka črnomaljske gimnazije: "Mislim, da je kriza za državo, zlasti če je še mlada, normalna. Menim, da je po eni strani razumljivo, da politiki pred volitvami obljubljajo marsikaj, šele po volitvah pa se izkaže, kaj od obljubljenega je v resnici moč uresničiti. Vsega pa zagotovo ne. Za zdaj je v Sloveniji še kar dobro, upam le, da ne bo slabše."

MARKO ZAJC, študent ekonomije in menedžmenta iz Novega mesta: "Časi so za Slovence negotovi, vlada nima jasne vizije pri vstopu v evropsko skupnost. Sreča, da bo vse skupaj prišlo samo, tako kot se samo rešuje gospodarstvo. Vendar sem optimist. Nezaposlenost ni tako velika, kot jo prikazujejo. Morda bo papež naredil manjši čudež, okrepil slovensko zavest in nas nacionalno povezal."

JOŽE JORDAN, upokojenec iz Kostanjevice: "Največje zlo za narod je, da so firme tako pokopali. Lastninjenje firm, kakršno je, za Slovenijo ni uspeh. Človek težko kaj doseže. Delavec je na nivoju osemitridesetega leta. V Sloveniji se kar skoraj vsa oblast seli v Ljubljano. Tudi naša občina v zadnjem času ni posebno uspešna. Včasih je bila med najbogatejšimi, danes ni več."

DARINKA CVETKO-ŠEGOTA, podžupanja občine Brežice: "Hudo uspešna vlada ravno ni, saj vse poteka počasi. Zakoni se sprejemajo počasi. Pot od republike do občine je predolga. V celoti gledano: gre za neučinkovito oblast in v delovanju sistema je premalo spoštovanja 'hierrahije' in premalo je odgovornosti. Povečati se mora odgovornost, treba je več pravnega reda."

DAMJAN POPELAR, študent 2. letnika arhitekture v Ljubljani, doma v Zgornjih Mladetičah: "Ne verjamem zgodbi o uspehu kar tako, če ni podprta z realnimi dosežki. Najprej je vsekakor treba kaj pokazati, potem se šele morda lahko kdo s čim pohvali. Tako vsaj bi bilo prav in moralno. Za politiko in njene veljake pa običajno ta kategorija tako ne velja. Včasih celo za vlado ne!"

MARJAN KOTAR, samostojni podjetnik z gradbeno mehanizacijo iz Velike Ševnice: "Jaz še nekako shajam, toda časi so vse hujši tudi zame, zato po malem že razmišljam, kako bi poskrbel zase in za družino s kakšnim manj napornim poslom. Ob naraščajočih cenah oziroma inflaciji, ki se letos gotovo ne bo zaustavila pod 10 odstotki, vse manj verjamem, da bi naj bila to zgodba o uspehu."

CIRILA ŽLINDRA, direktorica APPNI (SDK) v Kočevju: "Zgodba o uspehu je nastala na osnovi statističnih podatkov, ki so kazali na uspešnost. Na vzroke, ki so kazali na pozitivne podatke, niso bili pozorni, ker oblastniki potrebujejo takšne parole. Potrebujemo pa jih tudi ostali, saj v nek uspeh moramo verjeti. Če bi vsi pozitivneje razmišljali in delovali, zgodba o uspehu ne bi bila nerealna."

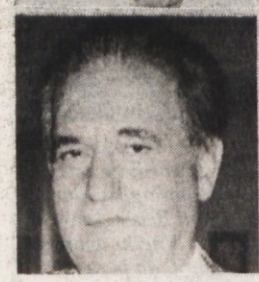

JANEZ NOVAK, župan občine Loški potok: "Zgodba o uspehu je realna, najbolj pa se odraža na gospodarskem področju Slovenije v svetu. Doma se ta uspeh toliko ne vidi, ker smo v tranziciji gospodarstva, ki traja dlje, kot je bilo mišljeno. To negativno vpliva na zgodbo o uspehu, ki je uresničljiva vsaj v 80 odstotkih. S korekcijami gospodarstva bi se dalo marsikaj narediti."

Hrvaška gradi še svojo cesto ob reki Kolpi

Izjava predsednice občine Delnice Maje Stipaničić

DELNICE, OSILNICA - Maja Stipaničić, predsednica občine Delnice je pred kratkim obiskala Osilnico in v pogovoru z županom občine Osilnica Antonom Kovačem in županom občine Loška dolina Jernejem Zabukovcem povedala, da bodo letos na hrvaški strani Kolpe zanesljivo asfaltirali še zadnji odsek regionalne ceste med Brodom na Kolpi in Osilnico, in sicer od Kužlja do mostu preko Kolpe pri Mirtovičih. Po tej cesti vozi tudi slovenski avtobus do Osilnice in tovornjaki za to smer, medtem ko osebni avtomobili vozijo po asfaltiranem kolovozu po slovenski strani Kolpe.

DR. MAJA STIPANIČIĆ, predsednica občine Delnice, sodi v zdravniško družino iz Delnic, ki je že sto let in več nudila zdravstveno oskrbo prebivalcem na slovenski in hrvaški strani Kolpe in Čabranke.

Nadalje je povedala, da bodo letos razširili kolovoz po hrvaški strani Kolpe od Gašparcev (Mirtovičev) preko Turkov in Ložca (hrvaškega) ter na novo uredili cesto v makadamski izvedbi od Ložca do vasi Hrvatsko pri Osilnici, kjer zdaj ceste ali kolovoza sploh ni. Na hrvaški strani bodo zgradili še most preko Kolpe med vasema Hrvatsko in Zamost, in bo tako Brod na Kolpi po hrvaški strani Kolpe in Čabranke povezan s Čabrom.

To pomeni, da bosta poslej v dolini reke Kolpe in Čabranke potekali dve cesti, medtem ko je do osamosvojitve Hrvaške in Slovenije kraje na obeh bregovih teh rek povezovala le ena.

J. PRIMC

BRIGADIRJI V SEMIČU 25. JUNIJA

Srečanje brigadirjev bo 25. junija 1996 (in ne 25. maja, kot je bilo pomotoma objavljeno) ob 11. uri v Semiču. Prijave sprejema Klub brigadirjev pri Območnem odboru ZZB NOV Novo mesto do konca maja vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure na telefon 325-111. Prijavite se lahko tudi pisno ali osebno.

Nepogrešljivi fizioterapevti

Tridnevni simpozij slovenskih fizioterapevtov na Otočcu - Zbornica skrbi za stalno izobraževanje - Na Dolenjskem premalo fizioterapevtov

OTOČEC - Od 8. do 10. maja je bil na Otočcu 2. simpozij slovenskih fizioterapevtov, ki ga je pripravila Zbornica fizioterapevtov Slovenije, glavni pokrovitelj pa je bila družba Krka Zdravilišča. Tema tokratnega strokovnega srečanja je bila Vloga fizioterapevta v zdravstvenem timu.

"Tridnevnega strokovnega simpozija se je udeležilo okoli 120 fizioterapevtov iz cele Slovenije," je povedala Friderika Kresal, predsednica fizioterapevtske zbornice in priznana strokovnjakinja na tem področju. Četrtkovo popoldne je bilo na primer posvečeno bolečini v križu in v delavnici so nazorno predstavili šolo proti bolečini v križu, to je koncept, ki ga že skoraj desetletje razvija prav Kresalova. "Gre za timski pristop k obravnavi bolnika z bolečino v križu, ki ga obravnavamo iz vseh zornih kotov," je povedala.

V Sloveniji deluje več kot 1.300 fizioterapevtov, ki so nepogrešljivi na vseh ravneh zdravljenja. "V okviru fizioterapevtske zbornice teče tudi izobraževalni program; skrbimo, da se naši člani seznanjajo z dodatnim strokovnim znanjem, ki ga v času študija niso dobili. Tudi na našem področju namreč znanost in nova spoznanja hitro napredujejo. V okviru zbornice smo razvili razvejeno mentorsko mrežo po celi Sloveniji in tudi tako skrbimo, da se naši člani sproti seznanjajo z novostmi v naši stroki. Tako imamo v okviru zbornice 26 mentorjev, 11 svetovalcev zdravstvene vzgoje in 15 koordinatorjev, ki tvorijo mrežo in zagotavljajo sprotno spremljanje in širjenje strokovnih novosti v našem poklicu in za strokovno svetovanje." Fizioterapevt je v Sloveniji deficitaren poklic, še posebej teh strokovnjakov primanjkuje v bolnišnicah v severovzhodni Sloveniji in na Dolenjskem.

"Vsako leto ob 8. maju, dnevu fizioterapevtov, pripravimo simpozij, tokrat spet na Otočcu, kjer je bila pred tremi leti ustanovna skupščina naše zbornice. Dejavna članica naše zbornice in predsednica organizacijskega odbora tokratnega simpozija je Novomeščanka Nina Vidiček," pravi Kresalova, ki je po poklicu ne samo fizioterapevtka, ampak tudi pedagoginja andragoginja.

A. B.

Friderika Kresal

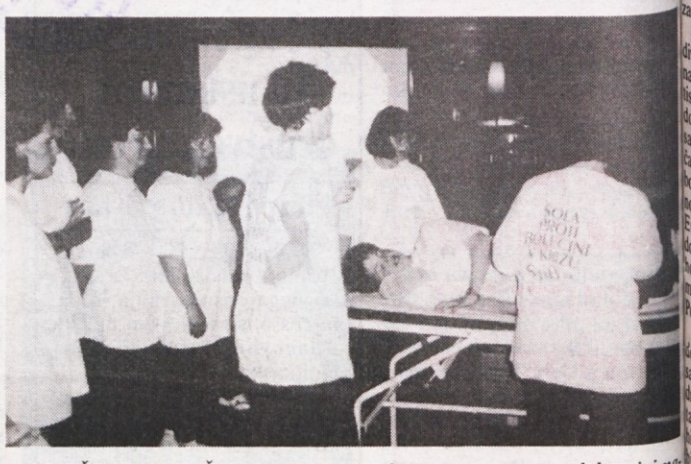

BOLEČINA V KRIŽU - Na simpoziju fizioterapevtov so v delavnici nazorno prikazali šolo proti bolečini v križu. (Foto: A. B.)

BEGUNSKI CENTER NA BLOKAH SE PRAZNI

BLOKE - V začetku maja je bilo v begunskem centru Bloke le še 83 beguncev, od nekdanjih 500. Sedanje naglo zmanjševanje gre na račun vračanja predvsem v Bosno in v druge predele nekdanje Jugoslavije.

Računajo na uspeh

Socialdemokrati zbrali že več kot polovico podpisov za razpis referenduma

KOČEVJE - Do srede prejšnjega tedna je bila zbrana že več kot polovica potrebnih podpisov za spremembo volilne zakonodaje. Glede na število prebivalcev so se v prvih štirinajstih dneh akcije najbolje odrezali v regiji, ki jo tvorijo občine Kočevje, Ribnica in Grosuplje.

O tem sta na predstavitvi rezultatov akcije minulo sredo v Kočevju spregovorila funkcionarka stranke SDS Slovenije Branko Grims in predsednik kočevskega odbora stranke Srečko Gabrič.

Od 23. aprila, ko so začeli zbirati podpise, do prejšnje srede so v Kočevju zbrali čez 250 podpisov, skupaj z občinama Ribnica in Grosuplje pa predvsem po zaslugi izredno dobrega odziva občanov Grosuplja že preko polovico od predvidenih 2 tisoč zbranih podpisov. Srečko Gabrič je povedal, da se za Kočevje predvideva 800 zbranih podpisov, kar pomeni, da bi moral vsak član stranke (teh je 120) zbrati še po pet podpisov. Po njegovem mnenju to ne bo težko.

M. L.-S.

Ocena učinkov opozorilne stavke učiteljev

Pedagoški delavci morda stavkali še 6. junija

LJUBLJANA - Izvršni odbor Sindikata vzgoje, izobraževanja in raziskovalnih dejavnosti (VIR) je ocenil, da je bil namen enodnevne opozorilne stavke pedagoških delavcev 7. maja dosežen. Zaposleni v vzgoji in izobraževanju so vladi RS odločno pokazali, da ne pristajajo na sedanja porušena razmerja plač med primerljivimi poklici znotraj negospodarstva, da je stavko zaradi njihove celovite in objektivne predstavitve problemov javnost sprejela z razumevanjem, da so se s predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport ter vlade začeli pogovarjati o uveljavitvi zahtev. Na podlagi rezultatov dosedanjih pogovorov je bila sprejeta odločitev, da je treba hkrati z vodenjem pogajanj organizirati nadaljnje stavkovne aktivnosti, ki bi jih izvedli, če s pogajanji ne bi dosegli predvidenih rezultatov. Sprejet je bil dogovor, da se preveri pripravljenost članstva za izvedbo stavke, ki bi se pričela 6. junija in bi trajala do preklica.

BOJAN HRIBAR

Ljubljansko pismo

Lastna streha nad glavo vse težje dosegljiva

Nekaj upanja ponuja nacionalni program

LJUBLJANA - Za ljudi brez strehe nad glavo je v življenju največja sreča lasten, čeprav še tako skromen dom. Bogato je sreča pred leti obdarila imetnike stanovanjske pravice v družbenih (in ne tudi v po vojni nacionaliziranih) stanovanjih. V prvih letih po osamosvojitvi je gradnja najemnih, zlasti socialnih stanovanj povsem zamrla. To potrjuje tudi podatek, da je še pred kakšnimi desetimi leti vsako leto dobilo stanovanje blizu 14 tisoč in več družin, lani pa jih je bilo zgrajenih samo okoli šest tisoč (neprofitnih le okoli 600). Po zaslugi takoimenovanega Jazbinškovega stanovanjskega zakona je Slovenija postala svojevrstna rekorderka: poznavalci razmer namreč pravijo, da ima naša država v svetovnem merilu morda največ stanovanj v zasebnih rokah.

Kdor danes v Sloveniji kupuje stanovanje, nima izbire. Ponudba je namreč manjša od povpraševanja. Danes zgradimo več kot polovico manj družbenih in zasebnih stanovanj kot na primer leta 1981, ko jih je bilo skupaj 14.674, od tega 8.281 družbenih. Stanovanj je premalo zlasti v velikih industrijskih središčih, kot sta Ljubljana in Maribor.

Po anketi, ki jo je uredništvo Dela izvedlo med slovenskimi gradbenimi podjetji, v Sloveniji letos gradimo samo 363 stanovanj za trg. Uredništvo sicer upa, da ta podatek ni povsem zanesljiv, ker niso vsa podjetja odgovorila na anketo. Kakorkoli že: bera novih stanovanj v letošnjem letu bo pičla. Razlogov za skromno ponudbo novih stanovanj je veliko. Poleg pomanjkanja denarja za naložbe in s tem povezanega položaja gradbincev so ozko grlo predvsem stavbna zemljišča, njihovo urejanje in infrastruktura. Vendar država že dlje časa napoveduje spremembe v stanovanjski politiki (res na boljše?). Nova stanovanja naj bi nastajala v bližini delovnih mest, "neproduktivne kategorije" prebivalstva pa naj bi se selile nekoliko stran od centra, na podeželje. Tja da bodo odhajali tudi premožnejši. Poleg posameznih objektov bodo gradbena podjetja zidala stanovanjske soseske, vendar manjše kot doslej. Podaljšal se bo čas gradnje - lahko tudi na več desetletij. Objekti bodo nižji in arhitektonsko pestrejši. Razvoj in usmeritev gradnje naj bi v prihodnosti določal in urejal slovenski nacionalni program, ki je v parlamentarnem postopku.

VINKO BLATNIK

BANKA NAGRAJUJE VARČEVALCE - V soboto je na hipodromu v Šentjerneju Dolenjska banka priredila že četrto Srečanje mladih likovnikov, ki so se ga udeležili po trije slikarji iz 20. osnovnih šol Dolenjske in Bele krajine. Srečanje so skupaj pripravili učenci in delavci OŠ Šentjernej in Klub za konjski šport, ki je mladim na koncu pokazal tudi pravo kasaško dirko. Ob slikarski koloniji so organizatorji ta dan na hipodromu pripravili tudi žrebanje za razredne skupnosti in krožke, ki so v tem šolskem letu pridno varčevali in denar zbirali v šolski hranilnici ali pri bančnem okencu. Za takšno varčevanje se je odločilo 70 razredov. Prvo nagrado so prejeli 7. in 8. razredi iz OŠ Prevole in se bodo za nagrado odpeljali v Gardeland. Plačan prevoz v dolžini 180 km so dobili učenci 5. razreda OŠ Stari trg ob Kolpi. Tretja nagrada, plačilo 125 km prevoza, so si prislužili šolarji iz 8.a razreda OŠ Mirna, tri enakovredne denarne nagrade po 10.000 tolarjev pa 4.a razred OŠ Bršljin, 5. razred OŠ Prevole in 7. razred OŠ Škocjan. Na sliki: mladi slikarji iz OŠ Mirna Peč in Bršljina so v različnih tehnikah upodabljali konje. (Foto: J. Pavlin)

Novomeška kronika

DEŽURNI - Elektro je pač tako podjetje, da morajo biti nekatere službe stalno v pripravljenosti. Ob sobotah, nedeljah in praznikih so v pripravljenosti doma in morajo biti vedno dosegljivi po telefonu. A ti možaki so skoraj privezani na domači telefon, ker si podjetje kot je Elektro očitno ne more privoščiti nekaj mobitelov, ki bi dežurnim omogočili, da bi šli v nedeljo popoldne na sprehod, skropit vinograd ali na kopanje v Toplice. No, sedaj ko ljudje dobivajo astronomske račune za elektriko, bo morda le kaj ostalo še za kakšen mobitel...

KONKURENCA - Zadnje čase divja v Novem mestu konkurenčna vojna. Najprej se je vnela med tistimi, ki si nočejo razdeliti očitno dobičkonosnega novomeškega sadno zelenjavnega trga. Pred časom pa sta se grdo gledali tudi dolje oboroženi konkurenčni varnostno detektivski organizaciji. Ena, ki je nekaj dni pred drugo dobila neke papirje, je na ta račun hotela speljati stranke drugi. Pa menda ni bilo pravega uspeha. Pokalo pa (še) ni.

VABILO - Novomeška Socialdemokratska stranka ne zbira samo podpisov za refrendum za drugačne volitve, ampak tudi ustanavlja krajevne odbore. V neko tišo v podgorski vasi je prišlo vabilo, v katerem je pisalo, da bo ustanovni zbor leta 1996 ob 20. uri. Podgorci so sicer potrpežljivi ljudje, a celo leto ob osmih zvečer ne bi hodili čakati, tudi če bi jim obljubili, da bo, ko se bo prikazal, Janša iz vode delal šmarnico.

INŠPEKCIJA - Če hočete svojemu sovražniku zagreniti življenje, ga pripravite do tega, da vas bo hotel prijaviti inšpekcijskim službam. To bo začetek njegovega konca. Inšpekcijskih služb že v prejšnjem telefonskem imeniku ni bilo moč najti, v novem bo pa tudi največji zagrizenež kapituliral, odnehal ali pa od jeze raztrgal to najbolj brano knjigo. Po daljšem neuspešnem iskanju, potem ko se je odpre dvanajsternična razjeda, je edino, kar človeku ostane, da pokliče telefonske informacije. Tam povedo številko, zve pa nemočni človek tudi to, da se v telefonskem imeniku inšpekcijske službe skrivajo pod - ministrstvom za zdravstvo. Tistemu, ki jih je sem vtaknil, pa ne pomaga noben odvetnik in noben minister.

Ena gospa je rekla, da ne razume, zakaj lahko telefon zbližuje, kot govorijo na reklamnih plakatih, če so zaradi telefonije Podgorci med seboj na smrt skregani.

Suhokranjski drobiž

PRIZADEVNI GASILCI - Gasilci PGD Dvor pogosto vadijo in se uče gasilskih veščin. Vaja postane koristna, ko pomagajo komu bodisi s prečrpavanjem vode ali celo pri čiščenju kanalizacijskih jaškov. Takšno akcijo so imeli gasilci v petek, ko so čistili zamašene kanalizacijske cevi v naselju Kmetijske zadruge na Dvoru in dan potem, ko so čistili prireditveni prostor pomembne prireditve ob 200-letnici železarstva, v bo 8. junija ob plavžu pri Nolasesovi tovarni. Poveljnik Andrej Hanko je uspešen poveljnik in še boljši organizator vseh akcij na Dvoru.

NOVO IGRIŠČE - V Sadinji vasi bodo kmalu imeli novo nogometno igrišče. Ideja je zrasla v glavi enega od lastnikov travnika. Pri tem so ga podprli vaščani Mačkovca, Sadinje vasi in Trebče vasi, seveda tudi finančno. Zemeljska dela že tečejo, kamenje je odstranjeno, potrebno pa bo nasejati še zemljo.

MOČNA DELEGACIJA - Otvoritve petkove razstave Izdelkov železarne na Dvoru in filma v Dolenjskem muzeju v Novem mestu je udeležilo tudi precej Dvorjanov, med njimi so prevladovali prosvetni delavci in delavke. Se kdo je nosilec kulturnega življenja na Dvoru. Pozdrav direktorja muzeja je bil namenjen tudi Dvorjanom "kot predstavnikom" vse krajevne skupnosti Dvor.

MEDVED IN PSI - Pravijo, da v Žužemberku najbolj boje puščenih psov in medvedov. Za te lovci še niso poskrbeli, medved pa je eden manj. Spet bodo hodili naravovarstveniki in lovci drugih lovskih družin. Novica je sicer malo starejša, je pa gotovo zanimiva, ker je medveda uplenila z natančnim strelom lovka Gena Miklič iz Žužemberka. Tik pred dajci, kajti od Lovske zveze je že prišla prepoved, in sicer na isti dan, kot je padel medved.

S. M.

Tekstilce ožele banke in država

(Nadaljevanje s 1. strani)

za neto plače, na to pa je treba plačati še prispevke, in tako se moramo zadolževati, denar pa je pri nas drag."

Skratka, stvari v tekstilni industriji se zaostrujejo in direktorji se bojijo, kam bo to pripeljalo. A to bi moralo močno skrbeti tudi državo, kajti tekstilna industrija zaposluje veliko ljudi, vedno pa je bila tudi socialni amortizer, saj zaposluje veliko žensk in manj izobražene ljudi, teh pa po izgubi dela ni moč kar tako prešolati za drug poklic. Stroški dela v tekstilni industriji znašajo 75 do 79 odst., in to kljub temu, da plače za 20 do 30 odst. zaostajajo za povprečjem plač v slovenskem gospodarstvu. "Po osamosvojitvi Slovenije je propadlo 60 odst. slovenske primarne tekstilne industrije," je povedala direktorica Novoteksa Tkanine Milena Kramar-Žnidar, "in še tem, ki smo ostali, se danes slabo piše. Akumulacijo so nam izropale banke, danes pa isto počenja država!"

Na razgovoru so opozorili še, da bi bilo za Slovenijo porazno slabo in dolgoročno najdražje, če se bo po vzoru razvitih evropskih držav tekstilna proizvodnja začela seliti v države s (še) cenejšo delovno silo.

A. BARTELJ

PESIMISTIČNI DIREKTORJI - Položaj tekstilne industrije je izredno težak, in če ne bo vmes posegla država, se ta industrijska veja lahko povsem zlomi. (Foto: A. B.)

SICILJANEC PRI SLONU

NOVO MESTO - V lokalu Pri slonu bodo danes, 16. maja, ob 7. uri zvečer odprli razstavo likovnih del italijanskega ljubiteljskega likovnika Antonia Salve. Ustvarjalec je po rodu s Sicilije, v Sloveniji pa živi od konca leta 1994. Z likovno ustvajalnostjo se ukvarja že od otroških let, za seboj ima nekaj skupinskih in dve samostojni razstavi, v Sloveniji pa se bo tokrat prvič predstavil.

ORIENTALNI PLES ZA MLADINO IN ODRASLE ŽENSKE

NOVO MESTO - Jasna Knez vabi v petek, 17. maja, ob 17. uri v glasbeno šolo Marjana Kozine na predstavitev orientalnega plesa, tečaj pa bo v soboto, 18., in v nedeljo, 19. maja, v prostorih novomeške glasbene šole. Tečaj za mladino bo od 10. ure do 11.30, za odrasle ženske pa od 11.30 do 13.30. Informacije na tel. št. 068/ 22-181.

SREČANJE Z BOGDANO HERMAN

NOVO MESTO - V dvorani izobraževalnega centra v Hotelu Krka je bila v sredo, 15. maja, zvečer prireditev, ki poteka pod naslovom Srečanja z znanimi in zanimivimi Slovenkami in Slovenci. Tokrat se je v pogovoru z novinarjem Silvom Terškom predstavila Bogdana Herman, slovenska razumnica, slavistka in pesnica, ki se poklicno ukvarja s poslovno kulturo. Glasbeno je srečanje popestril Dominik Krt.

JAVNA OBRAVNAVA

ŠENTJERNEJ - V ponedeljek, 20. maja, ob 20. uri bo v sejni sobi občine Šentjernej javna obravnava osnutka programske zasnove za izdelavo zazidalnega načrta proizvodno-servisne cone sejmišča Šentjernej in osnutka zazidalnoega načrta proizvodno-servisne cone sejmišče v Šentjerneju.

POMERILI SO SE V ZNANJU IZ VESELE ŠOLE

BRŠLJIN - Na osnovni šoli je bilo v soboto tekmovanje v Veseli šoli 2. stopnje. Pomerilo se je 289 učencev iz 14 osnovnih šol novomeške, šentjernejske in škocjanske občine. Barve Dolenjske bodo na državnem srečanju v Ljubljani zastopali: Milena Jakovljević iz 4. razreda OŠ Grm, Teja Urbančič iz 5. razreda OŠ Vavta vas, Petra Bukovec iz 6. razreda OŠ Šmihel, Mojca Kren iz 7. razreda OŠ Vavta vas in Tjaša Bajuk iz 8. razreda OŠ Šmihel. Kolektiv OŠ Bršljin se je na gostiteljstvo zelo dobro pripravil, mladim pa je o arheoloških izkopavanjih v okolici Novega mesta predaval Borut Križ. Nagrade so prispevale Zveza prijateljev mladine, Dolenjska banka in Zavarovalnica Tilia.

OD ŽUPANOV LE POVŠIČ - Na srečanje območnih organizacij Gornje Radgone in Novega mesta so organizatorji povabili župane šestih občin. Predstavniki so prišli, od županov pa je bil le Janez Povšič iz Škocjana; prav zato je bil deležen posebne pozornosti pri izročanju daril obeh organizacij. (Foto: J. Pavlin)

Prijatelji z roko v roki

Ob tednu Rdečega križa sta se srečali pobrateni območni organizaciji Gornje Radgone in Novega mesta

NOVO MESTO - Pod geslom "Z roko v roki" je v soboto potekalo srečanje območnih organizacij Rdečega križa iz Gornje Radgone in Novega mesta. Organizaciji sta slovesno listino o pobratenju podpisali ob tednu Rdečega križa 13. maja v Gornji Radgoni in takrat sklenili pridno sodelovati predvsem pri prostovoljnem delu in programih.

Tokrat so se aktivisti srečali v Novem mestu. Iz Gornje Radgone se je pripeljalo 90 članov, ki se jim je v Novem mestu pridružilo še 110 domačih aktivistov iz občin Škocjan, Šentjernej in Novo mesto. Že dopoldan so obiskali Krkino klet na Trški gori, kjer so jih z dobrotami postregli tudi delavci Dolenjskih pekarn. Osrednja slovesnost je bila sredi poldneva na osnovni šoli Grm. Po pozdravnih besedah in kulturnem nastopu radgonske tamburaške skupine, pevcev iz OŠ Grm in mladih plesalcev skupine Rom je o pomenu Rdečega križa za Slovence spregovorila poslanka državnega zbora Danica Simšič. Ob tednu Rdečega križa, ki poteka od 8. do 15. maja, je omenila tudi častitljivi jubilej te humanitarne in prostovoljne organizacije, ki šteje letos že 130 let. Člani v Sloveniji so organizirani v 1.200 krajevnih organizacij, v katerih dela več kot 10.000 aktivistov.

Srečanje z Radgončani se je z obiskom znamenitosti Novega mesta in rajanjem v šoli izteklo pozno v noč. Ob druženju so mladi člani Rdečega križa pripravili tudi literarno-likovni natečaj na temo "Mladi in RK". Za likovni izdelek je bila nagrajena skupina 4.c iz OŠ Center in za nagrado dobila letovanje na Debelem Rtiču. Med literarnimi prispevki so podelili le druge nagrade; prejeli so jih: Mateja Špehar (OŠ Center), Sonja Strojin iz Ajdovca (OŠ Žužemberk), člani krožka RK iz osnovne šole Mirna Peč, Katarina Drenik (OŠ Bršljin), Renata Žibert (OŠ Center), Sabina Bele (OŠ Center), Anja Hribar (OŠ Šmarjeta) ter Irena Mrvar in Jožica Kralj (OŠ Stopiče).

J. PAVLIN

Prijetno srečanje veterank

Letošnji oktobrski shod v Dobrniču bo namenjen vlogi žensk v kulturnem in novinarskem delu med NOB

NOVO MESTO - 9. maja dopoldne je bil v Domu starejših občanov regijski posvet aktivnih veterank NOB Dolenjske in Bele krajine. Vodila ga je Dragica Rome, dnevni red srečanja pa je segel na mnoga območja, sredi katerih živi medvojna generacija bork in aktivistk, ki so za svobodo prispevale pomemben delež. Nekaj nad 50 udeleženk je za uvod sproščeno zapelo več priljubljenih partizanskih pesmi in vsem je bilo prijetno, da so se po daljšem času spet srečale.

V imenu ZB in Društva invalidov je Franc Hribernik najprej predstavil vsebino treh novih zakonov o varstvu vojnih veteranov in žrtev vojnega nasilja. Kritično je omenil zlasti zakon o vojnih invalidih, ki po nemarnosti poslancev slovenske skupščine v poprečju znižuje prejšnje prejemke invalidov za 22 odst. Za njim je Ana Bevc govorila o analizi ankete o odprtih vprašanjih starostnikov po 70. letu. Pred leti padajoče število starostnikov zdaj spet hitro narašča, saj bo takih prebivalcev v novomeški občini že prihodnje leto nekaj nad 5.200. Srečanje je za republiški odbor borcev in udeležencev NOB pozdravila tudi Tilka Bl ha in ugodno ocenila uspešnost borčevskih organizacij v minulem letu ter letošnje naloge. Ureditev položaja veteranov bo močna moralna opora za njihova nadaljnja prizadevanja v korist članov. Junija bo srečanje slovenskih internirancev in izgnancev na Ljubelju, brigadirji pa bodo v Semiču 25. junija počastili 50. obletnico začetka dela prvih MDB.

Veteranke so govorile še o skrbi za spoštovanje padlih borcev in vzdrževanje njihovih spomenikov ter o pomlajevanju organizacije, v kateri je zdaj poprečna starost 76 let. Ivan Pezelj iz krajevne organizacije ZB Center je opisal, kako so njeni odborniki v družinah nekdanjih borcev pridobili 40 novih članov, ki so zdaj pridruženi simpatizerji organizacije. Angelca Žiberna se je spomnila 50-letnice prvih upokojenskih društev v Sloveniji in njihove naraščajoče aktivnosti. Med njimi je novomeško društvo s svojo vsestransko dejavnostjo med prvimi v državi. Sem sodi skrb za reševanje številnih socialnih, zdravstvenih in stanovanjskih vprašanj upokojencev ter nekdanjih borcev.

T. GOŠNIK

SREČANJE VETERANK NOB OB DNEVU ZMAGE - 9. maja se je v Domu starejših občanov srečalo 50 aktivnih veterank NOB iz Dolenjske in Bele krajine. V uvodu je Dragica Rome spomnila na to, da je po letošnji Javorovici čutiti, da se odnos do borcev umirja. To pa ne more trditi za proslavo, ki je bila 27. aprila v Novem mestu in grajala OOZZB NOV, da se niso dovolj potrudili, da bi se na tej proslavi slišala tudi partizanska pesem. Ena od udeleženk je javno pohvalila TV Vaš kanal, ki je ta dan ves popoldan predvajal partizanske pesmi, veteranke so zaploskale tudi uvodniku, ki ga je pod naslovom "Dan upora brez pesmi?" napisal urednik Dolenjskega lista Marjan Legan. Na sliki: Belokranjica Francka Ožbolt je prva zapela eno belokranjsko, zatem pa so ženske skupaj zapele še eno partizansko pesem. (Foto: J. Pavlin)

Koncert in razstava

Majski cvet Kamniških kolednikov in vatikanske znamke

NOVO MESTO - V počastitev obiska papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji je bil v ponedeljek, 13. maja, ob 20. uri zvečer v Kapiteljski cerkvi koncert dobrih znancev novomeške publike Kamniških kolednikov. Ansambel, ki ga sestavljajo baritonist Janez Majcenovič, basist Rok Lap in citrar Tomaž Plahutnik, se je predstavil z zbranimi pesmimi iz svojega repertoarja in skladbami z nove kasete Majski cvet. Na predstavitvi je govoril Ivan Sivec, pisec večine besedil pesmi, ki jih prepeva ta ansambel. Po koncertu so v hodniku Proštije odprli razstavo vatikanskih znamk iz zbirke pok. nadškofa Alojzija Turka, dolenjskega rojaka, ki je umrl lani po nekajletnem bivanju v Novem mestu. Otvoritev razstave so popestrila mlada dekleta iz Marijine legije z dvema plesnima točkama. Razstava bo odrpta do konca maja.

Več prostora v družinskih varstvih

Letos v vrtec vpisanih 96 otrok, od katerih je lahko (za zdaj) sprejetih 42 - Prispevki staršev za 10 odst. večji - Občinski grb s petelinom do občinskega praznika

ŠENTJERNEJ - Nova zakonodaja na področju predšolske vzgoje je vnesla nekaj bistvenih novosti, zaradi katerih so se tudi šentjernejski svetniki odločili za 10-odstotno povečanje deleža staršev. Ministrstvo za šolstvo in šport je sicer predlagalo 18,6- odstotno povišanje cen.

Do sedaj je plačila staršev določal sporazum iz leta 1984, po njem so se plačila staršev preračunavala glede na dohodke iz prejšnjega leta, preračun pa se je običajno opravil s 1. majem, ko so starši oddali vlogo za subvencionirano plačilo z dohodki in prejemki iz prejšnjega leta. V pripravi je podzakonski akt - pravilnik o plačilih staršev, ki bo predvidoma izdan do junija letos, pravilnik pa predvideva, da se plačila staršev na novo določijo z začetkom šolskega leta, to je s 1. septembrom. Ker bi bilo neracionalno dvakratno ugotavljanje dohodka za prehodno obdobje oziroma zaradi zamika preračuna plačil staršev na dohodke v letu 1995 in zaradi rasti plač v letu 1995 (po podatkih statističenga urada RS so se plače glede na predhodno leto povečale za 18,6 odst.), bi se morala nesorazmerno povečati javna sredstva za vrtce iz občinskega proračuna zaradi manjšega dohodka od staršev v času od maja do septembra.

Ker se bo jeseni zopet vzpostavilo sorazmerje med javnimi sredstvi in sredstvi staršev, bi morali plačila staršev takrat skokovito povečati; da pa bi se temu izognili in vrtcem zagotovili normalen dotok sredstev od staršev, so svetniki podprli 10-odstotno povečanje plačil staršev.

Prostorska stiska v šentjernejskem vrtcu se nadaljuje tudi v letošnjem letu. Do 7. maja je bilo v vrtec Čebelica vpisanih 96 otrok, 42 je sprejetih, 54 pa odklonjenih. Zato si je pred časom komisija za sprejem otrok v vrtec že ogledala 4 možna nova družinska varstva, od katerih imajo tri ustrezne pogoje, z njimi pa bi lahko zagotovili prostor 36 otrokom. Svetniki so sicer nova družinska varstva podprli, ker pa bi občinski proračun bremenila za 14,5 milijona tolarjev, se bo občina za pomoč obrnila na ministrstvo za šolstvo in šport.

T. GAZVODA

• Svetniki so na seji, ki je bila v četrtek, 9. maja, sicer dali soglasje k poslovniku plana JP Komunala, niso pa podprli predloga za revalorizacijo cen prispevkov za investicijska vlaganja. Tudi izdelava grba - petelina - je v teku, slavnostno pa naj bi bil predstavljen ob občinskem prazniku 24. avgusta.

Marjetki zlato Cankarjevo priznanje

Marjetka Pezdirc ga je prejela kot edina belokranjska osnovnošolka

METLIKA - 10. maja, ob 120. obletnici rojstva Ivana Cankarja, so v Cankarjevem domu na Vrhniki slovesno podelili zlata Cankarjeva priznanja, ki so si jih na 19. vseslovenskem tekmovanju v znanju materinščine prislužili najboljši osnovnošolci in srednješolci. Med njimi je bila tudi edina belokranjska osnovnošolka Marjetka Pezdirc iz Metlike.

Marjetka zaključuje metliško osnovno šolo in si je kot najboljša najprej prislužila bronasto Cankarjevo priznanje na šolskem tekmovanju. Med 104 tekmovalci na regijskem tekmovanju je bila četrta, poleg srebrnega Cankarjevega priznanja pa so se ji odprla

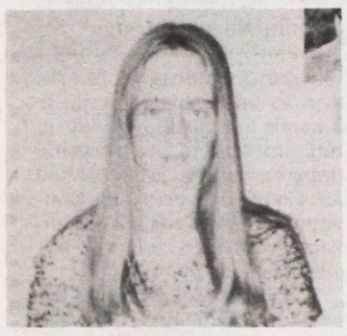

Marjetka Pezdirc

tudi vrata na republiško prvenstvo, kjer je bila med 63 tekmovalci na 1. stopnji osma ter si prislužila zlato Cankarjevo priznanje. Letošnja tema tekmovanja so bile Cankarjeve črtice, povesti, romani in drame, ki so - kot so povedali na slavnostni podelitvi - zlasti za osnovnošolce precej težke. Prav ta tema pa je bila Pezdirčevi pisana na kožo, saj Cankarja zelo rada prebira. Prav to je bilo očitno odločilno za njen uspeh na tekmovanju, čeprav so se nanj pod mentorstvom učiteljice Darinke Bezenšek pripravljali tudi pri dodatnem pouku iz slovenskega jezika.

Marjetka pravi, da ji uspeh na tekmovanju iz materinščine pomeni toliko več, ker ga je dosegla kot edina Belokranjica, različnih tekmovanj in uspehov pa je navajena že iz preteklih let. Samo letos si je prislužila tudi srebrno Stefanovo priznanje iz fizike, se pomerila na regijskem kemijskem tekmovanju, s katerega še ni rezultatov, istega dne, kot je prejela Cankarjevo priznanje, pa je tekmovala tudi na republiškem tekmovanju iz angleščine. Odločila se je, da bo šolanje nadaljevala na gimnaziji; kakšna bo njena nadaljnja pot, še ne ve, pravi pa, da jo veselijo tuji jeziki.

M. B.-J.

NAJBOLJŠI V VESELI ŠOLI

METLIKA - Na metliškem občinskem tekmovanju iz Vesele šole so bili najboljši Jože Petric (4. r.), Polona Cimerman (6. r.), Jože Zupanič (7. r.) in Anica Kukar (8. r.). Ti učenci se bodo udeležili državnega tekmovanja, ki bo 2. junija. Občinske prvake je nagradila ZPM Metlika.

Vinska vigred, dnevi vina, kulture in zabave

Letošnja Vinska vigred bo 24., 25. in 26. maja. Pripravljalni odbor, na čelu katerega je metliški župan Branko Matkovič, je poskrbel za bogat in pester kulturno-zabavni program. Tako bodo v grajskih prostorih na ogled kar štiri razstave: razstava idrijskih čipk, trsov, belokranjskih jedi ter obrtna razstava. Na odrih, postavljenih na Partizanskem trgu, Mestnem trgu in na Trgu svobode, bo v treh prireditvenih dneh modna revija v izvedbi učenk tekstilne šole, nastopile bodo mažoretke iz Ljubljane, folklorne skupine, godbe na pihala, pevski zbori, frajtonarji iz vse Slovenije, iz Ljubljane bodo prikolesarili člani kolesarskega kluba Franek Rog, po trije najmočnejši iz vsake belokranjske občine se bodo pomerili v Krpanovih igrah, v cerkvi sv. Miklavža bo maša za dobro letino, na grajskem dvorišču bo med drugimi nastopil tudi pevski zbor Majolka iz kanadskega Hamiltona, v kulturnem domu bo društvo belokranjskih vinogradnikov na slavnostni seji podelilo diplome in priznanja najuspešnejšim pridelovalcem vin v letu 1995. Letošnji Vinski vigredi bo dala poseben pečat prva slovenska vinska kraljica Lidija Mavretič. Na otvoritveno slovesnost se bo s svojima spremljevalkama - vinskima princesama pripeljala s kočijo ob zvokih famfar in prasketanju ognjemeta z Veselice.

Za mlade bo posebna fešta na Pungartu, kjer bodo igrali kar trije rock ansambli, domači in tuji. Seveda bodo za obiskovalce odprti tudi Belokranjski in Slovenski gasilski muzej pa vse gostilne, če bi se slučajno skazilo vreme. Moč bo kupiti tudi dve knjigi kuharskih receptov: prva je izpod peresa kuharskega mojstra Petra Bevca, drugo pa je izdalo društvo kmečkih žena.

Za uvod v letošnjo Vinsko vigred bo poskrbel ansambel Tonija Verderberja, ki bo imel na grajskem dvorišču koncert že v četrtek, 23. maja, ob 21. uri. Sicer pa bodo godli tja do jutranjih ur: Zasavci, Bistriški odmev, Vrisk, Rubin, Slavček, Vesele Štajerke, Sokoli, Franci Potočar in Peter Fink.

T. GAŠPERIČ

Vračajo se gostje, ki želijo mir

Podzemeljski kamp bo odprl vrata že 1. junija, medtem ko bodo v metliškem gostje v glavnem taborniki - Zopet kopalni vlak - Glede kopanja v Kolpi enako kot lani

METLIKA - V podjetju Gostinstvo in turizem Metlika (GTM) upajo, da bo letošnje poletje radodarnejše s soncem, kot je bilo lansko, ko je bilo v juniju, juliju in avgustu skupaj le 23 sončnih dni. Kljub temu je bil kamp v Podzemlju zaseden 80.-odstotno. Priprave na letošnjo poletno sezono v GTM že zaključujejo, saj naj bi 1. junija že odprli podzemeljski kamp.

Po besedah direktorice GTM Vere Pešelj se vračajo v podzemeljski kamp, v katerem je prostora za 50 prikolic, v glavnem stalni gostje. Med njimi je največ družin, ki imajo v kampu prikolice vse tri poletne mesece, želijo pa si predvsem umirjene počitnice, združene z ribolovom in čolnarjenjem. V sodelovanju z ribiško družino "Kolpa" in aeroklubom Bela krajina pa bodo gostom popestrili počitniško ponudbo z ribolovom v ribniku v Prilozju in športnim letališčem, prav tako v Prilozju. Vsak konec tedna bodo pripravili tudi izlet po Beli krajini ali obisk kmečke zidanice, novost na podzemeljskem kopališču pa bo letos igrišče za odbojko.

Na sejmu Alpe-Adria je GTM skupaj s podzemeljskim predstavil tudi metliški kamp, v katerem bodo letošnje poletje po dogovoru s taborniško zvezo Slovenije nekaj časa taborili taborniki. Na metliškem kopališču naj bi bila poleti tudi velika zabavna prireditev.

Pešljeva potoži, da se je v anketi, ki so jo naredili lani, največ gostov kampa pritoževalo, da pogrešajo telefon. Kaže pa, da ga zaradi preobremenjene gradaške telefonske centrale do letošnje poletne sezone v kamp še ne bo moč napeljati. "Kar pa se kopanja tiče, bo veljal enak režim kot lani: plavanje bo dovoljeno po vsej širini Kolpe, le da kopalci ne bodo smeli stopiti na breg sosednje države. Lani pri tem ni bilo nikakršnih težav in upam, da jih tudi letos ne bo ter da zaradi državne meje obkolpski turizem ne bo prizadet," pravi Pešljeva.

M. BEZEK-JAKŠE

USTANOVNI ZBOR MEŠČANSKE SKUPNOSTI

METLIKA - Iniciativni odbor za ponovno vzpostavitev meščanske skupnosti v Metliki obvešča vse prejšnje člane, njihove dediče ali pravne naslednike skupnosti, ki je bila prekinjena z odvzemom premoženja in pravic po zakonu o agrarnih skupnostih in drugimi predpisi po letu 1945, da se udeležijo ustanovnega zbora meščanske skupnosti, ki bo v nedeljo, 19. maja, ob 9. uri v sejni sobi občine Metlika. Na zboru bo tekla beseda o pravilih skupnosti, pregledali bodo članski imenik prejšnje skupnosti in izvolili organe upravljanja.

NAGRAJENE BELOKRANJSKE DOBROTE

BELA KRAJINA - Na razstavo "Dobrote slovenskih kmetij", ki je bila aprila na Ptuju, so v oceno in na razstavo poslale izdelke tudi članice belokranjskih društev kmečkih žena. Dokaz, da znajo belokranjske gospodinje pripraviti čudovite dobrote, so številna priznanja, ki so si jih prislužile. Zlato priznanje so prejele Amalija Milkovič iz Dragovanje vasi za krofe ter Nevenka Bajuk z Radovice in Marija Mavretič iz Drašičev za belokranjsko pogačo. Srebrno priznanje je dobila Biserka Plut iz Rožnega Dola za mešan kruh, bronasto pa Nežka Filak iz Gribelj za mešan kruh, Slavica Matjašič iz Radovičev za mešan kruh z ajdovo moko, Marija Štrucelj iz Gribelj za medeno pecivo in Anica Štukelj s Trebnjega Vrha za pšenični kruh z dodatki. Zdravko Bahor iz Dragovanje vasi pa je bil za suho domačo salamo nagrajen s srebrnim priznanjem.

NAZNANILI POMLAD

ČRNOMELJ - Na sejmu "Dnevi slovenskega izobraževanja", ki je bil pretekli teden na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, so učenci črnomaljske osnovne šole Mirana Jarca pripravili v okviru projekta "Slovenska kulturna dediščina" enourni program z naslovom "Zeleni Jurij naznanja pomlad". Nastopili so otroški pevski zbor z Orffovim instrumentarijem pod vodstvom Vlaste Hutar, mlajša folklorna skupina pod vodstvo Milke Kocjan in starejša pod vodstvom Nade Starašinič. Predstavil se je tudi tamburaški orkester Glasbene šole Črnomelj.

Črni oblaki nad gospodarstvom

Črnomaljska industrijska proizvodnja se je lani zmanjšala, brezposelnost povečala, plače so pod republiškim povprečjem - Pet stečajev - Tudi svetle točke

ČRNOMELJ - Čeprav se je težko dokopati do podatkov o poslovanju podjetij, objaviti pa jih je moč le, če podjetja to dovolijo in četudi jim o zasebnih podjetnikih in obrtnikih še ni uspelo dobiti informacij, so na občini Črnomelj poskušali pripraviti informacijo o lanskem gospodarjenju. Kljub nepopolnim podatkov je očitno, da so razmere vse prej kot rožnate.

Primerjava podatkov o gospodarjenju v lanskem in predlanskem letu ni mogoča zaradi številnih reorganizacij in stečajev petih podjetij. Vendar je kljub temu moč izluščiti, da se razmere v podjetjih slabšajo, dokaz za to pa je vse večje število podjetij z blokiranimi žiro računi. Povprečna bruto plača je znašala lani v črnomaljski občini 93 tisoč tolarjev, in sicer v gospodarstvu skoraj 88 tisočakov, v negospodarstvu pa 120 tisočakov. Črnomaljske povprečne bruto plače zaostajajo za republiškim povprečjem za 17 odst. (v gospodarstvu za 16,8 odst., v negospodarstvu za 10,4 odst.). Črnomaljska industrijska proizvodnja se je lani v primerjavi z letom poprej zmanjšala za 3,2 odst., izvoz pa se je povečal za 27 odst.

V črnomaljski občini oz. upravni enoti, ki zajema še semiško občino, se povečuje tudi število brezposelnih, zlasti zaradi težav v večjih podjetjih. Malo gospodarstvo naraščajoče brezposelnosti ne more tako hitro omiliti z zaposlovanjem, ker je tudi na tem področju pomanjkanje dobrih programov in sodobne tehnološke opreme. V črnomaljski in semiški občini je zaposlenih 5.634 ljudi ali 80,5 odst aktivnega prebivalstva. Lani je bilo v povprečju brezposelnih 1.174, decembra 1.384 in januarja letos 1.383 ljudi.

• V črnomaljskem gospodarstvu je tudi nekaj svetlih točk, med njimi Begrad in Danfoss Compressors. Prav pred kratkim so pričeli širiti proizvodne prostore Danfossa, v katerih bodo odprli nekaj sto novih delovnih mest. Hitreje kot v preteklih letih se razvija tudi malo gospodarstvo.

Na črnomaljski občinski upravi ne skrivajo, da ima večina podjetij velike težave, vendar so njihove pristojnosti pri vplivanju na dogajanja v podjetjih zelo skromne oz. jih tako rekoč ni.

M. B.-J.

Slovenci smo lahko le Slovenci

"S tem pa smo podrejeni tistim z dvojnim državljanstvom," so menili na okrogli mizi semiške SNS - Kritično o krivicah na račun Slovencev, manj pa o NOB

SEMIČ - Območni odbor Slovenske nacionalne stranke Semič je v petek pripravil okroglo mizo z naslovom "NOB in Slovenija danes", na kateri naj bi kot gosta sodelovala predsednik občinskega odbora Zveze borcev Semič Jože Regina in predsednik SNS Zmago Jelinčič. Vendar je slednji v semiški muzejski zbirki le odprl slikarsko razstavo Alenke Mušič, potem pa zaradi bolezni zapustil Semič.

O NOB je bilo na okrogli mizi sicer bolj malo slišati. O njej je govoril predvsem Regina, ki je dejal, da je nestrankarski, a vsakemu, ki ne spoštuje NOB, pove, kar mu gre. Predsednik območnega odbora SNS Semič Sergej Čas je dejal, da je bila prav njihova stranka prva, ki je v državnem zboru podprla NOB in ZB, ko so začeli pritiskati na borce. Zato pa je v razpravi letelo več kritik na račun države, ki se mačehovsko obnaša do Bele krajine, ki je ni moč zaslediti v razvojnih programih za naslednjih nekaj let, bodisi da gre za vlaganje v ceste ali industrijo.

Razpravljalci so veliko govorili o dvojnem državljanstvu, ki da je za Slovence krivično. "Mi nimamo druge izbire, kot da smo Slovenci, in nismo enakopravni s tistimi, ki imajo dvojno državljanstvo, prav slednji pa marsikje krojijo življenje Slovencem," je bilo slišati. Metličani so povedali, da v njihovem mestu mečejo Slovence na cesto, "južnjakom" pa dajejo stanovanja, medtem ko si delavci ne upajo stavkati zaradi slabih delovnih pogojev, ker jim delodajalci vržejo pod nos, da lahko dobijo iz Hrvaške delovno silo, ki bo zadovoljna s 100 DEM plače na mesec. Zato so bili prepričani, da se ne bo nihče potegnil za Slovence, če se ne bodo sami borili za svoje pravice. Semičani so opozorili, da so, potem ko je v Iskri zaškripalo, poslali domov v glavnem mlade Semičane. Prepričani so, da bi bilo delovnih mest danes dovolj, če ne bi pred leti tujcem poklanjali državljanstev, ampak jih poslali domov.

M. BEZEK-JAKŠE

• Kritike so letele tudi na razmere v zdravstvu pa na slovenski denacionalizacijski zakon, ki je - po njihovem - najbolj nepravičen od vseh tovrstnih zakonov po svetu, saj so v SNS proti podarjanju gozdov Cerkvi ter nepremičnin Cerkvi in tujcem. Ugotovili so, da je šel prej slovenski denar v južne republike, niso pa dobili odgovora, kam gre sedaj.

SEMIČ: PRVO TRAVNATO IGRIŠČE

SEMIČ - Kljub slabemu vremenu je v nedeljo športno in kulturno društvo Orel pripravilo v Semiču otvoritev prvega travnatega nogometnega igrišča v kraju. Blagoslovil ga je prior križniškega reda Bogomir Kocjan. Prostor, kjer je igrišče, so poimenovali športni park Marice Nartnik po nekdanji učiteljici iz Rožnega Dola, o njej pa je govoril prof. Kogej iz ministrstva za šolstvo in šport. Župnik Janko Štampar je ob tej priložnosti podelil priznanji vodji del pri gradnji igrišča Marjanu Kobetiču in nadzorniku pri gradnji Zvonetu Črnetu.

POKLON UMETNIKU - Kulturno-umetniško društvo Jasa, ki deluje na črnomaljski gimnaziji, je ob 120-letnici rojstva Ivana Cankarja pripravilo zanimivo predstavitev izbora Cankarjevih besedil z naslovom "V areni življenja sem stal". V gledališkem listu so zapisali, da "nastopamo za njegov rojstni dan in za nas, da se zamislimo o sebi in se poklonimo umetniku". Pod režijskim vodstvom Mire Kure so nastopili Saša Poklač, Diana Valenčič, Tomaž Hutar, Toni Papež in Klemen Vuica, za scenografijo in bobne pa je poskrbel Marko Prhne. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

KAKŠNA BODICA V TE NAŠI RUBRIKI pa le zaleže. Podzemeljci so odstranili ostanke avtobusnega postajališča, Metličani pa preko javnih del počistili breg nad Bojico, brž ko smo pokazali na malomarnost. Bomo videli, če se bo zganil tudi obrtnik, ki je prekrival cerkev sv. Miklavža. Iz stare opeke ni pospravil, ampak jo je veselo zmetal pod cerkev, kjer leži še dandanašnji.

CVETJE, OKRASNI GRMI, MLADA DREVESA - to so prepoznavni znaki lepo urejenih metliških parkov in zelenic. Potrgani tulipani, zviti prometni znaki, reklamne table in drugi napisi pa so izkaznica "drogirancev", ki se vračajo domov v zgodnjih jutranjih urah z različnih pivskih zabav. Ni jim dovolj, da so v rožicah le prenesenem pomenu besede, na pločniku hočejo ležati še pravih rožah, ki jih natrgajo kar v parku!

MED BLIŽAJOČO SE VINSKO VIGREDJO bo obiskovalcem na voljo dovolj Vigredovih prenosnih stranišč, a obstaja vseeno strah, da bodo veseljaki kljub temu "zmočili" marsikateri hišni vogal, vežo, ulico, trg, cesto ali prehod med stavbami. Lani je je nekdo podelal na hodniku občinske hiše in zlobneži so pripisovali temu politično ozadje, ne da bi pomislili, kako vino napravi iz nekaterih ljudi - opico.

Črnomaljski drobir

GOZDOVI - Strokovnjaki ugotavljajo, da je zaradi opuščanja kmetijstva, a tudi zaradi načina gospodarjenja predvsem v zasebnih gozdovih, vse več malo donosnih gozdov. V črnomaljski občini jih je od dobrih 21 tisoč hektarjev gozdov že skoraj polovica. Kakšne pereče so razmere, pove tudi to, da sploh ni nujno, da je človek za takšno ugotovitev gozdarski strokovnjak. Ena od občinskih svetnikov je namreč ugotovila, da je "v črnomaljski občini že samo grmada je, prave loze pa sploh ni moč videti".

LEGA - Ko je Preločan želel dobiti republiški regres za posodobitev vinograda, so ga zavrnili, obrazložitvijo, da lega, kjer naj bi rasel vinograd, ni absolutno vinogradniška. Ko je želel zvedeti, kaj strokovnjaki razumejo pod "absolutno vinogradniško lego", ni dobil odgovora, vsaj takšnega ne, s katerim bi bil lahko zadovoljen. Dokopal pa se je do podatka, da tudi mnogi drugi vinogradi nimajo takšne lege ter da še marsikaj v življenju ni "absolutno".

RIMSKI ČRNOMELJ - Slišati je, da je tik pred odkritjem rimsko ime za Črnomelj, zato je eden od svetnikov predlagal, naj občinska uprava po zakonodaji ugotovi, kdo je oz. bo lastnik tega imena. Znano je namreč, da v nekaterih mestih dobro tržijo rimska imena svojih krajev, zato se tega gotovo ne bodo branili niti Črnomaljci s podjetniško žilico.

Semiške tropine

POLITIKI - Na okrogli mizi, ki jo je pripravila semiška SNS, so tarnali, kako so Belokranjci zapostavljeni. Gostje iz Novega mesta so jim povedali, da so za to krivi tudi sami, ker niso dovolj enotni. Semičani pa so bili prepričani, da so največji krivci politiki, ki sicer zelo radi obiščejo Belo krajino, ko pa jo zapustijo, se spomnijo nanjo le, ko znancem pripovedujejo, kako dobro so bili v deželi ob Kolpi postreženi.

GOVORNIKI - V Semiču so zadnje čase okrogle mize kar pogoste, a očitno jih je še premalo, če bi sodili po "moderatorjih", ki uživajo ob svojih govorancah. Za takšne so okrogle mize toliko bolj privlačne, ker so v gostilnah, kjer je takrat pijača zastonj. Da bi upravičili popito tekočino, komaj dočakajo, da konča z uvodom uradni voditelj, potem pa segajo z besedo, izsiljujejo, če je potrebno, tudi zmerjajo, vpijejo, se razburjajo, in ko menijo, da je njihov spektakel končan, majavih nog zapustijo prizorišče.

IGRIŠČE - Športno in kulturno društvo Orel je v nedeljo odprlo prvo travnato nogometno igrišče v Semiču. Čeprav je bil napovedan tudi nogometni turnir, so bili številni obiskovalci otvoritve zaradi slabega vremena za tekme prikrajšani, saj v Beli krajini še niso ustanovili vaterpolističnega kluba.

Drobne iz Kočevja

VIRUS - Odbore pri kočevskem občinskem svetu je, kot kaže, napadel poseben virus, za katerega pa so brez najmanjšega dvoma odgovorni občinski svetniki. Potem ko je namreč še nedolgo tega odbor za krajevne skupnosti občinskemu svetu predlagal svojo razpustitev, je sedaj to storil tudi odbor za finance. Razlog je enak: odbor ugotavlja, da je njegovo delo neproduktivno in nepotrebno, ker do sedaj ni bil sprejet še noben njihov sklep. Članom odbora je dovolj sestankovanj, ki so namenjeni njim samim, zato resno razmišljajo o odstopu oziroma razpustitvi odbora. Glede na nezaupljivo razpoloženje v sedanji sestavi občinskega sveta skoraj do vsega, kar ni podrobno premleto in predebatirano na sami seji sveta, pa se lahko obema z "virusom izključnega zaupanja samo samim sebi zaupajočih občinskih svetnikov" pridruži še kakšen odbor.

SPREMEMBA STATUTA - Potem ko je občinski svet po dolgih in vročih razpravah sprejel odločitev, da krajevne skupnosti niso pravne osebe, bodo sedaj spremenili in dopolnili tudi statut kočevske občine v tistih členih, ki urejajo status ter naloge in pristojnosti krajevnih skupnosti. Dopolnili in spremenili pa se bodo tudi tisti členi statuta, ki govorijo o občinskem prazniku, simbolih in obeležjih občine ter priznanjih in častnih naziviih. Predloge za občinski praznik bo pripravil muzej Kočevje, ki je občini že pred časom predlagal, da bi naziv častnega občana kočevske občine podelili vdovi akademskega slikarja Božidarja Jakca - Tatjani Jakac.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Kaj praviš o izgubi podjetja LOEPPRITZ?

- Da znajo v ribniški občini tudi Nemci ustvarjati izgubo.

GOVOR MALEMU ČLOVEKU

KOČEVJE - Kulturni center Kočevje je za danes, 16. maja, ob 20. uri organiziral v Šeškovem domu v Kočevju prikaz dela W. Reicha "Govor malemu človeku". Nastopa igralec Vlado Novak, režija: Samo Strelec.

PIVOVARSTVO NA SLOVENSKEM

KOČEVJE - Ob zaključku razstave "Peter Kozler in prvi čemljevid slovenskega ozemlja" je bilo včeraj v prostorih muzeja v Kočevju predavanje na temo Pivovarstvo na Slovenskem. Zgodovino pivovarstva in vlogo družine Kozler pri razvoju pivovarstva v 19. stoletju je ob predvajanju diapozitivov predstavil Borivoj Šepe iz Ljubljane.

Mirtovški šratelj:

"Na vsem zahodnjem Dolenjskem smo najboljši gospodarji v osilniški občini, saj za lani nobena gospodarska družba iz naše občine ni izkazala izgube, medtem ko je izkazalo čisto izgubo kar 132 pravnih oseb z območja občin Kočevje, Ribnica in Loški Potok."

Osilniški nadev

LETOS DOKONČATI OBNOVO CERKVICE V RIBJEKU - Znamenito cerkvico sv. Egidija s tremi "zlatimi oltarji", freskotiranim stropom itd. bodo letos predvidoma dokončno obnovili. Država bo prispevala še milijon tolarjev, občina Osilnica tudi milijon, za okoli milijon pa bo k prispevkov krajanov in občine v delu in materialu.

DOBRODOŠLI V OBČINI OSILNICA - Pri vstopu in izstopu iz občine Osilnica, se pravi pri Sv. Juriju in Zamostu, so pred kratkim postavili table OBČINA OSILNICA DOBRO DOŠLI. Šele ko so table stale, so ugotovili slovnično napako, saj se piše dobrodošli skupaj, in ne s presledkom (glej fotografijo s tablo in ob njej župana Osilnice Toneta Kovača).

KJE JE DENAR ZA PRETVORNIK? - Poročali smo, da je republiška skupščina že decembra lani sklenila, da bo namenila denar za postavitev tv pretvornika, ki bo omogočal gledanje slovenskega TV programa v osilniški občini. Te dni pa so predstavniki TV Slovenija sporočili v občino, da imajo že vse pripravljeno za postavitev pretvornika, obljubljenega denarja pa ni nikjer.

Potrdili usmeritev razvoja občine

Strategijo razvoja Kočevske so svetniki podprli kot osnovo za nadaljnje delo - Številne pripombe so se nanašale na pomanjkljivosti dokumenta

KOČEVJE - Na zadnji seji kočevskega občinskega sveta minuli četrtek so svetniki podprli program Strategije razvoja Kočevske, ki ga je kot skupni projekt župana in strokovnih delavcev občine svetnikom predstavil župan Janko Veber. Služil naj bi kot osnova, na podlagi katere bodo ob upoštevanju danih pripomb sestavili dokument, ki bo občini omogočal usklajen razvoj in skupen nastop navzven.

Med pomanjkljivostmi pripravljenega gradiva, zaradi katerih je Vincenc Janša pripravljalcem očital "najmanj izredno ozkost", kot se je izrazil, so svetniki odkrivali predvsem nedodelanost področij, ki zadevajo energetiko, gospodarstvo in kmetijstvo, zanimalo pa jih je tudi, kako bo z vodooskrbo, cestami in ne nazadnje tudi s samo vizijo razvoja turizma na Kočevskem, če se bo krajevna skupnost Kočevska Reka odcepila in postala samostojna občina. Od župana so hoteli tudi vedeti, kdaj bodo občinski organi izdelali oprijemljive programe po posameznih področjih.

Temeljnim usmeritvam bodočega razvoja kočevske občine, ki naj bi po predlogu temeljil v mestu na obnovi starega mestnega jedra in na podeželju oz. v občini kot celoti na razvoju turizma, svetniki niso oporekali, menili pa so, da se tudi na razvoj podeželja ne sme pozabiti. Ob tem je Marko Glavač izrazil prepričanje, da postopek priprave strategije ni bil pravilen, ker v njeno pripravo niso bili vključeni nosilci razvoja turizma v občini; skupaj z Zdravkom Janešem pa sta tudi opozorila, da policija, vojska in turizem ne gredo skupaj. Čeprav je bil predlog stategije po mnenju razpravljalcev izdelan vsaj leto in pol prepozno, pa je bila glede na to, da zaradi odločitve za izgradnjo nove šole v Kočevju sedanji občinski svet do konca svojega mandata ne bo mogel nameniti denarja za projekte iz stategije, večina razpravljalcev mnenja, da je potrebno strategijo načrtovati počasi in temeljito.

M. LESKOVŠEK-SVETE

• Odbor za krajevne skupnosti je prejšnjo sredo obravnaval Strategijo razvoja Kočevske. Ta naj bi kot prvi celovit razvojni načrt kočevske občine predstavljala osnovo za dogovore s pristojnimi ministrstvi in skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS, ki je lastnik večine zemlje in gozdov na Kočevskem. Kočevski župan Janko Veber je dejal, da je težko odgovoriti na vprašanje, kako razviti turizem, da ne bodo šli po poti tistih, ki so bili tržno uspešni, a so pri tem uničili naravo. Da že sedaj prihaja do onesnaževanja in uničevanja narave, je ob tem opozoril Alojz Pretnar iz KS Ivan Omerza, ki je menil, da bi bilo potrebno okrepiti nadzor nad dogajanji ob Kolpi, kjer je v poletnih mesecih vse preveč divjih kampov. Ivan Devjak iz KS Šalka vas je dejal, da v stategiji pogreša ostale veje gospodarstva ter da ga moti, ker ni nič povedano o tem, kakšen bo razvoj malega gospodarstva in obrti, kot tudi ne, ali bo na Kočevskem še naprej intenzivno kmetijstvo z velikimi farmami ali pa morda drugačno.

LESENI MLINSKI ŽLEB - Na fotografiji je leseni mlinski žleb (rake), ki je nekdaj dovajal vodo na mlinski kolesi v vasici Malinišče v občini Osilnica.

Obnovili bodo stari mlin Malinišče

Etnološka zanimivost

OSILNICA - Vasica Malinišče je po cesti le slab kilometer oddaljena od regionalne ceste po dolini Kolpe proti Osilnici.Osilniški župan Anton Kovač pravi, da je sodobna cesta pogoj za oživitev vasi, ki je skoraj že izumrla. V njej so le tri hiše, zdaj pa je že zanimanje še za tri vikende. Gotovo bo vasica tudi primerno izletišče za turiste, ki prihajajo v osilniško občino, saj je ta najmanjša slovenska občina z ozirom na število prebivalcev turistično zelo razvita. Sem se bodo lahko napotili peš ali z gorskimi kolesi.

Pri vasici je bil nekdaj na Maliniškem potoku mlin in po njem je vasica dobila tudi ime Malinišče. Mlin je bil nekaj posebnega tudi zato, ker je na njegovi dve mlinski kolesi dovajal vodo lesen žleb (rake), ki je bil dolg kar nekaj deset metrov (glej fotografijo). Mlinski kolesi sta zdaj polomljeni pa tudi notranjost mlina je poškodovana. Župan Osilnice Anton Kovač pravi, da bodo skušali letos obnoviti mlinski leseni žleb in mlinski kolesi, naslednje leto pa še notranjost in zunanjost mlina, ki bo postal etnološka zanimivost.

J. PRIMC

DRŽAVNA RAZSTAVA FOTOGRAFIJ

RIBNICA, KOČEVJE - Državno razstavo fotografij in dia filma pod pokroviteljstvom Fotografske zveze Slovenije pripravlja Foto klub "Družina Fuji" Ribnica-Kočevje. Prispevke za razstavo (diafilme 5x5 na temo "Znamenitosti Ribniško-Kočevske doline") ali barvne oz. črnobele fotografije na splošno temo na formatu 30x40 cm oz. 18x40 cm, nalepljene na podlago 30x40 cm, je treba poslati na naslov: Fotoklub "Družina Fuji", Gorenjska c. 6, 1310 Ribnica, do 15. avgusta letos. Že 18. avgusta bo komisija ocenila prispela dela. Razstava najboljših prispelih del bo odprta ob letošnjem Ribniškem sejmu suhe robe in lončarstva 1. septembra v Ribnici.

VODA NEOPOREČNA, A ŠE POD KONTROLO

TRAVA - Že lansko jesen in celo zimo je ljudi iz naselij Trava in Srednja vas v občini Loški Potok hudo pestil s fekalijami onesnaženi lokalni vodovod, ki ga sicer upravlja Hydrovod iz Kočevja, a še vedno nima uporabnega dovoljenja. Tudi vir onesnaženja ni bil ugotovljen, je pa zato Hydrovod prisluhnil težavam krajanov in namestil ultra žarnico, ki, tako kažejo izkušnje, učinkovito uničuje žive organizme. Janko Žagar, dolgoletni vzdrževalec vodovoda, pravi: "Onesnaževalca nismo našli in upamo, da bo poslej mir. Nujno pa bi bilo urediti okolico izvira in zajetja. Pokrovi jaškov so sicer zaklenjeni, vendar tako razmajani, da vedno obstaja možnost, da kaj pride v zajetje nehote ali pa namerno. Vse te naprave pa so precej oddaljene in kljub vsakodnevni kontroli niso vedno pod nadzorstvom. Vodo še vedno nadzorujemo."

A. K.

VRTEC IN MUZEJ NA SEJMU

KOČEVJE - Na letošnjem sejmu Vse za otroka v Celju, ki so ga odprli v torek in bo trajal do nedelje, 19. maja, se prvič skupaj predstavljata kočevski muzej in vzgojno-varsvteni zavod Kočevje. Tema je predstavitev sodelovanja med vrtcem in muzejem pod naslovom "Vrtec v muzeju, muzej v vrtcu". Posebaj za to priložnost sta vrtec in muzej pod istim naslovom, kot se predstavljata na sejmu, izdala tudi zgoščenko, v kateri sta na kratko predstavljeni zgodovina in delo obeh ustanov, ki tudi sicer z dobrim medesebojnim sodelovanjem omogočata uspešno uvajanje otrok v kulturne vrednote.

Osilnica dela

Uspešno proti brezposelnosti

OSILNICA - V najmanjši slovenskim občini, ki ima 395 prebivalcev, brezposelnosti skorajda ne poznajo. Preko programa javnih del je v Osilnici zaposlenih 10 ljudi, dodatno pa pet ljudi zaposluje še zasebnik, ki ima gradbeno skupino. S tem so v občini začasno rešili problem nezaposlenosti, računajo pa, da bodo za vse našli tudi stalno zaposlitev, ko se jim bo izteklo enoletno delo pri javnih delih.

Trenutno imajo v občini v družbenem in zasebnem sektorju skupaj 78 delovnih mest. Največ jih je v obratu Liva, kjer dela 46 delavcev, drugo največje je podjetje Grabar Tekstil d.o.o. s 15 zaposlenimi, drugod pa je zaposlenih po največ 5 ljudi. Dodatna delovna mesta, ki bi lahko doprinesla k rešitvi problema brezposelnosti, bodo v Osilnici pridobili z občinskim režijskim obratom, ki ga bodo ustanovili na podlagi odloka o ureditvi javnih služb v občini, možnosti, ki bodo docela odpravile ta problem, pa vidijo v razširitvi turistične dejavnosti. Trenutno imajo na voljo 102 ležišči.

M. L.-S.

Občine in upravne enote ljudje še vedno ne ločijo

Težave Potočanov

RIBNICA - Prejšnji četrtek dopoldan se je v prostorih Miklove hiše v Ribnici predstavila upravna enota Ribnica. Načelnik upravne enote v Ribnici Janez Henigman je povedal, da so se za predstavitev odločili predvsem zato, ker tudi po več kot letu dni dela še vedno ugotavljajo, da ljudje ne ločijo med upravno enoto in občino. O sodelovanju med obema je dejal, da je dobro, saj se zavedajo, da bi bilo medsebojno rivalstvo v škodo občanov. "Naša želja je, da državljani hitro uredijo svoje zadeve in zadovoljni odidejo iz naše upravne enote," je dejal Henigman, ki je med drugim tudi povedal, da pokrivajo celotno območje nekdanje ribniške občine, poslujejo na dveh lokacijah v Ribnici in da imajo sistematiziranih 32 delovnih mest, trenutno pa zaposlenih 25 delavcev.

Da upravno enoto v Ribnici čaka še veliko dela, je v svojem govoru opozorila direktorica uprave za sistem in delovanje državne uprave v MNZ Štefka Korade Purg. Dejala je, da se bodo meje upravne enote sčasoma pokrile z lokalnimi ter da potem ne bo več prihajalo do težav. Županu občine Loški Potok Janezu Novaku, ki je opozoril, da za ljudi, ki se srečujejo s problemom nepokrivanja upravnih in lokalnih meja, "ni tako enostavno, kot to zgleda v Ljubljani", pa je odgovorila, da bodo lahko glede Loškega Potoka, ki naj bi v celoti prešel v ribniško upravno enoto, v Ljubljani vse potrebno uredili že v drugi polovici letošnjega leta.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Niso mogli mimo klavrne usode Smreke

Zveza borcev zdaj ni več politična organizacija

LOŠKI POTOK - Na letni skupščini 5. maja je KO ZB, kateri predseduje Jože Levstek, sprejela načrt dela za to leto, hkrati pa je seznanil članstvo s statutarnimi spremembami znotraj organizacije same. Po novem statutu organizacija ni več politična. To je društvo ali združenje, katerega cilj je domoljubna usmeritev, delovanje v javnem interesu, in je nadstrankarska.

Poleg sedanjih članov ZB lahko postane član vsakdo, ki prebiva na ozemlju države in je ne glede na starost in funkcijo deloval za osvoboditev domovine direktno v bojnih enotah, v OF, AFŽ ali kako drugače sodeloval v korist NOB, taboriščniki, žrtve nasilja, izgnanci, deportiranci idr. Organizaciji se lahko pridružijo veterani zadnje vojne in seveda podporni člani.

Potoška KO ostane še naprej v sestavi območne organizacije v Ribnici, kljub novi občini pa ostanejo v kočevski organizaciji člani iz KS Draga.

Organizacija pričakuje denarno pomoč od občine predvsem za vzdrževanje spominskih obeležij, spomenikov in grobišč. Člani so tudi sklenili, da si letos kupijo nov prapor, nikakor pa niso mogli mimo večne teme, to je propada vse industrije in vzrokov za to. Velika večina sedanjih članov ZB je neposredno sodelovala pri gradnji lesne industrije Smreka, ki je bila v sestavu Inlesa najbogatejše podjetje, a je prva zaprla vrata, prišla na boben in še po nekaj mesecih stečajnega postopka nihče ne ve, kam so izginili milijoni mark in kakšna bo usoda 150 delavcev, zlasti tistih, ki bodo v kratkem izgubili pravico do nadomestila zavoda za zaposlovanje.

A. KOŠMERL

PREDSTAVITEV UPRAVNE ENOTE RIBNICA - Načelnik upravne enote v Ribnici Janez Henigman je povedal, da je glavni namen predstavitve, da občane seznanijo s tem, kje delujejo in kakšne usluge lahko zanje opravljajo. Pri tem je poudaril, da tudi ob neuradnih dnevih strankam pomagajo, če se le da. (Foto: M. L.-S.)

V Srobotnik se vrača življenje

Kot zadnji bodo dobili elektriko - Zvon na stubih spet zvoni - Gradijo vikende

SROBOTNIK - Srobotnik ob Kolpi bo predvidoma šele letos kot zadnja vas v občini Kočevje dobil elektriko. Je skoraj brez stalnih prebivalcev že nekaj let, čeprav je življenje v njem postalo po asfaltiranju obkolpskega kolovoza zelo živahno, saj jo obiskujejo domačini, ki imajo zdaj stalno prebivališče v drugih krajih, največ v Kočevju. Ti tudi obnavljajo hiše ali si urejajo vikende.

Po ljudskem izročilu je že cesarica Marija Terezija med obhodom svojega cesarstva ugotovila, da je najrevnejša vasica v cesarstvu prav Srobotnik, in ga je zato oprostila vseh davkov, dokler bo ona živela.

Vasica Srobotnik je od nekdaj sodila pod kočevsko gospostvo, o čemer priča tudi mejni kamen med kočevskim in kostelskim gospostvom pri Račkem potoku pod Srobotnikom. Danes pa sodi v krajevno skupnost Kostel in prebivalci so zelo hvaležni predsedniku KS Kostel mag. Stanislavu Južniču, ki jim je priskrbel 125.000 tolarjev za ureditev parkirišča tako rekoč sredi vasi in dostopne ceste od asfaltiranega obkolpskega kolovoza do tega parkirišča.

Posebnost vasice je tudi ploščati Kristus (kakršni so značilni za Gebarijo, medtem ko so na Kostelskem plastični) in zvon na stubih. Ta zvon zdaj, ko se ljudje vračajo in obnavljajo hiše, spet zvoni vsaj dvakrat na dan.

Med najprizadevnejše vaščanke gotovo sodita Anica Šoš in Jožica Kovač, ki sta ob mojem zadnjem obisku kuhali žganje in povedali, da šteje vasica 6 hiš - od tega je ena naseljena - in 7 ljudi, da mačka Pikija niti ne štejemo, čeprav je vso zadnjo zimo preživel v vasi sam, hrano pa je dobil le, kadar je kdo prišel v vas.

J. PRIMC

ŽGANJE STA KUHALI - Na fotografiji sta Anica Šoš (levo) in Jožica Kovač, ki sta ob našem obisku kuhali žganje. Sicer pa sodita med tiste prizadevne domačine, ki se kljub stalnemu prebivališču v Kočevju vračata s svojimi sorodniki pogosto v Srobotnik in se udeležujeta vseh del za napredek te vasice.

Manjka strategija razvoja občine?

Svetnik Jože Smolič ni zadovoljen z odgovorom občinskega oddelka za proračun o strategiji razvoja gospodarstva, industrije, drobnega gospodarstva in obrti

TREBNJE - V osnutku letošnjega dobro milijardo tolarjev "težkega" proračuna trebanjske občine je za pospeševanje kmetijstva predvidenih 26,6 milijona tolarjev, za akcije na področju turizma 2,8 milijona, za spodbujanje razvoja podeželja 10 milijonov in prav toliko denarja za subvencioniranje obrestne mere za najeta posojila podjetnikov in kmetov. To pa so hkrati tudi temeljne razvojne perspektive trebanjske občine.

Na vprašanje svetnika Jožeta Smoliča (SLS) že na 13. seji občinskega sveta 1. marca, kakšno strategijo razvoja bo občinska uprava zavzela na področju gospodarstva, industrije, drobnega gospodarstva in obrti, je Smolič dobil tak odgovor na 15. seji, ki so jo trebanjski svetniki začeli in po šestih urah prekinili ravno sredi obravnave osnutka proračuna 8. maja in jo razmeroma hitro končali pretekli petek zvečer po približno treh urah. Vodja oddelka za proračun, finance in gospodarske ter družbene dejavnosti Majda Ivanova je spomnila, da je razvojna problematika občine sicer že predstavljena v projektu, ki ga je izdelal Urbanistični inštitut Ljubljana leta 1991, v projektih demografsko ogroženih območij Suha krajina, KS Šentrupert in Trebelno, projektu razvoja turizma ter projektih CRPOV Knežja vas, Čatež in Šentrupert. Vse te projekte so sprejeli pristojni organi prejšnje občine in so v veljavi in na ogled kadarkoli na občinskem oddelku za gospodarske zadeve. Strokovne ocene so sicer podane v navedenih projektih, kokretne spodbude pa so odvisne tudi od občinske politike, ki se vsako leto odraža v občinskem proračunu. Poleg že omenjenih sredstev računajo na občini, da bodo pridobili nekaj tolarjev tudi "za ustanovitev lokalne koalicije in usposobitev svetovalca za pospeševanje malega gospodarstva", saj so se prijavili na razpis Pospeševalnega centra za malo gospodarstvo.

V interesu občine je vsekakor razvito in močno gospodarstvo ob čim manjši stopnji nezaposlenosti, ukrepov in mehanizmov za to pa ima občina bore malo. Predpogoj za razvoj gospodarstva in negospodarstva pa je tudi urejena komunalna in prometna infrastruktura. Svetnik Jože Smolič s takšnim odgovorom ni bil zadovoljen, predvsem, ker je premalo konkreten in aktualen. Župan Ciril Pungartnik pa je povedal, da uprava v sedanji zasedbi ne more v kratkem ponuditi drugačne strategije razvoja občine. Po njegovem bi še najhitreje prišli do ustreznega projekta, če bi ga naročili pri ustrezni instituciji. Ker pa bi to precej stalo, bi se moral o tej potezi opredeliti občinski svet. Glede na to, da svet o tem vprašanju ni sprejel nikakršnega stališča, bi si to lahko razlagali, da se mu vsaj za zdaj to še ne zdi potrebno.

P. P.

INŠPEKCIJA ZAPIRA OBRTNO CONO

TREBNJE - Občinski svetniki so zahtevali, naj občinska strokovna služba pripravi vsaj začasno prometno ureditev v obrtni coni T6-2 v Trebnjem, da bi obrtnikom omogočili pridobitev obratovalnega dovoljenja. Tržna inšpekcija je zaradi neurejene prometne ureditve v obrtni coni že nedvoumno zagrozila podjetju Barlog, da bo moralo s 1. junijem zapreti vrata.

Za zdaj tri obrtne cone

Ivanški svetniki so izmed desetih pedvidenih lokacij za obrtne cone v občini zaenkrat "požegnali" tri

IVANČNA GORICA - Tukajšnjim svetnikom spet ni uspelo spraviti zadnjo sejo občinskega sveta v maju "pod streho" v petig urah, čeprav je predsednik sveta Jurij Gorišek (SKD) opozarjal in priganjal kolege, naj bodo vendar kratki in jedrnati v svojih razpravah. Največkrat je seveda spet pogledoval na svetnika Franca Godešo (LDS), ki ima sicer močne živce, a ko ga je zavoljo pogostih diskusij napadel kolega iz vrst socialdemokratov Lovro Lampret, brat invanškega župana, je glasno vzrojil še Godeša.

Svetniki so sprejeli pripombe in stališča na osnutek prostorsko ureditvenih pogojev za dolino Krke, komandir grosupeljske policijske postaje Milan Stojakovič pa jih je seznanil z informacijo o varnostnih razmerah in delu te postaje na območju občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje za leto 1995. Poročilo uredniškega odbora občinskega glasila Klasje so svetniki prepozno dobili v roke, zato bodo o tem razpravljali prihodnjič.

Dlje časa pa so se zadržali pri opredeljevanju do predlaganih desetih možnih lokacij za obrtne cone na območju občine. Kot je pojasnila strokovna sodelavka občinske uprave inž. Irena Bregar, se lastništvo zemljišč kaže kot največji omejitveni dejavnik izgradnje obrtnih con oziroma opremljanja stavbnih zemljišč na splošno. Igor Bončina (SDS) je menil, da bi morali najprej komunalno opremiti vsaj eno cono, ne pa razpravljati o kar desetih lokacijah. Podžupan Jože Košak (SKD) pa je nasprotno menil, da je prav, ker je predvidenih več lokacij, saj tako ne more biti izsiljevanja s ceno zemljišč. Jožeta Mihelčiča iz Višnje Gore je zanimalo, kdo je to gradivo pripravljal, češ da o tem poprej niso razpravljali tako. Tudi Višnjan, Milan Jevnikar se je zavzel za natančno definiranje dejavnosti v Obrtni coni Višnja Gora; Franca Godešo pa je po predlogu, da bi Vir - območje Kojina izvzeli iz predvidenih lokacij, predsednik Gorišek vprašal, zakaj se tako zavzema za to območje, Godeša pa mu je v istem tonu odvrnil, da zato, ker je pač občinski svetnik, kot mu je rekel župan med pavzo.

Gorišek je predlagal, da bi to zadevo prestavili na naslednjo sejo, ker so stvari kontradiktorne, vsi svetniki pa naj bi dali pisne pripombe 10 dni pred sejo. Ante Vidmar (SDS) in Francka Vidmar (SKD), oba iz Ambrusa, sta bila podobnih misli, češ da bi bilo bolje, če bi o tem poprej imeli pripombe krajevne skupnosti. Nikolaj Erjavec pa je poudaril, da gre za politično odločitev in da je treba ljudem omogočiti, da delajo obratovalnice vsaj na treh lokacijah obrnih con, kot je predlagal tudi odbor za komunalno dejavnost. Tak sklep so svetniki naposled tudi sprejeli in s tem vsaj nekoliko olajšali pisanje sejnega zapisnika sekretarki sveta Vesni Orehek, ki je obupano posegla v razpravljanje kar počez: "Kaj ste vi mislili, jaz ne morem ugibati!"

P. PERC

Okolju (ne)prijazne potrebščine

Na sejmu Učila 96 v Ljubljani odmevna predstavitev ekološkega krožka krmeljske osnovne šole - 85 odstotkov učencev uporablja okolju neprijazne šolske potrebščine

KRMELJ, LJUBLJANA - Ob Dnevih slovenskega izobraževanja je pretekli teden na sejmu Učila 96 krmeljska osnovna šola v letu, ko praznuje 50-letnico, doživela spet lepo priznanje: med številnimi razstavljalci iz vse Slovenije je bila stojnica ekološkega krožka krmeljske šole izbrana med deseterico najbolj izvirnih predstavitev na sejemskem prostoru Gospodarskega razstavišča v Ljubljani.

Številni so uspehi ekološkega krožka na krmeljski osnovni šoli (njegova mentorica je že 4. leto profesorica razrednega pouka Gusta Mirt), ki ga uvrščajo med najboljše v Sloveniji, saj je med drugim tudi na zadnjem državnem tekmovanju mladih tehnikov v Murski Soboti na področju ekologije osvojil 1. mesto za nalogo "Okolju in nam prijazne šolske potrebščine". Na letošnji sejem v Ljubljani, kjer so lahko sodelovali le izbranci, je Krmeljčane povabila Nada Pavšer z Zavoda za šolstvo in po mnenju številnih strokovnjakov še ni bilo tako kakovostnega sejma s tega področja. Krmeljski učenci Leon, Nataša, Klement, Maja, Petra, Martin, Gorazd, Andrej, Drago in prof. Mirtova so predstavili odmevno raziskovalno-proučevalno nalogo "Okolju in nam prijazne šolske potrebščine". Učenci so raziskovali, ali so njihovi sošolci seznanjeni z okolju in njim prijaznimi šolskimi potrebščinami, katere potrebščine so okolju prijazne, ali so učbeniki tiskani na recikliranem papirju itd. Mladi raziskovalci so ugotovili, da se problemi začno že v šolski torbi, v katerih so zvečine okolju in učencem neprijazne šolske potrebščine, bodisi da gre za nerecikliranе zvezke in knjige ali flomastre,

Gusta Mirt

• Vodstvo krmeljske šole se zahvaljuje Metki Kosec, predstavnici Emona Obale, uvoznika kock Lego, ki jih je povabil med sejmom na Gospodarsko razstavišče in v Ljubljani v "Lego deželi" omogočil dvema avtobusoma krmeljskih otrok štiri urice čudovite igre v dvorani, kjer je bilo nad 500.000 kock Lego. Starši otrok niso imeli s tem izletom nobenih stroškov!

mape in ovitke iz umetne mase, peresnice... Kar 85 odstotkov krmeljskih učencev uporablja okolju neprijazne potrebščine!

Takšne šolske potrebščine lahko kupijo skoraj v vsaki trgovini, zanje pa se še lažje odločijo, ker so običajno cenejše od tistih, ki so okolju prijazne. Zatorej so Krmeljčani želeli s to svojo raziskovalno nalogo spodbuditi tudi trgovce, da bi prodajali okolju neškodljive, prijazne šolske potrebščine, se pravi take, da so razgradljive.

P. P.

BOŠTANJČANI ZA SAMOPRISPEVEK

BOŠTANJ - Na 14 voliščih v krajevni skupnosti Boštanj je preteklo nedeljo ob volitvah članov sveta krajevne skupnosti potekal tudi referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za posodobitev cestne in komunalne infrastrukture ter druge naložbe, pomembne za življenje ljudi v tej KS. Na referendumu je glasovalo 1358 volilcev (60,36 odst.), za uvedbo krajevnega samoprispevka za obdobje 5 let je glasovalo 837 volilcev (61,68 odst.), proti pa jih je bilo 520.

KONCERT KITARISTA IGNJATOVIČA

TREBNJE - Tukajšnja glasbena šola je v sredo, 15. maja, zvečer v predavalnici osnovne šole pripravila koncert, na katerem je nastopil uevljavljeni hrvaški kitarist Žarko Ignjatovič, ki že dobro desetletje živi in poučuje na šolah v Sloveniji. Zaigral je skladbe S.L. Weissa, M.C. Tadesca, M. Tippetta in A. Piazzolla.

• Kjer je moč, tam je zakon. (Ruski pregovor)

MODNA REVIJA TINE HOČEVAR - "Med modo in arhitekturo je dosti podobnosti; moraš imeti smisel za estetiko, delati z nekim konceptom, predvsem pa moraš poznati materiale," nam je povedala preteklo soboto navsezgodaj zjutraj po prvi samostojni modni reviji v Clubu Bruno v Gabrijelah študentka 4. letnika arhitekture Tina Hočevar iz Krmelja (druga z leve, ob Lojzetu Vidmarju, solastniku omenjenega lokala). Tina je zmeraj sanjala, da bo bila kreatorka. Navkljub temu da je 30 modelov, ki so jih predstavile brhke manekenke novomeške agencije Helena Fitness Center (last Slavka Malnariča), občinstvo lepo sprejelo, pa ne verjame, da bo to tudi v resnici postala. Manenkenke so nosile obutev sevniške Kopitarne, s pleteninami pa je sodeloval Inplet. (Foto: P. Perc)

Hudi časi za pridelovalce mleka

Sevniški kmetje opozorili ministrstvo za kmetijstvo na poslabšane možnosti za pridelavo in prodajo mleka - Ljubljanske mlekarne ne spoštujejo uredbe o oblikovanju cen

SEVNICA - Na nedavnem zboru pridelovalcev mleka v Sevnici so posebej opozorili na zaostrene okoliščine pri pridelavi in prodaji mleka v letu 1996. Govedorejsko društvo je dalo sevniškemu občinskemu svetu, pobudo naj sklepe zbora prouči. Ta se je s celotno problematiko odkupa mleka seznanil ob koncu aprila in podprl utemeljena prizadevanja kmetov in govedorejskega društva Sevnica.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so opozorili, da se Ljubljanske mlekarne ne držijo uredbe o oblikovanju odkupne cene mleka glede suhe snovi, saj mlekarna opozarja organizatorje odkupa, da veljajo glede tega pogoji po pogodbi iz leta 1995. Sevničani predlagajo ministrstvu, naj bi ustanovili nevtralen laboratorij za analize mleka, ne le kot referenčni, temveč kot eno izmed rednih možnosti za analizo mleka.

Pridelovalci mleka iz hribovitih in višinskih območij ugotavljajo, da so se občutno zmanjšale podpore za mleko, saj je priznana podpora 12.000 tolarjev na kravo za višinsko in 8.000 tolarjev za kravo v hribovitem območju komaj enakovredno premiji 1500 litrov pridelanega mleka v letu 1995, v sevniški občini pa prodajo kmetje na zbiralnico 3000 litrov mleka na kravo letno. Zato predlagajo, da ostane podpora vsaj na višini leta iz 1995. Ugotavljajo, da bodo zelo prizadete najbolj napredne kmetije. V letu 1995 je ministrstvo za kmetijstvo izplačalo preko M-Kmečke zadruge Sevnica za 23.839.701 tolar podpor, letos bi jih le za 15.980.000 tolarjev! Razlika je očitna, poudarjajo sevniški kmetje.

Navkljub 9-odstotnemu povečanju osnovne odkupne cene mleka bo prihodek kmetij od mleka bistveno manjši, saj odpadejo dodatki na koncentracijo (od 3 do 7 odstotkov), mlekarna odbije tolar na liter mleka za prevoz in pri mesečnem izplačilu podpore za mleko ne izplačujejo več. Sočasno so se bistveno povečali stroški prireje zaradi dviga cen žit, in tako so kmetije, usmerjene v pridelavo mleka padle v zelo nezavidljiv in zaskrbljujoč dohodkovni položaj.

P. PERC

• Tudi sevniška kmetijska svetovalna služba je argumentirano in dokumentirano podprla in utemeljila zahteve pridelovalcev mleka. Meni, da je očitno, kako so se na slabše spremenili pogoji odkupa mleka pri Ljubljanskih mlekarnah z letom 1996 še zlasti za družinske kmetije, ki pa prodajo mlekarni 70 odstotkov mleka iz sevniškega območja.

Krjavljeve iskrice

PODŽUPAN ZADOVOLJE S SEJNINAMI - Na seji ivanšk občinskega sveta pretekli petek podžupan Jože Košak (SKD) p vedal, da takih sejnin, kot jih biva zdaj, ni bilo nikoli prej, v n danji grosupeljski občinski sk ščini (?!), ko je pred 8 leti dob okrog 1000 dinarjev. Ko ga njegov strankarski kolega, sicer predsednik OS Jurij Gorišek, op zoril, da bodo imeli novinarji sp kost za glodanje, je Košak za nekaj "predavati" o tem, kako predstavlja novinarstvo. Če prosil, da tega ne bi objavili, tako željo predstavniki sedme s skoraj zagotovo upoštevali, ta pa...

ČESTITKA - Šele čez čas, ko je zvrstilo kar nekaj govorcev, Košaku in tistim, ki si podob kot on predstavljajo obveščan sicer posredno (ne poimensk odgovoril eden najboljših gov cev OS Ivančne Gorice Pavel Gr znik (tudi SKD), da naj pač vs gleda, da bo svoje delo opravil č bolje. Groznik je čestital tudi k legu svetniku Milanu Jevnikar ob rojstvu sina z željo, da bi svetniki v tem močno posnemali

POLOŽNICE - Svetnik Jo Mihelčič iz Višnje Gore je nekajkrat malce jezno pripom da ne vidi smisla, da bi še kark predlagal, češ da mu Županstv na njegove pobude niti ne odgov ri. Tokrat se je je le oglasil in op zoril, da dobivajo krajani od Re publiške uprave za javne prihod položnice za 1. in 2. akonate prispevka za stavbna oz. mest zemljišča in da je med ljud precej slabe volje zaradi veli zneskov. Mihelčiča je zanimalo, so sami sprejeli tako veliko obr menitev.

Trebanjske iveri

SREČANJE - "Rdeča" Jer Mrzel je na prvomajskem srečan na Debencu segrela srca in dl s priredbami Kajuhovih in dru pesmi. Rekla je, da bi bilo prav, bi bil na tem srečanju tudi ti gospod, ki je istega dne spelj precej ljudi nekam drugam. Zv deli smo, da je ta gospod svoj ovčice odpeljal na Čatež.

VODENJE - Predsednik treb njskega občinskega sveta dr. Ma jan Peter Pavlin (SKD) je zadn sejo sveta o proračunu, ne le p mnenju svetnika Rafka Krev (LDS), vodil vse preveč stranka sko obarvano. Očitnemu navij nju za eno stran pa bi se Pavl lahko galantno izognil, če bi bo zaupal svojim strankarskim ko legom v svetu, da bi se oni pot govali za nekaj več fičnikov, bod si za Karitas ali obnovo cerkva.

"PRISPEVEK ZA SOCIALI ZACIJO ROMOV" - Trebanjsk svetniki so spremenili občinsk odlok o številu volilnih enot i članov svetov krajevnih skupno sti. Tako so ugodili KS Račje selo da bo imela ta krajevna skupnos le eno volilno enoto. Tako si j vodstvo te KS zagotovilo, da ne bodo imeli nobenega Roma v svo jem svetu. Svetnik Jože Smoli (SLS) jer ob tem polglasno ironič no komentiral, da "je to naš pris pevek k socializaciji Romov!"

Sevniški paberki

NESOLIDARNOST? - Po 5 tednih stavke v Silexu na Blanci so stavkajočim delavcem z enkratno denarno pomočjo 10.000 tolarjev na stavkajočega priskočili na pomoč svobodni sindikati. Poklicala nas je Nada Ceglarjeva iz Trnovca hudo razočarana nad svojimi sodelavci, kajti ti so ji zabrusili, da ji pomoč pač ne pripada, ker je bila v tem času 7 dni na bolniški. Sodelavka Milena iz Kladja si je dovolila celo "dodatek" temu poniževanju, češ da ji ta pomoč sploh ne pripada in naj Nada pokaže plačilni listek, koliko - baje bajno - zasluži njen mož na železnici. Nada je povedala, da so enkratno sindikalno pomoč po kaj čudnih merilih dodelili sodelavcem, ki so bili vsi več v bolniški od nje. Ona je bila sodelavcem dobra očitno le toliko, da jim je vozila malico in časopis, jih na željo tudi kam zapeljala ali celo posodila avto in včasih tudi kaj denarja, pa ga dostikrat ni več videla. Očitno so sodelavci po tem sklepali, da jo lahko še malo ožmejo. Ceglarjeva pa jim je povedala, da je zavoljo takšne delavske nesolidarnosti prekinila stavko in začela neplačan dopust.

TRANSPARENT - Po zmagi rokometašev Lisce v polfinalu končnice proti RK Pomurka so ljudje iz vodstva Gorenja Velenje, ki so si ogledali nasprotnike svojega moštva, povedali, da so bili tako prepričani o zmagi Sevničanov, da so dali že dva dni prej izdelati transparent, ki je v Velenju v soboto vabil na finale Gorenje B : Lisca. Sevničani so Velenjčanom gostoljubnost poplačali z lepo igro in - zmago. Dobrota je bila že od nekdaj sirota.

Krške novice

DARILO - Krščanskodemokratski krški župan Danilo Siter je prijateljsko pozdravil in sprejel predsednika slovenskih socialdemokratov Janeza Janšo na nedavnem nočnem sociademokratskem zborovanju v Krškem. Siter je Janši celo izročil darilo. Kaj je Siter izročil Janši, je bolj ko ne skrivnost, zanesljivo pa Janša sokrat v Krškem ni prejel sladoleda, saj bi se ta stalil, ker sta se z gostiteljem županom dovolj dolgo prisrčno rokovala. Roko na srce: Siter je v javnih nastopih vselej uglajen in prijazen mož. To z Janšo pa je bilo videti še posebej lepo. Nič čudnega, ko pa je socialdemokratski prvak ta večer malo pred obdaritvijo ponudil koalicijo slovenskim krščanskim demokratom.

VIŠINA - Ponekod v Krškem na javnem pločniku se Krčani z glavo zadevajo v strehe hiš. Nepomavalci trdijo, da se jim to dogaja, ker so se v preteklosti preobjedli belega kruha in so zato zrasli nenavadno visoko. Ker se v streho zadevajo tudi najstniki, ki najbolj rastejo v času, ko v krških tovarnah še črnega ni na pretek, je obravnavana razlaga brezpredmetna. Verjetno je streha prenizko ali pa pločnik previsok.

DVE - Socialdemokrati v Krškem so 8. maja v kulturnem domu imeli na zastavi napisano DSS, na nekaterih njihovih plakatih v istem prostoru pa je pisalo SDS. Mogoče to samo potrjuje, da je stranka razcepljena na vsaj dve frakciji? Ali pa sicer monolitni strankі v predvolilnem zanosu take malenkosti niso mar?

Novo v Brežicah

SLAB ZRAK - Šport pomeni zdrav duh v zdravem telesu, ampak v sejni dvorani je tako slab zrak, da bodo svetniki vsak čas padli v kolaps. Tako je rekel svetnik Marjan Hladnik, ko se je vrnil iz zatohlo dvorano. No, proti slabemu ozračju pomaga že odprto okno. Strupenega ozračja, ki nastaja, ko se Brežičani pogovarjajo o svojem nastajajočem zavodu za šport, pa ne prežene nikakršno hlajenje. Za zdaj ni zaradi pogovorov o športu še nihče od svetnikov padel v kolaps, malo pa je manjkalo, da se na zadnji seji občinskega sveta Brežice med razpravo o športu navzoči niso onesvestili.

PARLAMENTARCI - Parlamentarcem iz evropskih držav, ki so na slovenski turneji prišli oni dan v brežiški grad, so gostitelji iz občine in predsednik Milan Kučan povedali precej stvari v zvezi z občino in Slovenijo. Vse govore, ki so bili seveda v slovenskem jeziku, so jim prevajali v angleščino. Ime "na zdravje" ni bilo treba prevajati, saj so ga razumeli: vsi so z županom ponovili "na zdravje" in pri tem dvignili kozarce. Evo vam skupni srednjeevropski duhovni prostor!

PO TLEH, PO ZRAKU - V Cerkljah ob Krki bo kmalu svetovno padalsko prvenstvo. Razmljivo, da tu organizirajo prvenstvo v zraku, in ne na cesti. Cesta skozi kraj je slaba in tudi pločnikov ni ob njej, tako da je kolikor toliko normalen promet mogoč le golj v zraku, se pravi le z avioni in padali. Vsako gibanje po cesti je več kot tvegano početje. Pa naj Cerklje pomagajo, če si morejo! Ne morejo: državni veljaki se vozijo po boljših cestah in ne občutijo cerkljanskih cestnih problemov...

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 26. aprila do 4. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Snježana Brin iz Pristave - Žana, Milena Kodrič z Malega Kamna - Marka, Snježana Zakšek s Sel pri Dobovi - Luka, Djurdjica Levstik z Krškega - Jureta, Sonja Žarn iz Krškega - Žana, Branka Pšeničnik z Brežic - Majo, Nataša Tičar s Cerine - Marka, Suzana Vogrinc s Pomikev - Lariso, Andreja Krošelj z Zg. Pohance - Žana.

V času od 6. do 12. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Kovačič z Blance - Uršo, Damina Džinič iz Krškega - Arnega, Sonja Kuhar iz Velikega Mraševega - Nino, Renata Žitnik z Gorice - Tamaro, Metka Piltaver iz Krške vasi - Jerneja, Ljubica Žibert iz Velikega Mraševega - Clementino, Jožica Bučar iz Sevnice - Patricijo, Matjažka Cugmas z Krškega - Mašo, Vesna Škoberne iz Reštanja - Tima, Alenka Furlan iz Rigonc - Manco, Mojca Kostelac iz Dobrave - deklico.

Čestitamo!

Z novimi volitvami bo vse drugače

Janez Janša na zborovanju socialdemokratov Posavja - Visoka brezposelnost in inflacija ter počasna gospodarska rast - V maju dovolj podpisov za referendum o volitvah

KRŠKO - Občinski odbor Socialdemokratov Slovenije Krško je organiziral 8. maja v Krškem zborovanje socialdemokratov in drugih državljanov iz spodnjega Posavja, ki se ga je udeležil med drugimi predsednik SDS Janez Janša. V kulturnem programu na prireditvi je nastopil mešani pevski zbor Svit Krško. V času, namenjenem razpravam o navedenih temah, je Janez Janša v dolgem uvodu nanizal svoje poglede na gospodarske in politične razmere v državi. Mag. Vinko Šušterič je obširno spregovoril o propadanju in možnem reševanju krške tovarne Videm. Janši so udeleženci zastavili nekaj vprašanj.

Janša je rekel, da so leta 1992 nekatere stranke dobile državnozborske volitve z geslom "zgodba o uspehu". Od zgodbe o uspehu ni ostalo veliko. Vlada ne bo uresničila ničesar od tistega, kar je obljubila. Rastoča brezposelnost znaša že skoraj 15 odst. Zaradi naraščajoče inflacije, ki bo ob koncu leta presegla 20 odst., ne bo nič s konvertibilnostjo tolarja. Gospodarska rast je počasna, privatizacija je počasna in nepoštena, še vedno delujejo skriti finančni tokovi. Državljani nimajo dosti možnosti neposrednega odločanja.

Vse to se bo spremenilo z volitvami, drugačnimi od sedanjih, ki so po Janševem mnenju protiustavne. Proti temu sistemu SDS predlaga dvokrožni večinski sistem, v katerem je izvoljen, kdor dobi več glasov v svojem okraju. "Po našem sistemu je nemogoče, da bi bil izvoljen kdo, žki pojma nima', takih pa je veliko v sedanjem parlamentu. Stranke bi morale že pred volitvami povedati, s kom bodo šle pozneje v koalicijo; Socialdemokrati Slovenije bi bili v koaliciji s SKD ali SLS. V proporcionalnem sistemu se nikoli ne ve, kaj se bo zgodilo po volitvah. Vse stranke razen SDS se zavzemajo za posredne proporcionalne volitve.

Janša je tudi rekel, da je stranka zbrala na četrtini določenega roka že več kot polovico potrebnih podpisov za razpis referenduma o volitvah in da jih bo imela v maju zadostno število. SDS ne nasprotuje, da na referendumu državljani glasujejo hkrati o njeni pobudi in o ostalih dveh. V podporo pobudi SDS za odpoklic poslancev je po Janševih besedah stranka zbrala že dve tretjini potrebnih podpisov.

M. LUZAR

• Glede Vidma je Janša rekel, da mora biti tovarna slovenska last. Mag. Vinko Šušterič je med ukrepi za pojasnitev razmer v Vidmu in v zvezi z njim predlagal, da je treba ugotoviti upravičenost in dovoliti revizijo stečajnega postopka. V odgovorihna vprašanja iz dvorane je Janša zatrdil, da je eden ključnih pogojev Sloveniji za njen vstop v Nato to, da bo imela enake vrednote kot države Nata. V zvezi z jedrsko elektrarno Krško so problem odpadki. SDS so za to, da se nuklearka zapre, ko bo Slovenija zagotovila nadomestne vire energije.

MIRKO BOGOVIČ V GALERIJI VOJAŠNICE

CERKLJE OB KRKI - V Učnem centru Slovenske vojske v Cerkljah ob Krki so 10. maja odprli razstavo Mirka Bogoviča. Slednji poleg tihožitij in portretov slika predvsem motive ob reki Krki. O razstavi je akademski slikar Alojz Konec napisal in spregovoril: "Pokaži mi umetelno sliko in videl bom človeka, njenega stvaritelja." V osrčju Bogovičevega slikanja je narava. Slike žarijo toplino vseh barv, otožno liriko, in se tako upirajo abstrakciji današnjega časa. Razstava bo odprta do 15. junija.

B. H.

JAVNA TRIBUNA O POTI V EVROPO

KRŠKO - Danes ob 19.30 bo v mali dvorani Kulturnega doma Krško javna tribuna območne organizacije ZLSD Krško o slovenski poti v evropsko skupnost in drugih vprašanjih slovenske zunanje politike. Gost pogovora bo podpredsednik stranke ter poslanec v slovenskem in evropskem parlamentu Borut Pahor.

V MAJU IN JUNIJU NABOR

KRŠKO - Uprava za obrambo Krško bo organizirala v maju in juniju nabore. V Sevnici bo nabor 24. maja od 7. do predvidoma 15. ure v prostorih gasilskega doma Sevnica, v Krškem 27., 28. in 29. maja vsak dan od 8. do približno 15. ure v prostorih občine Krško, v Brežicah bodo organizirali nabor 12. in 13. junija od 7.30 do predvidoma 15. ure v prostorih izpostave za obrambo Brežice na Prešernovi ulici 12.

BIZELJSKO DOBI LEKARNO

BIZELJSKO - Danes bodo na Bizeljskem odprli lekarno, in sicer lekarniško podružnico Javnega zavoda Lekarna Brežice. Otvoritev lekarne, ki ima prostore ob Bizeljski cesti 49, bo ob 15. uri.

RAZSTAVA NA GRADU PODSREDA

PODSREDA - Na gradu Podsreda bodo danes ob 19. uri odprli razstavo del dunajskega umetniškega para Elizze C. Wong in Aqua Aqua. Razstava - gre za fotografije ter platna in akvarele - bo na ogled do 30. junija. Pokrovitelja razstave sta Zdravilišče Atomske Toplice iz Podčetrtka in UBK Banka Ljubljana.

Župan obljubil pomoč zdravstvu

Dan dr. Jožeta Bogataja

KOSTANJEVICA NA KRKI- Zdravstveni dom Krško je nedavno organiziral v Kostanjevici pod pokroviteljstvom župana občine Krško Danila Siterja 12. dan dr. Jožeta Bogataja, ki pomeni spominsko in strokovno srečanje v počastitev pionirja zdravstvenega varstva na območju današnje občine Krško. Srečanja so se udeležili poleg zdravnikov iz krške občine in Bogatajevih sorodnikov tudi zdravniki iz kliničnega centra Ljubljana. Udeležence je pozdravil dr. Rudolf Ladika, direktor zdravstvenega doma Krško, pozneje pa jim je pozdrave izrekel krški župan Danilo Siter. Župan je obljubil več proračunskega denarja za zdravstvo, stanovanja za zdravnike in pomoč pri uresničevanju znova oživljene zamisli o novem zdravstvenem domu v Krškem.

Na srečanju so tudi podelili priznanja jubilantom. V kulturnem programu je kostanjeviški turistični podmladek zaigral igrico o turističnem utripu njihovega kraja.

L. M.

LOVSKI MOTIVI NA PLATNIH - Ob praznovanju 50-letnice lovske družine Čatež ob Savi je domačin, ljubiteljski slikar Franci Les, razstavil svoja dela z lovsko tematiko. Kot zagnan član zelene bratovščine Les zadnja leta bolj kot s puško "pleni" divjad s čopičem. Zanimiva je tudi idilika okolja, tako Posavja kot Gorenjske, kamor Les rad zahaja. V motelski restavraciji na Čatežu sta ob avtorju še predsednik LD Karel Filipčič (levi) in Rudi Zagode, eden od ustanoviteljev družine pred 50 leti. (Foto: M. Vesel)

Obmorske vzporednice

Razstava primorskih ustvarjalcev v Galeriji Hamer v Slovenski vasi pri Brežicah

SLOVENSKA VAS - V obmejnem gospodarskem centru v Slovenski vasi si je v zasebni galeriji Hamer od 4. maja dalje mogoče ogledati razstavo primorskih umetnikov. S svojimi deli se predstavljajo: Apollonio Zvest, Mira Ličen - Krmpotič, Jure Cihlar, Erik Lovko, Aleš sedmak, Tomo Vran, Janez Matelič, Ljerka Kovač in japonski kipar Masayuki Nagase. Razstavo "Obmorske likovne vzporednice je Galerija Hamer pripravila v sodelovanju z Obalno galerijo Piran.

Ker je namen razstave tudi vzpostaviti kulturno sodelovanje med Primorsko in Posavjem, glede na mesto dogajanja pa še opozoriti na poseben položaj obmejnih krajev in še posebej na perspektivnost razvijajočega se obmejnega gospodarskega območja, je galerije pred otvoritvijo pripravila razpravo o razvoju bodočega Poslovno trgovskega centra Slovenska vas.

"Obmejna območja so ključnega pomena in so vez s sosednjimi državami. Skupna razstava dveh galerij želi prispevati k promociji območja, ki je bilo pol stoletja zaprto za javnost. Država bo morala prisluhniti tem območjem, čeprav se z vso silo otepa odgovornosti za nadaljnji razvoj, zato so take povezave nujne, če želimo doseči boljši položaj gospodarstva in kulture v državi," je v spremni besedi k otvoritvi razstave dejal lastnik galerije Peter Špiler.

B. D. G.

NOVO V GALERIJI HAMER - Otvoritev razstave, ki bo postavljena še vse do 4. avgusta, so popestrili harmonikarji zasebne šole Tonija Sotoška, avtorje pa je predstavil kustos Galerije Insula Dejan Mehmedovič. (Foto: B. D. G.)

REVIJA ŠOLSKIH ZBOROV 1996

BREŽICE - ZKO Brežice in OŠ Brežice vabita dva dni na Revijo šolskih zborov 1996, ki bo v Prosvetnem domu, vsakokrat ob 16. uri. V petek, 10. maja, je nastopilo 9 otroških zborov iz naslednjih osnovnih šol: Bizeljsko, Pišece, Velika Dolina, Globoko, Artiče, Cerklje ob Krki, Dobova, otroški zbor pripravnice glasbene šole in Dekliški zbor brežiške gimanzije. Jutri, v petek, 17. maja, pa se bo predstavilo 8 mladinskih zborov iz istih osnovnih šol razen iz glasbene šole in z Gimnazije Brežice, nastopil pa bo še mladinski zbor OŠ Brežice.

RAZSTAVA ILUSTRACIJ NIKOLAJA OMERSE

BREŽICE - Knjižnica Brežice in Knjižnica Jožeta Mazovca iz Ljubljane sta pripravili razstave izbora ilustracij Nikolaja Omerse, ki jo bodo odprli danes ob 19. uri v brežiški knjižnici. Akademskega slikarja in ilustratorja bo predstavil dr. Ivan Sedej. V glasbenem programu ob otvoritvi bosta sodelovala violinistka Tatjana Sazunić in kitarist Ivan Bakran. Razstava bo odprta do 31. maja.

SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN

SENOVO - V soboto ob 19. uri se bo na Senovem v Domu XIV. divizije začelo 11. srečanje folklornih skupin Posavja, Dolenjske in Zasavja. Po napovedih organizatorjev bodo na njem sodelovale folklorne skupine Svoboda Center iz Trbovelj, Duplo iz Pišec, Vidovo iz Šentvida pri Stični, Javorje iz Šmartna pri Litiji, KD Krka iz Krke, KUD Oton Župančič iz Artič, Račna iz Grosuplja in DKD Svoboda s Senovega ter folklorno društvo Kres iz Novega mesta.

MAJSKE PRIREDITVE V KULTURNEM DOMU

KRŠKO - V Kulturnem domu Krško bo 23. maja ob 18. uri koncert Simfoničnega orkestra Glasbene šole Krško, in sicer za zeleni glasbeni abonma in za izven. Dan pozneje ob enakem času bo proslava ob 130-letnici RK Slovenije, ki jo bo z nastopom popestril Simfonični orkester Glasbene šole Krško. V soboto, 25. maja ob 19. uri bo celovečerni koncert Big banda Krško pod vodstvom Aleša Suše, v petek, 31. maja od 10. do 24. ure pa bo v kulturnem domu in hotelu Sremič Srečanje s Koroško.

OBČNI ZBOR GASILSKE ZVEZE

BREŽICE - Gasilska zveza Brežice je v petek sklicala občni zbor, ki so se ga udeležili poleg predstavnikov brežiškega gasilstva tudi nekateri gostje, med njimi podpredsednik gasilske zveze Slovenije Toni Koren, predstavnica uprave za obrambo Krško Cvetka Tominc ter delegacije gasilskih društev iz nekaterih sosednjih občin in okolišev, tudi iz sosednje Hrvaške. Kot je na zboru poudaril Vlado Deržič, predsednik GZ Brežice, da je brežiška občina v svojem finančnem načrtu za letos v celoti sprejela že prej usklajeni predlog finančnega načrta gasilske zveze v občini. Deržič se je za to zahvalil svetu.

JOŽE MARINČ RAZSTAVLJA V GALERIJI BOŽIDARJA JAKCA

KOSTANJEVICA NA KRKI - Galerija Božidar Jakac vabi v petek, 17. maja, ob 19. uri na otvoritev razstave likovnih del akademskega slikarja Jožeta Marinča, ki bo v Lamutovem likovnem salonu. Slikarja bo predstavil Aleksander Bassin, direktor Mestne galerije Ljubljana.

Zavod za šport je za korak bliže

Občinski svet sprejel osnutek odloka o ustanovitvi zavoda za šport - Kot da se športniki "bojijo" zavoda - Kdo bo upravljal športne objekte v občini? - Nemajhna vloga Dobove

BREŽICE - Občinski svet Brežice je na nedavni seji sprejel osnutek odloka o ustanovitvi zavoda za šport. Pred tem se je vnela široka razprava, ki je kot mnoge doslej pokazala, da se v brežiškem športu in na njegov račun lomijo številna kopja, tudi politična, in da zastaranih nesoglasij niti športne ustanove niti župan ali kdo drug v občini ne bo mogel odpraviti čez noč.

Obstaja npr. nekaj predlogov o tem, katera naj bo krovna organizacija v brežiškem športu. TVD Sokol po besedah njegove predsednice Mimice Avsec poziva k utrditvi vloge obstoječe športne zveze; le-ta naj zagotavlja razvoj klubov in društev ter hkrati množičnost. Nasprotni tabor je, po vsem sodeč, za to, da naj formalno še obstaja športna zveza, vendar naj ta dobi mlajšega brata - poseben zavod za vzdrževanje športnih objektov in za opravljanje športne dejavnosti na območju občine Brežice. Kaj naj bi v resnici pomenil zavod, ki je z nedavnim sprejetjem ustreznega osnutka odloka korak bliže svoji ustanovitvi, je vprašanje. Slednje se zastavlja tudi spričo izjave svetnika Toneta Zorka na seji, da ima po pogovorih s športniki "vtis, da se športniki bojijo zavoda za šport, češ da bo ta delal v njihovo škodo". Mnogi bi k temu dodali vprašanje, kakšno korist pa ima brežiški šport kot celota od obstoječe športne zveze?

Pri vseh visokih razpravah o brežiškem športu gre za to, kdo bo upravljal s štadionom in tamkajšnjimi objekti, ki jih po prepričanju svetnika Jerneja Zorka Kolešnik ni gradil zase, ampak za vse, in sama sreča, da jih je naredil. Gre posredno za to, kdo bo pobiral najemnino od dvoran pri šoli v Brežicah in v Dobovi ter od teniških igrišč ob brežiškem štadionu. Da je upravljanje objektov in s tem pobiranje najemnin ena ključnih zadev pri vsem skupaj, potrjuje tudi to, da je brežiški svet na zadnji seji preložil glasovanje o 19. členu, ki uravnava upravljanje objektov. Mimogrede: Dobova najbrž ne bo dala, kot pravi, svoje dvorane v upravljanje nastajajočemu Zavodu za šport s sedežem v Brežicah. Brežiška osnovna šola pa zahteva: kar bo obveljalo za dobovsko dvorano, naj velja tudi za našo. Igralci tenisa so tako ali tako prvi zahtevali zase poseben položaj.

M. LUZAR

• Vse dogajanje glede zavoda po svoje doživljajo tudi stranke. Če bi bila v brežiškem svetu Združena lista, v večini Brežice ne bi dobile zavoda. Ta stranka je pred časom nasprotovala zavodu, in to s pripombo, da je za Brežice taka športna ustanova neracionalna in predraga ter ob obstoječi Športni zvezi tudi nepotrebna. Kakor koli že, zdaj vse kaže, da je razprava o brežiškem zavodu za šport dosegla točko, ko vlogo jezička na tehtnici prevzame Dobova z vsem svojim denarjem in vsemi svojimi notranjimi razhajanji.

GOSPODARSTVO

Stepali domači, pobirali drugi

Ker je posvet, o katerem smo se razpisali na tej strani, potekal v Poslovno-trgovskem centru Slovenska vas, ki ga občina Brežice gradi kot obmejno gospodarsko območje, so prisotni rekli tudi nekaj o njem. Po njihovem je nedopustno, da ministrstvo za obrambo poskuša iztržiti čimveč od tega območja, ki je izrednega pomena za razvoj občine in regije. Obe sta namreč z odhodom JLA izgubili veliko delovnih mest.

Občina Brežice je takoj po vzpostavitvi državne meje poskušala mejo obrniti v svojo korist in začela graditi razvoj ob njej. Prazne prostore nekdanjega Tehnično-remontnega zavoda je začela tržiti in z veliko truda pridobila najemnike, ki so verjeli v razvoj ob meji in v opustošene zidove tudi vlagali z upanjem, da jih bodo po ugodni ceni lahko odkupili. Na žalost je tako prizadevanje na vladni in ministrski ravni naletelo na gluha ušesa.

Država doslej odkupov ni dovolila in zdaj nepopustljivo išče najboljšega ponudnika. Mnogi najemniki zaradi tega izgubljajo tla pod nogami, saj bi se radi razvijali in širili, pa na tuji zemlji ne morejo. Doslej občinskemu gospodarskmu območju, ki je vsaj delno zaživelo in je že tudi poznano, obenem grozi, da bo prišlo v roke družb iz drugih krajev Slovenije.

Slovenci naj bi sicer velikodušno odprli svoje plotove, vendar na tem mestu lahko upravičeno dvomimo, da se Brežičani lahko kaj posebej veselijo lastnikov centra od drugod. Njihova občina je izgubila, začela postavljati na noge nov razvoj in se oprijemati drugačnih načinov zaslužka, zdaj pa naj bi po tolikih letih smetano pobral najboljši ponudnik. Nedvomno je zdaj pravi trenutek za prodajo. Center že ima kar solidno podobo, je živ, vojna na Balkanu se je umirila in cestna povezava proti Beogradu je stekla.

BREDA DUŠIČ GORNIK

S sedeži odhaja tudi zaslužek

Brez nuklearke je posavsko gospodarstvo poslovalo pozitivno - Usodo krojijo veliki - Ohranili kapital - Črna točka je naraščajoča nelikvidnost

KRŠKO - Upravni odbor Območne gospodarske zbornice za Posavje je pretekli teden obravnaval stanje v gospodarstvu regije. Med drugim so njegovi člani izrazili resno bojazen, da se bo prodaja Vidma do konca spolitizirala. "To ne bo v korist programa, bo pa prav gotovo v škodo upnikov in tržnega položaja slovenskih celulozarjev in papirničarjev," so dejali in se zavzeli, da se proizvodnja v Vidmu ohrani kot celota, da dobi čimprej lastnika in da ta poskrbi za ekološko sanacijo ter razvoj in nove zaposlitve.

Med obravnavo so tudi opozorili, da prenosi sedežev podjetij v velike centre že kažejo posledice, pri čemer so omenili Mercatorjevo naložbo v trgovski center, pri kateri so Posavcem gradbena dela pred nosom speljali izvajalci od drugod. Stečaji in likvidacije ter selitve sedežev v druge kraje so nedvomno tudi precej prispevali, da je bilo v regiji lani kar za četrtino družb manj kot v letu 1994. Istočasno se na ravni države število družb povečuje.

Na ruševinah posavskih podjetij, ki so končala v stečajih, nastaja bore malo. Zgovoren primer za to sta SOP ali Kovinarska. V slednji je stečaj doletel že najemnika in zdaj že tretji rod najemnikov odpoveduje dejavnost, tako da je veliko vprašanje, kakšna bo usoda kovinarske dejavnosti v regiji. Za povrh se zapira še rudnik Senovo, in to nikakor ne po sprejetem programu, kar gre spet na račun lokalne skupnosti. Zdaj bi nekateri na vrat na nos radi zaprli še jedrsko elektrarno - posavski gospodarstveniki se zavzemajo za nadaljnje varno obratovanje in pospešeno oblikovanje Sklada za dekomisijo.

Po podatkih posavske enote Agencije za plačilni promet nekaj velikih družb kroji rezultate celotnega regijskega gospodarstva, še posebej delež amortizacije in celotna sredstva. Največji vpliv ima nuklearka, brez katere je posavsko gospodarstvo lani izkazalo dobiček. Poleg nje se v krški občini najbolj čuti vpliv papirnice, v sevniški občini tekstilnih podjetij in v brežiški Term Čatež ter še dveh večjih finančnih družb.

Lanskoletno poslovanje družb, ki so se obdržale, je bilo še kar dobro, saj so, kot je povedal direktor enote APPNI Andrej Zupančič, ohranile realno vrednost kapitala in zagotovile pokritost stalnih in gibljivih sredstev s kakovostnimi viri. Poslovni prihodki so bili sicer večji od poslovnih odhodkov, vendar so bili zato prihodki od financiranja manjši od odhodkov na tem področju, kar je posledica pomanjkanja denarja in najemanja dragih kreditov. Ena najbolj črnih točk posavskega gospodarstva pa je po oceni APPNI kronična ter po številu in po vsotah naraščajoča nelikvidnost. Značilne so verižne blokade, pogosto pa blokirano podjetje enostavno odpre drugo družbo in posluje po novem, staro blokado pa kar pusti. Tu bi bilo potrebno zagotoviti hitrejše ukrepanje sodišč in omogočiti upnikom, da sprožijo stečaje.

B. D. G.

LETOS V POSAVJU ŠE ČEZ 800 PRESEŽKOV

KRŠKO - Po predvidevanjih območne enote Zavoda za zaposlovanje iz Posavja bo regija v tem letu še naprej beležila zmanjšanje zaposlenosti in na drugi strani povečanje števila brezposelnih oseb. Po nekaterih podatkih lahko sklepajo, da bo v letošnjem letu v regiji 831 novih presežnih delavcev, od katerih naj bi jih v odprto brezposelnost prešlo kakih 270. Presežne delavce bodo imele predvsem družbe iz področja gradbeništva, kovinarstva, rudarstva, lesarstva, kmetijstva in proizvodnje gumijevih izdelkov.

KONFERENCA LJUBLJANSKE BORZE

PORTOROŽ - Od 19. do 21. maja bo v Portorožu tradicionalna konferenca Ljubljanske borze, na kateri bodo spregovorili o poteku privatizacije in prestrukturiranja, pretresali makroekonomsko analizo našega gospodarstva, reformo pokojninskega sistema pa združitve delniških družb in prevzeme podjetij, izdajo vrednostnih papirjev in pomen kotacije na tujih borzah. Beseda bo tekla tudi o terminskem trgovanju in o politiki dividend. Na konferenci bodo nagradili delniške družbe, ki so najbolje skrbele za obveščanje svojih delničarjev.

Prvič presegli 9.000 dolarjev na prebivalca

Presenetljiv lanski uspeh, žal pa tudi zelo povečane socialne razlike

LJUBLJANA - Kljub povprečno 121.483 nezaposlenim osebam v lanskem letu, kar je 8,6 krat več kot leta 1986, ko je bila industrijska proizvodnja 29 odst. večja, je lanski domači kosmati proizvod na prebivalca Slovenije znašal 9.352 ameriških dolarjev, kar je prijetno presenečenje celo za poznavalce. S tem se je lani prvič zgodilo, da je dosežek, ki nas uvršča med gospodarsko srednje razvite dežele sveta, presegel predosamosvojitveno leto 1990, ko je BDP znašal na prebivalca 8.671 dolarjev.

Lanski gospodarski dosežek pa žal ne kaže le zelo povečane delovne storilnosti, merjene s količino kosmatega domačega proizvoda na zaposlenega, ampak skriva v sebi tudi velike socialne razlike med ljudmi. Denarja je ustvarjenega skupno že več kot nekdaj, vendar je bistveno drugače razporejen med ljudmi, saj so po zatrjevanju sindikatov razponi med prejemki že v razmerju 1:20, ker je mnogo več kot v tradicionalnih kapitalističnih deželah, kjer so razponi med zaslužki celo do dvakrat manjši.

- n

Uspešna Dolenjska banka

Zbor delničarjev Dolenjske banke - Lani 400 mio SIT dobička - 10-odst. dividenda - Že na 8. mestu v Sloveniji

NOVO MESTO - Dolenjska banka je med prvimi bankami v Sloveniji imela zbor delničarjev, in sicer v četrtek, 9. maja, v Novem mestu. Direktor Franci Borsan je v poročilu o poslovanju Dolenjske banke v lanskem letu posebej poudaril rast, ki jo ta banka dosega v zadnjih letih. Tako je bila Dolenjska banka v lanskem letu po bilančni vsoti na 9. mestu, trenutno pa je že na 8. mestu med 30. bankami v Sloveniji. Lani je banka v posodobitev poslovanja in širitev poslovne mreže vložila več kot 5 milijonov nemških mark in pridobila več kot 1.000 m² novih poslovnih prostorov v petih novih enotah.

Delničarji so na zboru od 400 milijonov tolarjev dobička, ustvarjenega v lanskem letu, namenili 201 milijon tolarjev za dividende delničarjem, 110 milijonov tolarjev za povečanje rezerv banke, 10 odst. dobička so namenili za nagrade delavcem in upravljalcem banke, razliko pa za sklad lastnih delnic banke. Dividendo v višini 10 odst. vrednosti delnic bo banka izplačala 24 maja letos.

Tudi letos namerava Dolenjska banka ohraniti visoko stopnjo rasti, saj namerava bilančno vsoto povečati za 31 odst., v strukturi sredstev pa bodo lastna sredstva dosegla 88 odst. Po direktorjevih besedah bo letos Dolenjska banka ustvarila 550 milijonov tolarjev dobička, iz katerega bo lahko izplačala dividendo vsem delničarjem in realno povečala knjigovodsko vrednost delnic.

standard d.d.
GRADBENIŠTVO
PIONIR
NOVO MESTO Kočevarjeva 4

Imate lokacijo na področju Dolenjske ali Ljubljane z okolico?

Imate ustrezno dokumentacijo in sredstva?

Nimate časa?

POKLIČITE NAS!

Kvalitetno, strokovno, hitro in konkurenčno vam bomo zgradili objekt od temeljev do ključa.

Informacije:

*Tel.: **(068) 323 - 721** Komercialna služba*

Posavje v boju za prostocarinsko cono

Koper, Maribor in Posavje podpirajo čim hitrejši sprejem zakona o prostih in prostocarinskih conah - Slovenija ne sme zamuditi vlaka - Ministrstvo za finance in Banka Slovenije proti - Priložnost za Posavje

SLOVENSKA VAS - Vlada in še posebej ministrstvo za finance se z vsemi štirimi otepata prostocarinskih in prostih (off shore) območij, čeprav za to nimata nobenih pravih argumentov. To je bila osnovna ugotovitev udeležencev razprave o predlogu posebnega zakona o takih območjih, ki so jo v Slovenski vasi pri Brežicah pripravili posavski poslanci v državnem zboru in območna gospodarska zbornica. Razprava je dobila še poseben pomen, ker se je odvijala na sam dan otvoritve avtocestne povezave med Zagrebom in Beogradom.

Poleg organizatorjev in vseh, ki so v Posavju zainteresirani za prostocarinsko območje, so se razprave udeležili tudi predstavniki delujočih območij iz Kopra in Maribora, predstavnik predlagateljev zakona, podpredsednik GZS Cveto Stantič in predstavnik ministrstva za okolje in prostor. Druge strani, to je predstavnikov vlade, finančnega ministrstva in Banke Slovenije, na razpravi kljub povabilu ni bilo.

Kot je bilo slišati v razpravi, je v svetu okrog 200 prostih območij, preko katerih se po nekaterih ocenah prelije polovica celotne svetovne količine denarja. Poslanec Jug, eden od treh predlagateljev zakona o prostocarinskih in prostih conah, meni, da je za Slovenijo zadnji čas, da z zakonom opredeli taka območja, saj ima kot država ugodno zemljepisno lego, preko nje potekajo pomembne prometnice, ima kakovostno delovno silo in ne nazadnje tudi Luko Koper.

Zakon je bil vložen lani junija, v aprilu letos pa so poslanci opravili prvo obravnavo v parlamentu. Predlagatelji ocenjujejo, da se ministrstvo za finance in Banka Slovenija upirata zakonu predvsem zaradi prostih con. Medtem ko bi prostocarinska območja privabila tuji kapital, se v prostih conah država boji pranja denarja, sumljivega kapitala, čigar izvora ne bo mogla preverjati. Poleg tega naj bi Slovenija ne bila še dovolj politično stabilna za tuji kapital, vprašljiva je zaupnost podatkov, prilagodljivost zakonov in razvitost infrastrukture. Menda obstaja tudi bojazen, da bi tako območje izkoriščala slovenska podjetja preko svojih vnučnih podjetij.

Prisotni so menili, da je glavni razlog za odpor vlade, ker se boji izpada prihodka zaradi olajšav pri davku na dobiček in pri iznosu dobička iz območja. Poudarjali so, da morajo vsi zainteresirani dokazati, da so v takih območjih vseeno določene dajatve, na katere država lahko računa, in da denar v proračun tudi priteka. Da bi preprečili pretok sumljivega denarja, pa morajo že vnaprej postaviti red in določiti sankcije za kršitve.

V Sloveniji že zdaj deluje 6 prostocarinskih območij, vendar s precejšnjimi težavami, saj je njihovo delovanje opredeljeno v najmanj 15 različnih zakonih in je neusklajeno, ker se ti zakoni spreminjajo. Poleg tega, kot je med največjimi pomanjkljivostmi dosedanjega delovanja naštel predstavnik Luke Koper, je zdaj tujec lahko le uporabnik, ne more pa v območju ničesar narediti.

• PROSTOCARINSKA CONA je omejen prostor, na katerem velja prost vnos in iznos blaga (brez carinskih obveznosti) in je del nekega večjega carinskega območja (države). Tako območje olajšuje blagovne tokove, hkrati pa ne preprečuje podjetjem, da poslujejo tudi na ostalih območjih. Država v teh območjih daje olajšave pri vodenju carinskih postopkov (vse opraviš na enem mestu), tu se ponavadi ne plačuje prometni davek, možne pa so še druge olajšave na področju zaposlovanja, pridobivanja dovoljenj, standardov ipd.

Prisotni so ugotavljali, da ni dovolj imeti območje, saj ga je treba tudi tržiti, kar ob sedanjih pogojih ni lahko. V Mariboru jim tako uspe po 50 promocijah uresničiti en sam projekt.

Slovenija ima tri območja, ki kličejo po takih conah: na območju Kopra, Maribora in v Brežicah, ob slovensko-hrvaški meji. Udeležencem se zdi pomembno poslancem in vladi prikazati, da projekt ni koprski, ampak da za njim stojita tudi Posavje in Maribor.

BREDA DUŠIČ GORNIK

• PROSTA (OFF SHORE) CONA pomeni, da država dovoli tujcem, predvsem finančnim ustanovam, da ustanavljati podjetja v svoji 100-odstotni lasti, ki lahko poslujejo po pravilih države samo s tujino. Delovanje družb v off shore območjih je vezano predvsem na finančne tokove in ne na blagovne kot pri prostocarinskih območjih.

POSAVJE RAČUNA NA TO - Posavje in Brežice gradita razvoj na prostih in prostocarinskih območjih ter na trgovskih centrih. "Off shore centri so predvsem velika priložnost, da naši bankirji kaj zaslužijo na račun tujega kapitala, po prostocarinskih območjih pa pri nas naravnost kličeta mejna prehoda v Dobovi in na Obrežju," je menil Borut Mokrovič iz Term Čatež na posvetu v Slovenski vasi. (Foto: B. D. G.)

CHRYSLER

NOVI Voyager

CHRYSLER ALPINE
RDS RADIO

dve zračni blazini (US full size)
ABS*
klima*
bočne ojačitve
avtomatski pomik stekel*
avtomatsko pomična in
ogrevana zunanja ogledala
dvoje drsnih vrat
triletna garancija oz. 110.000 km
sedem let garancije na karoserijo

Pooblaščeni prodajalec:
BABIČ EVALD s.p.
Tovarniška 7, 8270 Krško
tel. 0608/ 21 307, faks 0608/ 21 307

* dodatna oprema

Za **Vaše lažje** opremljanje in ureditve stanovanja:

IDEJE, OPREMA in MATERIALI

Da si boste lahko lažje izbrali najboljše, smo Vam uredili nov SALON opreme **kopalnic, keramike, granitnih grezov, stiropor fasad in termoometov z zaključnimi sloji.**

Za Vas najugodnejše in najboljše.

Gramat Gril d.o.o.
Sela pri Dolenjskih Toplicah
Tel.: 068/65-695, 65-682

PRIDELOVALCEM JAGOD

V dveletnih nasadih jagod na prostem je čas za drugo škropljenje proti botritisu. V 7 do 10 dneh je treba škropljenje ponoviti, priporočljiva pa je menjava zaščitnih sredstev (sumilex, ronilan, euparen). Posebej pozoren je treba biti na karenco, pa tudi sicer se je treba natančno držati strokovnih navodil na embalaži, saj je zaradi hitre rasti listje zelo občutljivo za ožige. Nikar ne dodajajte foliarnih gnojil v prevelikih količinah, posebej napadalna je kombinacija foliarja in euparena. Boljše je škropljenje v jutranjih in večernih urah. Vse dodatne informacije, denimo o vrstah in kakovosti sadik jagod, njihovem izboru in prednostih, je moč dobiti v podjetju Tron, d.o.o., pri inž. Andreji Brence.

Inž. A. B.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Sončni ponedeljkov tržni dan je med stojnice privabil veliko ljudi, ki pa si s sprehajanjem med mizicami bolj krajšajo čas, kot pa kupujejo. Tako so zatrjevale branjevke, ki so prodajale po naslednjih cenah: jajca 20 - 22 tolarjev, sadike paradižnika in paprike 40, kopek sadik zelja 160, kozarček semena buč 150, kolerabe 150, kozarec ocvirkov 400, krhlji 300, krompir 60, smetana 600, sirček 400, slivovka 750 in jabolčni kis 400 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bile banane: 125 tolarjev, limone 185, pomaranče 158, paradižnik 350, jabolka 137, solata 250 tolarjev. Pri Đeladiniju so bila jabolka 190 tolarjev, banane 170, pomaranče 200, hruške 250, jagode 900, grozdje 650, paradižnik 380, paprika 650, peteršilj 1.000, korenček 200, česen 500, zelje 150, solata 300 in mlad krompir 200 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 220 do 3 mesece starih in 60 starejših prašičev. Prodali so 135 mlajših po 320 do 360 in 15 starejših po 200 do 240 tolarjev kilogram žive teže.

Rešujejo dopolnilne dejavnosti

Ker se mnogi črnomaljski kmetje ne morejo preživeti zgolj s kmetijami, se odločajo za dodatne dejavnosti, predvsem za turizem in domačo obrt - Kmalu namakanje

ČRNOMELJ - Povprečna velikost kmetij v črnomaljski občini je 10 do 12 ha, medtem ko imajo obdelovalne površine v povprečju 4 do 5 ha. Po statističnih podatkih, ki pa se, kot zatrjujejo na občinski upravi, razlikujejo od resničnega stanja, je čistih kmetij 264, največ pa je mešanih kmetij in sicer 1.317.

V občini opažajo, da je število rejcev živine, ki pridelujejo mleko za trg, iz leta v leto manjše, v zadnjih petih letih pa se je zmanjšalo od 900 na 450. Vendar se je količina odkupljenega mleka v teh letih zmanjšala le za 9 odst., saj so kmetje, ki se ukvarjajo z mlečno proizvodnjo, povečali število krav ali pa pričeli z intenzivnejšo živinorejo. Zanimivo je, da se je veliko ljudi odločilo za rejo drobnice.

Kot ugotavljajo v črnomaljski občini, je ekonomsko zelo zanimiva pridelava zgodnjega krompirja. Nekaj kmetov se je zanjo že odločilo, medtem ko pšenico vse bolj sejejo le še kot krmo za živino in zaradi razširitve poljedelskega kolobarja. Nekaj kmetij, predvsem v nižinskem delu ob Kolpi, se je že preusmerilo v pridelavo sadik zelenjave in vrtnin za trg, na eni od kmetij pa so si kot dopolnilno dejavnost izbrali vzgojo rezanega cvetja in cvetličnih sadik. Ker večina črnomaljskih kmetij zgolj s kmetovanjem ne dosega dohodka, s katerim bi lahko ljudje dostojno preživeli, se vse več tistih, ki jim kmetijstvo pomeni osnovno dejavnost, usmerja k novim, dohodkovno zanimivim dopolnilnim dejavnostim. V zadnjem času se jih je največ odločilo za turizem na kmetiji, pa naj gre za stacionarni ali izletniški turizem ali za nudenje prostora za kampiranje. Toda uvajanje dopolnih dejavnosti je prepočasno. Glavni vzroki za to so nepoznavanje dejavnosti, nerazviskan trg in nedorečen status teh dejavnosti.

V črnomaljski občini predvidevajo vsako leto obnovo okrog 5 ha trajnih nasadov, bodisi sadovnjakov ali vinogradov. V letošnjem letu bo po podatkih Kmetijske svetovalne službe in upravne enote 19 vinogradnikov skupaj na novo zasadilo ali obnovilo 3,13 ha vinogradov. Najmanjša parcela, predvidena za obnovo, bo merila 10 arov, največja pa pol hektarja. Sicer pa je bilo od leta 1990 v občini obnovljenih 12 ha sadovnjakov in 5 ha vinogradov.

M. B.-J.

• Pripravljen je že idejni projekt namakanja kmetijskih zemljišč v Beli krajini, ki obravnava vse za namakanje primerne površine. V letošnjem letu naj bi v črnomaljski občini pričeli s prvo fazo projekta, torej z urejanjem namakanja v Gribljah, ki zajema 18 hektarjev površin, vanj pa bo vključenih 6 kmetov.

KAKO JE BILO PRED 100 LETI - Pri Cizljevih v Stari vasi na Bizeljskem so prikazali, kako so pred sto leti, ko je trsna uš uničila vinograde, na novo cepili trte in obnavljali vinograde. To je počel tudi oče Ivana Cizlja, na srečanju pa so se spomnili tudi drugih, ki so po svoje pomagali pri obnovi bizeljskih vinogradov. Takrat so se izšolali v kmetijski stroki že prvi domačini, ministrstvu na Dunaju pa je o potrebi obnove tamkajšnji gospodi dopovedoval takratni pišečki baron Moškon. Pokazali so tudi orodja in pripomočke za cepljenje trte, ki jih zbira Marija Šušnik z Bizeljskega. (Foto: M. Vesel)

Med prašiči aujeszkyjeva bolezen

V brežiški občini letos odkrili okužene plemenske merjasce in svinje - Bolezen se širi z oplojevanjem, zato omejujejo naravni pripust - Inšpektor odreja zakol

KRŠKO - Po podatkih veterinarske inšpekcije v Krškem so v brežiški občini letos odkrili med prašiči bolezen "aujeszky". Gre za bolezen, ki se širi med prašiči in se prenaša na druge živali. Bolezen se je po nekaterih informacijah razširila iz Hrvaške. Dr. vet. med. Hinko Maver, veterinarski inšpektor, višji svetovalec direktorja VURS, je izdal ustrezno odločbo, s katero naj bi zajezili širjenje bolezni in jo izkoreninili.

Po Maverjevih besedah se omenjena bolezen najbolj širi z naravnim oplojevanjem svinj, zato naj bi plemenske svinje večinoma oplojevali umetno. Veterinarska inšpekcija je prepovedala na območju upravne enote Brežice pripuščenje plemenskih merjascev v t.i. odprtih rejah. Naravni pripust dovoljuje le v t.i. rejah zaprtega tipa, kjer zaradi stalnega strokovnega nadzora ni živali z aujeszkyjevo boleznijo.

• Veterinarska inšpekcija je odredila klanje za vse okužene merjasce in plemenske svinje. S klanjem okuženih prašičev utrpijo rejci škodo, ki nastane, ker je klavna cena nižja od tržne. Slovenska vlada je razpravljala 9. maja o aujeszkyjevi bolezni in sprejela ustrezno uredbo o pomoči brežiškim prašičerejcem, kar naj bi pomenilo, da bo vlada plačala rejcem razliko med obema cenama.

Kot rečeno, je inšpektor izdal odločbo. Ker vsi rejci prašičev niso znani, je ukrepe v zvezi z zatiranjem omenjene bolezni sporočil z javnim naznanilom.

Prvega merjasca z aujeszkyjevo boleznijo je inšpekcija odkrila februarja, in sicer ob predpisani redni letni preiskavi plemenskih merjascev na različne kužne bolezni. Pozneje so strokovnjaki opravili krvne preiskave vseh plemenskih svinj, ki je oplojeval ta merjasec, in s tem ugotovili okužbo pri okrog 35 odst. teh svinj. Pri naslednjem pregledu vseh merjascev v brežiški občini so trije - v Dobovi, Ločah in Šentlenartu - reagirali pozitivno na aujeszkyjevo bolezen.

Za zdaj se bolezen pojavlja med prašiči v brežiški občini, vendar obstaja verjetnost širitve drugod v Posavju.

L. M.

kmetijski nasveti

Čebelarji opozarjajo, prosijo

Vrednost opraševanja v sadjarstvu je vsaj desetkrat tolikšna, kot je skupna vrednost pridelanega medu in drugih čebeljih pridelkov. Od petih oplojenih cvetov so kar štirje delo čebele, zato si sadjarstva brez čebelarjenja ni mogoče predstavljati, žal pa so prav strokovno nepodkovani ali nevestni sadjarji tisti, ki delajo največjo škodo svojim dobrotnicam, kot da je nehvaležnost res najpogostejše plačilo sveta.

Pred Janšo in še dolga desetletja po njem so imele čebele v naših krajih idealne življenjske razmere z izjemno bogatim in raznolikim rastlinjem, cvetjem in nektarjem. Čebelarstvo je cvetelo, vse dokler ni prišel v deželo napredek v obliki insekticidov, akaricidov, herbicidov, fungicidov, limacidov in drugih "cidov", katerih skupna naloga je ubiti nezaželjenega škodljivca ali rastlino. Ti kemični pripravki, med katerimi so posebno nevarni organofosforni estri, čebelam ne priznavajo njihovega izjemnega položaja ali marljivosti, ki je človeku za zgled (Si sapis, sis apis! Če si pameten, bodi čebela!) temveč jih, če jih dosežejo, pokosijo vse od kraja. In tu smo pri podatku, da v Sloveniji zastrupitve z zaščitnimi sredstvi tako leto pomorijo do 4 odst. vseh čebeljih družin na žalost njih lastnikov pa tudi vseh ljubiteljev narave.

Seveda imamo predpise, ki prepovedujejo škropljenje v cvet (Ur. list RS 82/94) in določajo še druge nujne naloge, tja do obveznega obveščanja lastnikov čebel o nameravanem škropljenju v krogu treh kilometrov, vendar se zastrupitve vseeno dogajajo. Za občutljivo živalco zadošča že najmanjši vnos strupene snovi v njena prebavila ali dihala, celo samo dotik in agonija se lahko začne. Zastrupitev prepoznamo po bljuvanju, napadalnem obnašanju, paralizi kril ali okončin in po nastajanju vse večjega pokopališča na panjevi bradi.

Čebelarji zato vedno znova prosijo sadjarje in druge uporabnike nevarnih zaščitnih sredstev, naj spoštujejo zakon o zdravstvenem varstvu rastlin, naj vsaj dva dneva pred škropljenjem uničijo v sadovnjaku cvetočo podrast, naj izbirajo kar najmanj strupene pripravke, predvsem pa škropijo pozno popoldne, največ dve uri pred sončnim zahodom. Jutranje škropljenje je najnevarnejše: tejne čebelice pijejo jutranjo roso in z njo svoje čašice strupa...

Inž. M. LEGAN

AGRO d.o.o.
NOVO MESTO
Prodajalna »SEJALEC«
Rozmanova ulica 3
tel.: 24-132
UGODNA PRODAJA
VRTNIH KOSILNIC
IN KOSILNIC NA
LAKS ALPINA

VINSKI SEJEM BO OD 4. DO 8. JUNIJA

LJUBLJANA - Samo še nekaj tednov je do "najbolj slovenskega" sejma, to je sejma Vino 1996, ki bo na Gospodarskem razstavišču potekal od 4. do 8. junija. Kot uvod vanj bo ob koncu maja svetovno priznano ocenjevanje vina, na katerem bo sodelovalo 36 degustatorjev iz 19 držav. Ocenjevanje bo potekalo v 4 komisijah, ki bodo ocenile skupno kar 1300 vinskih vzorcev, celotno delo pa bosta vodila predsednika prezidija dr. Dušan Terčelj in dr. Julij Nemanič. Sejem bo spremljalo tudi več zanimivih strokovnih prireditev, namenjenih napredku slovenskega vinogradništva.

REVIJA O KONJIH ŠT. 5

LJUBLJANA - Majska številka predstavlja dolenjskega rejca konj Avgusta Colariča, poleg tega pa prinaša še celo vrsto zanimivih člankov o posavski pasmi, galopskem športu, opremi za kasače v dirki, ravnanjem z živalmi pred in po porodu, podkovanju konj idr.

REGRESI SO RAZPISANI

ŠENTJERNEJ - Občina Šentjernej je razpisala regres za nabavo semen koruze, krompirja, ječmena, TDM, sadnih sadik in trsnih cepljenk. Podrobnejše informacije so objavljene na vseh zbiralnicah mleka v občini, na sedežu občine in pri kmetijski svetovalni službi, kjer dobite tudi dokumentacijo za uveljavljanje regresa.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Kletarjenje v maju

Iskrenje vina na spomlad je pogost pojav, ni pa nujno, da pomeni naravni proces biološkega razkisa. Z napredkom v pridelavi vina, ki ga opažamo v kmečkih zidanicah, smo dobili vina tudi različnih kategorij. Praviloma je v teh vinih nekaj ostanka nepovretega sladkorja, zato so polsuha ali celo polsladka. Tudi sorte, ki zberejo več sladkorja kot chardonnay, četudi nimajo zvenečih pridevkov (pozna trgatev), so lahko polsuha vina. Sladkor, ki je ostal v vinu, kjer so vedno prisotne kvasovke (v sodih in cisternah, v stekleničenem vinu jih praviloma ne bi smelo biti), je lahko povod za alkoholno vrenje.

Na pomlad pri normalnem kletarjenju ne sme biti alkoholnega vrenja, se pa to dogaja in lahko preseneti. Ponavadi se pripravljajo vinogradniki za stekleničenje vina v maju, posebno če imajo polsuha in sladka vina. Zato mora biti vino v tem času stabilno, dovolj zavarovano z žveplom, da se alkoholno vrenje ne more sprožiti. To pomeni, da je v vinu najmanj 25 mg/l prostega žvepla; ta se, recimo v 14 dneh, bistveno ne menja.

Ne gre pa v tem času brez vsaj dveh ali treh analiz na prosto žveplo. S prvo analizo ugotovimo, kako se žveplo v vinu drži. Če ga je pod 20 mg/l, ga dožveplamo na 35 mg/l. Čez teden dni preverjamo, ali se je dodano žveplo obdržalo v prosti obliki oziroma se je vezalo v skupnega. Nesreča pa je, če nam je vino v posodi začelo vreti, ker smo spregledali to občutljivo spomladansko obdobje. Poruši se namreč ustaljeno ravnotežje med osnovnimi okusi (sladko - kislo). Proces alkoholnega vrenja veže vse prosto žveplo, zato moramo znova vzpostaviti v vinu odnos med skupnim in prostim žveplom, kar pomeni visoke doze SO_2.

Priporočam vzdrževanje nizke temperature v vinu. V cisternah s plavajočim pokrovom je možno nižati temperaturo na zelo preprost način: z globoko zamrznjenimi vložki za hladilne torbe ali ledenimi kockami v neprodušno zaprtem polivinilu. Take so rešitve za kratko obdobje, ko čakamo na stekleničenje.

Ros, vina v posavskem rajonu še ostajajo v ponudbi, čeprav je njihov delež majhen. Ros, vino mora ohraniti svežino, samo tako je nekaj vredno. Svežina je v raztopljenem ogljikovem dioksidu, ki je ostal po jesenskem alkoholnem vrenju pri nizki temperaturi. Če smo rose vino pretekati brezzračno, smo ohranili lepo količino osvežujočega CO_2. Lepo je v poletni vročini opazovati drobne mehurčke v kozarcu ros,ja. Zato ne priporočam pri ros,ju opustiti biološki razkis. Ta proces vino umiri, mu zmehča kislino, ki, povišana, ne moti pri tej kategoriji vin iz posavskega rajona in iz sort žametovka in frankinja.

Za cviček, metliško črnino in sortno vino modra frankinja ter rdeči bizeljčan svetujem, da se naravno razkisajo oziroma da ne blokiramo tega procesa. Na okusu ta vina pridobijo. Ne ujema se visoka kislina z vinom, ki je maceriralo na tropu, ki vsebuje taninske smeri. Zato preverimo, ali so naša rdeča vina, ki dobivajo zopet na veljavi, dvakrat pretočena in dotočena, da bi ta proces stekel brez neželjenih posledic.

Za vino je zavrelica prava katastrofa. Maj je ponavadi še prehladen, da bi do nje prišlo. Toda hiter dvig temperature lahko povzroči tudi tako kvarjenje vina, če ga imamo na usedlini (čeprav majhni), ker ga nismo drugič pretočili.

dr. JULIJ NEMANIČ

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje odvetnica **Marta Jelačin**

Katero sodišče je pristojno?

VPRAŠANJE: V katerih sporih sodijo okrajna, višja in kdaj okrožna sodišča?

ODGOVOR: Okrajna sodišča so v civilnih sporih pristojna za odločanje na prvi stopnji glede na vrednost spornega predmeta in glede na pravni temelj civilnega spora.

Tako so okrajna sodišča pristojna v premoženjskih sporih, če vrednost spornega zahtevka ne presega 2.000.000 SIT, pristojna pa so tudi ne glede na vrednost spora, kadar gre za spore glede motenja posesti, spore glede služnosti ali realnih bremen, spore iz najemnih in zakupnih razmerij ter spore o zakonitem preživljanju.

Okrožna sodišča so pristojna v civilnih zadevah oz. tudi na prvi stopnji v premoženjskih zadevah, za katere niso pristojna okrajna sodišča. Ne glede na vrednost pa v sporih iz družinskih razmerij (razen v sporih za preživljanje), v gospodarskih sporih, v zadevah sodnega registra itd.

Višja sodišča pa so pristojna za odločanja na drugi stopnji o pritožbah zoper odločbe okrajnih in okrožnih sodišč in v drugih zadevah, ki jih določa zakon.

Vrhovno sodišče je pristojno za odločanje, kadar gre za izredno pravno sredstvo (revizija in zahtevek za varstvo zakonitosti).

HELENA MRZLIKAR **gospodinjski kotiček**

Utility za koristna dela

Gospodinja v kratkem času opravi veliko različnih delovnih postopkov, za katere uporablja različne pripomočke. Pogoj, da bo delo čim bolj učinkovito opravljeno, je racionalizacija gospodinjskih opravil v ustrezni razporeditvi stanovanjskih prostorov, in to predvsem kuhinje in prostora za koristna dela - utility, kot ga imenujejo Angleži.

To je delovni prostor, ki poleg kuhinje služi za koristna gospodinjska dela. Z njim razbremenjujemo druge prostore v stanovanju. Tako v kopalnici ni več pralnega stroja, raznih veder, pralnega praška, koša za umazano perilo in pod., iz dnevne sobe prenesemo v ta prostor šivalni stroj, desko za likanje perila, iz garderobne omare pa vsa čistila in čistilne pripomočke. V omenjenem prostoru so najpogostejša opravila ročno in strojno pranje, likanje, šivanje, čiščenje in podobno.

V kmečkih gospodinjstvih ima takšen večnamenski prostor še posebno velik pomen. Utility naj bo razdeljen na dve delovni območji: suhi ali čisti del, ki potrebuje predvsem veliko delovno površino, nad katero namestimo viseče omarice ali odprte police. V mokrem ali umazanem delu je nameščen pralni stroj, košara z umazanim perilom in globoko pralno korito. Nad njim namestimo raztegljivo obešalo, na katerem sušimo razne čistilne krpe ali se odtečejo ročno prani kosi oblačil. Utility naj bo osvetljen z naravno dnevno svetlobo, za zahtevnejša dela pa namestimo umetna svetila. Pomembno je tudi dobro prezračevanje prostora skozi okno in zračnik.

Končan teden v znamenju knjige

Gosti 19. dolenjskega knjižnega sejma: akademik, profesor dr. France Bernik, igralec Tone Kuntner, akademik dr. Boris Paternu, pesnik prof. Janez Kolenc in mladi literati

NOVO MESTO - Teden dni, od 6. do 10. maja, je Novo mesto kot že vrsto let zaznamoval 19. dolenjski knjižni sejem s spremljajočimi prireditvami, ki ga kot vedno pripravlja KUD Krka skupaj s Knjižnico Mirana Jarca in Knjigarno Mladinske knjige. Organizatorji so zadovoljni, saj je bilo do sedaj razstavljenih največ knjig - več kot 2000, pa tudi obisk je bil dober. Po otvoritvenem večeru, katerega gost je bil pesnik Veno Taufer, letošnji Prešernov nagrajenec za življenjsko delo, so bila zanimiva srečanja še z akademikom Francetom Bernikom, ponovnim predsednikom SAZU, z dr. Borisom Paternujem in seveda z domačinom, pesnikom prof. Janezom Kolencem, ko so se s svojimi stvaritvami predstavili mladi literati novomeških osnovnih in sred-njih šol.

10. maja je minilo 120 let od rojstva pisatelja Ivana Cankarja, zato je bil dva dni prej sredin slavnostni govornik na sejmu dr. France Bernik, ki je iskal odgovore predvsem na vprašanje: "V čem je veličina tega pisatelja, kaj ga dela večnega in nedosegljivega?" Pripovedoval je o njegovem življenju, ustvarjanju in predvsem o njegovi neomajni privrženosti slovenstvu. Cankarjeve tri najvišje vrednote - mati, Bog in domovina so bile vir njegovih razmišljanj o eksistencialnih temeljih življenja. Več kot primerno dopolnilo tega govora je bila Cankarjeva monodrama Moje delo je knjiga ljubezni, odpri jo domovina..., ki jo je odlično uprizoril Tone Kuntner, igralec Mestnega gledališča ljubljanskega, ob pomoči Petra Ugrina ml. z violino. Na ogled je bila tudi zanimiva razstava o Cankarju, ki jo je pripravil prof. Tone Pogačnik.

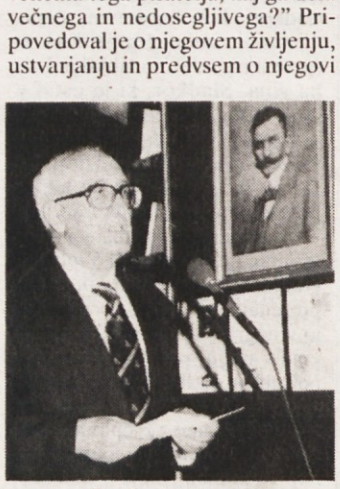

Dr. France Bernik

Poezija in sodobni človek je bila tema četrtkovega večera z gostom dr. Borisom Paternujem, ki se je spraševal o moči in nemoči poezije. Meni, da ni tako hudega časa, da poezija ne bi živela. Kljub prepričanju nekaterih, da je nekoristna, je Paternu poudaril, da poezija "skrbi" za čustveno plat človeka, da mu pomaga ohranjati njegovo mladost, da omogoča poenkratenje stvari - avtorjev individualni pogled na svet in na samega sebe, da je vedno destabilizacija obstoječega in stabilizacija prihajajočega in da navsezadnje tudi prenavlja in osvobaja jezik. Za slabost slovenske poezije je označil njeno pretirano količino, kar je tudi posledica pomanjkanja primerne kritike. Srečanje z dr. Paternujem je bilo še zanimivejše, ker so se v razpravljanje vključevali tudi obiskovalci.

L. MURN

• Zaključni večer 19. dolenjskega knjižnega sejma je bil tak kot že nekajkrat. Na njem se je v petek, 10. maja, popoldne predstavilo skoraj 30 mladih pesnikov in prozaistov 11 dolenjskih osnovnih šol. Na ta način želijo organizatorji spodbuditi, da bi mladi ohranjali in negovali lepoto slovenskega jezika. Poseben gost srečanja je bil pesnik prof. Janez Kolenc, ki je mlade ustvarjalce pohvalil in jim zaupal svoje poglede na pisanje. "Če bo narod pozabil na knjigo, bo pozabil tudi svojo preteklost in prihodnost in se bo pobarbaril," je zaključil. Vsakemu nastopajočemu je podaril svojo zadnjo knjigo Kurji Marko. Letošnji knjižni sejem je zaključila Marija Žveglič z zahvalo vsem sodelujočim in z željo, da se srečamo spet prihodnje leto.

KURJI MARKO ZA VSAKEGA USTVARJALCA - Prof. Janez Kolenc (prvi z desne)je vsakemu nastopajočemu z veseljem podaril delček sebe - Kurjega Marka. (Foto: L. Murn)

TEČAJ SLIKANJA

NOVO MESTO - Aurora hobby & art organizira tečaj slikanja s suhimi pasteli, ki ga bo vodila akademska slikarka Hilda D. Mijatović. Trajal bo 24 ur, obsegal pa bo tihožitje, slikanje krajine in portrete. Prijavite se lahko v prodajalni Aurora ali po tel. 323-055 do 27. maja, ko bo tudi začetek.

MALOMEŠČANSKA SVATBA

NOVO MESTO - Gimnazijska gledališka skupina Teater 250 je v torek, 14. maja, ob 20. uri v Domu kulture uprizorila Malomeščansko svatbo Bertolta Brechta. Predstava je bila posvečena 250-letnici novomeške gimnazije.

ODKRIVANJE ZGODOVINSKIH TANČIC - V petek zvečer so v M lovi hiši odprli še eno zgodovinsko tančico. Predstavili so publikacijo "P tizanski zdravniki in travniki med stroko in politiko", v kateri sta m Mateja Jeraj in mag. Jelka Melik objavili dokumente iz vojnih časov, ki zaokrožena slovenska celota bralcu odslikavajo življenje in delo v zn partizanski bolnišnici Franja v letu 1944. Osrednji osebnosti sta partiz ska zdravnika dr. Franja Bojc-Bidovec, doma iz Nemške vasi, in dr. Vik Volčjak iz Škofje Loke, zoper katera je bila v času vojne sprožena obši preiskava, ki je bila ustavljena kot neutemeljena po intervenciji najvi medicinskih in sodnih organov. Usodnih posledic za oba zdravnika, ki bila osumeljna nevestnega dela s pacienti, sicer ni bilo, ostal pa je, kot ob predstavitvi publikacije dejal dr. Stane Granda, več kot le slab prio Dolga leta prikrivana resnica, da je bila v ozadju zapleta predvsem ž mlade politične in vojaške oligarhije po privilegijih, je s pričujočo publika prišla na dan. Morda ravno ob pravem času! V letošnjem volilnem letu bodo nasprotja med ljudmi še stopnjevala, in ker po mnenju dr. Grand danes mnogi ravnajo tako kot tisti, ki so dr. Franjo in dr. Volčjaka sko spravili na drugi svet, je publikacija dober napotek vsem, kako mora človek najpoprej človek in šele potem ostalo. (Besedilo: M. Leskovš Svete, foto: M. Glavonjić)

1. revija godalnih orkestrov

Uspešen nastop Novomeščanov in Črnomaljcev

MARIBOR - V soboto, 11. maja, je bila v mariborski Unionski dvorani prva revija godalnih orkestrov slovenskih glasbenih šol. 241 mladih glasbenikov je v 13 orkestrih izvedlo 34 glasbenih del različnih stilnih obdobij. Poudariti velja, da gre pri tovrstnem muziciranju za najfinejši segment glasbenega ustvarjanja in poustvarjanja. Štiriurna revija ravno zato ni bila dolgočasna, ampak je imela nalogo inventure, saj je pokazala vrednost godalne dejavnosti v slovenskih glasbenih šolah. Druga revija prihodnje leto bo gotovo boljša, mogoče bo časovno razdel-jena na dva dela (manjši, večji orkestri) ali bo v dveh dnevih, predvsem pa bo morala biti organizacijsko in tehnično bolje pripravljena. Tudi obisk je dokazal, da 13. ura začetka revije ni bila premišljeno izbrana.

Sobotno revijo je s pozdravnimi besedami odprl mag. Franci Okorn, višji svetnik za področje glasbenega šolstva na Ministrstvu za šolstvo in šport, prvi pa je nastopil mlajši godalni orkester glasbene šole Marjana Kozine Novo mesto pod vodstvom Petre Gačnik, za njim pa godalni orkester glasbene šole iz Črnomlja pod vodstvom Antona Čorbiča. Nastopili so še iz Domžal, Nove Gorice, Ptuja, Kopra, Postojne, Trsta, Celja in štirje orkestri zi Ljubljane. Na reviji smo slišali tudi prvič izvedeno glasbeno delo Tomaža Habeta "Suita Carnioli v D".

S. MIHELČIČ

• Pravičnost je edina ideja, ki bi morala biti človeštvu skupna kot najvišji ideal. (Torkar)

Sveto pismo v očeh umetnika

Goran Horvat pri frančiškanih razstavlja 110 od 300 podob Svetega pisma - Razstavo odprl prof. Rafko Vodeb

NOVO MESTO - Za dobrodošlico ob novem slovenskem prevodu Svetega pisma, o katerem bo v jeseni v Ljubljani tudi mednarodni simpozij, je Knjižnica frančiškanskega samostana v Novem mestu pripravila zanimivo razstavo z naslovom Slikarjevo Sveto pismo slikarja Gorana Horvata iz Rečice ob Savinji. V razstavnem prostoru, v cerkvi in na samostanskih hodnikih je na ogled 110 od 300 slik iz opusa Biblija v 300 slikah, ki jih je Horvat v nasprotju s svojim prejšnjim ustvarjanjem (slikal svet groze, uničevanja) naslikal v treh letih, od 1986 do 1989, kot iskanje nekega izhoda iz preteče katastrofe. Tako je nastal sklenjen slikarski opus 157 oljnih slik na temo iz stare zaveze in 143 olj na tematiko nove zaveze.

Sveto pismo torej še vedno zaradi svojega širokega pomena izziva in buri domišljijo tudi likovnih ustvarjalcev. Prof. Rafko Vodeb, ki je Horvata predstavil na zelo zanimiv način, je dejal, da v vsej zgodovini slikarstva ne najdemo tako obsežnega in celovitega bibličnega opusa, kot je Horvatov. Poudaril pa je, da ne gre za zgodbe Svetega pisma, ampak za izbor tistega, kar je slikarja osebno in umetniško najbolj vznemirjalo in spodbudilo k lastni interpretaciji. Ta izbor temelji predvsem na akciji in na sanjskem, podzavestnem svetu slikarja in njegove domišljije. Glavna značilnost slikarjeve umetnosti je dramatičnost, ki jo izraža tako z izbiro motivov kot z ekspresionistično risbo (jasna in razgibana) in barvno lestvico - prevladujeta vijolična in zelena. Slike torej niso verski traktati kot ustaljena ikonografija, kjer so podobe v glavnem že predpisane, pač pa gre za odziv Gorana Horvata na Sveto pismo. Ta najbolj prevajana knjiga pa seveda vsakega lahko nagovori drugače.

SLIKARJEVO SVETO PISMO - Otvoritev razstave je vodil p. Felicijan Pevec (prvi z leve), zraven pa je njen avtor Goran Horvat. (Foto: L. Murn)

Razstava Slikarjevo Sveto pismo je v 5-letni zgodovini galerijske dejavnosti Knjižnice frančiškanskega samostana petindvajseta po vrsti in obenem tudi največja, na ogled pa je do 9. junija. Otvoritveni večer, v četrtek, 9. maja, je ob 5-letnici delovanja s koralnimi napevi prijetno popestril oktet Adoramus pod vodstvom brata Marijana Cvitka.

L. MURN

Vračanje k naravi in sebi

Slikarska razstava "Velika narava" akad. slikarke Brigite Požegar - Večer z eruditom Markom Marinom

TREBNJE - Knjižnica Pavla Golie se zelo trudi za bogato kulturno življenje v trebanjski občini. Tudi prejšnji teden je pripravila dva zanimiva dogodka. V avli CIK Trebnje je bila prejšnji teden na ogled razstava olj iz cikla Velika narava 1993 - 1996 akad. slikarke Brigite Požegar, Mariborčanke, ki sedaj živi in ustvarja v Radovljici. Na otvoritvi razstave 7. maja, zvečer se je žal zbralo zelo malo ljubiteljev te umetnosti, toda njihovo zadovoljstvo zato ni bilo nič manjše. Požegarjeva jih je namreč sama, brez kakšnega kritika, z zanimivimi razmišljanji vpeljala v svoj svet narave, ki je bil tudi prikazan poleg dveh avtoportretov. Gre za 13 od 35 slik iz omenjenega cikla, ki so bile tudi naprodaj, njihova rdeča nit pa je narava, in to ne le kot lepa pokrajina, pač pa narava v globljem pomenu. Umetnica dela s pogledom človeka, ki se vrača v naravo in nazaj k svoji moči. Sama slikarka pravi, da je njen slikarski razvoj potekal obratno kot pri večini sodobnih slikarjev - od abstraktne k figuralni oziroma integralni sliki. Njena osnovna tema je gozd. "Gozd pojmujem kot arhetip, kot neskončno množico informacij. Tako v umetnosti kot v življenju se lahko nanj veže samo skrajno živa in polna človeška narava, drugo pa beži od njega, ker se ob njegovem miru srečuje z lastno notranjo praznino in dezintegracijo," meni Požegarjeva. Na svoj način torej opozarja na velik problem današnjega največkrat celo samemu sebi odtujenega človeka ter na ekološko problematiko. Čeprav je morda to njeno početje neučinkovito, pa vendarle sama dokazuje, kako osrečujoče je živeti v skladu z naravo in znati prisluhniti njenim sporočilom.

Akad. slik. Brigita Požegar

V petek, 10. maja, pa je knjižnica Pavla Golie pripravila ravno tako v avli CIK Trebnje pester večer z dr. Markom Marinom, uglednim profesorjem, obnoviteljem mirnskega gradu in poznavalcem tamkajšnje kulturne zgodovine in tradicije. Dr. Marin je predstavil svoje dolgoletno delo, katerega pomena se morda še premalo zavedamo. Javnosti je namreč prvič pokazal zbirko fotografij na temo mirnski grad, ki jo pripravlja za bodočo grajsko galerijo. Dr. Marin pa je tudi velik erudit in je obiskovalce navdušil z zanimivim pripovedovanjem o kulturni zgodovini trebanjskega okolja in še o drugih temah.

L. MURN

OB JUBILEJU - Direktor uprave Republike Slovenije za kulturno dediščino Stanislav Mrvič (na fotografiji) je ob 45-letnici Belokranjskega muzeja v Metliki odprl prenovljeno zbirko novejše zgodovine. Za prijetno belokranjsko vzdušje so ob otvoritvi poskrbeli tamburaši folklorne skupine "Ivan Navratil" ter članice društva kmečkih žena s prepolnimi mizami.

Prenova zbirke ob jubileju muzeja

45-letnico Belokranjskega muzeja v Metliki proslavili s prenovljeno zbirko novejše zgodovine - V prihodnjih petih letih naj bi posodobili celotno stalno razstavo

METLIKA - V Belokranjskem muzeju v Metliki so pretekli petek nadvse slovesno proslavili 45-obletnico ustanove, edine te vrste v Beli krajini. "Darila" ob jubileju pa so se razveselili tako muzealci kot vse številnejši obiskovalci. Direktor Uprave za kulturno dediščino Stanislav Mrvič je namreč odprl prenovljeno zbirko novejše zgodovine, katere avtorja sta prof. Zvonko Rus in arhitekt Marjan Loboda.

Slavnostni govornik Stanislav Mrvič je govoril o prehojeni poti muzeja, prof. Zvonko Rus pa o prenovljeni zbirki, ki so ji v muzeju namenili dva prostora. V prvem je predstavljena zgodovina Bele krajine od začetka tega stoletja do druge svetovne vojne, drugi pa je namenjen drugi vojni. Ravnateljica Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj-Bednaršek pa se je zazrla predvsem v prihodnost muzeja, ni pa med številnimi, ki imajo zasluge za uspešno delo muzeja, pozabila omeniti osnovatelja prof. Jožeta Dularja ter donatorja - ministrstvo za kulturo in občino Metlika.

Brancljeva je poudarila, da se velikokrat premalo zavedamo, kako pomembna je lahko v obmejni pokrajini vloga muzeja. Pohvalila je, da je zgolj peščica zaposlenih našla Belokranjskemu muzeju mesto med tovrstnimi slovenskimi ustanovami. "Zato si še toliko bolj želimo, da bi nam uspelo ohraniti status pokrajinskega muzeja in nadaljevati delo vsaj v današnjem obsegu," je menila govornica ter pristavila, da bi se pomena Belokranjskega muzeja morali zavedati vsi Belokranjci, mu stati ob strani in skrbeti, da bo njegova vloga vedno dovolj opazna, saj je belokranjski, ne glede na to, da ima sedež v Metliki.

Da bi za obiskovalce pripravili čim pestrejšo ponudbo, načrtujejo v muzeju vrsto akcij. Največje so povezane s 50-letnico muzeja, ko naj bi prenovili in posodobili celotno stalno razstavo. V dokaz, da to niso zgolj pobožne želje, je Brancljeva povedala, da bodo še letos začeli prenavljati etnološko zbirko, ki jo bo finančno podprlo tudi ministrstvo za kulturo.

M. BEZEK-JAKŠE

• Na vabilu za proslavo ob jubileju Belokranjskega muzeja je bil prvič uporabljen nov znak muzeja. Celotno grafično podobo muzeja bo izdelal arhitekt Marjan Loboda, njegova pa je tudi ideja, da bi grb Slovenske krajine - črn klobuk, rdeče podložen in povezan z rdečim trakom - postal znak muzeja. Tokrat so ga metliški muzealci dali v presojo in pričakujejo mnenja ljudi.

MARJAN MANČEK V GALERIJI KRKA

NOVO MESTO - V Galeriji Krka so v torek, 14. maja, odprli razstavo znanega ilustratorja Marjana Mančka. Manček je po rodu Novomeščan in je v dolenjski metropoli preživel otroštvo ter šolska leta. Med študijem v Ljubljani se je preživljal z risanjem karikatur in stripov za domače in tuje časopise, ta ustvarjalnost pa ga je tako pritegnila, da se ji je povsem posvetil. Od leta 1978 je samostojni kulturni delavec in se ukvarja z ilustriranjem knjig za otroke in mladino, z avtorsko slikanico, stripom, likovnimi zasnovami za lutkovne predstave ter z animiranim filmom. Za svoje delo je prejel več domačih in tujih nagrad. Na otvoritvi je nastopila pevka Ljoba Jenče, interpretatorka starega slovenskega ljudskega izročila.

POTA IN STRANPOTA §

Državni tožilci za pravno državo

S 4. srečanja državnih tožilcev Slovenije v Čateških Toplicah - Protest proti odločitvi odbora za notranjo politiko in pravosodje - Za trdno vejo, ne "vejico" oblasti

ČATEŠKE TOPLICE - Društvo državnih tožilcev Republike Slovenije, ki mu predseduje vrhovna državna tožilka Zdenka Cerar, je 10. in 11. maja letos v Čateških Toplicah priredilo 4. srečanje državnih tožilcev iz vse države.

Na strokovnem srečanju, ki se ga je udeležil tudi generalni državni tožilec Anton Drobnič, so varuhi zakonitosti prisluhnili predavanju sodnika mednarodnega sodišča za varstvo človekovih pravic v Strasbourgu dr. Petru Jambreku, sicer sodniku Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki je opisal postopke za zaščito človekovih pravic tako pred evropsko komisijo kakor tudi pred mednarodnim sodiščem.

Postopki varovanja človekovih pravic, ki sodijo v vrsto novonastajajočega prava, so natančno predpisani s postopnikom, pri čemer sodišče ugotavlja kršitve evropske listine o človekovih pravicah. Tožene so države članice, ki so ratificirale konvencijo, to je storila tudi že Slovenija, pri čemer si tožene države prizadevajo, da ne bi bile spoznane kot kršiteljice, saj ugotovitvena sodba potegne za seboj poleg odprave pravnih in dejanskih napak tudi pravično odškodnino, ki običajno ni majhna.

Ker velja pri poslovanju med sodiščem za človekove pravice in evropsko komisijo, ki je nekakšno sito za predhodno razsojo zadeve, načelo tajnosti, dr. Jambrek ni znal pojasniti, koliko predlogov in s kakšno vsebino je bilo na evropsko komisijo vloženih zoper Slovenijo. Kot primer možnega obravnavanja naše države je dr. Jambrek omenil zakon o denacionalizaciji, ki naj bi bil po nekaterih kriterijih v nasprotju z evropsko konvencijo. Le-ta prepoveduje nezakonito razlaščanje in terja vračanje zaplenjenega premoženja, posebej še, če so bile storjene krivice. O vprašanjih vračanja lastnine še ni sodne odločbe, zato bi lahko dosledno upoštevanje navedenega stališča prejudiciralo dokončno odločitev o zadevi.

O etičnih vprašanjih tožilskega dela in o deontologiji (nauk o dolžnostih) je spregovoril vrhovni državni tožilec Silvij Šinkovec, ki je v svojem teoretičnem prispevku poudaril pomembnost in izjemno odgovornost dela državnih tožilcev, ki posegajo na svojstven, vsekakor pa zakonit način v človekove svoboščine.

Na občnem zboru so državni tožilci protestirali proti odločitvi odbora za notranjo politiko in pravosodje pri državnem zboru, ki je zavrnil predlog sprememb zakona o kazenskem postopku, s katerimi bi olajšali delo tožilstev in sodišč. Tožilci ugotavljajo, da po letu in pol dela ne morejo izvršiti svojih nalog tako, kot si jih je zamislil spremenjeni zakon o kazenskem postopku, ki je stopil v veljavo 1.1.1995. Spremembe kazenske zakonodaje je na pobudo parlamentarnega odbora pripravila vlada Republike Slovenije. Pri pripravi predlogov je sodelovala pravosodna praksa, ki sedaj zavrača vse očitke in kritike javnosti, da ni ažurna in učinkovita. Učinkovitost pravosodja duši in zavira predvsem neučinkovita zakonodaja, ki je potrebna sprememb, potrjenih v praksi. Nerazumljivo je, da je odbor za notranjo politiko in pravosodje zavrnil vladni predlog sprememb, čeprav ga ni proučil po posameznih inštitutih. Pravosodje ne more in ne sme biti samo "vejica" oblasti, temveč mora postati trdna veja, ki bo ščitila in varovala pravno varnost vseh državljanov. "Če smo izgubili bitko, vojna še ni izgubljena," je bila odločna v svojem nastopu ministrica za pravosodje Meta Zupančič, naša dolenjska rojakinja.

BOJAN AVBAR

• Da po žilah državnih tožilcev teče prava kri, kar je prvovrsten dokaz življenjskega dojemanja, razumevanja in sposobnosti sojenja o zadevah, se je ob tokratnem srečanju pokazalo ne samo pri strokovnem delu, temveč tudi pri družabnem udejstvovanju. Državni tožilci in tožilke - diplomiranih pravnic z državnim (pravosodnim) izpitom, ki se odločajo za ta težki, lahko tudi nevaren poklic, je vsak dan več - so se izkazali tudi na teniškem turnirju in na nepozabnem pikniku v Kapelah pri Dragu Vidmarju. Tožilci so si v času bivanja na Čatežu ogledali tudi jedrsko elektrarno v Krškem in obiskali Kostanjevico.

OBNOVLJEN GOSTINSKI LOKAL - Pri brežiškem gradu znova obratuje gostinski lokal, Rdeči baron se imenuje. Posebnost lokala in novost v mestu ob sotočju Save in Krke pa je igralni avtomat, tako imenovana avtomatska elektronska ameriška ruleta. Za posluževanje igralcev ni krupjeja, ampak so na voljo le tipke in opazovalni monitorji. Pribitek na vložek je prepuščen avtomatiki. (Foto: M. Vesel)

MAVRICA V NOVEM MESTU - Največja specializirana drobnoprodajna organizacija v Sloveniji za prodajo barv, lakov, premazov, lepil, topil, čistil, pribora in vrste izdelkov, ki jih potrebujete za vzdrževanje hiše ali stanovanja, je pred kratkim odprla trgovino tudi v Novem mestu v prostorih TPV-ja. Trgovsko podjetje Mavrica je tudi ekskluzivni zastopnik za Jaeger program mozaičnih barv za notranjo dekoracijo sten ter Adler program lakov in lužil za mizarje. (Foto: Majda Luzar, EPS)

dežurni poročajo

VLOMILI V TRGOVINO - Med 4. in 6. majem je neznanec v Mirni Peči vlomil v trgovino KZ Krka ter z blagajne ukradel 40 tisočakov, s police pa odnesel cigarete in alkoholno pijačo. Neznanec je trgovino oškodoval za 70 tisoč tolarjev.

POGIN RIB - 8. maja popoldne so bili policisti obveščeni o poginu rib v potoku Negot v Dobovi. Policisti in ribiči so ugotovili, da je prišlo do zastrupitve zaradi predelanega motornega olja, ki je bilo zlito v potočno strugo tik pod mostom. Poginilo je okoli 25 klenov.

SPET VLOMILI V JUGA - Neznanec je med 2. in 7. majem vlomil v juga, last Sevničana J. Š. Avto je bil parkiran na parkirišču pri bloku v Sevnici, iz njega pa je odnesel zadnjo polico z zvočniki.

VLOMIL V TRI VIKENDE - Med 5. in 7. majem je neznanec v kraju Hrib vlomil v tri vikende in lastnikom odnesel alkoholno pijačo, parafinsko olje, suhomesnate izdelke in nož. Škode je za okoli 100 tisoč tolarjev.

MLADENIČA UKRADLA ELEKTROAGREGAT - Črnomaljska 22-letni M. L. in 19-letni N. S. sta utemeljeno osumljena, da sta prejšnji vikend v Jerneji vasi vlomila v priročno skladišče Begrada in ukradla elektroagregat.

KAR PO SREDI CESTE

KRŠKO - V nedeljo, 12. maja, okoli pol 3. ure popoldne je 41-letni Jože M. hodil po sredi vozišča na Cesti prvih borcev v Brestanici. V tistem trenutku je od Krškega z osebnim avtom pripeljal 41-letni Ernest S. iz Koprivnice in ga zadel. Pešec se je pri tem hudo poškodoval, lažje poškodbe pa sta dobila tudi voznik Jože in njegova sopotnica Irena H. S.

ČELNO V SMRT

ŽUŽEMBERK - V petek, 10. maja, se je 50-letni Andrej Z. iz Ljubljane peljal od Zagradca proti Žužemberku. Pri naselju Breg je pripeljal do katre, ki je stala na desnem robu ceste. Na avtu so utrpali vsi štirje smerniki, ker je šel voznik pomagat voznici osebnega avtomobila, ki jo je nedaleč stran s spolzke ceste zaneslo na travnati nasip. Andrej Z. vozila ni ustavil in je zapeljal mimo katrce, takrat pa je nasproti s fičkom pripeljala 56-letna Marija O. iz Marinče vasi pri Zagradcu. Kljub zaviranju je Andrej trčil v fička, Marija pa je bila tako hudo poškodovana, da je na kraju nesreče umrla.

VLAKI OB OBISKU PAPEŽA

V petek, 17. maja, bodo vozili vlaki po veljavnem voznem redu. Ker na Slovenskih železnicah ta dan pričakujejo povečano število potnikov, bodo vlaki podaljšani, kar je sicer običaj ob petkih in pred prazniki. V soboto, 18. maja, in v nedeljo, 19. maja, bodo vozili vsi mednarodni vlaki po voznem redu in večina vlakov v notranjem prometu. Vozni red bo prilagojen prihodu in odhodu obiskovalev prireditev, tako da v času, ko bodo vlaki vozili na prireditve v Ljubljano, Postojno in Maribor ter z njih, nekateri redni vlaki ne bodo vozili, izven konic pa bo vzpostavljen sobotni oziroma nedeljski vozni red.

po dolenjski deželi

• Prejšnji četrtek ob pol petih popoldne je bil eden od voznikov v Trebnjem nemalo presenečen, ko mu je iz enega od avtomobilov s hrvaško registrsko tablico mlajši voznik skozi okno naperil pištolo. Policijska akcija je hitro stekla in krški policisti so bili takoj obveščeni, da se je oboroženi voznik honde odpeljal proti Krškemu. Ura še ni bila pol sedmih, ko je v njihovih rokah pristal 24-letni Zagrebčan, ki ni strašil le s pištolo, pač pa je imel ob sebi tudi psa bulterierja.

Ker so hoteli policisti avto malo bolje pogledati, so mladeniča povabili na policijsko postajo, a očitno nad vabilom ni bil preveč navdušen. V prostoru policije je stvari, ki jih je imel v torbici, začel metati okoli sebe. Iz torbice je potegnil tudi del avtomobilskega zračnika iz črne plastike in pričel na ves glas kričati, da ga policija išče zaradi te stvari in da bo ubil tistega, ki ga je zrinil s ceste. "Glejte, s tem sem ga strašil, ne s pištolo!" je prepričeval policiste, ti pa so ga skušali umiriti. Razgreti Zagrebčan je nato legel na tla in začel delati sklece. Nato si je slekel še majico, pričel mahati s pestmi in kričati, da bo pobil tudi vse policiste.

Njegovi agresivnosti še ni bilo videti konca, saj je začel tolči po vhodnih vratih prostora, tako da je vanje celo naredil luknjo. Ko ga je policist spet opozoril, naj se že umiri, je začel je z novo obliko rekreacije: tekel je po prostoru in metal stole ob tla. Ker kršitelja ni bilo mogoče umiriti, so ga morali policisti vkleniti. Napisali so tudi kazensko ovadbo, prav zanimivo pa bo, kakšne rekreacije se bo lotil pri sodniku.

POŽAR ZARADI BOJLERJA

SPODNJA POHANCA - V nedeljo, 12. maja, ob pol treh popoldne so bili krški policisti obveščeni, da je zagorelo na stanovanjski hiši 37-letnega Ivana Ž. iz Spodnje Pohance. Ugotovili so, da je bil na podstrešju dvonadstropne stanovanjske hiše postavljen 300-litrski solarni bojler s trojnim večnamenskim stikalom. Na enem izmed stikal je prišlo do pregrevanja, zato se je vnelo plastično ohišje in nato izolacija okoli bojlerja, ki je iz vnetljivega materiala. Ogenj se je razširil na tla podstrešja, kjer je bil stiropor, zatem pa še na leseno strešno konstrukcijo. Požar je gasilo 40 gasilcev, škode pa je za pol milijona tolarjev.

ŽE DEVET ŽRTEV

KRŠKO - Na območju UNZ Krško se je v prvih štirih mesecih zgodilo 275 prometnih nesreč, kar je 2 odst. manj kot v enakem obdobju lani. V teh nesrečah je umrlo 9 oseb (lani 5).

ZAŽGAL AVTO

OTOČEC - 36-letni M. M. z Otočca je v ponedeljek, 13. maja, nekaj pred 22. uro na parkirnem prostoru na Otočcu na negistriran avto "bolho" zlil 2 litra mešanice bencina in razredčila ter ga zažgal. S tem je ogrozil še druga vozila, ki so bila parkirana v neposredni bližini, zato je M. M. utemeljeno osumljen povzročitve splošne nevarnosti.

AKCIJA HITROST UBIJA

Od 25. maja do 25. junija bodo policisti izvajali akcijo Hitrost ubija, namenjeno voznikom motornih vozil, ki prekoračujejo omejitve hitrosti. V tej skupini voznikov še posebej izstopajo mladi ter objestni in agresivni vozniki, ki zavestno kršijo prometne predpise in praviloma močno prekoračujejo hitrost vožnje. Prekoračitve hitrosti so najpogostejše kršitve in v večini primerov vzrok za hude posledice, zato bodo policisti v času akcije temu najpogostejšemu vzroku nesreč posvetili še več pozornosti in proti kršilcem strogo ukrepali.

Medvedji napad se lahko vsak čas spet ponovi

Cela vrsta "srečanj", ki so se srečno končala

RIBNICA - Kaj kmalu se lahko ponovi primer, ko je pred kratkim medvedka z mladičema napadla in hudo poškodovala Stanislava Grudna iz Zlatega Repa v ribniški občini. Več občanov je v začetku maja videlo medvede, ki so se mirno sprehajali celo mimo hiš. Na mrhoviščih pa jih je čedalje več in mrcine vse bolj ogrožajo ljudi pri poljskih opravilih, sprehodu ali na poti otrok v šolo.

Pri Andreju Klemencu, starešini lovske družine Ribnica, se je te dni oglasilo več ljudi, ki so prestrašeni povedali svojo zgodbo o srečanju z zverjo. Tako se je oni dan medved veselo igral v bližini ribniškega hipodoroma na Ugarju pri Rudeževi vili. Verjetno je isti medved na poti v Ribnico prečkal cesto na Ugar in prestrašil deklico na Opekarski ulici v bližini podjetja ITPP. Mrcina je bila le 300 metrov od središča Ribnice. Lahko si predstavljamo, kakšen preplah bi vnesla med ljudi, če bi se napotila proti trgu. Tako je na poti v gozd proti Bukovici in Danah pri potoku Sajevec presenetila sprehajalce, da so preplašeni planili v beg. Na krmišču v Mali gori je lovec opazoval druščino petih kosmatincev, ki so se potegovali, kdo bo prej zgrabil slasten kos mrhovine.

Strah med ljudi še naprej vnaša medvedka z mladičema, ki je napadla Grudna. Prejšnji teden je hotela v objem novo žrtev. Občan iz Žrnovca pri Sv. Gregorju se je komaj rešil napadalne zveri, ki se klati v gozdu med Velikimi Laščami in Sv. Gregorjem. Prisotnost medvedov so prijavili vaščani Zapuž, Velikih Poljan, Žimaric, Sodražice, Zamostca, Loškega Potoka, Drage in drugi.

Po mnenju Anreja Klemenca je v Ribniško-Kočevski dolini odstrel absolutno majhen. Pri nas tudi ni pretiranega zanimanja tujcev za trofejno divjad, saj se zaradi visokih cen lovci iz Avstrije, Nemčije in drugih zahodnoevrospkih držav raje odločajo za Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo.

MILAN GLAVONJIĆ

AVTO LUKY
Smrečnikova 45
Novo mesto
Tel. 068/24-612

Prodaja avtomobilov LADA na gotovo najugodnejši kredit!
Nudimo kredite in leasing tudi za rabljena vozila.

ZRNO RAKA TRGOVINA NA RANČU
ZRNO kmetijski in gradbeni material
Za večje količine gradbenega materiala nudijo dodatne popuste in brezplačen prevoz ter ugodne kredite za vse vrste blaga. blaga.
ODPRTO VSAK DAN od 8. — 17. ure
SOBOTA od 7. — 12. ure
Tel.: 0608/75-086 ali 75-410

kobra
Pooblaščen zastopnik za svetovanje, montažo in servis mobitel.
ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119

P.E. Novo mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

LERAN, d.o.o.
promet z nepremičninami
Novo mesto, Lebanova 24
Prodamo:
● hiše: Vel. Poljane pri Šmarjeti, Osojnik pri Semiču, v Občicah, Novem mestu, Otočcu, Šmarjeti, Krškem, Senovem, Brežicah, Črnomlju, Ratež, Dolž, Čatežu pri Trebnjem, Gornji Leskovec, Cerini pri Čateških Toplicah, Metliki, Šentjanžu, Soteski, Cikavi, Smolenji vasi, Škocjan — okolica, Žužemberku, Brestanici, Luciji pri Portorožu, Rebri pri Žužemberku, Kostanjevici, Srednji vasi pri Semiču, Zastava pri Črnomlju, Srednje Grčevje, Vel. Banu pri Šentjerneju, Mali Strmci, Drnovo;
● vikende in zidanice: V Straži, Škocjanu, Metliki — okolica, Pahi, Zaplazu pri Čatežu, Gor. Leskovec, Doblička gora, Trebnjem, v okolici Cerkelj ob Krki, Mirna, Bučka;
● parcele za gradnjo: v Mirni Peči, Bučki, Šentrupertu, Trški gori, Zagradski gori, Semiču, Mihovo pri Šentjerneju, Karteljevo, Osrečje pri Škocjanu, Štefanu pri Trebnjem, Vel. Gabru, Novem mestu, Straži;
Tel./fax: 068/322-282, 069/342-470
Mobitel: 0609/633-553

ZAPOSLIMO slikopleskarje, stavbne mizarje, gradbene monterje in termoizolaterje (klasične - steklena volna...) s končano šolo ali priučene za delo v tujini (Nemčija).
Tel. (061) 323-398 dopoldan ali (061) 441-180 popoldan ali pisno na
ALPE-TERMOMONTAŽA, d.o.o., Ljubljana, Kamniška 25.

RD, d.d., ODKUPUJE PRIVATIZACIJSKE DELNICE IZ JAVNE PRODAJE:
Droga, Union, Kovinotehna, Sava, Mercator, Krka, Pivovarna Laško, Lek, Julon, Mina Portorož, Radenska
RD, d.d., Tomšičeva 3, Ljubljana, tel.: 125-10-14, 125-70-56.
ODKUPNA MESTA:
MIRNA: Promles, Cesta III. bataljona VDV 35 (pri tovarni TOM) tel.: 47-054 (od 8. do 18. ure)
KRŠKO: ADO, d.o.o. tel.: (0608) 21-522, 22-906
NOVO MESTO: ADO, d.o.o. tel.: (068) 321-225, 321-883

MANA turistična agencija
Kandijska 9
Novo mesto
068/342-136, 321-115
POČITNICE 96

ŠPORT

MERVAR DRUGI

NOVO MESTO - Na drugi dirki za pokal Alpe Adria in državno prvenstvo v hitrostnem motociklizmu na Grobniku je v hudem nalivu novomeški motorist Lovro Mervar v razredu 600 ccm super sport zasedel v obeh konkurencah drugo mestom, medtem ko je zmagal Ljubljančan Marko Mihič. Silvo Judež je v razredu do 125 ccm GP zasedel 5. mesto.

POGODBA Z NIKE - Na novinarski konferenci v srednji šoli za gostinstvo in turizem je atlet Igor Primc s svojim strokovnim štabom predstavil cilje, ki jih ima v nadaljevanju sezone, potem ko je pred kratkim za natanko dva metra popravil 22 let stari državni rekord v metu diska in krepko presegel normo za nastop na olimpijskih igrah v Atlanti, ki pa jo bo moral potrditi še v močni mednarodni konkurenci. Ob tej priložnosti je Igor podpisal dveletno ekskluzivno pogodbo s predstavnico svetovno znane znamke športne opreme Nike. Na sliki: stisk roke po podpisu pogodbe. (Foto: Asja)

Sevniški rokomet med najboljšimi

Čeprav naj bi bil RK Lisca že z zmago v polfinalu končnice v 1. ligi, Sevničani ničesar ne prepuščajo naključju - Uspešne priprave državne reprezentance v Posavju

SEVNICA - Sevniški rokometaši po slavnih časih iz obdobja Jožeta Šilca, ko so igrali celo v 2. zvezni ligi, še niso nikoli bili tako blizu najvišjemu rangu tekmovanja kot ravno te dni. RK Lisca je namreč preteklo soboto dobil prvo tekmo finala končnice s drugo ekipo Gorenja v Velenju z 28:26 in ima zdaj vse adute v svojih rokah. Dve odločilni tekmi za vstop v 1. slovensko rokometno ligo sta zdaj na sporedu v Sevnici. Prva že v sredo, 15. maja, bo 20. uri, ko bo ta časopis že natisnjen v Ljubljani, in morebitna druga, odločilna, prihodnjo soboto ob isti uri v dvorani sevniške osnovne šole Sava Kladnika.

Po izjavah poznavalcev pravil rokometne zveze Slovenije pa so Sevničani ne le z eno, ampak kar z obema nogama zakoračili v 1. ligo že prejšnjo sredo (8. maja), po drugi zmagi doma v polfinalu play offa proti Pomurki iz Bakovcev s 30:26 (16:10). Pravila naj bi namreč določala, da klub ne more imeti v istem rangu tekmovanja v konkurenci dve ekipi v konkurenci. Če pa bi to želel, bi moral spremeniti ekipi ime in pod tem najmanj eno sezono tudi nastopati v ligi. Po takšnem tolmačenju, ki ga podobno razumejo tudi Velenjčani, ni niti malo logično, zakaj je B-ekipa Gorenja sploh igrala v konkurenci, kjer je presenetila in izločila iz boja za 1. ligo favorizirane Radečane!?

Vrnimo se na kratko k tretji tekmi končnice s Pomurko! RK Lisca je začel odlično v obrambi in povedel s 4:0. V prvem polčasu so se gostje le dvakrat približali na 2 zadetka razlike, toda zanesljive obrambe Marcole in serija 7 zadetkov Sečkija jih je spravila v obup. Bivši igralec beograjske Crvene zvezde Blagojević se je sicer le dvakrat vpisal med strelce, a je potrdil, da ima zelo dober pregled igre, je dober "dirigent" in zna pošiljati soigralce v protinapade ali servirati krožnim napadalcem žogo kot na krožniku.

Donedavni slovenski reprezentant Tomaž Čater se je izkazal kot zanesljiv realizator sedemmetrovk (v polno je zadel v vseh treh primerih) in se je le otresel nekakšne napetosti, verjetno zato, ker so ga s sevniških tribun opazovali selektor slovenske rokometne reprezentance Miro Požun s sodelavci in reprezentanti. Čater je iz igre zadel še šestkrat in je za zadetek prehitel Sečkija. Po 3 zadetke za RK Lisco sta dosegla Lupše, odličen tudi v obrambi, in Rantah. Čeprav so Sevničani v drugem polčasu povedli že z osmimi zadetki razlike, so bili proti koncu tekme nekoliko nezbrani, in Pomurci, pri katerih se je odlikoval prodorni Bedekovič z 11 zadetki, so poraz močno ublažili.

P. PERC

BORBENO - Sevničan Primož Plazar je takole s črte ukanil gotujočega vratarja Pomurke Božiča kar štirikrat. V ozadju opazuje izid akcije Čater. (Foto: P. Perc)

• Med enotedenskimi pripravami za letošnje evropsko prvenstvo, ki bo od 23. maja do 2. junija v Španiji, je slovenska rokometna reprezentanca pod vodstvom Mira Požuna vadila v sevniški športni dvorani dnevno 4 do 5 ur, odigrala pa je tudi 6 prijateljskih tekem z domačimi ekipami. Vodstvo in reprezentante je sprejel sevniški župan Jože Peternel, obdarili pa so jih tudi med obiskom sevniških podjetij Kopitarna in Lisca. Požun je povedal, da se na EP, ki je po njegovem močnejše, kot je bilo zadnje Svetovno prvenstvo ali Olimpijske igre, ne bodo vnaprej predali nikomur, ampak se bodo borili vsaj za eno zmago, čeravno so pristali v predtekmovalni skupini B, v konkurenci z objektivno močnejšimi nasprotniki (ZRJ, Hrvaška, Rusija, Nemčija in Madžarska). Ta teden reprezentanca zaključuje drugi teden priprav v Posavju, v brežiški občini. Požun se je zahvalil za izredno gostoljubnost Sevničanov, ki so jim ustvarili boljše razmere za priprave, kot bi jih bili deležni denimo v Ljubljani ali Celju.

ISDN

digitalno omrežje z integriranimi storitvami

Telekom Slovenije

ISDN gradi mostove do vseh obstoječih in bodočih omrežij. ISDN bo omogočal tudi povezovanje s paketnim omrežjem Sipax. 25, z mobilnim telefonskim omrežjem GSM in preko "informacijske superavtoceste" z bodočim širokopasovnim omrežjem ATM.

INFORMACIJE: Telekom Slovenije

PE Novo mesto
Novi trg 7a
8000 Novo mesto
ali po telefonu 080 8080

NA KOŠENJAK

NOVO MESTO - Planinska sekcija Intel servis vabi vse svoje člane in druge ljubitelje planin na izlet na najvišji vrh na severni strani Drave med Mariborom in državno mejo - 1522 m visoki Košenjak. Izlet bo v soboto, 25. maja, zanj pa se lahko prijavite pri Marku Remsu po telefonu 323-724 (dopoldne) ali 26-811 (popoldne) do srede, 22. maja. Izlet bo v vsakem vremenu, cena je 1.700 tolarjev za člane, 1.400 za otroke in 2.200 za nečlane, odhod avtobusa s parkirišča nasproti novomeške avtobusne postaje pa bo ob 5. uri zjutraj.

ZMAGI BUKEFALOSA

ŠENTJERNEJ - Člani šentjernejskega konjeniškega kluba so nastopili na dveh dirkah v Ljutomeru. Na prvi je Vojo Maletič s štiriletnim žrebcem Bukefalosom v peti dirki zmagal, Ivan Košak je bil s Fin Keyem šesti, tekmovalci iz Krškega pa so v Ljutomeru osvojili dve četrti mesti. To nedeljo se je Maletič s Bukefalosom še enkrat izkazal, saj je zmagal s časom 1:19,8, kar ju uvršča med favorite letošnjega derbija, Košak s Fin Keyem pa je bil tokrat četrti. Jože Antončič je bil s Pelizono v 7. dirki šesti, Rudi Govek z Indo pa v 3. dirki šesti. Prve konjske dirke bodo v Šentjerneju letos 30. junija, saj dirke 19. maja zaradi obiska papeža v Sloveniji odpadejo.

NOVOMEŠČANI NA IGRAH BREZ MEJA

NOVO MESTO - Novomeščani se bodo po dolgih letih spet udeležili iger brez meja. Med slovenskimi predstavniki bodo 25. maja nastopili kot prvi, za njimi pa bodo poskušali čim več točk zbrati še športniki iz Kranjske Gore, Kranja, Bohinja, Mengša, Radencev, Dobrepolja, Iške vasi in Železnikov. Novomeško ekipo je sestavil in jo bo vodil Slavko Seničar, nastopili pa bodo: odbojkarici Rebeka Koncilija in jana Vernig, smučarka Nuša More, alpinistka Romana Tomšič, atlet Matjaž Zupančič, odbojkar Aleš Smrke, košarkar Uroš Jazbec in član rafting kluba Gimpex Simon Bobnar.

GIMPEX BOLJE

NOVO MESTO - Po velikem razočaranju in šele sedmem mestu na domači tekmi na reki Krki ter enaki uvrstitvi v Radovljici so veslači straškega Gimpexa na brzicah reke Soče med Potokom in Čezsočo nastopili precej bolje. Na izredno zahtevni 11 km oziroma pol ure vožnje dolgi progi skozi kanjon Smuklica so sicer zmagali Bobri nad Vančarjem in Hrastnikom, Stražani pa so bili četrti. Tekma je imela mednarodni značaj, saj so nastopile tudi štiri češke ekipe.

POKAL OTOČCA

OTOČEC - V finalu pokala Otočca v družabnem plesu je med mladinci zmagal par Matej Luštek - Suzana Gliha nad parom Mitja Fabjan in Urška Gabrijel ter Marjanom Luzarjem in Barbaro Potočar. Pri pionirjih pa sta bila najboljša Jure Zadnikar in Vesna Ban, drugo mesto sta osvojila Luka Ajdišek in Diana Šinkovec, tretje pa Anže Korelec in Ina Pečelin. Vsi so Novomeščani. V finalu je med šestimi pari v vsaki kategoriji poleg Novomeščanov nastopil še po en par iz Trbovelj.

ZMAGA ZVONETA BREZNIKARJA

TREBNJE - Na zadnjem turnirju karateistov 11 slovenskih klubov je trebanjski karateist Zvone Breznikar nekoliko presenetljivo, a povsem zasluženo zmagal v višji težki kategoriji, 2. je bil Borut Korošin (Forum Ljubljana), na tretjem mestu pa sta končala tekmovanje favorizirani Domžalčan Darko Kotar in njegov klubski tovariš Primož Ferlič. V višji lahki kategoriji je zmagal Zoran Kuzma, 2. je bil Miha Lavrič (oba Forum), tretje mesto pa sta si priborila Gregor Kastelic iz Ivančne Gorice in Aljaž Štamberger iz Kočevja.

S KOLESI NA GEOSS

LITIJA - Telovadno društvo Partizan Litija bo v nedeljo, 26. maja, pripravilo 11. kolesarski vzpon na Geoss. Štart 16 km dolge proge bo pri kegljišču v Litiji, cilj pa pri obeležju Geoss, najboljši v moški in ženski konkurenci bodo nagrajeni s pokali, vsi udeleženci pa bodo dobili majice in toplo malico.

DRUŽABNI TURNIR

OTOČEC - Jutri, v petek, bo na Otočcu prvi letošnji društveni družabni turnir teniškega kluba Novo mesto. Vsi, ki bi na njem radi nastopili, se lahko prijavijo po telefonu 322 607.

TOM ZA VRHUNSKI ŠPORT - Prejšnji četrtek so direktor mirenskega TOM-a in Brigita Bukovec, ena najboljših tekačic na 100 m z ovirami na svetu, ter eden najboljših svetovnih ultramaratoncev Dušan Mravlje podpisali sponzorsko pogodbo. Po podpisu sta vrhunska atleta že posnela nekaj reklamnih fotografij na sedežnih garniturah te mirenske tovarne. (Foto: Marko Klinc)

Cvek iz dirke Po Sloveniji

Splošna ocena nastopa Krkinih kolesarjev na dirki Po Sloveniji je - slabo. Če bi njihovo predstavo merili s šolsko oceno, pa nezadostno, cvek. Od lani pa do letos je kolesarstvo, predvsem amatersko, ki ga prihodnje leto tudi uradno ne bo več, naredilo velik korak, če ne celo dva, naprej, kar lepo kaže tudi poprečna hitrost na kraljevski etapi čez Vršič - lani 34,4 km/h, letos pa 40,7 km/h - in povprečje sicer krajše ravninske etape Ljutomer - Beltinci 47,6 km/h. Od slovenskih kolesarskih društev temu napredku povsem uspešno sledijo le v ljubljanskemu Rogu, kranjska Sava je v krizi že nekaj let, Novomeščani pa so obstali na robu, od koder sta še vedno možni dve poti - lahko še ujamejo priključek z najboljšimi ali pa se utopijo v sivo povprečje.

Medel nastop obeh moštev novomeške Krke pravzaprav čudi, saj je klub v zadnjih dveh letih doživel na organizacijskem, marketinškem in tehničnem področju lep napredek. Kje so dejansko vzroki za neuspeh, bodo v naslednjih dneh ugotavljali strokovnjaki, precej resnice pa je najbrž prav v zamenjavi bolgarskega trenerja dr. Kamna Stančeva, ki so se ga Krkini kolesarji močno naveličali in nanje ni mogel več vplivati, pa tudi njegove že nekoliko zastarele vzhodne metode vodenja moštva in vadbe v prihodnosti ne bi imele pravega učinka. Bolgar bi se sicer moral vrniti z dopusta v domovini, a ga tudi zaradi težav z zdravjem ni nazaj v Novo mesto, kjer bi moral prevzeti priprave mladincev na svetovno prvenstvo.

Srečka Glivarja, ki je v moštvu že kot tekmovalec užival izjemen ugled in spoštovanje med tovariši iz moštva, so kolesarji sami želeli videti na čelu Krkine članske vrste. Srečko ima zagotovo dovolj tekmovalnih izkušenj, da lahko pripravi uspešno strategijo in taktiko za uspeh moštva na dirki. Tudi v kolesarsko najmočnejši deželi na svetu, Italiji, dobijo to vlogo v klubu nekdanji kolesarji, medtem ko za načrtovanje vadbe, obremenitve med vadbo in prehrano skrbijo zdravniki, ki imajo za tovrstno delo vse potrebno znanje.

Že pred leti je nekaj časa s Krkinimi kolesarji sodeloval dr. Milič, ki se ni mogel ujeti s tedanjim vodstvom moštva, danes pa je na tem področju vodilni strokovnjak, pomaga skoraj vsem najboljšim slovenskim športnikom in tudi kolesarjem ljubljanskega Roga, ki so letos neverjetno dobro pripravljeni. Letos se je krkašem pridružil ambiciozni dr. Miro Balažič, tako da je tudi po tej plati za tekmovalce poskrbljeno.

Da je dirka Po Sloveniji po odmevu v javnosti in tudi sicer za slovenske kolesarje najpomembnejše tekmovanje, so na svoji koži občutili kolesarji Krke že lani, ko so jim slabe uvrstitve vrgle senco na sicer uspešno sezono. Letos so vse podredili uspehu na dirki Po Sloveniji, a jim je šlo zadnji mesec vse narobe. Pred dirko Po Sloveniji so načrtovali nastop na močni etapni dirki v Nemčiji, vendar so se na poti tja na avtocesti prevrnili, uničili del opreme, pa tudi pošteno jih je pretreslo, vadba doma namesto zahtevne dirke pa ni imela enakih učinkov.

Poleg tega kaže, kot da tekmujejo brez volje. V prvih etapah zanje skorajda ni bilo slišati. Vsak je imel svoj račun, pravega sodelovanja med člani moštva ni bilo pa tudi vloge favoritov in vodonoš so bile zelo nejasne. Zbudili so se, ko je bilo že prepozno, in tudi dva brezupna samostojna pobega Bogdana Ravbarja in sicer imenitno nabiranje točk Bogdana Finka na letečih in premijskih ciljih je premalo, da bi Krkini kolesarji izpit iz predmeta dirka Po Sloveniji uspešno opravili. Vendar če ima študent možnost do popravnega izpita, zakaj ga ne bi imeli tudi kolesarji novomeške Krke? Da bi ga uspešno opravili, pa bodo morali biti fantje na treningih bolj zagrizeni, na dirkah pa bodo morali imeti več samozavesti.

I. VIDMAR

FINALE V ODBOJKI

NOVO MESTO - 17. in 18. maja bo v novomeški športni dvorani finale državnega prvenstva v odbojki za starejše dečke in deklice. Na tekmovanju, ki ga pripravljata osnovna šola Žužemberk in Agencija za šport Novo mesto, bodo od Dolenjskih ekip nastopili le osnovnošolci iz Žužemberka.

MNOGOBOJCI ZA NASLOVE

NOVO MESTO - V soboto, 18. in v nedeljo, 19. maja, bo na štadionu pod Portovalom državno prvenstvo v atletskih mnogobojih za vse kategorije od pionirjev do članov, ki ga že po tradiciji pripravlja atletski klub Fit iz Brežic z neutrudnim profesorjem Poldetom Rovanom na čelu. Brežičani od tekmovanja pričakujejo precej tudi na tekmovalnem področju, naslov državne prvakinje med članicami pa bo branila Brežičanka Vladka Lopatič.

NAŠI PARLAMENTARCI ŠELE TRETJI - Slovenski parlamentarci so na evropskem pokalu parlamentarcev tenisarjev, ki je bil konec prejšnjega tedna na teniških igriščih na Otočcu, po tihem upali na zmagoslavje, vendar sta naša najboljša igralca Tone Anderlič in Ciril Ribičič v polfinalu izgubila ter z zmago v malem finalu proti Angležem kasneje osvojila tretje mesto. Zmagala je Poljska, ki je v finalu premagala Češko, na tekmovanju pa je nastopilo 13 ekip, med katerimi je bila druga ekipa Slovenije zadnja. Na sliki: maskota nemške ekipe Johan Helligas. (Foto: I. V.)

Darja Škrlj, učenka 4. razreda s Turjaka, je državna prvakinja v drsanju za letos. (Foto: J. Primc)

Darja je državna prvakinja

Darja Škrlj s Turjaka zmagala na prvenstvu v drsanju

TURJAK, LJUBLJANA - Darja Škrlj, učenka 4. razreda podružnične osnovne šole Turjak, je v svoji kategoriji (B za starost 9 do 11 let) zmagala na nedavnem državnem prvenstvu. Darja je članica drsalnega in kotalkarskega kluba Olimpija Ljubljana, njene trenerke pa so domačinka Silva Švajger in Rusinji Tamara Širokova ter Natalija Kuznecova.

Darja je povedala, da je najprej nameravala le kotalkati, saj si je najbolj želela kotalk, nato pa je poleg kotalkanja začela vaditi še drsanje. V kotalkanju in drsanju je požela že več uspehov na državnih prvenstvih, saj je bila v kotalkanju dvakrat tretja, v drsanju pa enkrat tudi že druga.

Uspeh pa ni prišel kar sam od sebe, saj ima treninge v Ljubljani enkrat ali dvakrat na dan. Razen kotalkanja in drsanja vadi namreč še balet, ki se dopolnjuje z obema športoma.

J. PRIMC

Prvi Slovan na Petrovem sedežu

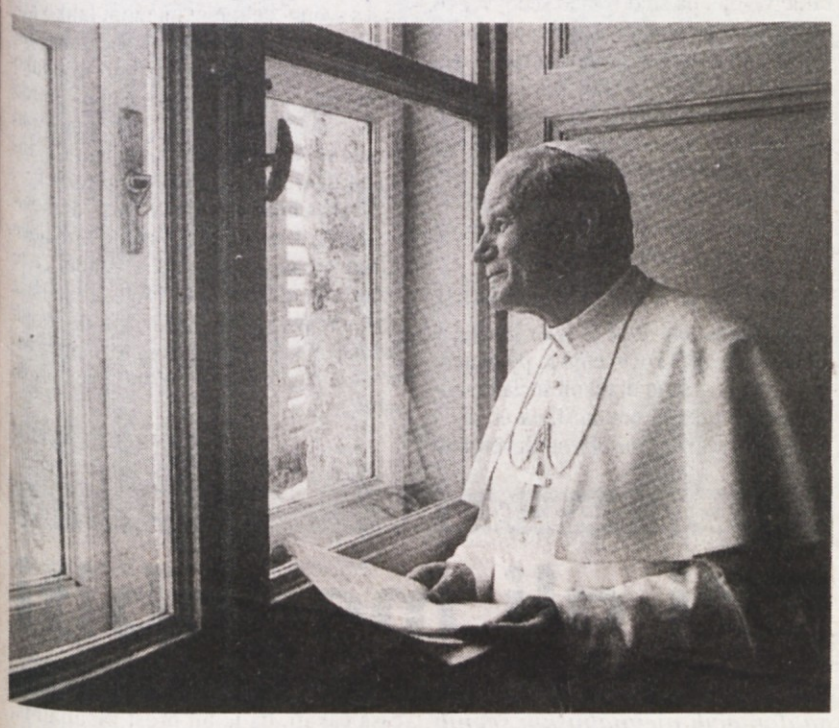

Mesec maj je iz več razlogov lep in težko pričakovan mesec. Letos za mnoge še toliko bolj, kajti konec tega tedna bo pri nas na obisku sveti oče, papež Janez Pavel II. Gre za izreden zgodovinski dogodek, čeprav on ni prvi papež, ki bi prišel v Slovenijo ali potoval skoznjo, je pa prvi papež, ki prihaja na uradni pastoralni obisk v našo mlado državo. Pri nas se bo mudil tri dni, v tem času pa bo 18. maja praznoval tudi 76. rojstni dan. Sveti oče danes povsod po svetu, ne le v krščanskem, predstavlja veliko moralno avtoriteto, nekaj posebnega je po svojih številnih potovanjih po svetu in okrožnicah ter po prizadevanjih za mir. Pred 18 leti je postal prvi Slovan na Petrovem sedežu - po rodu je namreč Poljak - in tako prekinil 456 let staro nenapisano pravilo o italijanskih papežih.

Papež Janez Pavel II., poglavar vesoljne Cerkve, ki šteje skoraj milijardo rimokatoličanov, je najprej in vedno Karel Wojtyla, Poljak, ki izhaja iz preproste delavske družine v Wadowicah blizu Krakova. Kljub svoji odločilni vlogi v svetovnem merilu ostaja poljski domoljub, poljski filozof, poljski pesnik in poljski politik. Kot vsakega, sta tudi njegovo življenje v veliki meri zaznamovala otroštvo in mladost, ki nista bila ravno zavidljiva.

Od delavca do duhovnika

Karel se je rodil 18. maja 1920 v Wadowicah, kjer je končal ljudsko šolo ter licej. Že od prvih začetkov guljenja šolskih klopi je bil med najboljšimi v razredu. Veliko časa je preživel s knjigami, tudi če so bile za njegovo starost še pretežke. V gimnazijskih letih je dobil svojega pravega vzgojitelja - Mieczislawa Kotlarczyka, umetnika z globokimi idejami, ki je mlademu Karlu odkrival moč umetnosti, njeno vlogo v družbi, pomen gledališkega igralca kot duhovnika umetnosti, nosilca odgovornosti za usodo naroda. Karel je prevzemal razne vloge v predstavah Kotlarczyka in se tako učil govorjenja, obnašanja in gibanja na odru, lotil pa se je tudi režiranja predstav. Predvsem je pomembno njegovo takratno spoznanje o svetosti, moči in sili govorjene besede, še posebej, če ji človek zna dati pomensko vsebino. Leta 1938 se je Karel vpisal na Jagielonsko univerzo in si izbral študij modroslovja in poljske filologije. Tri leta kasneje se je začela druga svetovna vojna, ki je Karla popeljala skozi dve okupaciji: nemško in rusko. Okupator je že leta 1939 zaprl univerzo, veliko profesorjev pa odpeljal v taborišča. Karel je z nekaj sošolci poprijel za delo v kamnolomu mlinskega peščenca in čas strahu ter zaničevanja preživljal tako kot mnogi: zjutraj ni vedel, ali se bo zvečer še vrnil domov, in zvečer ni vedel, ali se bo zjutraj še zbudil svoboden. Do dvajsetega leta je tako marsikaj prestal, najhuje pa je, da je izgubil tudi vse domače: leta 1941 mu je namreč umrl še oče, ki mu je bil najbližje (mati že pri njegovih devetih letih, sestra pet let pred njegovim rojstvom, brat zdravnik pa zaradi epidemije škrlatinke). Prav družinske tragedije so neizogibno oblikovale Wojtylo kot človeka in duhovnika.

Po očetovi smrti je začel delati v kemični tovarni, še vedno pa je z vsem srcem sodeloval v rapsodskem gledališču. V Karlovem življenju pa se je pojavil še nekdo, ki mu je dal nova spoznanja - Jan Tyranowski, po poklicu krojač, sicer pa splošno široko razgledan človek. Karel se je vključil v t.i. "živi rožni venec" moške mladine, ki ga je organiziral Tyranowski, vse več je molil ter razmišljal. Med duhovništvom umetnosti in cerkvenim duhovništvom je izbral slednje in oktobra 1942 postal gojenec tajnega semenišča, povezanega s teološko fakulteto Jagielonske univerze. Podnevi je delal v tovarni, ponoči pa študiral. Leta 1945, po skorajda končanem študiju teologije, je s 25 leti stopil v semenišče in bil že čez eno leto posvečen v duhovnika.

Od duhovnika do papeža

Po novi maši 1. novembra 1946 je Karla krakovski nadškof in kardinal Sapieh poslal na študij v Rim, kjer je doktoriral. Po vrnitvi je tri leta služboval na podeželski župniji v Niegoviću, nekaj časa je deloval med poljskimi izseljenci po zahodni Evropi, nato pa se je posvetil študiju moralne teologije in leta 1953 postal profesor bogoslovja na krakovski teološki fakulteti. Z 38 leti je postal krakovski pomožni škof, s 44 nadškof in s 47 leti (1967), za časa papeža Pavla VI., kardinal. Kot krakovski nadškof je večkrat sodeloval na škofovskih sinodah, postal je tudi član kongregacij za zakramente in bogoslužje, za duhovnike in katoliško vzgojo.

Sposobnosti Karla Wojtyle so se najbolj jasno pokazale med koncilskimi zasedanji. Zaupali so mu pripravo 4. poglavja 13. osnutka o Cerkvi v sedanjem svetu. Kljub številnim popravkom je ohranila njegov pečat. Karel je namreč znan po vedrem, pogumnem in zaupnem gledanju v prihodnost, ki ga odseva tudi konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu. Odkrit in poln človeške topline, kar pomeni, da z lahkoto navezuje stike z ljudmi vseh slojev, je ostal tudi, ko je postal Petrov naslednik. Ta veliki dogodek je bil v nedeljo, 15. oktobra 1978, po nenadni smrti Janeza Pavla I., ki je to službo opravljal le 35 dni. Volitve so se začele v baziliki sv. Petra ob desetih dopoldne, sodelovalo pa je vseh 111 kardinalov z volilno pravico. Izvolitev je bila odločena v sedmih volitvah in sam kardinal Woytyla je v delovni zvezek zapisal: "Približno ob 17.15 - Janez Pavel II." Postal je 264. naslednik sv. Petra, 264. papež svete Cerkve ter s tem poglavar 700 milijonov rimokatoličanov.

Kot papež prinese nešteto sprememb

Presenečenje vseh ob izvolitvi, v prvi vrsti tristotisočglave množice ljudi na Trgu sv. Petra, je bilo veliko. Za papeža je bil izvoljen Poljak, mnogim neznan. Toda Janez Pavel II. - takšno ime si je nadel iz spoštovanja do svojega predhodnika - si je že prvi dan pridobil njihovo zaupanje. Zbrane je nagovoril v neoporečnem italijanskem jeziku, brez pomoči listka, in takoj z njimi vzpostavil dialog. 17. oktobra je prišlo naslednje presenečenje: že drugi dan po volitvah je še pred sklepom konklava na kardinale naslovil poslanico s svojim programom, kar izpričuje njegovo bistrost, teološko izobraženost in vestnost. Naslednji dan se je zahvalil za pogum in zaupanje, da so za rimskega škofa izvolili nekoga, ki ni Italijan. Nenavadno je tudi to, da ne govori v "vatikanskem" diplomatskem slogu, ampak preprosto, v vsakdanji govorici preprostega človeka. Novi papež je le v svoji prvi poslanici obdržal množinsko obliko "mi", potem pa je vedno govoril o sebi v ednini, kar gotovo ni nobeno naključje. 20. oktobra je pri sprejemu diplomatov izzval novo senzacijo - ne le s tem, da je govoril v številnih jezikih (že prvi dan po izvolitvi je govoril v enajstih: italijanščini, poljščini, francoščini, angleščini, nemščini, španščini, portugalščini, starocerkvnoslovanščini, slovaščini, ukrajinščini in litvanščini), pač pa tudi s tem, kar je govoril.

"Med kardinali smo iskali človeka žive vere, gorečega dušnega pastirja, človeka dobrega srca in prisrčnega nasmeha, ki bo mogel svetu pričati za božjo ljubezen." S temi besedami je poljski kardinal Višinski opisal pogovore pred in med volitvami za novega papeža. Po njegovih besedah je novi papež široko izobražen in ni vešč samo teologije in duhovnosti, ampak je domač tudi v kulturi. Kljub položaju in zaposlenosti - vstane vedno ob petih zjutraj, redko pa je v postelji pred polnočjo - je vedno pripravljen z mladimi odigrati partijo nogometa ali kakšen drug šport. Znan je kot športnik, planinec in smučar. Wojtylovi dolgoletni prijatelji pravijo, da sta molitev in meditacija (moli menda tudi do sedem ur na dan) glavna vira njegove duševne in telesne moči ter neverjetne sposobnosti obnavljanja energije, čeprav so vatikanski delavnik in utrudljiva potovanja po vsem svetu naravnost uničujoči. Po vseh merilih je to veliko preveč za človeka sredi sedemdesetih let, toda njegove obveznosti niso zmanjšane niti za malo. Janez Pavel II. je človek poslanstva, pri katerem se kar vsiljuje vtis, da se boji, da mu je ostalo premalo časa za vse, kar bi še rad storil za človečnost in za svojo Cerkev.

Sodoben, pa vendar zvest moralnim naukom Cerkve

Pred 18 leti je bil za rimskega škofa izvoljen mož, ki je odločilno vplival na razvoj Cerkve, ter začel z njeno deevropeizacijo in ki je na prihodnost gledal v luči prihajajočega tretjega tisočletja. Leto 1978 je prva stopnica k priznanju vseh obrazov katolištva, ki domuje po vseh kontinentih sveta. Papež je zagovornik verske svobode in strpnosti - bil je med snovalci "Izjave o verski svobodi", ki jo je leta 1965 izdal drugi vatinkanski koncil - ter vsakršne svobode, človeških pravic in dostojanstva ter socialne enakosti v vseh pogledih. Judom je ponudil roko prijateljstva svoje Cerkve, čerar ni storil še noben papež. Vendar Janez Pavel II. ne dopušča nikakršnega dvoma o tem, kar mu pomenijo neizpodbitni moralni nauki Cerkve, zlasti glede svetosti življenja, tudi pred spočetjem. Ob vprašanjih splava in umetne kontracepcije, evtanazije, duhovniškega celibata, izključitve žensk iz duhovništva, ločitve in homoseksualnosti se tudi glasno razburi, saj meni, da postaja svet okrog njega z moralnega vidika nesprejemljivo malomaren. Kljub temu torej, da velja za praktičnega in sodobnega človeka, se papež neomajno zavzema za skrajno konzervativna teološka, etična in moralna načela.

Na poseben način so se njegove misli za tretje tisočletje odražale v 12 okrožnicah. Gre za besedila, ki na izviren in poglobljen način obravnavajo antropološke, socialne, moralne, ekumenske in ostale vsebine sodobnega krščanstva. Pastoralno delo Janeza Pavla II. se na poseben način izraža tudi na apostolskih potovanjih. Po obisku v naši domovin jih bo imel za sabo že približno 70. Z njimi se vedno znova odpravlja na svoje velike župnije. To niso le osebnostno in religiozno, pač pa tudi socialno in politično odmevna potovanja. Tako skuša biti navzoč na vsakem kraju svoje velike škofije. Številna individualna in skupinska srečanja, mnogi govori itd. iz apostolskih potovanj tkejo poglavja njegovega življenjepisa, ki je oznanjevanje evangelija. Pogumno se bori za mir in človeško dostojanstvo, opozarja na krivice, pri tem pa ne pozablja na otroke, stare in onemogle ljudi. Eno takšnih potovanj bo tudi potovanje v Slovenijo.

K nam prihaja na povabilo iz leta 1980

Že pred izvolitvijo za papeža je imel Karel Wojtyla dobre stike s številnimi krajevnimi cerkvami, tudi s slovensko. Osebno se je poznal z ljubljanskim nadškofm Jožefom Pogačnikom, z mariborskim škofom Maksimilijanom Držečnikom, s katerima je sodeloval na sejah cerkvenega zbora, in s koprskim škofom Janezom Jenkom. Skupaj z nadškofom Pogačnikom je dobil plij, to je znamenje nadškofovske časti. Povabilo naših škofov in zastopnikov državnih oblasti, da obišče našo državo, je papež dobil decembra 1980.

Vseh 18 let papeževanja Janeza Pavla II. so se v Vatikanu vrstile tudi številne slovenske romarske skupine. Skorajda vsaka slovenska župnija je v Rim poslala svoje zastopnike. Z njim pa so se srečevali tudi slovenski škofi in duhovniki, politiki in diplomati. Ta konec tedna je priložnost za srečanje s papežem prvič tudi pri nas, v novi mednarodno priznani državi. Naša domovina bo za tri dni postala središče, zlasti katoliškega, sveta. Njegov obisk bo pomemben. Za Pijem II., ki je hodil po slovenskih deželah še kot Enej Silvio Piccolomini (in nam mimogrede opisal obred ustoličenja karantanskih knezov), za Pijem VI., ki je skozi naše kraje potoval na Dunaj, in za Angelom Giuseppom Roncallijem, ki je kot apostolski vizitator v Bolgariji leta 1927 v Ljubljani opravil duhovne vaje, bo Janez Pavel II. tisti Peter, ki bo obiskal Slovenijo kot takšno - našo in svobodno deželo, veliko v majhnosti in vztrajno v zvestobi. Letošnje leto mineva namreč 1250 let zvestobe Cerkvi oziroma 1600 let krščanstva na Slovenskem.

Srečanje z njim bo gotovo posebno doživetje tudi zato, ker je papež človek, ki je prehodil pot od revščine do tistega, kar meji na polnost duha, ker je človek, ki v svoji človeški veličini pomeni svetovno avtoriteto in ker je njegova karizma prav njegova preprostost in odkrit nasmeh.

LIDIJA MURN

Katero Slovenijo bo obiskal papež?

Tridnevni obisk svetega očeta papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji, kjer bo praznoval tudi svoj 76. rojstni dan, kar vse imamo lahko za posebno počastitev naše mlade države, bo vsekakor velik in pomemben dogodek. In kot vsi veliki dogodki tudi ta na svoj posebni način učinkuje na okolje, v katerem se dogaja, saj okolje s svojim odzivom nanj izkazuje lastno veličino ali majhnost.

Žal ima človek zadnje čase ob prebiranju in poslušanju vsega, kar se napleta v zvezi s papeževim obiskom pri nas, občutek, da je Slovenija prav zares dežela ozkosrčnosti, nestrpne strankarske zadušljivosti, zaplotniške omejenosti, nespravljive žolčnosti in preračunljivosti najnižje vrste. Zdi se, kot da je papežev obisk v vseh svojih pomenih, od državniškega do verskega in splošno človeškega, prevelika stvar za takšno duhovno zadušljivo,

zdaj tako

majhno in utesnjeno Slovenijo. Sveti oče prinaša očitno nepotrebne stvari ali pa prehudo breme med ljube Slovence - človečnost, spravljivost in moralno trdnost. Kjer je sebična korist posameznika ali omejene skupine ljudi edino veljaven interes, tam sta človečnost in čutenje skupnih interesov širše skupnosti ter prizadevanje zanje odvečni idealizem. Kjer sta sprtost in zoprvanje takšna strast, da segata tudi onkraj generacijskih meja, tam sta ljubezen in odpuščanje prehudo breme. In kjer je moral toliko kot plotov, a nobena toliko veljavna, da bi v očeh drugega kaj veljala, je trdna moralna drža nekoristna. Vse skupaj torej odveč, nepotrebno in celo moteče.

Moteče morda zato, ker takšno stanje potrjuje nevesele ugotovitve tistih mislecev, v očeh katerih je sedanji trenutek človeške civilizacije z moralnega stališča hudo kritičen. Zdi se, kot da se vse bolj utaplja v uživaštvu, potrošništvu, nasilništvu in sebičnosti ter za seboj pušča vse hujše razdejanje v okolju in duhovni sferi. Tej kulturi naj bi se zoperstavila kultura duhovnosti. Papež je kot duhovna in moralna avtoriteta, kot nosilec upanja in evangelija človečnosti ter kot borec za mir eden najvidnejših glasnikov take kulture. K nam prihaja, kot pravi osnovno geslo, pod katerim bo potekal obisk, da nas utrdi v veri. Niso mišljeni le pripadniki Katoliške cerkve, papež prihaja k vsem državljanom Slovenije, le da pri nekatoličanih ne bo utrjeval katoliške vere, ampak je najbrž mišljeno, da naj bi v vseh ljudeh dobre volje utrdil vero v moralne, duhovne ideale. Ta vera pa je še kako vsem potrebna. Če čolnič našega sveta res nosi nevihta ob nevarnih čereh, potem so moralni ideali tisti krhki svetilniki, ki nam kažejo pot mimo smrtonosnih čeri do varnih pristanov. A kaj bo, če bodo mrzle sape do konca pogasile te svetilnike? Se bo čolnič otel viharju ali razbil na čereh?

Mogoče je seveda na vse skupaj pogledati tudi drugače, v svetlejših tonih, in ob mali zaplotniški Sloveniji, ki se včasih vsiljivo kaže kot edina naša resničnost, videti tudi drugo in drugačno Slovenijo - odprto, strpno in duhovno graditeljsko deželo prijaznih ljudi, ki jim ni vseeno, ali mrzle sape ugašajo moralne svetilnike, zato jih čuvajo in jim dajejo goreti iz lastnih moči in dejanj.

Lepo je pomisliti, da papež prihaja v to in ne ono drugo Slovenijo.

MILAN MARKELJ

Iz hlapčevstva in bede kvišku!

10. maja smo praznovali 120. obletnico rojstva Ivana Cankarja, našega velikega pisatelja, glasnika življenjskih tegob zatiranih in preziranih revežev na vrhniškem in vseh drugih klancih sveta ter zato tudi socialdemokrata. V Cankarjevem času se je umetnikov, ki so upodabljali materialno stisko preprostih ludi in bili vest družbe, gospoda sramovala. Je danes kaj drugače!? Ali se naši "rodoljubi", podobni tistim iz Cankarjevih časov, ne trkajo prav tako kot oni po prsih in ne vzklikajo: "Vse za narod in domovino!"? Ali ne mislijo pri tem le na svoj žep?

Poglejmo, kako je Ivan Cankar zašel v politiko. Da bi to laže spoznali, moramo spoznati tudi takratne slovenske politične razmere. Politične stranke so se na Slovenskem oblikovale v zadnjem desetletju 19. stoletja. Leta 1890 je bilo ustanovljeno Katoliško politično društvo, iz katerega je 1892 izšla Katoliška narodna stranka. Njen politični voditelj je bil Ivan Šušteršič, idejni pa Anton Mahnič. Stranka je imela široko oporo predvsem na podeželju. Nasproti nji je bila 1894 ustanovljena Narodnonapredna stranka, znana tudi pod imenom liberalna. Njena vidna predstavnika sta bila Ivan Tavčar in Ivan Hribar. Znotraj liberalne stranke so obstajala močna trenja, njen vpliv pa je bil večji v mestih in šibkejši na podeželju. Na svoji strani je imela precej izobraženstva.

Če obe stranki vrednotimo zgodovinsko, potem moramo ugotoviti, da je bila njuna najšibkejša točka popolna neobčutljivost za hudo gospodarsko krizo na slovenskem podeželju, katere posledica je bilo množično izseljevanje slovenskih kmečkih ljudi ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja, sprva v Francijo in Nemčijo, nato pa v Ameriko. Nevarnost izseljevanja za narod pa tudi krizo izčrpanega kmečkega življa je tenkočutno dojel Janez Evangelist Krek, ki je v okviru Katoliške narodne stranke (po letu 1905 preimenovane v Slovensko ljudsko stranko) ustanovil krščansko socialno gibanje s konkretnim socialnim programom.

Na Slovenskem ni bilo veliko delavstva. Še največ ga je bilo v Trstu. Ker je bilo to mesto stičišče mnogoterih družbenih tokov, ni naključje, da je tam delovala Jugoslovanska socialdemokratska stranka (JSDS), ustanovljena leta 1896. Bila je hčerinska stranka avstrijske socialdemokratske stranke, jugoslovansko ime pa si je nadela zato, ker so njeni slovenski ustanovitelji nameravali vanj pritegniti tudi predstavnike drugih južnoslovanskih narodov iz Avstrije. Osnovni program socialdemokratske stranke je bil socialno - nadnacionalen, kar je bilo za večnacionalno avstrijsko državo lahko dobro, za mali slovenski narod, ki je moral vedno bdeti nad svojim nacionalnim vprašanjem, pa stranka z nadnacionalno vizijo vsaj daljnoročno ni mogla ustrezati. JSDS je vodil Etbin Kristan. V Trstu pa je izhajal njen list Rdeči prapor.

Po krvi bratje, po kulturi tujci

O vstopu Ivana Cankarja v politično življenje Etbin Kristan piše: "Za Ivana Cankarja sem vedel, da je simpatizer, pristaš naše stranke, ni pa bil naš član. Ko se je pred volitvami (leta 1907) sestal zbor naše stranke v Trstu, sem predlagal, da ga pritegnemo in mu ponudimo kandidaturo; predlog je bil sprejet in poslali smo Ivanu Cankarju, ki je bil na Dunaju, brzojav z vprašanjem, če sprejme kandidaturo. Naslednji dan, ko smo še zborovali, smo že imeli v rokah brzojav in odgovor Cankarjev, da sprejme kandidaturo."

Cankar je s kandidaturo sprejel tudi dolžnosti, zato je 30. marca prišel z Dunaja v Ljubljano in ostal tu do 12. julija. Govoril je na shodih v raznih krajih svojega volilega okraja, pisal v Rdeči prapor in predaval na tržaškem Ljudskem odru. Dne 14. maja so bile volitve. V litijskem volilnem okraju je zmagal kandidat Slovenske ljudske stranke, vendar Cankarjev poraz ni bil neuspeh. Dobil je 1302 glasova, največ od vseh socialdemokratskih poslancev na Kranjskem.

Po tivolski resoluciji, sestavljeni na prvi jugoslovanski socialdemokratski konferenci, ki je bila v Ljubljani novembra 1909 in na kateri je Etbin Kristan zagovarjal kulturno in jezikovno zlitje jugoslovanskih narodov, pa se je Ivan Cankar od stranke povsem distanciral.

Aprila 1913 se je v znamenitem govoru "Slovenci in Jugoslovani" opredelil do tega vprašanja takole: "Kakšno jugoslovansko vprašanje v kulturnem ali celo jezikovnem smislu zame sploh ne eksistira. Morda je kdaj eksistiralo; toda rešeno je bilo takrat, ko se je jugoslovansko pleme razcepilo v četvero narodov s četverim čisto samostojnim življenjem. Po krvi smo si bratje, po jeziku vsaj bratranci, po kulturi, ki je sad večstoletne separatne vzgoje, pa smo si med seboj veliko bolj tuji, nego je tuj naš gorenjski kmet tirolskemu ali pa goriški viničar furlanskemu". In v nadaljevanju še: "Naši do omedlevice navdušeni ilirci pa niso pozabili samo na slovensko kulturo (slovenskega jezika itak nikoli niso znali), ne samo na Trubarja, Prešerna in Levstika, temveč pozabili so navsezadnje kar sami nase, na svoje ime in na svojo domovino..."

Razšel se je s socialdemokrati

20. aprila leta 1918 je Ivan Cankar v Trstu predaval "O očiščenju in pomlajenju". Še enkrat se je dotaknil socialdemokratske stranke in poudaril, da ni znala prilagoditi socialne miselnosti slovenskim razmeram. Sicer pa je izrazil vero v narod in prihodnost. "Izkazalo se je, da nas ta silni svetovni vihar ni potisnil k tlom, temveč da nam je opral duše in srca, nas pomladil, nas dvignil kvišku... Iz ponižanja, iz hlapčevstva, iz sramote in bede se bo vzdignil naš narod v novo, svetlo življenje, očiščen in pomlajen..."

Kaj ob koncu lahko sklenemo o Cankarju - socialdemokratu? Nedvomno je bil privržen socialdemokratski ideji in v stranko se je vključil, ko je presodil, da bi ji s svojim delom in imenom lahko koristil. Vendar je Cankar ob socialno pravičnost kot enako pomembno in enako nujno vrednoto postavljal še eno - narod in domovino. Ker JSDS ni znala ali ni hotela v svojem programu in prizadevanjih združiti obojega, se je z njo razšel.

Danes imamo svojo državo - domovino slovenskega naroda. Imamo tudi nove socialdemokratske stranke. Vendar se te stranke le redkokdaj vprašajo, ali je naša nova država socialno pravična do svojih državljanov. Navadno store to le pred volitvami. Videli bomo, če tudi pred letošnjimi...

VINKO BLATNIK

INTERNET V ŠOLAH

Lahkih nog po Internetu

Internet postaja vse bolj dostopna in prehodna informacijska pot, med uporabniki in strežniki je tudi vse več šol. V Novem mestu od letošnjega marca uporablja Internet srednja ekonomska šola, lani februarja je v omenjeni informacijski sistem vstopila gimnazija. Vse kaže, da tudi v šolah Internet postaja nepogrešljiv in da tega omrežja nimajo zgolj za okras ali le za dokaz prednosti pred drugimi v dejavnosti.

Prof. Jože Zupančič, ravnatelj srednje ekonomske šole Novo mesto, ne skriva zadovoljstva ob vključitvi šole v Internet: " Na Internet smo priklopljeni z optično linijo. Kakovost povezave, kakršno imamo s tem, je res nekaj posebnega v Sloveniji, ker nobena srednja šola pa tudi ne univerza še nimajo take povezave.Ta rešitev je poleg vsega drugega za šolo dolgoročno gledana cenejša. Zato smo šli v tako pobudo in k sreči smo pri tem naleteli na razumevanje pri vodstvu Telekoma Slovenije. Moramo se zahvaliti podpori generalnega direktorja Telekoma Slovenije gospoda Adolfa Zupana in tudi za razumevanje njegovega namestnika gospoda Andreja Zupanca iz Telekoma v Novem mestu."

Ko je šola primerjala stroške, ki bi jih imela s priključitvijo na Internet, se je, računajoč na Telekomovo podporo, odločila, da se poveže do Arnesovega računalnika z optično linijo. Naložba za šolo ni bila zaradi tega nič dražja, zagotovila pa je prednost, in sicer to, da bo v bodoče zaradi vzdrževanja in plačila najrazličnejših naročnin optična povezava cenejša, kot bi bile druge. "Optične povezave so stvar naslednjih let ali pa desetletij, mi pa na srečo to že imamo," pravi ravnatelj Zupančič. Kot pravi tudi ravnatelj Zupančič, je med pobudniki za priključitev ekonomske šole na Internet prof. Srečko Paderšič, ki v tej šoli uči računalništvo in informatiko. Paderšič, dejansko tehnični vodja projekta, opisuje razmere po vključitvi v svetovno informacijsko omrežje zelo optimistično: "Naša linija je nekako tridesetkrat zmogljivejša od linije med Novim mestom in Ljubljano, ki jo ima Arnes, se pravi akademska in raziskovalna mreža Slovenije. Arnes načrtuje novo linijo med Ljubljano in Novim mestom; v Sloveniji bodo zgradili nekako novo komunikacijsko hrbtenico, ki naj bi omogočala prenos tudi preko sto megabitov podatkov na sekundo. Toda za zdaj so povezave navzven in tudi znotraj države zelo šibke. Tudi večina drugih ponudnikov, komercialnih - Arnes namreč ni komercialen - ima majhne hitrosti, skratka povezave so skromne. Vendar pravijo, da to zadostuje, da to zadovoljivo dela. No, za tistega, ki dela, in ki obupuje nad pritokom podatkov, je stanje malo hujše: podatki ne pridejo, kar je sicer deloma odvisno tudi od zasedenosti strežnikov. Američani gredo na povezave med računalniki na nekaj gigabitov. Mi imamo tu v šoli že zdaj optimum, ki je prilagojen na optimum Arnesa čez nekaj let."

Po vsem sodeč, je ekonomska šola kljub opisani Telekomovi dobri volji naletela kar na nekaj težav. Še največ problemov je bilo s šolskim ministrstvom, ki je moralo plačati priključek na Internet. Prvim šolam v Sloveniji je priključek namreč plačalo ministrstvo za znanost in tehnologijo, vendar tega zdaj ne počne več. Poleg tega si je morala srednja ekonomska šola Novo mesto priključek dobesedno izboriti, saj do njega ni bila upravičena po načrtu, ki so ga naredili Arnes, Soros, ki je tudi sofinanciral priključevanje SEŠ na Internet, in zavod za šolstvo. "Dela je bilo zares veliko, več kot 1.000 ur. Večkrat nam je z nasveti priskočil na pomoč prof. Borut Čampelj iz gimnazije Novo mesto, ki se mu za to najlepše zahvaljujemo," pravi Paderšič.

FOTO: M. LUZAR

Dijaki na Srednji ekonomski šoli pogosto izkoristijo odmor med posameznimi šolskimi urami za delo v mreži internet, in ob eni takih priložnosti je nastala ta fotografija. Na sliki zadaj desno ravnatelj Jože Zupančič, levo Srečko Paderšič.

Srednja ekonomska šola bo do prihodnjega šolskega leta uredila še elektronsko pošto, čaka pa jo tudi še izdelava naslovne strani. "Na zahodu imajo vse države učne firme organizirane kot obliko dela z dijaki. Tudi mi jo načrtujemo in za to je informacijski sistem Internet nujno potreben. Zato smo mi šli v tako široko notranjo organizacijo: na Internet smo priklopili dve kompletni učilnici. Pri računalništvu bo en del ur v bodoče namenjen tudi delu z Internetom. Tudi v prostem času in pri različnem strokovnem delu bodo dijaki lahko delali z Internetom," poudarja možnosti ravnatelj Zupančič.

Gimnazija ima trenutno priključene na Internet računalniško učilnico in računalnike šolske svetovalne službe. Kot pravi prof. Čampelj, ki poučuje na gimnaziji matematiko in računalništvo, imajo v šoli tudi krožek Internet. Dijaki imajo dostop do strežnikov in so vključeni v konference I*EARN. To računalniško komuniciranje z vrstniki iz celega sveta uživa, po vsem sodeč, med dijaki precejšnjo naklonjenost. Gimnazija, ki ima najeto linijo, ima domačo stran (WWW strežnik), in sicer jo na Internetu najdejo na naslovu 193.2.146.148. Po Čampljevih besedah gimnazija s pridom uporablja Internet; za zdaj ga ne širi in ne posodablja, ker bo kmalu obnavljala šolsko zgradbo; pri takih gradbenih posegih pa se včasih slabo piše različnim kablom in podobni vgrajeni inštalaciji.

MARTIN LUZAR

INFORMATIKA 96

Biti ali megabiti

V Sloveniji si lahko dvakrat na leto na domačih računalniških sejmih ogledamo, kaj je novega v tej izjemno hitro se razvijajoči tehnologiji in cvetoči gospodarski panogi. Jeseni se računalniški navdušenci, strokovnjaki in podjetniki pomešajo med prevladujočo množico v računalnike manj posvečenih obiskovalcev na vsakoletnem Infosu v ljubljanskem Cankarjevem domu, spomladi pa je na vrsti nekoliko manj odmevna in obiskana Informatika na Gospodarskem razstavišču.

FOTO: M. MARKELJ

Letošnja Informatika, ki je potekala prejšnji teden od 7. do 10. maja, je bila že osma po vrsti. Po številu razstavljalcev in tudi po obisku je bila boljša od lanske, ko so predstavniki nekaterih računalniških podjetij prekrižali meče z organizatorji in se sejma niso udeležili. No, zamere so pozabljene, nesporazumi zglajeni in tako je nekaj več kot 150 razstavljalcev, zvečine seveda domačih predstavnikov mnogih tujih podjetij, na več kot dva tisoč kvadratnih metrih razstavne površine postavilo vse tisto, kar naj bi bilo vredno ogleda, zanimanja in morebitnega nakupa. Pod geslom z nekoliko hamletovskim pridihom "Biti ali megabiti - to ni več vprašanje" je sejem ponudil dokaj zanimiv vpogled predvsem v sedanji trenutek osebnega računalnika, saj se je vse bolj ali manj vrtelo okoli njega.

Olajšan dostop do Interneta

Osrednji junak mednarodnega sejma je bila Mreža, se pravi Internet, na katerega je pri nas priključenih že kar precej uporabnikov, pravi tovrstni slovenski razcvet pa se še pričakuje. Na več mestih je bilo mogoče v živo poskusiti, kako se deska po Internetu, najbolj polna pa je bila ves čas kibernetična kavarna, kjer je bilo treba ob pijači ali brez nje kar nekaj časa čakati, da je bil prost računalnik, povezan v Mrežo.

Poleg računalnikov, ki so kazali svoje mišice pri brskanju po svetovnih mrežnih spletih, programske opreme, ki je na voljo za ta opravila, modemov in ostalega je bil tu tudi Telekom, ki se je končno le zganil na izziv časa. Na sejmu je predstavil javno dostopno informacijsko omrežje Slovenija On Line (SOL), ki omogoča, da se s svojim osebnim računalnikom prek modema in po ceni lokalnega telefonskega impulza vključujete v Internet in ste deležni vsega, kar Mreža nudi. Poleg tega SOL nudi še dvoje storitev: teleokno in videoteks. Teleokno omogoča varno trženje informacij, kot je denimo opravljanje bančnih storitev in kupovanje prek računalnika, videoteks pa omogoča dostop do zunanjih baz podatkov knjižnic, podjetij, hotelov ipd. Zahtevo za sklenitev naročniškega razmerja za vključitev v omrežje SOL je bilo mogoče izpolniti kar na sejmu, obiskovalci pa so prijavnice kar pridno izpolnjevali.

Naredi si sam zgoščenko

Med osebnimi računalniki, ki so seveda vse močnejši in pripravljeni za multimedijske zahteve, je bilo opaziti velik delež prenosnikov, ki so sicer še vedno dražji od svojih namiznih bratov, vendar ne več toliko kot prej. Mali prenosni osebni računalniki so po zmogljivostih že povsem kos namiznim, za vstopanje v omrežja so celo zelo praktični in tudi pri multimedijskih nalogah jim nič več ne pohaja sapa. Na ogled je bila seveda še pisana množina predvsem strojne opreme, od vseh vrst laserskih in brizgalnih tiskalnikov, ploterjev, skenerejev, enot za arhiviranje podatkov na magnetne in optične medije do digitalnih fotografskih kamer, ki omogočajo fotografiranje brez filma in takojšnjo obdelavo slike. Precej zanimanja so zbudile naprave za pisanje na optične diske, ki so po ceni že kar dostopne, predvsem pa so zelo koristne, saj jih lahko uporabimo za arhiviranje, prenos ogromnih količin podatkov ali za izdelavo glasbenih ali multimedijskih zgoščenk. Precej strojne opreme je povsem nove in je bila prvič predstavljena na letošnjem hannovrskem Cebitu, zato je bila pri nas še samo na ogled, kupiti pa je ni bilo mogoče.

Kot je na takih sejmih navada, obiskovalci marljivo pobirajo vse tiskano gradivo, ki je na voljo. Če je bilo pred leti težko dobiti solidno gradivo, ga je bilo zdaj ves čas dovolj na voljo, in to ne samo slabih fotokopij. Žal je še vedno precej gradiva v angleščini, ki je sicer res svetovni jezik računalništva, vendar pa je Informatika, četudi mednarodni sejem, le na naših tleh in namenjen predvsem našim ljudem.

MILAN MARKELJ

Kanižarski rudnik se poslavlja

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Spominski posnetek v rovu z rudarji še edine izmene v kanižarskem rudniku dobrih 200 metrov pod zemeljskim površjem. Eden od rudarjev je dejal, da bo odslej zanj fotografija v rudniku, ki je tik pred zapiranjem, celo večjega pomena kot poročna fotografija.

"Nekoč je bil rudnik," bodo lahko čez nekaj let govorili vedoželjnim obiskovalcem, ki si bodo prišli ogledat rudniški muzej v Kanižarici pri Črnomlju. Na rudnik, za katerega prvi pisni viri trdijo, da so začeli v njem kopati premog leta 1857, bodo takrat spominjali le še izvozni stolp, strojnica izvoznega stroja, skip, del opreme iz jame ter del rova, ki pa bo na površini zemlje zgolj ponazarjal delček jame.

Potem ko je bil rudnik v Kanižarici vrsto let delovna enota Rudnikov rjavega premoga Slovenije s sedežem v Trbovljah, je 1. januarja letos postal samostojen, imenuje pa se Rudnik Kanižarica v zapiranju, d.o.o. Že ime je dovolj zgovorno. Medtem ko so mnogi upali, nekateri pa še vedno upajo, da bodo lahko vsaj še nekaj let izkoriščali premog, se po drugi strani vse bolj bliža dan, ko naj bi pripeljal iz rudnika zadnji skip s premogom, v rovih pa bi se začela zapiralna dela. Po zadnjih informacijah naj bi se to zgodilo letošnjega 1. junija, torej čez dobra dva tedna. Tudi to je bil eden od razlogov, da sem se, drugič v svojem življenju, spustila v jamo.

Prvič sva s sodelavcem tja odšla pred natanko desetletjem in takrat sem rekla: "Nikoli več!" Za takšen zaključek so mi zadostovale tri ure križarjenja po različnih slojih jame, plazenje po vseh štirih po rovih, v katerih so se zaradi močnih pritiskov železni oboki v nekaj mesecih zvili, kot da so iz gume, leseni opaži nad njimi pa so s treskom razpadali v trske. Ob tem je seveda močno pokalo in človek je imel občutek, da ga bo zdaj zdaj stisnilo in za bo večno ostal v kraljestvu teme. Svoje je takrat k strahu prispevalo opozorilo, da v "špici" kopa, kjer so pridobivali največ premoga, zaradi možne koncentracije nevarnih eksplozivnih plinov ni bilo dovoljeno fotografirati z bliskavico. Tako težko je bilo pred desetletjem rudarjenje v drugem in tretjem sloju, četrtega pa so šele odpirali.

Premog "na krožniku"

Tomislav Sekovanič, ki je ima na skrbi tehnično področje in je hkrati namestnik direktorja rudnika Silva Grdešiča, me je že pred časom potolažil, da je danes, ko rudarji kopljejo v spodnji plošči četrtega sloja, povsem drugače. Delo na čelu, širokem približno 50 metrov, ki je okrog 260 metrov pod zemeljsko površino in 80 do 100 metrov pod morsko gladino, je namreč najlažje doslej, če že smemo govoriti o lahkotnosti dela v rudniku. V rovu, ki je v povprečju visok dva metra, prav tolikšna pa je tudi plast premoga med talnino in krovnino, ki sta iz kompaktnega laporja, ni večjih pritiskov. Zrak, ki ima znatno krajšo pot, kot jo je imel do delovišč v drugem in tretjem sloju, nima časa, da bi se med potjo segrel, zato je v jami prijetno hladno. Poleg tega je to čelo blizu transportnih poti, ki so veliko krajše kot nekdaj. Premog, ki ga kopljejo sedaj, je po Sekovaničevih besedah znatno kvalitetnejši od tistega, ki so ga kopali nekoč. Njegova energetska vrednost je 16,5 gigajoula na tono, ima le 7 odst. pepela in 0,8 do 1 odst. žvepla, medtem ko je imel včasih 20 odst. pepela in 1,2 odst. žvepla. Prizna, da je z ekološkega vidika žvepla še vedno preveč, vendar ne more skriti razočaranja, ker morajo začeti zapirati rudnik prav sedaj, ko je v njem še 250 tisoč ton odprtih zalog doslej najkakovostnejšega premoga, ki je tako rekoč na krožniku.

"Morda se bo le še kdo spomnil, da je škoda za vedno pustiti pod zemljo tolikšne zaloge, in bo uslišal naš predlog, naj bi kopali še do leta 2005," pravi Sekovanič. Ali je to zgolj pobožna želja rudarjev ali jo bo moč uresničiti, bo pokazal čas. Za zdaj velja, da bodo uradno prenehali z izkopom 1. junija letos, z zapiralnimi deli pa končali 31. decembra 1999. 1. junija bo namreč tudi ljubljanska Toplarna-elektrarna prenehala od njih jemati premog, imenovan prah, medtem ko s prodajo komercialnih vrst premoga ni težav.

Sto metrov pod morsko gladino

Priznam, da sem po ognjenem krstu v rudniku pred desetimi leti tokrat kljub spodbudnim besedam, da je sedaj povsem drugače, kar nekaj časa zbirala pogum, da sem se znova odpravila v jamo. Toda strahu je bilo konec tisti hip, ko sem se oblekla v precej prevelika knapovska oblačila, si na glavo poveznila čelado, ki mi je neprestano silila na oči, ter ko mi je moj spremljevalec Drago Blažina, ki je v rudniku pooblaščen za službo varstva pri delu, okrog pasu nataknil torbico za akumulatorsko svetilko in torbico z reševalnim priborom. Takrat je bilo tudi konec pozdravljanja z "dober dan". Ostal je le še "srečno" in počutila sem se kot del rudniške ekipe. V skip, ki je na površino pripeljal premog, so namestili klopi, na katere lahko posede 12 ljudi, in v dobrih dveh minutah naju je s 171 metrov nadmorske višine popeljal v globino 40 metrov pod morsko gladino. Peljala sva se mimo dveh horizontov, in sicer 52 metrov nad morsko gladino in 10 metrov pod morjem. Prvi je namenjen za zračenje, v drugem je vodnjak s pitno vodo, ki jo uporabljajo v jami. Bakteriološke in kemijske analize so potrdile, da gre za neoporečno vodo. Dvajset metrov pod postajo skipa, kjer sva izstopila, je še bunker za premog.

Po poti, ki je bila znatno krajša in lažja kot pred desetimi leti, sva se odpravila proti delovišču. Najprej sva se ustavila pri napredovalnem stroju F6-A, ki z roko, na koncu katere je krogla z nekakšnimi kovinskimi "izrastki", koplje premog na pripravljalni progi za široko čelo ter ga transportira na tekoči trak. Če odmislimo transportne trakove, je to edini stroj v rudniku. Pozneje naj bi ga razstavili v rudarskem muzeju, če se ne bo kdo spomnil, kot pripomni Drago, da bi ga uporabil za rezervne dele. Potem sva se podala še nekoliko nižje, kjer poteka v četrtem sloju na širokem čelu številka 14, približno 90 metrov pod morjem, glavna eksploatacija premoga, kot strokovno povedo rudarji. Sicer pa so doslej najglobje kopali v rudniku 153 metrov pod morsko gladino. Moj spremljevalec še pojasni, da so 150 metrov pod morsko gladino pred časom zavrtali približno 50 metrov globoko raziskovalno vrtino in prišli do kvalitetne pitne vode.

Že na poti do delovišča na širokem čelu me preseneti tišina v rudniku. Slišati je le zamolklo cmokanje najinih škornjev po vlažnih tleh. Nikjer neznosne vročine, ki sem jo pričakovala, nikjer pokanja zaradi pritiskov, nikjer ob poti utrujenih in prepotenih rudarjev. Le prav na širokem čelu jih je bilo 8, kolikor jih je v eni izmeni potrebnih za vse faze dela. Sicer pa sedaj delajo le še v eni izmeni, medtem ko so včasih v treh, tam, kjer so bili veliki pritiski in nevarnost ogrevanja premoga, pa celo v štirih izmenah po šest ur. Kako težko je bilo takrat, se še dobro spominjajo tudi Stane Voglar, Anton Pavliha in Džemal Kurtič. Prva dva delata v rudniku 14 let, slednji dve leti manj. Vsi so kvalificirani kopači, delali pa bodo tudi pri zapiranju rudnika. Priznajo, da so prav knapi še najbolj navezani na svoje podjetje, tudi zato, ker je njihovo delo specifično, in ko bodo zaprli rudnik, bo tudi z njihovim rudarjenjem za vselej konec.

"O zapiranju rudnika govorijo že nekaj časa, tako da smo se na to psihično že pripravili, upamo le, da bomo potem dobili službo. Delati nam ni težko, a tudi težjega dela kot je v rudniku, tako in tako ne moremo dobiti. Za zdaj smo veseli, da lahko ostanemo do konca zapiralnih del, ne vemo pa, kaj nas čaka vnaprej," pravijo. Nekateri se bodo lahko upokojili, če bo še veljal sedanji zakon, ki pravi, da mora imeti delavec za upokojitev 20 let delovne dobe, od tega najmanj 15 let v jami, dodatni pogoj pa je, da je star najmanj 40 let in ima 30 let pokojninske dobe in da je najmanj 15 let delal v jami. Eno leto dela v jami pomeni 17 mesecev pokojninske dobe. Ostali, ki se še ne bodo mogli upokojiti, pa upajo, da bodo na površini odprli nova delovna mesta.

Sicer pa si rudarji zapiranje rudnika razlagajo po svoje. Pravijo, da se jim zdi logično, da gre podjetje v stečaj, ker nima dela. Toda v kanižarskem rudniku so še velike zaloge kvalitetnega premoga in tudi radi bi delali, zato je zanje prava ironija, da morajo rudnik zapreti. Poleg tega so pogoji za delo sedaj najugodnejši, tako da tudi normo hitro dosežejo. Preseči pa je ne smejo. Ni pa več motivacije, kakršna je bila nekdaj, ko ni bilo nikoli dovolj nakopanega premoga.

Plan letos namreč predvideva izkop borih 2.000 ton premoga na mesec. Do leta 1990 so na leto načrtovali po 120 tisoč ton izkopanega premoga, a so plan vsako leto presegli. Seveda je bilo takrat tudi veliko več zaposlenih, največ pa leta 1982 in sicer 470. Prvo večje zmanjšanje zaposlenih od 400 na 300 delavcev je bilo leta 1990. Pozneje je to število padlo na 270, lani jih je bilo 190, po 1. juniju pa naj bi jih delalo le še 60. Ostali bodo samo ljudje, ki so nujno potrebni pri zapiralnih delih. 43 jih bo delalo v jami, delo ostalih pa bo prav tako povezano z delom pod zemljo.

Rudnik počasi umira

Tihota v jami, ki nikakor ni šla skupaj s truščem in hruščem, ki sem ga imela še vedno v spominu izpred desetih let, torej ni bila varljiva. Rudnik, kljub temu da iz njega še prihaja premog, počasi umira. In medtem ko včasih hrup v njem ni pojenjal vseh 24 ur na dan, ostaja sedaj rudnik ob popoldnevih povsem prazen, medtem ko je ponoči dežurstvo, saj mora biti štiri ure pred zasedbo delovišč jama pregledana. Vsak dan prehodi celo jamo nadzornik zračenja, ki pregleda vsa delovišča in jamske objekte, požarne pregrade, dotoke vode. Izmeri koncentracijo nevarnih plinov, kot so metan, ogljikov dioksid in ogljikov monoksid.

V rudniku bo prav do konca ostala reševalna četa, ki šteje 14 članov, vodi pa jo Tomislav Sekovanič. V njej so mlajši in psihofizično sposobni ljudje. Praviloma tistim, ki dopolnijo 45 let starosti, preneha članstvo v reševalni ekipi. Vsak mesec imajo reševalne vaje po programu, ki vključuje na leto najmanj 10 ur dela z dihalnimi aparati. Akcij, ko gre zares, pa je malo. Zadnjo so po dolgem času imeli lani med prvomajskimi prazniki, ko je prišlo do manjšega požara v starem delu jame, a je bila nevarnost hitro odpravljena.

Vendar morajo v rudniku zaradi koncentracije plinov vzeti zares prav vsak, tudi najmanjši požar. V zgodovini rudnika bo, kar se nesreč tiče, vseeno zapisanih nekaj letnic. Med drugimi leto 1976, ko je bila zaradi katastofalnega vdora vode jama potopljena do podtalnice. Eno leto niso izkopavali premoga, v rudniku pa je ostalo potopljeno tudi nekaj dragocene opreme. Leta 1990 je bil vdor vode v južnem polju, a je bil nadzorovan. Kanižarski rudnik je bil v primerjavi z ostalimi slovenskimi rudniki po številu nesreč pod povprečjem. Predvsem je bilo malo težjih nesreč, zadnja s smrtnim izidom pa leta 1980. Lažje poškodbe so dobili delavci predvsem zaradi zruškov na čelu ali pa ker so se na delovišča in z njih vozili na traku, namenjenem transportu premoga.

Zato so leta 1982 napravili vlečnico, podobno smučarski, na katero se pešec priključi s preprostim kovinskim kavljem. Tudi naju z Dragom je potegnila do bližnje postaje skipa, čeprav najine noge niso bile tako težke kot utrujene noge rudarjev. Ker je bil tokrat moj izlet v rudnik zaradi že omenjenih boljših razmer bolj podoben obisku muzeja, sem imela še dovolj moči, da sem pri hoji po strmini navzgor lahko opazovala nekakšno vato, ki je visela s stropa in se majala v rahlem vetriču, ki ga je povzročal zrak, ki kroži po rudniku. Drago je pojasnil, da je to poleg jamskih delavcev eno redkih živih bitij v jami. Gre za nekakšno rastlino, ki svoje življenje sklene tako, da se spremeni v nitko. Sicer pa imajo pri postaji skipa, 40 metrov pod morsko gladino, že nekaj let polhe, ki jim rudarji prinašajo priboljške.

Zadnjič "srečno"?

Čeprav je bil tokratni izlet pod zemeljsko površje prijetnejši in manj naporen kot pred desetimi leti, mi je bilo kljub vsemu prijetno, ko sem v sončni svetlobi stopila na trdna tla in sem se od delavcev rudnika poslovila s "srečno". Zlasti še od Draga Blažine in Alojza Pupiča, strojnika v strojnici, ki upravlja s skipom za prevoz ljudi in materiala in ki ne pozabi vprašati, ali je bila vožnja prijetna. Vsekakor se je razlikovala od prejšnje vsaj po tem, da tokrat nisem rekla "nikoli več," čeprav je bilo to morda v resnici moje zadnje popotovanje v rudnik. Zato me je stisnilo pri srcu. Toda kako šele bo moralo stiskati v grlu knape, ko jih bo skip zadnjič pripeljal iz jame? In potem, ko bodo na odprtino, ki vodi v rudnik, položili težak betonski pokrov?

A do takrat bo skip še velikokrat prevozil dobrih 200 metrov dolgo pot, saj ga bodo še kako potrebovali pri zapiralnih delih, ki bodo potekala postopoma. Najprej bodo zaprli južni del, potem centralni del kadunje, nato pa še vse ostale rove, ki jih bodo zarušili s peskom, kjer so cevi za odvodnjavanje, pa z lesom. Seveda pa bodo najprej spravili iz jame elektro in strojno opremo ter odstranili podpore. Šele na koncu bodo zasipali izvozni in zračni vpadnik ter na vrh postavili betonsko ploščo. In takrat bodo zares lahko rekli: "Nekoč je bil tukaj rudnik."

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

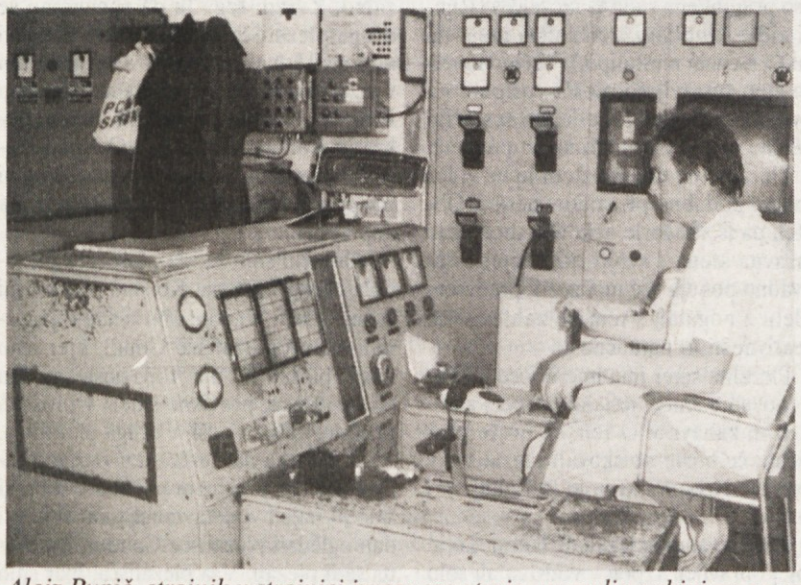

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Alojz Pupič, strojnik v strojnici izvoznega stroja, upravlja s skipi za prevoz ljudi in materiala. Ko bodo rudnik zaprli, si bo lahko še vedno prišel ogledat svoje delovno mesto, saj bo strojnica del rudarskega muzeja, prav tako kot tudi izvozni stolp, ki je že sedaj nekakšen simbol kanižarskega rudnika, saj ga je moč opaziti že od daleč.

Namesto orožja šopki cvetja

Po "spravni" povratni tekmi leta 1933 na igrišču na Loki v Novem mestu so se igralci SK Elan Novo mesto (v temnejših dresih) in SK Bela krajina iz Črnomlja še skupaj slikali.

Nogomet je pri nas zelo priljubljen in privablja številne gledalce na štadione. Včasih pa se navijaške strasti pregrejejo in tedaj se ne dogajajo lepe stvari. Do takih tragedij, kot je prišlo ponekod po svetu, pri nas sicer še ni prišlo, razgrajanja pa tudi pri nas ne manjka. In še nič novega ni. V arhivih novomeškega Elana so shranjeni dokumenti o nenavadnem incidentu v Črnomlju.

Čeprav se je po drugi svetovni vojni pri nas povečalo zanimanje za rokomet in košarko, je nogomet po množičnosti obdržal prvo mesto med športnimi igrami. Nogometne tekme so najbolj obiskane, ob tem pa je zanimivo, da je nogomet priljubljen zlasti v odročnih predelih Slovenije, denimo v Prekmurju, na Primorskem, pa tudi v Beli krajini. Nogomet ima tudi črne strani. Kot kolektivna športna igra, v kateri igra na vsaki strani 11 igralcev, prihaja v borbi za žogo do številnih medsebojnih stikov. Če so ti pregrobi, namerni, prihaja do poškodb, ki povzročajo tudi druge posledice. Dostikrat zaostrujejo položaj na igrišču tudi sodniki s pristranskimi, nepoštenimi odločitvami, ki lahko povzročijo izgrede gledalcev. Vse to pa se v glavnem dogaja na prvenstvenih in pokalnih tekmah, ko gre za zmago, točke in... Na prijateljskih srečanjih po vojni ni bilo zaslediti takih izgrednih primerov.

Malokdo pa ve, da so bili incidenti na nogometnih igriščih tudi v predvojnem času, in to ne samo na takrat redkih ligaških srečanjih, ampak na prijateljskih nogometnih tekmah, še zlasti, ko je šlo za lokalni ugled, rivalstvo ali lokalni patriotizem, kot so temu včasih rekli. Takšen primer nogometnega incidenta se je ohranil tudi z našega območja in je zapisan v arhivu predvojnega novomeškega SK Elan. Fotokopija tega zapisa je bila objavljena v knjigi Nogomet v Beli krajini, ki je izšla leta 1993.

Črnomaljci letos praznujejo 70-letnico igranja nogometa. To je tudi priložnost, da o tem incidentu, ki se je dogodil pred 63 leti v Črnomlju, seznanimo tudi naše bralce, še zlasti, ker je ostal zapisan in je po poučen primer, kako je treba športne spore reševati športno!

Sporni gol zakuhal izgrede

Tekmo so odigrali 20. avgusta 1933 v Črnomlju. To je bil čas največjega razcveta črnomaljskega nogometa. V mestu so že drugo leto igrali na lepo zgrajenem igrišču na Kaplanici. Imeli so solidno prvo moštvo, po mestu in okolici pa so tekmovale številne juniorske ekipe. Med nogometaši so bili le trije pravi domačini, sicer pa so moštvo sestavljali fantje od drugod, zvečine so bili takrat zaposleni po uradih in šoli v Črnomlju. Najboljši med njimi je bil vsekakor Krsto Vidnjevič, ki je predtem igral celo za ligaški klub Gradjanski iz Zagreba. To moramo omeniti predvsem zato, da bomo razumeli Črnomaljce, kako so si želeli, da bi premagali novomeški Elan, ki je igral že več let pred njimi in je veljal za najboljši dolenjski klub.

Po osebnih izjavah takratnih gledalcev si je tekmo ogledalo veliko gledalcev. Sodil je novomeški sodnik ing. Modic. Po spornem zmagovitem golu Novomeščanov ob koncu tekme je prišlo do splošnega izgreda. Pisec tega članka, ki je bil takrat še kratkohlačnež, se spominja tekme po dveh izjemih dogodkih. Na koncu tekme so v sredo igrišča vdrli številni gledalci in se prerekali s sodnikom, Novomeščani pa so nato zbežali z igrišča po severni strani in čez Hudlejev hrib.

60 oboroženih Kibicev grozi iz Črnomlja

V zapisniku SK Elan iz Novega mesta seje, ki je obravnavala odigrano nogometno tekmo v Črnomlju, kjer se je dogodil izgred, piše:

"Seja dne 28. VIII. 33

... 20. avgusta smo sodelovali v Črnomlju na športnem dnevu. Naš član MEŽNARŠIČ se je udeležil kolesarske dirke in odnesel prvo nagrado, lepo stensko sliko. STEPIŠNIK si je pridobil prvo mesto v plavanju na 100 m. Popoldne je odigralo naše moštvo nogometno tekmo s tamkajšnjim SK Bela krajina in ga zasluženo premagalo s 3:2. Njihov lokalni patriotizem je seveda s tem dobil hud udarec in zato je prišlo do konca tekme, ki se je vršila in dokončala v redu, do hujših izpadov in celo dejanskega napada na sodnika ing. Modica. Stvar je tem hujša, ker se je tako daleč spozabil celo njihov igrač. Radi tega smo odpovedali revanžno tekmo 27. tu v Novem mestu, da ne pride do še hujših incidentov, posebno, ker smo dobili obvestilo, da se pripravlja 60 oboroženih kibicev iz Črnomlja na pohod v Novo mesto. Vsled naše odpovedi zahtevajo oni odškodnino, a mi smo pripravljeni odigrati revanžno tekmo enkrat kasneje, ko se duhovi pomire. SK Bela krajina pa ne sme priti in nastopiti z onim surovim igračem..."

Škoda je, da je bil arhiv črnomaljskega nogometnega kluba po vojni uničen. Tako ne vemo, kaj so o tem incidentu menili Črnomaljci. Ko so se novembra 1993 v Ljubljani zbrali številni predvojni prijatelji SK Bela krajina na predstavitvi knjige o belokranjskem nogometu, je stekel pogovor tudi o tem dogodku. Navzoč je bil takratni vratar - učitelj Plevelj. Nihče se ni spomnil imena grobega igralca, ki je omenjen v novomeškem zapisniku. Neka gospa, nekdanja navijačica, je povedala, da je sodnika udarila z dežnikom njena sestra. Tudi se niso spominjali, kdo je bil pobudnik o grožnji z oboroženimi Kibici.

Prišli so oboroženi s šopki cvetja

Povratna tekma se je odigrala kasneje na igrišču na Loki pri kandijskem železniškem mostu. Črnomaljce so med drugim spremljala dr. B. Malerič, predsednik kluba, in Stonič, gospodar, ki je pred tekmo izročil tekmovalcem šopek cvetja. Prijateljsko so si segli v roke ter si oprostili za neljube izgrede v Črnomlju. Tekmo je dobil Elan z rezultatom 4:2

Čeprav je ta nogometni konfliktni dogodek iz Črnomlja časovno odmaknjen, pa je kljub temu še dandanes aktualen prav zaradi pobotanja. Je lep primer, kako se je treba za vse športne izgrede opravičiti, doseči poravnavo in ohraniti zdrave, poštene in prijateljske odnose.

Rivalstvo v nogometu med Novim mestom in Črnomljem pa je ostalo do današnjih dni. Posebnih konfliktov ni bilo več. Nekaj časa so bili boljši eni, potem drugi. Čas pa teče naprej. Črnomaljski nogomet bi upravičeno sodil v prvo slovensko ligo in to bi že dosegli, če bi le imeli pred leti in tudi danes večjo denarno in strokovno pomoč.

SLAVKO GRAHEK

Izziv strmih sten

Plezanje je naravno gibanje kot hoja ali tek. Otroci radi plezajo po vseh mogočih plezalih na igriščih, pozneje pa jim današnji način življenja odvzame užitke prostih naravnih gibanj. V razvitejših družbah se tega zavedajo in zato se je zanimanje za plezanje široko razmahnilo.

Športni plezalci plezamo prosto. Pri prostem plezanju se vzpenjamo le po skalnih razčlembah, pripomočki pa nam služijo izključno za varovanje. Razčlembam, za katere se med plezanjem prijemamo, pravimo oprimki, kamor stopamo, pa stopi. Mnogokrat je oprimek tudi stop. Plezalci si za prosto plezanje izbirajo čedalje težje smeri. Zapletene plezalske gibe so skoncentrirali v kratkih smereh (15 - 40 m). Glavna torišča težkega prostega plezanja so postale nizke, lahko dostopne stene, kjer so plezalci smeri večinoma dobro zavarovali, da se lahko popolnoma posvetijo zgolj plezanju v najožjem smislu. Nobenih resnih nevarnosti ne pomenijo nenadno poslabšanje vremena, pomanjkanje opreme, dostop li sestop, na kar vse moramo biti pozorni pri plezalni turi v gorah.

Športni plezalec ne potrebuje prav veliko opreme. Za plezanje v nekajmetrskih skalnih blokih zadostuje primerna obutev. Če se v roke potimo, dodamo še vrečko z magnezijevim prahom. Če se lotimo malo višje plezalne smeri, za katero morda že potrebujemo tudi varovanje, si nataknemo plezalni pas, privežemo se na vrv in ko med plezanjem vrv z vponkami vpenjamo v varovalne kline (svedrovce), nas varujoči s posebnim vrovalnim pripomočkom za ustavljanje vrvi (osmico) varuje.

Za težje smeri potrebujemo posebno obutev, plezalnike. Posebnost plezalnih copat je odlična guma podplatov, ki omogoča dobro trenje in uporabo tudi najmanjših razčlemb. Za začetek so primerne "balerinke", saj so mehke in udobne, podobne baletnim copatom, predvsem pa so poceni. V njih si ob plezanju okrepiš gležnje in meča.

V naravnih in umetnih stenah

Za prijetno plezanje mora biti razmeroma toplo. V dežju ali snegu je skala mastna in neprimerna za plezanje. Poleg tega resen trening zahteva pogosto, tudi vsakodnevno plezanje, kar pa bi nam z obiskovanjem plezališč v naravi vzelo preveč časa. Zato so v zadnjih letih postavili precej umetnih plezalnih sten, na katerih potekajo tudi različna tekmovanja.

Pravzaprav je vsak zid, po katerem plezamo, umetna plezalna stena. Obzidja so priljubljena vadišča plezalcev (Rimski zid v Ljubljani, železniški most na Loki v Novem mestu ipd.). Večino umetnih sten sestavljajo plošče, pripete na kovinsko ogrodje. Tako lahko sestavijo različne oblike v dvorani ali na prostem.

Plezanje na umetni steni je na videz povsem podobno plezanju v naravi. Občutek pa je vendarle nekoliko drugačen. Naravna stena s svojo razčlenjenostjo navadno ponuja več možnosti, predvsem v delu z nogami, s tem pa zahteva več kreativnosti in natančnosti.

Plezalna smer ima ime in oceno. Poimenovanje smeri je lahko precej zanimivo in zabavno. O tem se boste prepričali, če boste obiskovali plezališča v naravi (v Novem mestu je to Luknja pri Prečni).

Kdaj je smer splezana? Takrat, ko je v njej opravljen vzpon v vodstvu ali solo vzpon.

Ocena težavnosti smeri velja za najlažjo kombinacijo oprimkov in stopov. Tako se pogosto zgodi, da kdo že v preplezani smeri uporabi drug oprimek ali najde skrit stop in spremeni oceno. Realnejša ocena se oblikuje s tem, ko smer spleza več plezalcev in pove svoje mnenje.

Za označevanje stopenj uporabljajo v svetu različne oznake. Pri nas prevladuje UIAA lestvica, ki uporablja rimske številke od I do XI z vsami vmesnimi + in -. V zadnjem času se vse bolj uveljavlja francoska lestvica s številkami do 8 in črkami a,b,c ter vmesnim +.

Še o tipu smeri. Stene so zelo raznovrstno oblikovane in smeri v njih ponujajo različne zvrsti plezanja. Položne, skoraj povsem gladke plošče so povsem drugačen problem kot previsi ali celo strop. Od plezalca zahtevajo tudi drugačne sposobnosti.

Plezanje v južni Franciji

Letošnja zima je bila za slovenske plezalce, ki nimajo v bližini umetne stene, dolga in premrzla za plezanje celo na Primorskem, kjer sicer pozimi veliko plezamo. Zaradi tega in da spoznamo še druga plezališča, smo se štirje plezalci odpravili konec februarja za štirinajst dni v južno Francijo: Betka Galičič, Roman Krajnik, Aleš Strojan (vsi PK Škofja Loka) in Romana Tomšič (AO Novo mesto). Našo malo odpravo sta med drugim podprla tudi Lekarna Novak in trgovina Alp Sport.

Odločili smo se, da obiščemo plezališča okrog Toulona. Ko smo po 10-urni vožnji prišli v Toulon, smo si najprej ogledali znano plezališče Cimai, kjer smo mislili plezati več dni. Toda naslednji dan so nas težke, previsne smeri v ploščah prisilile, da smo odšli v druga plezališča.

V začetku nas je dva dni vztrajno zalival dež. Po prisilnem počitku v sobi, ki smo jo najeli v restavraciji, smo si četrti dan ogledali plezališče Coudon in seveda tudi plezali. Vsa plezališča, kjer smo plezali, so obrnjena proti jugu. Obiskali smo tudi plezališče Tourris in Baou de 4 ouro, kjer smo smeri zelo različnega tipa, plošče, previsi, zajede, skala je dobra, smeri pa dobro zavarovane. Je bilo pa v teh plezališčih zelo malo drugih plezalcev.

Drugi teden smo se premaknili proti proti Nimesu in v plezaišče Claret. Tu smo bili prijetno presenečeni. Lepa stena, kratek dostop, veliko smeri in pa zelo veliko plezalcev, tako da nam ni bilo dolgčas. Tudi cele družine so prišle pod steno, predvsem iz Nemčije, Češke, Belgije, Italije. Prenočevali smo v kraju Quissac, ki je približno 10 km oddaljen od plezališča.

Naše plezalske načrte smo opravili zelo različno. Z Betko sva plezali vse smeri le na pogled, kar pomeni, da smeri ne poznaš, da v njej prej ne poskušaš. Vsaka je splezala okoli 40 smeri do težvnosti VIII-. Aleš je bil v tem plezališču zelo uspešen, saj je preplezal nekaj težkih smeri na pogled, največ do VIII+/ IX-.

ROMANA TOMŠIČ

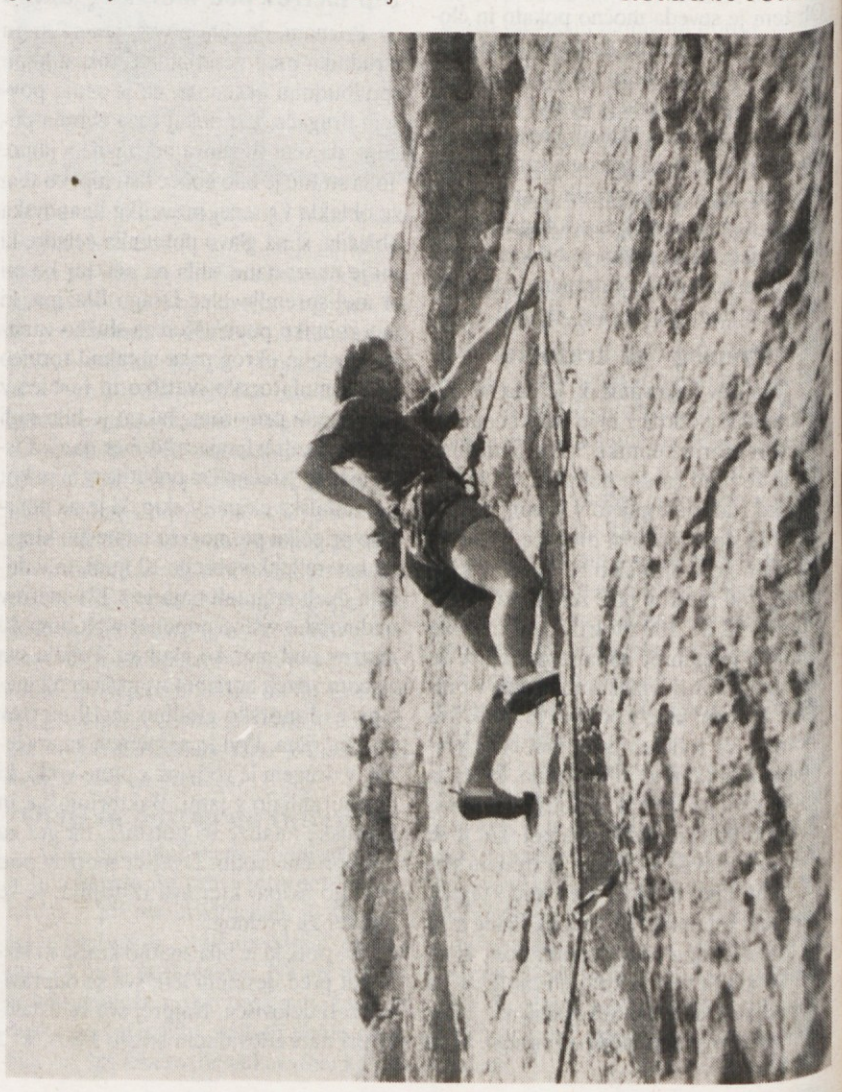

NAGRADA V NOVO MESTO IN TREBNJE

Žreb je izmed reševalcev 9. nagradne križanke izbral **Štefko Bojanc iz Novega mesta** in **Silvo Godnjavec iz Trebnjega**. Bojančeva bo prejela 6.000 tolarjev denarne nagrade, Godnjavčeva pa knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 24. maja na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **KRIŽANKA 10**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 9. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 9. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ZADAR, AMEBA, GALAKSIJA, TONČKOV DOM, NANDE, VIERU, AMAN, AVGIT, DR, MILKA, OCENA, ALI, MANDARINA, TESTIKEL, GIS, INCE, ROJ, ŽEJA, AIR, ANA, GRAD.

PRGIŠČE MISLI

- *Veljaš toliko, kolikor je vredno tvoje srce.*
- *Ljubezen je temeljni in izvirni poklic vsakega človeškega bitja.*
- *Življenje je polno skrivnosti.*
- *Naše nemirno srce išče onkraj naših zamejenosti, na mejah naše možnosti za misel in ljubezen: išče neizmerno, neskončno misel in ljubezen, absolutno in najvišjo obliko Bivanja.*
- *Človek ne more v polnosti najti sam sebe razen z odkritosrčno daritvijo samega sebe.*

JANEZ PAVEL II.

NAGRADNA KRIŽANKA 10

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST
VELIKA TROJAMBORNA JADRNICA
KDOR SKRBI ZA ORODJE
REKRUT, NOVINEC
DESNI PRITOK IRTIŠA V ZAHODNI SIBIRIJI
POGLAVAR, VODJA
SLAB, PREZGODAJ DOZOREL SADEŽ
PERZIJSKI KRALJ
ZVIJAČA, SLEPARIJA
VRAG, HUDIČ
VRSTA BAKTERIJ, KI POVZROČAJO KAPAVICO
NASLADILO, PRIJETNO DRAŽILO
UPLENITEV DIVJADI PO LOVSKIH PRAVILIH
MORSKI ROPAR
OBLIKA
TALNA FAVNA IN FLORA
STEKLENA OMARA
KEMIJ. SIMBOL ZA NATRIJ
SPRETNOST V POVELJEVANJU IN BOJEVANJU
OGLJIKOVODIK V ZEMELJSKEM PLINU
OKROGLINA
AVTOR: JOŽE UDIR
SLOVENSKI IGRALEC (BORIS)
STARO IND. GLASBILO NA STRUNE
PRESTOLNICA EGIPTA
OKONČINA
OBREDNA OPRAVA
KRISTUSOV SODNIK
JEZERO NA FINSKEM
OKRASJE
VRSTA PARALELOGRAMA
ANTON JANŠA
KRATICA ZA KOMUNISTIČNO PARTIJO ITALIJE
MAVEC
ORANJE
UMETNOST, SPRETNOST
VMESNA STENA
HITER TEK
MATERINA DUŠICA
MIRNO SOŽITJE
VARESE EDGAR
OTOČJE OB ZAHODNI OBALI IRSKE
SLOVENSKI ARHITEKT (VOJTEH)
IBSENOVA DRAMA
SOLI STEARINOVE KISLINE

ZDRAVLJENJE OSTEOPOROZE

Ko leta začnejo krhati kosti

Življenjska doba ljudi se podaljšuje. Vsi želimo čim dlje ostati aktivni in zdravi, to pa pomeni, da moramo pravočasno poskrbeti za svoje zdravje, saj se sicer v starejših življenjskih obdobjih pojavijo številne bolezni. Ena od bolezni, ki pridejo s starostjo, je tudi osteoporoza. Čeprav se bolezen pojavlja tudi pri moških, pa je precej pogostejša pri ženskah, zato bi morale ženske pravi čas poskrbeti, da bi bilo bile kos tej nadlogi. Pri tem jim lahko precej pomagajo v Zdravilišču Dolenjske Toplice, kjer imajo ambulanto, namenjeno zgodnjemu odkrivanju in diagnosticiranju osteoporoze.

Osteoporoza je stanje kosti, ko se količina kostnega tkiva zmanjša do tiste mere, da je kost izpostavljena zlomu tudi ob manjših poškodbah. Najpogostejši zlomi, ki so posedica osteoporoze, so zlom zapestja, zlomi vretenc in kolkov.

Do osteoporoze pri starejših ženskah pride, ker po petdesetem letu prenehajo delovati jajčniki in je premalo ženskih spolnih hormonov, ki so nujno potrebni za trdnost kosti. Pri tej starosti se zato začne zmanjševati količina kostnega tkiva. Osteoporozo v menopavzi poleg izpada hormonov povzroča še cela vrsta zunanjih in notranjih dejavnikov: dednost, telesna neaktivnost, prehrana, prebolene bolezni, zdravila. Bolj izpostavljene so ženske, ki so nežne konstrukcije, drobne, krhke, plavooke in svetlolase.

Edini pravi način za preprečevanje in zdravljenje osteoporoze je njeno pravočasno odkrivanje, zato je naša želja in namen, da v Zdravilišču Dolenjske Toplice razvijemo kvalitetno ambulanto, ki nam bo pomagala pri zgodnjem odkrivanju oziroma diagnosticiranju te bolezni. Bolezen odkrivamo z merjenjem gostote kosti s posebnim aparatom - denzitometrom. Ta aparat je edini te vrste na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju in je enak aparatu, ki ga imajo na Endokrinološki kliniki Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani.

Telesna aktivnost pomaga

Ko je bolezen že odkrita, je pri njenem zdravljenju izjemnega pomena telesna aktivnost tako pri preprečevanju zmanjševanja kostnega tkiva kot tudi v pozitivnem učinku na mišice celega telesa, ki so glavni zaščitnik kosti in hkrati vplivajo na skladnost gibanja nasploh. Dobre in okrepljene mišice lahko pri osteoporozi zmanjšajo negativen vpliv preobremenitve ali poškodbe. Telesna aktivnost je pri osebah, ki imajo že razvito osteoprozo, omejena, zato mora biti še posebej skrbno načrtovana in izvajana.

Ker imamo v Zdravilišču Dolenjske Toplice dolgoletne izkušnje z zdravljenjem mišično skeletnih bolezni oziroma hrbtenice in perifernih sklepov, lahko bolniku učinkovito pomagamo premagati težave, ki nastanejo kot posledica osteoporoze. To so: bolečine v hrbtenici, omejena gibljivost, posledice po zlomu zapestja, zlomu kolka ali vretenca.

Pri načrtovanju telesne aktivnosti v okviru preventive ali v okviru zdravljenja moramo upoštevati izgubo mišične mase, ki se z leti stopnjuje. Do največje izgube mišične mase pride po petdesetem letu, ko se hkrati zmanjšuje kostna masa in obseg gibljivosti v sklepih in hrbtenici. V tem času je potrebno telesne aktivnosti skrbno in planirano izvajati.

Za preventivo in zdravljenje

V Zdravilišču Dolenjske Toplice smo poleg zgolj diagnostičnega pregleda za osteoporozo pripravili tudi programe za preprečevanje nastanka osteoporoze s poudarkom na telesni aktivnosti ter programe za preprečevanje posledic osteoporoze, ko se je bolezen že razvila. Vodene aktivnosti in terapije odredi zdravnik specialist po opravljenem pregledu in diagnostični preiskavi - merjenju kostne gostote s posebnim aparatom denzitometrom.

Preventivni program za preprečevanje osteoporoze obsega: 10 polnih penzionov, pregled pri specialistu z ugotavljanjem kostne gostote in fizičnih sposobnosti, strokovno vodene telesne aktivnosti (fitnes, fitball, aerobne vaje, tek v naravi) ter poduk o zdravi prehrani in telesnih aktivnostih.

Program zdravljenja osteoporoze pa obsega: 10 polnih penzionov, pregled pri specialistu z ugotavljanjem kostne gostote in testiranjem fizičnih zmogljivosti, na podlagi ugotovitev pregleda načrtovana terapija (terapevtska gimnastika, različne oblike protibolečinske terapije) in poduk o zdravi prehrani in telesnih aktivnostih.

Desetdnevno bivanje v zdravilišču ob številnih dodatnih možnostih, ki jih nudi, lahko spremenite v prijetne in, še sploh pomembno, v zdrave počitnice. To je priložnost, da odkrijete, kako ohraniti ali izboljšati svoje zdravje, pa ne le v času bivanja pri nas, ampak tudi potem, ko se vrnete k vsakodnevnim obveznostim.

Vrata specialistične ambulante v Dolenjskih Toplicah so za vse, ki si želijo le pregleda in diagnosticiranja, odprta dvakrat tedensko, dobro pa se je predhodno naročiti po telefonu 068/321-012. V specialistično ambulanto za osteoporozo v Zdravilišče Dolenjske Toplice pa lahko paciente z napotnico napotita osebni zdravnik ali ginekolog, lahko pa pridejo tudi kot samoplačniki.

Prim. dr. MARIJA GAŽIČ

ZDRAVNIK RAZLAGA

Prim. mr. sc. TATJANA GAZVODA, dr. med.

Skrb za telo v jeseni življenja (3)

Morda je za koga tolažilno, da so lasje pri človeku verjetno odveč in da bodo po predvidevanjih strokovnjakov izginili. Vendar bi nekateri moški obdržali svoje lase verjetno dlje, če ne bi zanje toliko skrbeli. Pomembno je tudi pozitivno gledanje na plešavost: da je namreč lahko privlačna oziroma da daje videz moči – kot pri nekaterih filmskih zvezdnikih! Dobro je, da moški nosi kratke lase, saj so taki bolj živi in prožni. Dolgi lasje so videti štrenasti in neurejeni. Napačno je tudi, če si pustijo dolge zaliske, ker privlačijo pozornost na tistih nekaj las, ki so še ostali na glavi.

Tako moški kot ženske težko prenašajo staranje in njegove učinke na obrazu oziroma drugod po telesu. Včasih so tako pri zadeti, da se nič več ne trudijo in si niti ne skušajo ponagati. Le malo stvari nas lahko tako potre kot pogled v ogledalo in odpor do tega, kar vidimo! Po drugi strani pa se lahko tako videz kot vedenje izboljšata, če v ogledalu vidimo to, kar nam je všeč. Tak občutek samospoštovanja postaja s staranjem vedno pomembnejši. Zato je skrb za dober videz eden od najboljših načinov, da to dosežemo. Poleg ugodnih učinkov ustrezne prehrane in rednih telesnih vaj lahko pomagata k mlajšemu videzu in boljšemu počutju tudi pravilna nega kože in las ter skrb za postavo in obleko.

Ko se ljudje začnejo starati, postaja udobnost v oblačenju bolj in bolj pomembna za dobro počutje. To pa seveda ne pomeni, da postava ni pomembna. Ženske se raje odločajo za udobnejše tkanine, torej mehkejše in tanjše! Posegajo po nabranih ali nagubanih krilih in bluzonih. Boljša so naravna vlakna (bombaž), ki omogočajo izhlapevanje znoja. Nekaj modnih dodatkov ohranja mladostni videz in, kar je še pomembnejše – občutek mladosti.

Starejša ženska ne sme nikoli pretiravati z modo, izogiba pa naj se klasične – matronske mode. Poskusi naj nove barvne kombinacije ali kak dodatek! Ne bojte se poudariti svoje ženskosti! Težko pa je ženski ohraniti dober videz s klasičnim stilom, dolgočasno barvo in debelimi moškimi tkaninami, ki telo napravijo okorno in negibko. Zrela ženska se mora izogibati prekomernemu nakitu. Poskusi naj ohraniti mladostno hojo, izogibati pa se mora sključene drže. Nič ne postara bolj kot debelost in brezobličnost. Kar se higiene tiče, morajo biti starejši zelo natančni. Posebno skrbno je potrebno negovati roke in noge. Redno je potrebno negovati tudi lase, jih striči ter oblikovati v prijetno pričesko. Sivi lasje so lahko zelo privlačni, zato ni nujno, da se starejši mučijo z barvanjem.

praktični praktični praktični praktični KRIŽ KAŽ

Brinove jagode za boljše počutje

Brinove jagode so v kulinariki zelo priljubljene, ker izboljšajo okus jedem, bodisi da gre za divjačino, marinade ali meso na žaru. Brinove jagode pripomorejo tudi k boljšemu počutju ljudi. Vroča kopel, v kateri je prgišče zdrobljenih brinovih jagod, pomirja in sprošča. Za dobro spanje si dajte nekaj brinovih jagod v vzglavnik. Ker brinove jagode vsebujejo grenko snov, ki očisti kožo in poživlja krvni pretok, si lahko pripravite iz njih tonik. V skodelico hladne vode namočite 20 brinovih jagod, nato pa vse skupaj prevrite in precedite. Tonik, ki je odlično sredstvo za nego aknaste in nečiste kože, uporabite potem, ko ste kožo očistili s čistilnim mlekom. Čaj iz brinovih jagod je dobrodošel za zdravljenje bronhialnih bolezni. Pripravite ga tako, da daste v dva decilitra vode 7 do 8 brinovih jagod, prevrete, precedite in popijete dvakrat na dan po eno skodelico.

Špinačni cmoki

Za 4 osebe potrebujemo: 5 starih žemelj, 2 jajci, 500 g špinače, 1,5 dl mleka, sol, poper, nariban muškatov orešek, 1 strok česna, 100 g parmezana, 75 g masla, 20 žajbljevih lističev. Žemlje narežemo na tanke rezine. Damo jih v skledo in prelijemo s toplim mlekom. Dobro premešamo. Žemeljne rezine naj stojijo v pokriti skledi 30 minut. Nato primešamo razžvrkljana jajca in pustimo ponovno stati 30 minut. Očistimo špinačo in jo operemo. V veliko slanega kropa jo kuhamo 1 minuto, nato jo odcedimo na cedilu, prelijemo z mrzlo vodo, dobro iztisnemo in sesekljamo. Sesekljano špinačo, 1 žličko soli, malo popra in muškatovega oreška zamešamo v žemeljno zmes. Dodamo tudi strt česen. Vse skupaj dobro pregnetemo z rokami. Z mokrimi rokami oblikujemo iz zmesi 12 cmokov. V veliko slanega kropa jih kuhamo na majhnem plamenu 20 minut. V ponvi segrejemo maslo in dodamo žajbljeve lističe in jih prepražimo. Kuhane cmoke odcedimo. Zložimo jih na krožnik in prelijemo z maslom ter potresemo s parmezanom.

Novost: feromonske vabe

Kemični način zatiranja rastlinskih škodljivcev je v nemilosti, in to po pravici. Zato je koristen vsak način, ki omogoča, da bi ga zmanjšali ali celo odpravili. Zlasti vrtičkarji naj bi se poslovili od strupov in jih, če je le mogoče, nadomestiti z naravi prijaznejšimi sredstvi. Na naših vrtovih je res videti vse več rumenih ali belih lepljivih plošč ali trakov, na katere se lovijo uši, grizlice, razni resokrilci, češnjeve muhe in drug nezaželjen mrčes. Da je uspeh zadosten, je treba na drevo obesiti 5 do 15 takih plošč, odvisno od velikosti drevesa. Na trgu je moč kupiti še novejše naprave, tako imenovane feromonske vabe, ki se obnesejo proti jabolčnemu zavijaču, najpogostejšemu povročitelju črvivosti plodov. Te vabe vsebujejo spolne hormone samic in v času paritvene sezone zvabijo samce na lepljivo površino, s katere zanje ni več rešitve. Neoplojene samice ostanejo brez potomcev, plodovi pa nepoškodovani. Feromonske vabe obešamo v krošnje v maju in sredi julija, saj delujejo 5 do 6 tednov. Za tri drevesa zadošča ena.

Vrste sodobnih žarnic

Pot od izuma prve žarnice do energetsko varčne žarnice je bila dolga. Začela se je leta 1879, ko je izumitelj Edison skonstruiral prvo električno žarnico na ogleno nitko v vakuumski stekleni hruški. Ta izum je pospešil razvoj svetlobne tehnike. Sodobne žarnice so zaradi novih tehnologij, materialov in razvoja elektronike manjše, njihova doba trajanja je daljša, svetlobni izkoristek večji, boljše je barvno odsevanje, poraba električne energije pa je manjša. Na trgu so se tako poleg žarnic z žarilno nitko (navadne žarnice) pojavile halogenske žarnice, izboljšane fluorescenčne cevaste žarnice in kompaktne fluorescenčne ali varčne žarnice. Prihodnjič bomo na tem mestu več napisali o halogenski žarnici. Nasvete o racionalni rabi energije dobite brezplačno v Energetski svetovalni pisarni v Brežicah, Črnomlju in Novem mestu.

Pri nas je bil doma Matasanov Korl

"Seveda se ga spominjam, Matasanovega Korlna! Izhajal je iz iste hiše v gorenjem koncu Orehovice, kjer sem bila rojena tudi jaz. Bil je stric mojega očeta. Od doma je dobil v Hrastju nekaj zemlje, kjer si je postavil hiško, potem se je pa priženil na Slatnik. Ko sem bila nekoč z očetom na žegnanju v Kostanjevici, je bil tam in igral na lajno. Oče je pristopil in mu očitajoče rekel: 'Poslušaj Korl, tega ti pa res ne bi bilo treba.' Mislil je na to, da je Korl pač kmečki sin, za katerega naj bi se ne spodobilo, da po žegnanjih igra na lajno in zbira denar kot kakšen berač. A se Korl ni gnal k srcu očitka svojega nečaka, ampak mu je dejal: 'Daval bi dinar, daval.' S tem je mislil, naj mu oče raje kaj da za njegovo igranje, ne pa očita. Tak je pač bil."

Tako se Jakšetova Neža iz Orehovice spominja svojega sorodnika, ki se je preselil v novomeško okolico in postal daleč naokoli znan posebnež. Le najstarejši ljudje se še spominjajo odrezave in duhovite pojave z žegnanj in veselic, ki je s svojo lajno in dovtipi spravljala ljudi v dobro voljo. Korl je bil kmečki sin, z ženitvami pa je pozneje pridobil kar nekaj imetja, tako da bi se mu ne bi bilo treba z lajno potepati od sejma do semjma, od žegnanja na žegnanja. A je hotel biti svoboden. Življenje z lajno mu je bilo všeč, in če je zraven padlo še nekaj drobiža, je bilo tudi dobro. V domačem kraju pa ni bil priljubljen, kajti preveč je bil svoboden in je zato izstopal iz povprečja.

Pa saj so tudi drugi kmečki fantje počeli marsikaj, kar bi se jim nikakor ne spodobilo. In to ne s takšnim veseljem in zadovoljstvom kot Matasanov Korl. In mnoge je tako početje stalo tudi življenje. Morali so se vojskovati, kar vsekakor ni sodilo v njihov delokrog. Tudi France, Nežkin oče, je moral od doma. Štirinajstega leta - takrat je bilo Nežki štiri leta - so ga vpoklicali in poslali na soško fronto, od koder se je vrnil tri leta kasneje ves bolan in strt. Zalučal je nahrbtnik v kot in rekel Neži, Nežkini materi: "Spravi to reč stran. Polna je uši."

No, uši so domači lahko ugnali, niso mogli pa jetike, ki je tisti čas že močno načela njegovo telo, niti mu niso mogli pregnati spominov na strahote, ki jih je doživel v tistem peklu.

Životaril je še tam do sredine dvajsetih let, potem pa je usahnil. Tako je bil tudi on žrtev prve svetovne vojne. A zapustil je kar deset otrok in Nežka, ki je bila najstarejša, je morala prva stopiti ob stran svoji materi in ji pomagati v kuhinji in na polju. Kmetija je bila kar velika in vsi so morali krepko poprijeti za delo, da je živela naprej. Tistikrat je bilo treba vse delo opravljati na roke, z motiko, koso, srpom, vilami in grabljami. Le pri sajenju krompirja in koruze so si že pomagali s konjem in plugom in pri okopavanju in ogrinjanju teh poljščin tudi.

Ko se v pomladnem popoldnevu pogovarjam z Nežo, je vsakodnevno preganjanje po poljskih razorih zanjo le še spomin. Lajna, na katero je igral Matasanov Korl, je že zdavnaj izzvenela, isto pot kot Korl pa so šli tudi njen oče France in mati Neža, pa štirje od desetih sester in bratov, ki jih je imela, in njen mož, ki je tudi bil France in se je prav tako pisal Jakše kot ona, le da je bil on iz dolnjega konca Orehovice. Poročila sta se v drugi polovici tridesetih let in se pozneja priselila k Nežini teti Ani, ki je ostala brez naslednikov, Matasanovo kmetijo pa je prevzel Nežin brat Tone, ko se je vrnil iz partizanov.

Da je ostal tetin grunt prazen, pa je tudi kriva druga svetovna vojna. Z možem Jožetom Kuplenikom sta imela štiri krepke fante, pa so Janeza pobrali k domobrancem, kjer je v patrulji padel, Janeza, ki je živel na Lavrici pri Ljubljani in je imel že štiri otroke, so ubili, najmlajšega Viktorja pa so partizani pobrali s kozolca, kjer je spal, in ga odvlekli na Javorovico. Saj so se možje iz vasi hiro odpravili za njimi v Gorjance, prosit jih, naj fanta spustijo, ker je še premlad, a bilo je prepozno, fant je bil že ubit. Četrti sin Franc je ušel čez mejo. Danes je duhovnik v Čilu. Tetin mož Jože Kuplenik je bil večkrat v Ameriki, umret pa je prišel domov.

Tako z Nežo razpredava o usodi ljudi, povezanih z dvema kmetijama v Orehovici, vasici pod Gorjanci. Tukaj se je rojevalo življenje, ki je oralo domača polja in gladilo poti v svet, dokler ni končno obmirovalo - utihnile so melodije iz Matasanove lajne in osteklenel je pogled v očeh Kuplenikovega Viktorja tam v gorjanskih gozdovih. A življenje gre dalje. In kmetija živi dalje. Med najinim pogovorom je iz hleva slišati presunljivo rezgetanje žrebička, ki hoče ven k materi na pomladno pašo.

Neža in njen mož France sta sem prinesla novo življenje. Imela sta pet otrok. Neža, ki je zdaj že dvaindvajset let vdova, pa ima tudi že deset vnukov in štiri pravnuke. Zdaj je pri hiši gospodar Nežin sin France z ženo Angelo. Matasanov rod v Orehovici gotovo ne bo kmalu izumrl. Pa tudi Jakšetov v Orehovici še ne bo zmanjkalo. Včasih je bilo v vasi osem gospodarjev s tem priimkom, tako da so se morali ločevati med sabo po hišnih nazivih. Je pa tradicija Francetov in Než pri hiši že prekinjena. Nežin sin si je za mlado pri hiši izbral Judeževo Angelo z Zajčjega Vrha pri Stopičah, njunima otokoma pa je ime Martina in Robert.

TONE JAKŠE

FOTO: T. JAKŠE

Neža Jakše, doma z Matasanove domačije v Orehovici.

Sejalec posebne sorte

FOTO: T. JAKŠE

Profesor Jože Sever je na novomeški gimnaziji poučeval dve desetletji. To je v dolgem življenju te ustanove pravzaprav malo, a delo pedagoga se meri drugače: rojak Josipa Jurčiča je vsadil ljubezen do slovenske besede mnogim generacijam gimnazijcev.

Človeka bi lahko primerjali s sadnim drevesom. Kako bo raslo, je odvisno od njegove genske zasnove, zemlje in okolja, v katerem rase, to, koliko sadja in kakšne vrste bodo sadeži, pa odloča sadjar s svojimi strokovnimi posegi. In če je človek kot sadno drevo in je njegova rast odvisna od okolja, v katerem se je rodil in kjer živi, je vzgojitelj kot sadjar, ki odloča, kako žlahtni bodo plodovi in kakšna bo njihova količina.

Seveda je primerjava le približna in močno poenostavljena, pa vendar v osnovi drži. O tem premišljujem, ko se pogovarjam z upokojenim profesorjem Jožetom Severjem v njegovem stanovanju v novomeškem blokovskem naselju Nad mlini, medtem ko se zunaj bohoti vlažna pomlad in se generacije novomeških srednješolcev v šolskih klopeh poti pred zaključkom šolskega leta. Jože Sever je svoj čas na novomeškem učiteljišču in pozneje na gimnaziji občutil, kako se stopnjuje ustvarjalna napetost zadnjih šolskih mesecev, kako se prenašajo in naraščajo vibracije vse do končnega izbruha na maturi.

A je življenjski čolnič profesorja Severja iz nemirnih gimnazijskih voda zaplul v mirnejše vode, ko je v začetku osemdesetih postal lektor ruskega jezika na filozofski fakulteti v Ljubljani in se še bolj umiril, ko je bil pred kratkim upokojen. Upokojenski mir pa je le navidezen. Za intelektualca, ki se je vse življenje polnil z znanjem in izkušnjami, pomeni upokojitev samo odvezo od opravljanja rednih zunanjih obveznosti, nikakor pa ne od tistih notranjih ciljev, ki si jih je naložil sam. Zato najinega pogovora ne spremlja le šumenje pomladnega dežja tam zunaj, ampak tudi pritajeni šum računalnika, za katerim profesor preživi prenekateri dan svojega novega življenjskega obdobja.

"Ko sem stopal na svojo pedagoško pot, si nikakor nisem mogel predstavljati, da bo trajala toliko časa. Pa so od takrat minila štiri desetletja. Ko danes premišljam o njih, se šele zavedam, kakšno odgovornost sem nosil in kakšno odgovornost nosijo vsi, ki stopajo na to pot. Kar zamislite si človeka, ki bi toliko časa, leto za letom, morda desetletja, sejal malodušje okoli sebe in mlado generacijo zastrupljal z lastno zagrenjenostjo. Škoda, ki bi jo povzročil, je neizmerna. Pa se zgodi, da se v prosvetnem poklicu znajdejo tudi taki ljudje. Če se zavedamo pomena, ki jo imajo za nas mlade generacije, se moramo zavedati tudi pomena, ki ga imajo tisti, ki te generacije vzgajajo in oblikujejo. Skratka, morali bi se vprašati, kdo je dandanes lahko pedagog, pa tudi, koliko smo zanj pripravljeni narediti."

Tako nekako je tistega deževnega pomladnega dopoldneva o pedagoškem poklicu modroval profesor Sever in danes, ko so glasovi o stavki pedagoških delavcev vse glasnejši in ko se bliža dvestopetdesetletnica novomeške gimnazije, so njegova razmišljanja vse bolj aktualna.

Pedantni Valentin Robida in široki Marjan Dobovšek

Profesor Sever se je rodil v Ljubljani, a njegove korenine izhajajo iz Dolenjske, z Bojanjega vrha pri Muljavi. Kot slavist je na to posebej ponosen in ne pozabi omeniti, da je kraj, od koder izhaja njegov rod, omenjen tudi v Jurčičevem Domnu. Po klasični gimnaziji v Ljubljani je na filozofski fakulteti doštudiral slovenčino in ruščino, njegovo prvo pedagoško delovno mesto pa je bilo na kočevski gimnaziji. Od tam je konec petdesetih let prišel v Novo mesto, najprej na učiteljišče, nato pa na gimnazijo, kjer je poučeval dobrih dvajset let.

"Z novomeške gimnazije sta mi v spominu ostala predvsem dva starejša sodelavca. Prvi je profesor Valentin Robida s svojo nepopisno, nedosegljivo pedantnostjo in natančnostjo. V tem je bil je nedosegljiv in nenadkriljiv. Drugi je bil profesor Marjan Dobovšek s svojo človeško širino, trdnostjo in pametnim odnosom do dijakov in do snovi. Njega ni toliko gnal učni načrt, on je imel svoj ideal celovitega človeka. In dejansko so se pri njem ljudje naučili za življenje veliko več kot pri kom drugem. Midva sva se s profesorjem Dobovškom kar dobro razumela. Imela sva vsaj eno skupno stvar: oba sva bila zagrizena nasprotnika kajenja in sva to tudi kazala v svojih vzgojnih prijemih. Spominjam se, da sem nekoč povabil na šolo dr. Hodaliča, da je predaval o škodljivosti kajenja. Vendar pa niti profesor Dobovšek niti jaz pri najinem boju nisva imela posebnega uspeha. To sem spoznal pozneje na obletnicah mature, ko sem videl, da najini dijaki ne kadijo nič manj od drugih. Vprašanje je torej, kaj in kako vzgajati, da bo vzgoja učinkovita."

Odgovor na to vprašanje je težko dati. Pa vendar bi ga morda našli v gimnazijskih Letnih poročilih, pri katerih je bil sourednik, ali v gimnazijskem glasilu Stezice, katerega mentor je bil svojčas. Iz Poročil je razvidno, da so na novomeški gimnaziji na njegovo pobudo pričeli v začetku sedemdesetih let razpisovati Prešernove nagradne natečaje. Ideja je bila presajena iz Maribora, a se je dobro ukoreninila in je v sedemdesetih letih dala več imen, ki se še omenjajo v zvezi s slovensko vezano besedo. Omenimo le Janeza Pipana, Smiljana Trobiša, Lidijo Gačnik in Simono Furlan. Tudi iz Stezic je izšlo več učencev, ki še vihtijo novinarska peresa ali se kako drugače ukvarjajo z novinarstvom, denimo Tit Doberšek, Jože Splichal, Tone Jakše, Milan Markelj, Milovan Dimitrič in drugi.

Nagrobnik priča o dolenjskem rodu

Na pokopališču na Muljavi je še danes vzidan nagrobnik, ki v bohoričici govori o tem, da na tem pokopališču počiva Janez Sever, objokan od svoje žene Urše Sever in štirih sinov. Ta spomenik je dal očetu Janezu v spomin postaviti eden teh sinov, Jože Sever z Bojanjega Vrha, prapraded profesorja Jožeta Severja. Prapraded je bil sodobnik očeta slovenskega romanopisja in novinarstva Josipa Jurčica, prav tako doma s tega konca. Profesor Sever je klico te nagnjenosti do lepe slovenske besede in novinarstva ponesel med dijake novomeške gimnazije. Tudi to je en način, s katerim si lahko razlagamo zakonitosti časa in dogajanj v svetu okoli nas.

Od kod pa potem ljubezen do ruščine, ki jo je profesor Sever tudi uspešno sejal po tem koncu slovenske domovine? Recimo, da je bila ta bolj plod naključij. Ko se je predvsem v takrat novonastalih pedagoških oddelkih novomeške gimnazije pokazala potreba po poučevanju ruščine, je bila naloga zaupana njemu. No, profesor Sever je vzel svoje novo poslanstvo resno, udeleževal se je raznih tečajev doma in v Moskvi in rezultati niso izostali. Na tekmovanjih v znanju tujih jezikov v republiškem in takratnem zveznem merilu so njegovi dijaki zasedali vidna mesta, nekajkrat so osvojili tudi prvo mesto, se pravi udeležbo na mednarodnem tekmovanju v Moskvi. Kakor je bila taka nagrada laskava, pa so stroški za potovanje na tako tekmovanje padli na šolo, iz katere je prišel zmagovalec. Tu se je izkazala novomeška farmacevtska tovarna Krka, ki je te stroške krila, po vrnitvi dijaka iz Moskve pa sta ponavadi dijak in njegov profesor osebno poročala o uspehu na tekmovanju takratnemu Krkinemu direktorju Borisu Andrijaniču. Tudi to je bil eden od uvodov v uspešno sodelovanje med Krko in novomeško gomnazijo, ki traja še danes.

Ruščina - napotnica za Ljubljano

Profesorja Severja pa je njegovo čedalje bolj strokovno poglabljanje v skrivnosti ruskega jezika pravzaprav oddaljevalo od novomeške gimnazije. Ob poučevanju je z dvema soavtorjema pri DZS izdal Rusko-slovenski učni slovar. Le tisti, ki je kaj podobnega poskusil sam, ve, kako dolgotrajno in zahtevno delo je to. Ta njegova angažiranost pa ga je sčasoma tudi pripeljala na ljubljansko univerzo, kjer je bil leta 1981 habilitiran za lektorja ruskega jezika. Tam je deloval do lanske jeseni, ko je bil upokojen.

Danes je seznam publikacij, ki so izšle z njegovim sodelovanjem ali v njegovem prevodu že kar obsežen, z upokojitvijo pa njegovo delo nikakor ni prekinjeno. Nasprotno, dela se ponuja čedalje več, zlasti ker računalniški programi omogočajo bolj poenostavljen vnos ruskih besedil. A to je le tehnična olajšava, še vedno pa mora biti za računalnikom človek, ki pozna do potankosti oba jezika.

Omeniti velja predvsem Rusko-slovenski in slovensko-ruski moderni slovar s priročnima slovnicama obeh jezikov, ki je leta 1990 izšel pri Cankarjevi založbi v Ljubljani in kkrati pri ruski založbi Ruskij jazyk v Moskvi. Napisal ga je v sodelovanju z Olgo Sergejevno Plotnikovo, profesorico slovenskega jezika na moskovski univerzi. Ta je že postal dragocen učni pripomoček za študente slavistike, poslovneže in turiste. Najnovejši pa je prevod knjige ruske zgodovinarke Iskre Čurkine: Rusko-slovenski kulturni stiki. Ta je lani izšel pri Slovenski Matici. Govori pa o tem, kako Slovenijo in Slovence vidi ruski človek - popotnik, jezikoslovec in kulturni delavec - in kako so Rusijo videli Slovenci, ki so na ta ali na oni način prišli v stik z njo. To je gotovo zanimiva knjiga tudi za širši krog bralcev. Seveda pa s tem še ni konec njegovega dela. Računalnik še brni v delovni sobi Nad mlini in on vztrajno sedi za njim in ustvarja. Seme, ki ga je z gimnazijskimi generacijami poslal v svet, pa kali naprej.

TONE JAKŠE

Dobrega pol stoletja sodniške službe

Za četrtošolce slovenskih srednjih šol in gimnazij se je minulo soboto s pisanjem eseja začela matura, tisti dogodek, ki jim bo to pomlad za zmeraj vpisal v spomin. Daljnega leta 1927 je bila matura seveda drugačna, kot je današnja, a žar mladosti in odprta obzorja prihodnosti v srcih mladih so bila podobna, če ne že enaka. Od 22 maturantov novomeške gimnazije, ki so tega leta z maturo potrdili svojo zrelost, so živi samo še trije: Boris Dolenc, Stojan Pretnar in najstarejši med njimi, Stanko Modic, ki bo čez dva meseca dopolnil častitljivih 90 let življenja. A devet desetletij kot da se ni dotaknilo spomina čilega upokojenega sodnika iz Novega mesta.

Življenjska pot Stanka Modica se je začela v Grožnjanu pri Poreču, kjer se je 27. julija 1906 rodil v družini postajenačelnika. Očetov poklic je botroval selitvi v Trst, kjer je družina dočakala konec prve svetovne vojne in krivično začrtano mejo, ki je od slovenskega narodnega telesa odtrgala primorski živelj. Ker so italijanske oblasti ugotovile, da je postajenačelnik Modic po rodu doma pri Sv. Gregorju nad Velikimi Laščami, so ga izgnali iz Trsta. Lepega dne so prišli vojaki in karabinjerji ter v dveh urah na hitro zmetali vse družinsko imetje in pohištvo v vagon. Modicevi so morali reči Trstu adijo. Vlak jih je 18. marca 1918. leta pripeljal na Dolenjsko, v Novo mesto, kjer so našli svoj novi dom.

Stanko nima najlepšega spomina na prvo obdobje bivanja v dolenjski metropoli. Počutil se je tujca oziroma ga je okolje tako sprejelo, ker je govoril v izrazitem domačem primorskem narečju. Zaradi tega so ga radi zbadali. Vendar se je Stanko čvrsto čutil za pravega Slovenca. Navsezadnje je njegov rod po očetovi strani izviral iz krajev, kjer je stekla zibelka Trubarju, Jurčiču in Stritarju.

Tudi v šoli mu ni šlo najbolje. Imel je namreč nesrečo pri telovadbi; padel je z droga ter se hudo poškodoval, zaradi česar je izgubil eno šolsko leto. Tudi potem je včasih še manjkal pri pouku, zato se med najboljše učence ni mogel vpisati, je pa redno izdeloval skozi vseh takratnih osem razredov realne gimnazije. Zaradi poškodbe hrbta je bila zanj pot v šolo pogosto zelo naporna in kot nalašč ni bila kratka. Družina se je kmalu po prihodu, ko so najprej stanovali na Glavnem trgu, morala preseliti v takrat odmaknjeno Cikavo, tako da je moral Stanko prehoditi več kilometrov do gimnazijske stavbe. Zaradi pogostih bolečin v hrbtu se tudi ni vpisal v nobenega od gimnazijskih odsekov telovadnih društev Orel in Sokol ter se tako ognil nasprotjem, ki so vladala med njima. Tudi v Vesno ali Prosveto, dijaški društvi, ki sta bili takrat dejavni na novomeški gimnaziji, se Modic ni vključil.

Med maturanti le eno dekle

"V prvi razred novomeške gimnazije se je vpisalo toliko dijakov, da nas je bilo za dva polna razreda, v tretjem, ki smo mu rekli čistilni razred, pa je prišlo do ostre selekcije, in tako nas je šlo naprej v četrti razred samo toliko, da je bilo dijakov za en sam razred," se spominja Modic. "Najboljši učenci v razredu so bili fantje iz Bele krajine. V novomeško gimnazijo so namreč prišli le izbrani, tisti najbolj talentirani Belokranjci, ki so jih v šolo poslali duhovniki. Nekateri so ves čas stanovali pri frančiškanih, kjer so si pod budnim nadzorom patrov marljivo nabirali šolsko znanje in seveda prednjačili. Deklet je bilo med nami malo, samo štiri, in še od njih je do mature prišla le ena, Hedviga Gunde."

Za boljše razumevanje povejmo, da je bilo v gimnazijskih klopeh malo deklet zaradi tega, ker je bil vpis žensk v gimnazijo omejen. V stari Astriji je bilo dovoljeno pri vpisu sprejeti celo samo do 5 odst. deklet od skupnega števila dijakov, v stari Jugoslaviji pa so odstotek zvišali na 10 in na 20, dokler ni bila omejitev ukinjena.

V času, ko je gimnazijo obiskoval Modic, je bil ravnatelj te častitljive ustanove najprej dve leti prof. Josip Wester, potem pa ga je nasledil za šest let prof. Amat Škerlj. Prvega se Modic še posebno dobro spominja, saj se mu je zapisal v spomin kot zelo strog, neizmerno natančen človek, ki pa je bil ob vsej strogosti zelo pravičen. Dobro se spominja tudi dr. Tillerja, predvsem po tem, da je imel razvit socialni čut za revne študente, kot so takrat rekli gimnazijskim učencem. Zbral je precej šolskih knjig in jih dajal revnim na posodo, da jim ni bilo treba knjig kupovati; ob koncu leta pa so jih vrnili, da so jih lahko dobili drugi. Sposojati si knjige dijaki med seboj niso smeli, vsak je moral imeti svoje učbenike, kar je bilo za revne hudo breme.

FOTO: M. MARKELJ

Upokojeni sodnik Stanko Modic

Strogi, a pravični gimnazijski profesorji

"Osebno mi je za življenje največ dal dr. Ciril Ažman, ki je poučeval verouk," pravi Modic. "Bil je odličen govornik, zelo razgledan in tako njegove ure niso bile samo veroučne, ampak polne modrih nasvetov za življenje, kako se učiti, kako se obnašati, celo kako poskrbeti za zdravje. Verouk je bil obvezen predmet. Tudi pouk smo vsak dan začeli z očenašem, obvezna je bila tudi nedeljska maša v frančiškanski cerkvi, enkrat ali dvakrat na leto pa duhovne vaje. V cerkvi je imel vsak razred svojo klop, tako da se je dobro videlo, če je pri maši kdo manjkal ali če ni imel predpisanega Pečjakovega molitvenika. Odličen predavatelj je bil tudi inž. Ivo Zobec, ki sem ga rad poslušal. Zanimivo je, da prof. Ažman, kakor je bil privrženec zdravega življenja, ni maral telovadbe. Enak odnos do telovadbe je imel tudi prof. latinščine Peter Prosen, ki je še posebej sovražil nogomet, ker je menil, da odteguje mlade od učenja in nanje vpliva surovo. Zato je rad malo temeljiteje spraševal tiste, ki jih je prejšnji dan popoldne videl na Loki igrati nogomet. Od profesorjev sem zelo spoštoval Ivana Koštiala, ki nas je učil slovenščino. Še danes se držim mnogih njegovih slovničnih nasvetov. Med drugim je zagovarjal takšno pisavo imena Novega mesta, kot jo uporabljamo zdaj. Naše šolske naloge je vedno zelo natančno prebral in nas potem opozarjal na napake. Denimo, zelo natančen je bil pri rabi besed ves ali cel, tu se nismo smeli zmotiti. Danes pa teh dveh pojmov skoraj nihče več ne uporablja pravilno."

Novomeška gimnazija je Modicu dala solidno znanje jezikov. Takrat so se gimnazijci poleg klasične latinščine učili še dva moderna jezika, nemščino in francoščino. Oba jezika, ob njima pa še italijanščino, sodnik Modic še danes dobro obvlada. Občasno prevaja iz italijanščine in francoščine ter je uradni sodni prevajalec za nemščino. Njegovo vsakodnevno branje je med drugim tudi časopis Frankfurter Allgemeine Zeitung, na katerega je naročen že dvajset let.

Smrtne sodbe ni nikoli izrekel

Če so se v gimnazijskih spričevalih Stanka Modica najbolj na gosto drenjale zadostne ocene, pa je po uspešno opravljeni maturi prišlo do presenetljive spremembe. Odločil se je za študij prava. Očitno je bila izbira študija pravilna, saj se je Modic uvrstil med najboljše študente ter med najbolj prizadevne. Študij je končal v rekordnem času: v štirih letih in enem tednu.

Po diplomi se je 2. januarja 1932 zaposlil na sodišču v Novem mestu in zvečine tu potem kot sodnik delal natanko 51 let, en mesec in 26 dni do 11. julija 1979, ko se je upokojil. Redki so sodniki, ki se lahko pohvalijo s tako dolgo delovno dobo. Iz Novega mesta je šel le nekajkrat: še pred drugo svetovno vojno za pol leta v Ribnico, leta 1938 pa za sedem let v Mokronog. V prvih letih vojne je kot sodnik v Mokronogu izstavil ogromno potrdil ljudem, da imajo zemljo na italijanski strani tedanje meje med Nemčijo in Italijo, ter jih tako rešil nevarnosti, da jih izselijo v Nemčijo. Še najhuje mu je bilo tistih šest mesecev, ko je bil po vojni poslan v štab 4. armade, kjer je določeval pokojnine za partizanske vdove. V pisarni je delalo osem uslužbencev, na oknih ni bilo šip in skozi vso zimo so zmrzovali, da je bilo kaj. Iz neprijaznih razmer je Modica rešila bolezen. Bolan se je lahko vrnil v Novo mesto.

Najprej je sodil kazenske zadeve, na lastno prošnjo pa je kasneje dobil civilne, saj mu tehtanje, kako pravično odmeriti kazen, pogosto ni dalo spati in si je moral pomagati s pomirjevali. Značilnost Modičeve sodniške prakse je bila, da je izrekel veliko pogojnih sodb. Zaradi tega so ga dvakrat grajali. Seveda je za njegovimi pogojnimi sodbami stal temeljit sodniški premislek in zakonodaja, da sodbam dejansko ni bilo mogoče nič očitati, a bili so pač taki časi, da se je na sodišče in sodnike izvajal tih, indirekten pritisk. Nihče sicer ni rekel, naj sodijo tako in tako, vendar je bilo jasno v zraku, kako je treba soditi.

"Imel sem nekaj težkih sodb, vendar k sreči nobene take, da bi moral izreči smrtno obsodbo," pravi Modic, "sem namreč proti smrtni kazni. Še tako hudega zločinca bi raje kot na smrt obsodil na dolgo zaporno kazen. Najdaljša zaporna kazen, ki sem jo dosodil v svoji sodniški praksi, je bila 18 let zapora."

V sodniških krogih je Modic znan še po nečem. Napisal je namreč najdaljšo sodbo pri nas. Obsega kar 148 strani, zapisnik, na osnovi katerega je bila napisana, pa ima več kot 370 strani. Razprava je trajala 21 dni, samo sodbo pa je Modic pisal celih 14 dni.

A sodniki niso vedno le na tisti strani, ki izreka kazni, zgodi se tudi, da se znajde med kaznovanimi. Stanko Modic je okusil tudi ta del življenja. Seveda ni šlo za nič resnega, le skupaj z zdaj že pokojnim Lukom Dolencem sta morala plačati vsak 50 dinarjev kazni, ker sta se vozila s kolesi brez zvonca.

MILAN MARKELJ

FOTO: M. MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Ko se hude stvari zgodijo dobrim ljudem

V življenju ni nikomur samo z rožicami postlano, vsakdo se prej ali slej sreča s težavami, žal pogosto tudi z večjimi bridkostmi. Nesreče, bolezni, poškodbe, izguba bližnjih, razočaranja in zavrnitve so delež človekovega življenja. Nekaterim je usoda še posebej nemila in jim neusmiljeno deli udarce z leve in desne. In če ne ob nesreči drugih, se takrat, ko udari po nas samih, začnemo spraševati, zakaj vse to. Človeku je sicer nekako vrojena misel, da je trpljenje kazen za neprimerno ravnanje. Če hud kadilec zboli za rakom na pljučih ali se težko poškoduje človek, ki se ukvarja z nevarnim športom, je ta misel kar primerna. A trpijo tudi v tem pogledu povsem nedolžni ljudje: pod streli norih morilcev padajo šolarčki, divjaški voznik do smrti povozi naključnega sprehajalca, za rakom smrtno zboli mlado dekle, bankrotira pošten in dober človek, ljubečega zavrne ljubljena oseba. V takih primerih nam zmanjka razlag in na vprašanje, zakaj trpijo tudi dobri ljudje, ne najdemo zadovoljivega odgovora ali pa se zadovoljimo s praznim, da tako pač je.

Rabin Harold S. Kushner iz Združenih držav Amerike je nekaj zaradi svojega poklica, nekaj pa zaradi nesreče v družini (njegov sin je imel zelo redko bolezen, zaradi katere se je pospešeno staral in umrl v najstniških letih) začel iskati odgovor na to vznemirljivo vprašanje - in ga tudi našel. O svojem iskanju in spoznanjih je napisal knjigo KO SE HUDE STVARI ZGODIJO DOBRIM LJUDEM. Delo je hitro postalo uspešnica, bilo večkrat ponatisnjeno in je izšlo v številnih prevodih. Pred kratkim smo knjigo dobili tudi v slovenščini, v prevodu Marije Brezigar jo je izdala Mladinska knjiga.

Avtor je kot rabin (judovski duhovnik) seveda globoko veren človek, kot pripadnik judovske veroizpovedi še dodatno občutljiv za vprašanje človekove krivde pred Bogom in nagnjen k razumevanju življenjskih nesreč kot božje kazni za neprimerno življenje. Vendar je odločno zavrnil ne samo takšne razlage, ampak tudi za krščansko vero značilno misel, da je trpljenje, naj bo še tako krivično in nerazumljivo, dobro za človeka. Ne, najpogosteje je trpljenje res krivično, nič nima opraviti z božjo kaznijo in ne zaslužimo ga. A če doleti nas ali naše bližnje, ga pač moramo sprejeti kot dejstvo, ki je plod različnih okoliščin, in poiskati notranje moči in pogum, da ga olajšamo sebi ali drugim ter mu damo pozitiven pomen. Notranjih moči in poguma je v človeku več, kot smo pripravljeni verjeti. Tudi če je človek veren, se mora zanesti predvsem nase, Bog mu je lahko v notranjo oporo, molitev vir duhovnih moči, vendar se Bog z dejanji v človekovo življenje ne meša. Rabin Kushner sporoča: "Če nas trpljenje in smrt spodbudita, da poiščemo skrajne meje svojih sposobnosti, moči, ljubezni in veselja, da odkrijemo vir tolažbe, ki ga prej nismo poznali, potem sami sebe spremenimo v pričo, ki potrjuje življenje." Odgovor na vprašanje, zakaj se hudo dogaja dobrim ljudem, je torej le drugače zastavljeno vprašanje: kako se bomo odzvali, kaj bomo storili, da bomo živeli pomenljivo življenje na svetu, ki nikakor ni popolno.

Kushnerjeva knjiga stoji v obzorjih vere, vendar bo polno spregovorila tudi nevernemu, in četudi jo je napisal rabin, ne bo prazno zvenela za drugače verujoče. Skratka, to je knjiga, ki se jo splača prebrati.

MILAN MARKELJ

Družinska enciklopedija Narava

Če vas zanimajo odgovori na mnoga vprašanja, ki jih pred vedoželjnega človeka postavlja čudoviti, raznoliki in nadvse bogati svet žive in nežive narave, od tega, kako je sestavljen naš rodni planet Zemlja, kako delujejo ognjeniki, kako nastanejo otoki in kako naravne sile oblikujejo Zemljino površje, do tega, kako so se razvila živa bitja, na kakšne načine rastline in živali delujejo v svojih okoljih in kako človek vpliva s svojimi dejavnostmi na okolje, potem vsekakor prelistajte najnovejšo družinsko enciklopedijo NARAVA, ki je kot slovenska izdaja angleškega izvirnika založbe Mitchell Beazley pred kratkim izšla pri Mladinski knjigi.

Knjiga je namreč dober priročnik, ki omogoča spoznavanje narave in naravnih pojavov na poljuden in nazoren način. Posamezni pojmi in procesi so predstavljeni s pretehtanim, dovolj poljudnim in vsakomur razumljivim besedilom ter z okrog 900 nazornimi in zgovornimi barvnimi ilustracijami in 100 fotografijami. Slikovne ponazoritve tako skupaj z besedilom omogočajo zgoščeno in hitro razumevanje obravnavane tematike. Če želimo, lahko v enciklopediji poiščemo odgovore po ključnih besedah, saj knjiga vsebuje tudi obširno abecedno kazalo vseh v enciklopediji omenjenih pojavov, kamnin, rastlin in živali; morebitno nerazumevanje strokovnih izrazov pa olajšuje geslovnik s kratkimi razlagami.

Posebnost te enciklopedije je v interdisciplinarnem pristopu pri prikazovanju naravnih pojavov in procesov, kar omogoča uporabniku celovitejši pogled vanje in razumevanje medsebojnih odvisnosti, hkrati pa je tak način predstavitve tudi zanimivejši in privlačnejši. Knjiga je prava zakladnica naravoslovnega znanja.

MILAN MARKELJ

Papeži

Med knjigami, ki so izšle v počastitev papeževega obiska pri nas, je gotovo posebne pozornosti vredna knjiga dr. Metoda Benedika PAPEŽI, ki je te dni izšla pri založbi Mihelač. Gre namreč za leksikalno in cerkvenozgodovinsko delo, ki skozi pregled biografij in delovanje vseh 264 papežev, od sv. Petra kot prvega rimskega škofa do Janeza Pavla II., sedanjega papeža, dejansko razgrinja zgodovino rimskokatoliške cerkve, saj prav tej cerkvi dajejo njeni vrhovni poglavarji odločilen pečat. S papeži je rimskokatoliška cerkev doživljala v svojem skoraj dvatisočletnem odrešenjskem poslanstvu nihanja, imela sijajna obdobja razcveta, a tudi obdobja omrtvelosti in nazadovanja, v zgodovinskem pogledu pa obdobja vzponov in padcev z napakami vred. V dolgi vrsti papežev so ljudje, ki so se različno vpisali v zgodovino tako glede na svoje osebno življenje kot glede na opravljanje svoje službe vrhovnega poglavarja Cerkve. Med njimi najdemo kar 85 svetnikov, več pomembnih reformatorjev, a tudi take, ki se jih drži naziv "grešnih papežev".

Knjiga je pravzaprav nova izdaja istoimenske knjige, ki je pred več leti izšla v redni zbirki Mohorjeve družbe, vendar jo je avtor izpopolnil, predvsem pa se ta izdaja od prve razlikuje po bogatem slikovnem gradivu, kar ne daje njigi le lepšega videza, ampak to gradivo nudi tudi nove zanimive informacije. Poleg ilustrativnih fotografij, slik in risb ter portretov nekaterih papežev je v knjigi objavljenih kar 29 posnetkov papeških listin, ki jih hranimo pri nas in so povezane z delovanjem Cerkve na Slovenskem. Sploh je povezava rimskih škofov z našimi razmerami v knjigi dobro obdelana; tovrstno besedilo v poševnem tisku je dodano ob imenu vsakega papeža, s katerim so povezana dogajanja na naših tleh. Tako skozi knjigo lahko sledimo pričevanjem o vsaj 1600-letni zgodovini krščanstva na Slovenskem in o 1250-letni povezanosti in vpetosti Slovencev v ta veliki verski in civilizacijski okvir.

K uporabnosti in preglednosti knjige pripomorejo seznam vseh papežev, preglednica vesoljnih cerkvenih zborov, slovar razlag nekaterih pojmov iz cerkvene zgodovine in kazalo osebnih imen, še posebej pa časovne preglednice dogodkov splošne in cerkvene zgodovine, ki so razvrščeni po posameznih poglavjih oziroma obravnavanih obdobjih.

MILAN MARKELJ

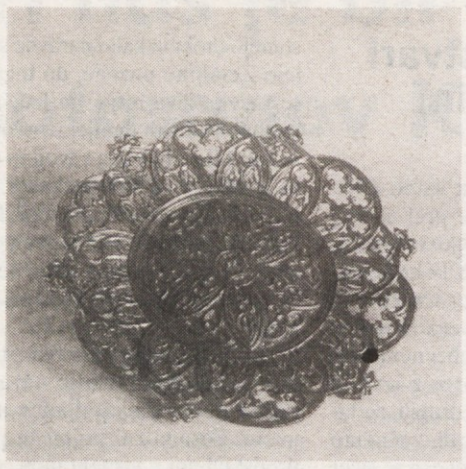

FOTO: B. KRIŽ

UMETELNOST DVORSKIH MOJSTROV - Med predmeti umetniškega liva, ki so na ogled v Dolenjskem muzeju na razstavi, posvečeni dvestoletici ustanovitve železarne na Dvoru, je tudi okrasni krožnik izredno lepe izdelave. Ulili so ga sredi prejšnjega stoletja, torej v času, ko se je dvorska železarna iz klasične fužine že preusmerila v moderno železolivarno in je tedaj največji tovrstni industrijski obrat na južni strani Alp doživljal svoj največji razcvet, po svojih izdelkih pa slovel daleč naokoli. Okrasni krožnik, ki je lep dokaz, kaj vse so znali na Dvoru narediti, hranijo v Dolenjskem muzeju.

Iz Trdinovih zapiskov

Samouki *– Puškarjev samoukov je tod več. Posebno slavo pridobil je bil v topliški župi kovač Bregar pod Hosto stanujoč, rojen pod Turnom. Delal je izvrstno puške, pištole, nože, periše, sploh vse kar delajo nožarji - pretepal se je tako rad, da je o vsakemu shodu pod Turnom bil grozen, krvav ravs in so že popi žugali, da se bodo cerkvi tej blagoslovi radi tega vzeli. Na enkrat se je spametoval in že dolgo miruje - premeten je silovito, narediti ume mnogo naj različnejih reči prav mojstrski, n.pr. žagam zbrušenim in topim zasekuje kaj izvrstno nove zobe - tudi žago naredil bi sam, ko bi imel tak pleh.*

Strašni ljudožerec *– Kuntara bil strašen Ljudoderec, imel marof na Ljubnem. Bili so trije bratje, ta rod imel je tudi sedanji Rozinov grad ali so vsi prišli na nič - bog jih je kaznil. Če je kmet prišel na tlako (in toliko je ni bilo nikjer ko pod temi odrtniki) le 1/4 ure z voli prekasno, vrgli so ga v ječo za celi dan. Kmete je tudi pretepal, kakor i tisti grof ki je imel pred Sotesko. Ta prevzetnež dal se na stolu nositi sim ter tje po njivah, da deli ukaze in kazne. Vse je trepetalo o njegovem prihodu.*

Na podlagi 16. člena Pravilnika o dodeljevanju socialnih stanovanj v najem v Mestni občini Novo mesto (Uradni list RS št. 25/96) Mestna občina Novo mesto objavlja

JAVNI RAZPIS
za oblikovanje prednostne liste za dodelitev socialnih stanovanj v najem

I. SPLOŠNI POGOJI

Splošni pogoji za dodelitev socialnih stanovanj v najem so:

— da je prosilec državljan Republike Slovenije;
— da ima prosilec in njegovi ožji družinski člani, ki z njim stalno prebivajo, stalno prebivališče v Mestni občini Novo mesto;
— da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo ni najemnik ali lastnik stanovanja oziroma je najemnik ali lastnik neprimernega stanovanja;
— da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo, ni lastnik počitniške hiše ali počitniškega stanovanja oziroma druge nepremičnine;
— da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov ni lastnik premičnine, ki presega 25% vrednosti primernega stanovanja;
— da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov ni bil imetnik stanovanjske pravice in ni odkupil stanovanja po pogojih Stanovanjskega zakona ter ga odtujil;
— da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov ni bil lastnik stanovanja, pa je tega odtujil;
— da skupni prihodek na člana družine ne presega višine, ki jo za upravičenost do denarnega dodatka določajo predpisi s področja socialnega varstva in znaša:
1. za otroke do dopolnjenega 6. leta starosti 29%,
2. za otroke od 7. leta starosti do dopolnjenega 14. leta 34%,
3. za otroke od 15. leta starosti do zaključka rednega šolanja 42%,
4. za odrasle osebe 52%
od povprečne neto plače, ki je v mesecu februarju 1996 znašala 76.414,00 SIT.
— da prosilec ni nezaposlen po lastni krivdi ali volji.

II. VLOGE PROSILCEV, KI IZPOLNJUJEJO SPLOŠNE POGOJE, BODO TOČKOVANE V SKLADU S PRAVILNIKOM O DODELJEVANJU SOCIALNIH STANOVANJ V NAJEM V MESTNI OBČINI NOVO MESTO (Uradni list RS št. 25/96) PO NASLEDNJIH MERILIH:

— stanovanjske razmere;
— število ožjih družinskih članov, ki živijo s prosilcem;
— socialne razmere;
— zdravstveno stanje;
— čas stalnega bivanja v Mestni občini Novo mesto.

III. NATEČAJNI POSTOPEK

Prosilci morajo vloge za dodelitev socialnega stanovanja v najem vključno s prilogami, oddati obvezno na posebnih obrazcih, ki jih dobijo pri Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora Mestne občine Novo mesto, Seidlova 1, I. nadstropje, soba št. 44.

K vlogi je potrebno priložiti naslednje priloge:
— potrdilo o državljanstvu za prosilca;
— potrdilo o stalnem prebivališču v Mestni občini Novo mesto za prosilca in njegove ožje družinske člane, ki z njim stalno prebivajo; to potrdilo mora vsebovati tudi datum prijave o stalnem prebivališču v Mestni občini Novo mesto;
— potrdilo o zaposlitvi in potrdilo o višini plače za mesece december 1995, januar in februar 1996 za prosilca in njegove ožje družinske člane, ki z njim stalno prebivajo;
— potrdilo o vseh ostalih prihodkih v novembru in decembru leta 1995 ter v letu 1996 za obdobje od januarja do vključno aprila za prosilca in njegove ožje družinske člane, ki z njim stalno prebivajo;
— potrdilo o premoženjskem stanju prosilca in njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo (izda Republiška uprava za javne prihodke — Izpostava Novo mesto) in potrdilo o nelastništvu nepremičnin (izda Geodetska uprava);
— potrdilo po predpisih o zaposlovanju o nezaposljivosti (izda Republiški zavod za zaposlovanje Območna enota Novo mesto);
— izvid zdravniške komisije I. stopnje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije o trajnem obolenju;
— izvid in mnenje pristojne komisije o invalidnosti, zaradi katere je prosilec ali odrasli družinski član nesposoben za samostojno življenje in delo (izda Center za socialno delo);
— izvid in mnenje o zmerni, težji ali težki duševni ali težki telesni motnji ugotovljeni po pristojni komisiji (izda Center za socialno delo);
— mnenje Centra za socialno delo o statusu samohranilca;
— izjavo prosilca in njegovih ožjih družinskih članov, da niso najemniki oz. lastniki stanovanja oz. so najemniki ali lastniki neprimernega stanovanja, da niso lastniki počitniške hiše ali počitniškega stanovanja oz. druge nepremičnine in da niso lastniki premičnine, ki presega 25% vrednosti primernega stanovanja ter da niso odkupili stanovanja po določilih Stanovanjskega zakona in ga odtujili.

IV. Do konca leta 1996 bosta okvirno vseljivi 2 socialni stanovanji.

V. Rok prijave na javni razpis je vključno do 30. 5. 1996 do 14. ure. Do navedenega dne in ure morajo na naslov prispeti tudi vloge, oddane po pošti.

VI. PREDNOSTNA LISTA

Prosilci za dodelitev socialnega stanovanja v najem bodo razvrščeni na prednostno listo za dodelitev socialnih stanovanj v najem, ki bo objavljena na oglasni deski Mestne občine Novo mesto v roku 60 dni po objavi razpisa.

Župan Mestne občine Novo mesto
Franci Koncilija

Janez Jaklič: V himalajskem kraljestvu

1 Pomembno kot pestič, obdan s številnimi prašniki in cvetnimi listi, se je počutil obmejni uradnik sredi gozda belih rok, ki so mu pod nos molile potne liste. Bleda luč petrolejke je tu pa tam razkrila gubasti obraz nedoločljive starosti. Možakar je počasi listal liste v mali knjižici, nato pa srečnežu začel izdajati vstopno vizo. Postopek je bil zapleten. Lepljenje nalepke, udarci številnih štampiljk, vpis podatkov v velikansko knjigo, ki je ležala na mizi pred uradnikom, in še in še. Obred je bil zaradi počasnosti kraljevega služabnika še "veličastnejši". Pod nadstreškom ob prašni cesti, pravzaprav obmejnem uradu, sem postajal nestrpen. Motil me je nered v gozdu štrlečih rok, kisel občutek, da se vsi ti ljudje pred menoj vrivajo, razjedal pa me je tudi sum, da mali sedeči škrat vse prepogosto in prerad jemlje potne liste iz nežnih ženskih rok.

Noč se je že prevesila v drugo polovico, ko sem utonil v nemiren spanec v postelji enega številnih hotelčkov takoj za mejo. Spanje je bila edina reč, ki sem si jo želel po dolgi vožnji na z Indijci in zahodnjaki nabito polnem vlaku med Delhijem in Gorakhpurom. Vlak je imel večurno zamudo. Zaradi gneče in bolestnega pokašljevanja sopotnika nisem in nisem mogel zatisniti utrujenih vek. Do same meje kraljevine Nepal smo se pripeljali z avtobusom.

Dežela tisočerih svetišč

Nepal ima pravokotno obliko. Po dolžini (od vzhoda proti zahodu) meri okoli 800 kilometrov, po širini pa okoli 150 do 200 kilometrov. Na severu meji na Tibet, na vzhodu na indijski zvezni državi Sikkim in Zahodna Bengalija, na jugu pa na indijski državi Bihar in Utar Pradeš. Tri četrtine Nepala je goratega. Ozemlje se polagoma dviga iz gangeške ravnine na jugu do Velike Himalaje na severu. Zaradi umaknjenosti in težje dostopnosti je gorska kraljevina ohranila neodvisnost in večino starih navad. Znala je smotrno izkoriščati svoj dragoceni strateški položaj med najmogočnejšima azijskima državama, Indijo in Kitajsko, ter obvarovati neodvisnost. V obdobju vladanja družine Rana med letoma 1846 in 1951 je bil Nepal zaprta in v svetu neznana dežela. Obnovitev kraljeve oblasti leta 1951 pa je deželo odprla tujim popotnikom.

Nepal je izjemno zanimiva dežela. To je hindujska kraljevina s slikovitimi mesti in neštetimi starimi svetišči, dežela s presenetljivimi narodnostnimi in kulturnimi starožitnostmi. Poleg tega je to ozemlje s čudovitimi pokrajinami, od subtropskih gozdov do najmogočnejših vrhov na svetu. Zato ni čudno, da v nepalsko hribovje in visokogorje prihaja čedalje več obiskovalcev. Celo Velika Himalaja, kamor so se nekoč odpravljali le redki vrhunski alpinisti, je zdaj postala cilj številnih planincev in plezalcev. Ljudi privlači narava, sprehod po stezah med prijetnimi vasmi v pravljičnem okolju ledenih gora, druge vlečejo samo vrhovi, strme stene, rekordi, tretji spet prihajajo po duhovne vrednote k izvirom starih modrosti, ki jih varujejo hindujski puščavniki in budistični menihi.

S sopotnikom Vladom sva vstala dovolj zgodaj, da sva dobila sedeža na avtobusu proti Katmanduju. Nekateri zaspanci so se morali zadovoljiti s prostorom na tleh in pokrovu motorja, gora prtljage pa se je znašla na strehi kovinske škatle. Ravnino Terai, ki sem jo ob predstavi, da je Nepal kraljestvo snega in visokih gora, težko sprejel, smo sorazmerno hitro prevozili. Tu, na ozkem pasu močvirnate ravnine, so našle zavetje redke živalske in rastlinske vrste, med njimi indijski nosorog, tiger, slon in številni ptiči.

Kmalu se je začelo. Avtobus je hropel in kašljal, ko se je plazil po ozki vijugasti cesti, ki se je drzno vila, vsekana v bregove globokih rečnih strug. Komaj smo prišli na vrh grebena, smo se že spustili po smrtonosnem toboganu v drugo, še bolj globoko dolino. Motor je hrumel, zavore so cvilile. Tako smo se počasi s hitrostjo 20 do 30 kilometrov na uro zaletavali v nepalsko sredogorje. Med redkimi daljšimi postanki, med katerimi se je voznik okrepčal, sva z Vladom izmenično branila svoja sedeža pri vratih razmajanega vozila. Izkušnje so nama narekovale budnost. Noč je že davno zakrila dolino reke Trisuli in iz temnih oblakov je začelo rositi, mi pa smo se še vedno potresavali proti glavnemu mestu kraljestva.

Bogovi in ljudje

Katmandujska dolina, središče nepalskega sredogorja, je bila v zgodovini dežele vedno močno prisotna. Vse, kar se je pomembnega zgodilo, se je zgodilo v dolini ali pa zaradi nje. Luč legende nam skozi tančice ogromnih časovnih razdalj na mestu, kjer je danes prestolnica Katmandu, prikaže prelepo turkizno jezero. Sredi njega je rasel čudovit dragulj, prekrasen lotosov cvet, ki je oddajal strah vzbujajočo modro svetlobo. Cvet in svetloba sta bila zunanji znamenji prisotnosti božanstva Adi Bude. K jezeru so prihajali puščavniki in svečeniki, ki so tu svoje dneve preživljali v čaščenju in občudovanju božjega. Kljub temu da geološke najdbe potrjujejo, da je bila dolina nekoč pod vodo, jemlje moderna znanost to izročilo le za legendo.

Dolino, kjer je življenje veliko bolj prijetno kot v gorah ali pa nižinah, so skozi tisočletja naseljevali zanimivi in spretni ljudje, ki so semkaj prišli z vseh koncev sveta. Najbližja znana zgodovina je prihod Kiratov v 8. ali 7. stoletju pred našim štetjem, Yalambar pa njihov prvi in najbolj opaženi kralj. Pripisujejo mu srečanje z vladarjem nebes Indro, ki je v človeški podobi blodil po katmandujski dolini in se spraševal o smislu bojev med ljudmi in božanstvi, ki jih opisuje ep Mahabharata. Dolino so obiskovali tako bogovi kot ljudje. Za časa 7. vladarja dinastije Kirati je prišel Buda s svojim najljubšim učencem Anando. Zgodba pripoveduje o premišljevanju velikega učitelja v mestu Patan, kjer naj bi Buda ustanovil svojo bratovščino. Sledil mu je kralj Ašoka, ki je tu postavil nekaj stup, hčerka pa se je omožila z lokalnim princem. Ni izključeno, da je v dolino prišla tudi katera od zablodelih grških legij. V tretjem stoletju so Nepal zavzeli prišleki iz Indije, ki so prinesli hindujsko vero in kastno socialno strukturo. Sklepajo, da so ljudstvo Kirati predniki ene izmed današnjih nepalskih etničnih skupin, ki se je umaknila pred sovražniki v vzhodno hribovje.

Hindujska kultura je v novem okolju omogočila nesluten razvoj gradbeništva, kiparstva in slikarstva. Nastala je zlata doba nepalske umetnosti. O takratnih lepotah dežele nam pripovedujejo poročila kitajskih popotnikov. Prišleki so se čudili velikosti in bogastvu kraljevske palače, okrašene z rezbarijami, dragimi kamni, srebrom. "Vsepovsod so stali zlati vodnjaki, iz katerih so zmaji bruhali bistro studenčnico. Kralj je med sprejemom sedel na levjem prestolu ovenčan z zlatom, dragulji, jantarjem. Obkrožen je bil z dvorjani, ki so sedeli na tleh na levi in desni strani njegovih nog. Za varnost je skrbelo na stotine oboroženih stražarjev." je zapisal kitajski kronist.

Navadni prebivalci tedanjega časa so uporabljali bakren denar in orodje. Živeli so v lesenih hišah, okrašenimi z rezbarijami in slikarijami. Popotniki so opazili, da se umivajo večkrat na dan. Simboli lepote so jim bila od težkih uhanov razvlečena ušesa, njihovo kulturno življenje pa so izpolnjevale verske dramske predstave.

FOTO: J. JAKLIČ

Avtobus je hropel in kašljal, kose je plazil po ozki vijugasti cesti, ki se je drzno vila, vsekana v bregove globokih rečnih strug.

Težak kolesarski kruh na dirki Po Sloveniji

Igor Kranjec iz Rožnega pri Brestanici je bil prvi na cilju najdaljše, 220 km dolge etape od Beltincev do Grosupljega - Boj italijanskih profesionalcev z našimi amaterji so dobili prvi - Dobra organizacija in množica gledalcev

4. mednarodna kolesarska dirka Po Sloveniji se je po ponedeljkovem prologu v Ljubljani zares začela v torek v Beli krajini, se kasneje preselila na severovzhod Slovenije, dosegla svoj vrhunec z vzponom na Vršič in spustom v dolino Trente ter se končala v Novem mestu, kjer je kolesarsko karavano po tisočkilometrski avanturi kljub dežju, ki je pral kolesarje večji del dirke, pričakala neverjetna množica ljudi.

Belokranjski začetek

Prva etapa, speljana po Beli krajini, je bila kljub ponekod precej ozkim cestam ena najlepših pa tudi najbolj zahtevnih, predvsem zaradi dveh strmih vzponov na Kot nad Semičem in Grabrovec nad Metliko. Čeprav so bili zaradi začetka dirke še spočiti, kolesarjem ni bilo lahko. Ubežniki, med katerimi je bil tudi odlični novomeški sprinter Boštjan Mervar, so ostali brez vode, ker se spremljevalni avtomobili zaradi ozke ceste niso mogli prebiti do njih. Predvsem Grabrovec je naredil selekcijo med tekmovalci. Medtem ko je Italijan Girardi, ki je ostalim ubežnikom po 109 km dirke v Črnomlju pobegnil in ga glavnina ni mogla ujeti, je Mervarjeva skupina vso prednost izgubila v prvem od dveh krogov v okolici Metlike, ki je na cilju lahko najprej pozdravila pet profesionalcev: Girardija, kasnejšega zmagovalca Di Silvestra pa našega Valterja Bončo in Di Renza ter Morettija. Novomeščan Uroš Murn je bil med prvo deseterico poleg Bonče, ki tekmuje za kolumbijsko poklicno moštvo Sele Italia Glacial, edini Slovenec.

Kazahstanec Alexander Vinokurov je bil najbolj nesrečni tekmovalec dirke Po Sloveniji. Vedno je bil v ospredju, zmagal je v seštevku letečih, gorskih in premijskih ciljev, odlično uvrstitev v skupni razvrstitvi pa sta mu preprečila padca v Beli krajini in na spustu z Vršiča.

Kako je zmagal Kranjec iz Rožnega

Igor Kranjec je sicer kolesar ljubljanskega Roga; čeprav je fant doma iz Rožnega pri Brestanici in je prve kolesarske korake naredil v Krškem, se vozi na treninge v Ljubljano od doma. Ko je izredno obetavni mladinec prestopil v člansko kategorijo, mu sprva ni šlo tako, kot so nekateri pričakovali, kljub temu pa je počasi in vztrajno napredoval ter letos - 27. septembra bo dopolnil 24 let - končno dozorel. Letošnja dirka Po Sloveniji je bila njegova kolesarska matura. Zmaga na po meri poklicnih kolesarjev kar 220 km dolgi peti etapi med Beltinci do Grosupljega je njegov največji članski uspeh do sedaj in je plod uspešne taktike na tej dirki vsestransko dobro pripravljenega Rogovega moštva.

Dolžina etape je bila res po meri profesionalcev, vendar je bil njen potek vseeno v slugu amaterjev. Medtem ko poklicni kolesarji etapo začno počasi in zares dirkajo šele v zadnji tretjini, je bilo tokrat živahno že od samega začetka. Po 9 kilometrih pa je 7 kolesarjem uspel že prvi pobeg, ki se je končal precej nenavadno - ubežniki so po 17 km bega namesto za spremljevalnimi vozili in policisti na motorjih na križišču v Kraljevcih zavili za motoristom, ki je želel opraviti malo potrebo, in ko so se vrnili na pravo pot, jih je glavnina ujela. 200 km pred ciljem so se za pobeg odločili eden najbolje pripravljenih Krkinih kolesarjev Vladimir Miholjevič, eden prvih favoritov dirke Italijan Marco Antonio Di Renzo, član kranjskega poklicnega moštva Cantina Tollo Co. Bo. Sava profi, največji osmoljenec dirke Alexander Vinokurov, Nemec Stefen Uslar in rogovca Igor Kranjec in Boris Premužič, ki se je kasneje po okvari kolesa pridružil glavnini. Vsak izmed petih ubežnikov je imel svoje načrte, kot velik lisjak pa se je izkazal prav Posavec Igor Kranjec.

Medtem ko so se ostali štirje ves čas menjavali v vodstvu in trošili moči s šprinti na letrečih, premijskih in gorskih ciljih, je Kranjec vozil v zavetrju in varčeval moči za zadnje metre pred ciljem. Ubežniki so previdno povečevali prednost, ki je v Celju znašala že 5 minut in pol. Do Domžal, kjer je kolesarje ujel hud naliv, so zasledovalci njihovo prednost za pol zmanjšali, čez Ljubljano pa spravili pod minuto, in vse je kazalo, da bodo po 190 km ujeti. Tedaj je Kranjec v Škofljici poizkusil pobegniti ostalim štirim, vendar so ga le-ti z zadnjimi močmi dohiteli. Tik pred Grosupljem se je začel njihov boj z glavnino, ki se jo na ravnem delu ceste že videli, a so zdržali in s 5-sekundno prednostjo in hitrostjo okoli 70 km/h so pridrveli na cilj v Grosupljem, kjer jih je kljub dežju in za okoli pol ure prezgodnjemu prihodu pozdravila množica ljudi. Kranjec je imel med ubežniki seveda največ moči, in zmaga je bila njegova. Če bi to storil pred leti, ko je fair play zahteval, da mora tisti od ubežnikov, ki ne vleče oziroma se ves čas pobega vozi v zavetrju, na cilju prepustiti zmago drugim, bi si zagotovo prislužil vsaj kakšno buško, danes pa veljajo povsem drugačna pravila in njegova zmaga je bila čista; dokaz, da je letos res dober, pa so tudi njegove uvrstitve v drugih etapah in 13. mesto v končnem vrstnem redu.

Bogdan Fink je specialist za šprint, zato je svojo pozornost osredotočil na leteče in premijske cilje, kjer je bil skoraj vedno med prvimi, ves čas pa je nosil tudi Delovo modro majico.

Le dobri in slabi

Če sta še do nedavnega v svetovnem kolesarstvu obstajala dva povsem ločena svetova - kraljestvo poklicnih kolesarjev z fracoskim tourom in italijskim girom in svetom vse bolj lažnega amaterstva z olimpijskimi igrami in svojimi svetovnimi prvenstvi ter dirko miru - danes take delitve praktično ni več. Kar precej tako imenovanih amaterjev je plačanih celo bolje od mnogih poklicnih kolesarjev.

Profesionalci in amaterji že tekmujejo skupaj: na dirki Po Sloveniji so skupaj nastopili že lani. In če so bile nekdaj primerjave med poklicnimi in amaterskimi kolesarji le teoretične, je danes povsem na dlani, koliko kdo velja. Mirne duše lahko rečemo, da ni profesionalcev in amaterjev, ampak so le dobri in slabi kolesarji. V obeh poklicnih moštvih, ki sta letos nastopili na dirki Po Sloveniji, sicer ni bilo kolesarjev, ki bi sodili v širši krog favoritov za zmago na Giru ali Touru, kljub temu pa so v njih nastopali dobri kolesarji, ki pa jih ni manjkalo niti v amaterskih moštvih. Da so razlike zabrisane, je pokazal predvsem posamični kronometer, kjer so kolesarji na 29 km dolgi in dokaj zahtevni progi lahko pokazali vse svoje sposobnosti. Ljubljanski amater Robert Pintarič je profesionalcem odčital pravo lekcijo, med 10 najboljšimi pa so bili le trije poklicni kolesarji. Nasploh lahko med junaki te dirke najdemo tako amaterje kot poklicne kolesarje.

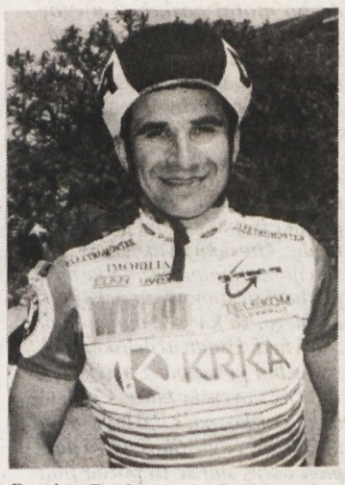

Bogdan Ravbar je dvakrat poskusil s samostojnim pobegom. Na klanec pod Vršič je prišel s poldrugo minuto prednosti, potem pa mu je zmanjkalo moči.

Odlična organizacija

Dirka Po Sloveniji je vsekakor izredno zahteven projekt, saj organizatorju ni treba skrbeti le za to, da dirkači pridejo od štarta do cilja. Priprave na letošnjo dirko, ki jih je vodil Andrej Majes, sekretar dirke, so se začele že tekoj po koncu lanske dirke. Okoli sebe je zbral pretežno mlade in zelo sposobne ljudi, ki so skrbeli vsak za svoje področje, svoj delež pa so z izjemnimi izkušnjami dodali ljudje, ki so na dirki Po Sloveniji že od vsega začetka.

Kot smo že navajeni, so svojo nalogo izjemno dobro opravili policisti na motorjih in v avtomobilu, ki so s svojo mobilno zaporo cest poskrbeli za skoraj popolno varnost kolesarjev, in tujci z Italijani na čelu jih niso mogli prehvaliti. Tudi vse v zvezi s prehrano, namestitvami in transporti ter spremstvom je teklo kot namazano. Posebno pohvalo zasluži skupina fantov, ki je pripravljala štartne in predvsem ciljne prostore, pa uradni napovedovalec na dirki Mariborčan Rene Jeromelj, ki je vedno z množico podatkov in zanimivostmi ter izrednim poznavanjem kolesarstva in ljudi v njem pričakovanje kolesarjev na cilju naredil zanimivo in kratkočasno.

Edina stvar, kjer se je organizatorjem zataknilo tudi letos, je bil fotofiniš, ki že v Metlki ni delal najbolje, povsem pa je zatajil v Radencih, kjer so si morali sodniki vrstni red kolesarjev, ki so prišli na cilj z glavnino, kar izmisliti oziroma ga določiti na osnovi štartnih številk. Naslednji dan se je uredilo tudi to in kar trije fotofiniši so omogočili hiter in pošten izračun rezultatov do konca dirke.

Andrej Majes je bil letos na čelu organizacijske čete, ob sebi pa je zbral tako mlade in ambiciozne ljudi kot tudi starejše, izkušene organizatorje in dirka je požela priznanja pri domačih in tujih udeležencih, pa tudi odmev v javnosti je bil izjemno pozitiven.

Izjemna pozornost medijev

Nasploh je bila značilnost letošnje dirke Po Sloveniji množica gledalcev tako ob progi in predvsem na ciljnih prostorih v vseh mestih, ki jih je obiskala, kar je predvsem zasluga medijev, ki so dirko pokrivali s svojimi najboljšimi ljudmi. Tako je imel Radio Slovenija občasno kar po štiri reporterje, poleg Boštjana Janežiča in njegovega mladega pomočnika sta kot ponavadi na pomoč priskočila starosti slovenskih radijskih športnih komentatorjev Franci Pavšer in Boris Ljubič, za radio Krka se je ves čas javljal odgovorni urednik časopisa Ekipa Goran Obrez, za Studio D in skoraj vse slovenske lokalne in regionalne postaje pa Jože Musa. Tudi Delo je imelo na dirki ves čas dva novinarja, Vita Divca in Roka Šinkovca, za Dnevnik je poročal Jože Okorn, svoje novinarje pa so imeli na dirki ves čas tudi Večer, Sportske Novosti, Pop TV in seveda Dolenjski list, medtem ko bi vse, ki so pod vodstvom novinarjev Marjana Fortina in Tomaža Kovšce ter režiserja Vanje Valiča pripravljali večerne reportaže za TV Slovenija, težko našteli. Seveda je imel vsak časopis tudi svoje fotoreporterje, za uradno fotografijo pa je poskrbelo novomeško podjetje Foto Asja, ki je obenem tudi pokrovitelj fotografij z dirke v Dolenjskem listu.

IGOR VIDMAR

KDO BO PRVI - Letos na dirki Po Sloveniji skoraj ni bilo slabega kolesarja, zato je večina na dirki zdržala do konca in le redki so odstopili. V ekipnem vrstnem redu je med 16 moštvi zmagala Cantina Tollo - Co. Bo. Sava Profi, nad Selle Italia Glacial in ljubljanskim Rogom. Prvo moštvo Krke je bilo šesto in drugo moštvo Krke (Krka Telecom) sedmo. (Foto: I. Vidmar)

IGOR KRANJEC NA VRHU - Najboljši kolesar iz Posavja Igor Kranjec se je na cilju 220 km dolge etape v Grosuplju v družbi manekenke Sandre na najvišji stopnički takole veselil svojega največjega uspeha. V ciljnem šprintu je premagal taka asa, kot sta Marco Di Renzo (levo) in veliki osmoljenec dirke Po Sloveniji Kazahstanec Alexander Vinokurov (desno), nosilec zelene, modre in rožnate majice. (Foto: Asja)

ZMAGOVALEC - Zmagovalec Vršiča ponavadi ostane v spominu ljubiteljev kolesarstva dlje kot zmagovalec dirke. Letos je postal vršiški junak Lorenzo Di Silvestro, ki je potem z drznim spustom v dolino prednost podvojil ter v Bovcu oblekel rumeno majico, ki mu je ni mogel sleči nihče več. Na sliki: Di Silvestro si na gorskem cilju na Vršiču pred hitrim spustom zapenja majico, pod katero si je vtaknil časopis, ki ga je vsaj za silo zavaroval pred mrazom in vetrom. (Foto: I. V.)

ŽELELI SO USPETI - Kolesarji novomeške Krke so si zelo želeli popraviti izide iz lanskega leta, a jim je to uspelo le delno, saj je bil Sandi Papež kot najboljši v skupnem vrstnem redu uvrščen na 15. mesto, lani pa je bil najboljši, Srečko Glivar, na 17. mestu. Sezona se je šele dobro začela in popravnih izpitov bo še več. Na sliki: Andrej Gimpelj, Martin Derganc, Bogdan Ravbar in Vladimir Miholjevič se v Atomskih toplicah pripravljajo na štart druge etape. (Foto: I. V.)

POLN GLAVNI TRG - Dirko Po Sloveniji je spremljalo izjemno veliko število gladalcev, največ pa se jih je zbralo na novomeškem Glavnem trgu, kjer je bilo premalo prostora za vse, ki so hoteli pozdraviti premočene junake slovenskih cest. (Foto: I. V.)

KRKA DOBRO V ITALIJI

NOVO MESTO - Moštvo starejših mladincev kolesarskega društva Krka Novo mesto je konec prejšnjega tedna nastopilo na 100 km dolgi dirki Corno di Rosazzo v Italiji.

Zmagal je Ljubljančan Mrvar Darko, ki je pred letošnjo sezono želel prestopiti v Krko, drugo mesto je osvojil krkaš Peter Ribič, ki je bil drugi tudi v seštevku gorskih ciljev, medtem ko je bil Uroš Dular drugi v seštevku letečih ciljev, na cilj pa je pripeljal deseti. Mlajši mladinci so nastopili v Udinah, kjer je bil Gaber Gomišček drugi.

Izidi dirke Po Sloveniji

Končni vrstni red: 1. Di Silvestro (ITA, Cantina Tollo Co. Bo. Sava profi), povprečna hitrost 42,07 km/h; 2. Girardi (ITA, Selle Italia Glacial), zaostanek 2:45; 3. Di Renzo (ITA, Cantina Tollo Co. Bo. Sava profi) 4:37; 4. Premužič (SLO, Rog) 4:38; 5. Ramacciotti (ITA, Cantina Tollo Co. Bo. Sava profi) 5:34; 6. Melanšek (SLO, Perutnina) 5:36; 7. Pintarič (SLO, Rog) 5:50; 8. Hvastija (SLO, Cantina Tollo Co. Bo. Sava profi) 5:51; 9. Valjavec (SLO, Sava) 6:21; 10. Toniazzo (ITA, GS De Nardi team) 6:50; 13. Kranjec (Rog) 7:34; 15. Papež (Krka 1) 7:56; 17. Miholjevič (Krka Telecom) 8:56; 21. Filip 11:06; 24. Šumanov 11:23; 28. Ravbar 12:39; 37. Mervar (vsi Krka 1) 19:51; 40. Murn 21:07; 45. Ugrenovič 22:35; 46. Gimpelj (vsi Krka Telecom) 25:12; 50. Derganc (Krka 1) 27:22; 53. Fink (Krka Telecom) 28:21 itd. do 72. mesta.

1. etapa Metlika - Metlika (161 km): 1. Girardi (41,8 km/h), 2. Di Silvestro, 3. Bonča (SLO, Italia Selle Glacial) (oba 0:56)... 10. Murn, 11. Kranjec... 14. Papež... 17. Miholjevič... 23. Mervar... 32. Šumanov..., 37. Derganc, 38. Filip (vsi 1:36) itd;

2. etapa Podčetrtek - Radenci (149 km): 1. Di Renzo, 2. M. Luppes (NED, Pays - Bas), 3. Bedin (ITA, GS De Nardi team)... v času drugouvrščenega tudi Kranjec, Ravbar, Filip, Papež, Derganc, Šumanov, Murn, Miholjevič in Fink (ni bilo fotofiniša);

3. etapa posamični kronometer Radenci - Ljutomer (29 km): 1. Pintarič (46,36 km/h), 2. Di Silvestro 0:25, 3. Girardi 0:53... 16. Kranjec 1:59, 17. Papež 2:04... 19. Filip 2:13, 20. Ugrenovič 2:13... 25. Šumanov 2:30... 28. Derganc 2:42... 34. Miholjevič 3:10... 43. Ravbar 3:49 itd;

4. etapa Ljutomer - Beltinci (86 km): 1. Pollack (GER, RSC Cottbus) 47.638 km/h), 2. Klemenčič (SLO, Čukarički Beograd), 3. Hauptman (Rog)... 7. Gimpelj... 10. Ugrenovič, 11. Kranjec... 13. Fink... 14. Mervar... 22. Derganc... 24. Miholjevič... 33. Filip... 40. Murn (vsi v času zmagovalca) itd;

5. etapa Beltinci - Grosuplje (220 km): 1. Igor Kranjec (Rog) (42,4 km/h), 2. Di Renzo (Cantina Tollo), 3. Vinokurov (Kazahstan), 4. Miholjevič (vsi v času zmagovalca)... 8. Šumanov... 10. Fink... 18. Mervar... 22. Derganc... 24. Ugrenovič, 25. Filip... 29. Murn (vsi 0:05);

6. etapa Vrhnika - Bovec (159 km): 1. Di Silvestro (40,7 km/h), 2. Di Renzo 3:04, 3. Kivilev (Kazakhstan) 3:04... 14. Papež... 16. Miholjevič, 20. Kranjec (vsi trije 5:18)... 29. Ravbar, 30 Filip (oba 8:19), 36 Ugrenovič 12:10 itd;

7. etapa Nova Gorica - Novo mesto (179 km): 1. Klemenčič (39,7 km/h), 2. K. Roon (NED, Pays - Bas), 3. Reif (CZE, Joko), 4. Ugrenovič... 8. Kranjec..., 19. Fink... 26. Filip... 28. Derganc, 29. Miholjevič... 32. Papež (vsi v času zmagovalca) itd.

Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom *"Odgovori in popravki po § 9..."*, vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Novomeška kronika

Dol. list št. 19, 9. maja

Da je Črni baron priljubljen lokal, vsi vemo. Ni pa res in ne vemo za predšolske otroke, ki naj bi se tam zbirali, puščali kolesa za ves popoldan, sploh pa ne ponoči, saj imajo ti otroci vendar skrbeče in ljubeče starše, ki jim tega gotovo ne bi dovolili. Otroci namreč takrat lepo mirno spijo in ne iščcjo svojih razbitih koles po gostilnah, ker tam ni odlagališče kosovnih odpadkov. Ali ne, dragi starši?

ROLANDA HRIBAR
Novo mesto

Novomeška kronika

Dol. list št. 18, 3. maja

V omenjeni rubriki je bilo v članku z naslovom PLIN omenjeno: "Stanovalcem na Jakčevi ulici v Novem mestu so obljubili, da bodo dobili letos plin..." Javno podjetje Komunala Novo mesto, d.o.o., je hišnim svetom na Jakčevi ulici šele konec letošnjega aprila poslala ponudbe za izgradnjo hišnih plinovodnih priključkov in s tem potrdila izgradnjo tudi v tem delu Novega mesta, pred tem pa Komunala ni dajala nobenih obljub. V vseh objektih na območju KS Kandija-Grm in KS Majde Šilc, ki so do 30.4.1996 prejeli ponudbo Komunale, bo uporaba plina možna že v kurilni sezoni 1996/97.

Za vse dodatne informacije kličite vodjo sektorja oskrbe s plinom, g. Darka Bauerja, dipl. inž. str.

Vodja sektorja razvoj in investicije:
ŽARKO KOVAČEVIČ, dipl. inž. gr.

"Zmagali bomo in pospravili vse, kar je slabega"

Dol. list št. 17, 25. aprila

Domorodki iz Loškega Potoka najprej povem, da do nje in do ljudi, katerim pripada, nimam in ne morem imeti spoštovanja, saj so podli, nekorektni privilegirani, hkrati pa se sramujejo svojega imena. Podala si se na pot obrekovanja s podtikanjem neresnic. Podpisana Potočanka pod člankom je Tovarišica (z jajci), saj drugih, razen nam znanih, ni bilo med nami. Zato si zame vohunka, ki vohlja za nami.

Zavedaj se, da s svojim lažnim podtikanjem ne delaš sramote meni, pač pa tudi zavednim borcem NOB, ki se niso borili za to, kar imajo, in so nad vašim početjem hudo razočarani. Med nami pa so še borci, ki so skoraj neopazni in se še dobro spominjajo grozot druge svetovne vojne. Z njimi delimo isto misel: da se kaj takšnega nikoli ne bi več ponovilo.

Kar so sanjali naši predniki, se je uresničilo. S takratnim vodstvom države in po zaslugi Janeza Janše smo prvič v zgodovini izbojevali slovensko državo. Dokler praznujete pred 50 leti izbojevano svobodo in istočasno prikrivate zločine, za katere ste odgovorni, ni nič čudnega, da se bojite demokracije.

Za posvetitev Loškega Potoka bi nepoznavalcem te občine povedal še nekaj: na pokopališču imamo dve obeležji žrtvam vojne. Na obeležju borcev je napisanih 26 žrtev, na novem obeležju komunističnega zločina pa je zapisanih 232 žrtev. Tudi sam bi se skril, da sem v tvoji koži. Po vsem tem se zopet pojavljajo stranke komunizma. Zaradi vas ima moč Kocijančičeva in Drnovškova stranka. Ta ima glavno besedo pri lastninjenju in največja zasluga gre prav njim, ne pa, kot pišeš, Peterletovi lastninski zakonodaji. Ti podla brezimenka, mogoče si tudi ti krščena, hodiš v cerkev in se tudi tam skrivaš med množico vernih ljudi. Tam srečavam ljudi, ki jih prej nisem srečeval. Ni čudno, da se je nekaterih že prijelo ime krščanski komunisti. Pozivam te, da se čimprej prikažeš iz anonimnosti.

Na tvoje laži nekaj konkretnih odgovorov: na sestanku Janševe stranke nas je bilo 54, od tega 4 gospe, ostali pa razen osmih sami Potočani. Tovarišice nisem opazil. V jedilnici ni bilo pripravljenih 200 stolov, pač pa 99. Kakor nas ti imenuješ, smo janšabrejčevci s ponosom SDS Slovenije, ki ne razpihujemo sovraštva, pač pa hočemo zaustaviti to krajo, ki so jo preimenovali v privatiziacijo. Drugače bomo ostali hlapci skritih komunistov, kamor spada večina novih lastnikov. Od kod tvoje ideje o moji nagradi, ne vem, kot tudi ne Janša ali Brejc. Mogoče bo kaj ostalo od Hita, saj se tam vrtijo lepi denarci, njihovi nedavno ugledni ljudje pa si iz strahu pred resnico sodijo sami.

Glede vzorne skrbi našega župana pa tole: v letošnji zimi sem pogodbeno prevzel čiščenje snega v centru Hriba in smetišču. To sem prevzel kljub svojemu slabemu zdravju in sem delo opravljal do svoje zadnje operacije, zaradi katere zadnjega snega nisem mogel očistiti. Čiščenje sem prevzel tudi zato, da pokažem, da je lahko center kljub obilni zimi brez snega. Sedaj pa sta skopnela sneg in z njim tudi denar, saj za letošnje delo plačila še nisem prejel. Prav tako sem za potoško glasilo oddal članek, ki zaradi zapletov med županom in odgovornim urednikom še ni bil objavljen. Glede na težnjo članka, ki se nanaša na obdobje, v katerem živimo, se nam vsem po zaslugi odgovornih dela krivica. To ni demokracija. Bogati še bogatijo, a na čigav račun? Mar nismo skupaj ustvarili premoženja? Tako, vohuni in vohunke, ne gre več naprej. Prava resnica je še vedno prišla na dan, pa če si jo ti pripravljena sprejeti ali ne. Ko bi vedel, komu pišem, mogoče ne bi zlil toliko gnojevke, a ker se skrivaš pod pretvezo, da boš nastradala, te ne morem spoštovati. Prikrajšaj mi pot in stroške pravne poti in mi odgovori s celim naslovom! Tudi županu sporoči, naj nas ne podcenjuje. Nismo podružnica SDS, kakor nas s pošto naslavlja občina, pač pa občinski odbor SDS Loški Potok. Sporočam ti, da sta bila gosta Ivo Hvalica in Angelca Likovič z obiskom nadvse zadovoljna, in se v jeseni verjetno spet vidimo.

IVAN DEBELJAK
Mali Log

Medsosedskemu sporu ni videti konca

Dol. list št. 17, 25. aprila

V članku z gornjim naslovom je novinarka J. Kovač navedla kup neresnic, verjetno po zavajajočih navedbah Slavka Rodiča in Marinke Bukovec. Imamo dokumente, iz katerih je vidna resnica. Darilna pogodba razločno navaja, kdaj smo gradili hišo, v kateri bivamo. Začeli smo jo graditi leta 1961, iz Kanižarice pa smo se preselili maja 1964, in ne leta 1966. Res, da nas je Rudolf povabil domov, vendar zato, da bi skrbeli za ostarelo in bolno mater, čeprav je bilo v zapuščini zapisano, da zanjo skrbi Rudolf. V skupnem gospodinjstvu smo živeli do leta 1987. V tem času je bila končana tudi hiša, v kateri zdaj stanuje Rodič. Moram povedati, da se v letih 1958 in 1959 ni še nič gradilo. Psihično uničenje, ki ga opisuje Rudolf, je posledica uživanja alkohola in pomirjeval, pripomogli pa so še nekateri hujskači, zato se je dostikrat čudno obnašal. Res se lahko vprašamo, zakaj je preko oglasa iskal tuje ljudi, saj je z nami živel 22 let, poleg nas pa je imel žive še 3 sestre, brata in 10 nečakov.

Z Rodičem in Bukovčevo prihaja do večjih in manjših sporov, vendar le zato, ker nista pismena ali pa sta v svoji veliki vnemi do pridobitve materialnih dobrin pozabila prebrati pogodbo o dosmrtnem preživljanju, ki sta jo z Rudijem sklenila 1. junija 1992. leta. V njej so zapisane parcele 2428/1, 2428/2 in 2428/3 ter stavbišče 533. Ker mu je to očitno premalo, je začel posegati tudi na našo zemljo s parcelno številko 2437. Rad bi si prilastil več kot 10 arov. Ker je to že na pragu naše hiše, mu tega seveda ne moremo dovoliti. Glede mejnika, ki je bil odstranjen po Rudolfovi smrti, pa tole: mejnik je bil postavljen leta 1990, zato se je ugotovila dejanska meja med našo parcelo št. 2437 in sosednjo parcelo št. 682, katere del smo kupili. Poudariti moram, da je najbližja Rodičeva lastnina od tega mejnika oddaljena preko 20 metrov, kar je ugotovilo tudi sodišče na kraju samem. Odstranjen je bil leta 1992 in ne po Rudolfovi smrti. Tam blizu je stalo tudi manjše leseno poslopje, ki si ga je pričel Rodič lastiti tako, da je izpod strehe odstranjeval naše stvari in nameščal svoje. Tam so bila približno 15 let zložena drva, ki nikakor niso mogla biti Rodičeva, saj je on na Bučki šele štiri leta.

Edina rešitev za dvome o tem, na čigavi zemlji stoji Rodičeva hiša, je ureditev katastrske meje, za katero pa tako mi kot Rodič dobro vemo, le da Marinki in Slavku ni najbolj po godu, zato nas skušata na razne načine ustrahovati, da bi plesali po njunih vižah. Na prvo opozorilo, da posegata na naše, je Slavko odgovoril, da se nima z nami kaj pogovarjati in da so zato v Sevnici drugi, ki bodo povedali, kako je. Dal je predlog za ureditev katastrske meje, ko pa se je postopek bližal koncu in je manjkala samo še razprava na kraju samem in postavitev mejnikov, je postopek ustavil. Zakaj? Od takrat ne sprejemata več po pošti poslanih vabil na sodišče in se ne udeležujeta obravnav, nas pa skušata fizično prisiliti do svojih zahtev. Iz celih kupov dokumentov, o katerih zatrjuje, da jih ima, bi lahko izbral vsaj tistih nekaj pravih in jih 7. maja prinesel na sodišče ter tako na civiliziran način uredil stvari, ne pa da je med tem časom, ko smo mi brez njega sedeli na sodišču, znova posegal po tem spornem svetu.

VILKO PLUT
Jarčji Vrh

V gasilstvu so še pomanjkljivosti

Sobotnemu občnemu zboru občinske gasilske zveze Novo mesto na rob

V soboto, 11. maja 1996 je bil v večernih urah letni občni zbor občinske gasilske zveze Novo mesto, v prostorih hotela Krka, v Novem mestu.

Iz poročil, ki so bila predložena, je razvidno, da gasilska zveza Novo mesto združuje 56 prostovoljnih gasilskih društev, 6 industrijskih in 4 društva "Mladi gasilec", v katerih je včlanjenih kar 6.120 članov in članic. Vsa ta društva med drugim razpolagajo z 76 gasilskimi orodnimi vozili in 123 motornimi brizgalnami. Ob tem pa ugotavljajo, da je opremljenost posameznih društev dokaj neenakomerna, da je preko 50% gasilskih vozil starejših od 12 let, kot tudi, da manjka zaščitnih oblek, osebne zaščitne opreme in dihalne tehnike. Ugotovljeno je, da so posamezna društva izredno delavna. V preteklem letu je bila organizirana vrsta tekmovanj tako gasilskih pionirjev in mladine (sodelovalo 79 ekip), tradicionalni gasilski avtorally (sodelovalo 65 ekip) in še drugo. Ob tem je treba povedati, da so po številu sodelujočih na teh tekmovanjih v vseh kategorijah na samem vrhu v državi. Ugotavljajo pa, da so imeli manj srečno roko pri strokovnem izobraževanju. Na območju vseh treh občin je bilo v preteklem letu zabeleženih 66 požarov. Škoda je le, da v poročilu ni bila podrobnejša analiza le-teh. Iz poročila nadzornega odbora zveze pa med drugim izhaja, da je mestna občina Novo mesto nakazala 15.000.000,00 tolarjev za potrebe društev in zveze, ki jih je prejela iz republike. Po merilih, ki so določeni v državi za financiranje potreb gasilstva, pa naj bi prejeli kar 7.850.000,00 tolarjev manj (vodstvu zveze doslej ni uspelo ugotoviti, kje naj bi se finančna sredstva "izgubila"!). Zato je bilo sklenjeno, da se o tem problemu pogovori na pristojnem mestu.

MODA LETA 2000 - Srednja tekstilna šola Metlika se je na nedavnem sejmu "Dnevi slovenskega izobraževanja" v Ljubljani predstavila z razstavo okolju prijaznega izdelka iz naravnega materiala, in sicer z obleko iz koščkov lanenega platna s pasom iz gline. Na modni reviji pa so predstavili dve kolekciji oblačil iz umetnih materialov z naslovom "Moda 2000" (na fotografiji). Manekenke so bile učenke, ki so oblačila tudi kreirale in sešile pod vodstvom učiteljev šole. Predstavitev metliške tekstilne šole v Ljubljani so sponzorirali Sava Kranj, Bor Dolenjske Toplice in zavarovalnica Tilia. (Foto: Vesna Čurk)

Po poročilih se je vnela živahna razprava, v kateri sta sodelovala predvsem župana občin Škocjan in Šentjernej. Oba župana sta imela precej kritičnih pripomb na delo vodstva občinske gasilske zveze, zlasti še, ker v enem letu ni bilo odziva na njihove zahteve o ureditvi medsebojnih odnosov. Oba sta prejela le vabilo za ta letni zbor, kateremu pa ni bilo predloženo gradivo (poročila). Tega gradiva naj ne bi prejeli tudi delegati PGD iz območja njunih občin. Zahtevala sta, naj se izdela program skupnih akcij in finančno ovrednoti, seveda po predhodni uskladitvi, in šele nato sklene ustrezna pogodba. Sicer pa naj bi bilo na finančnem področju še nekaj spornih vprašanj, ki jih bo prav tako kazalo razčistiti. Razprave o ostalih vprašanjih so bile nekoliko manj živahne, vendar je prišlo do izraza še nekaj odprtih vprašanj, ki po nepotrebnem obremenjujejo gasilstvo. Pri tem je bilo ugotovljeno, da zakon o gasilstvu ni usklajen z zakonom o društvih, zaradi česar imajo PGD težave pri upravnih organih za notranje zadeve. To pa pove, da predlagatelja obeh zakonov, t.j. ministrstvi za notranje zadeve in obrambo nista bili sposobna medsebojnega usklajevanja! Mimogrede povedano: gasilstvo oz. z njim povezane dejavnsoti zaščite in reševanja le na Švedskem in Sloveniji spadata v resor obrambnega ministrstva. Ni kaj, smo pač "zgled" za Evropo! Ugotavlja se tudi centralizacija večine zadev v Ljubljani, kar pa je za člane gasilske organizacije podcenjujoče in žaljivo.

Precej razprav je povzročilo sprejemanje novega statuta zveze, zlasti še okoli njenega poimenovanja. Žal pa marsikateremu delegatu, zlasti iz občin Šentjernej in Škocjan, ni jasno, ali je bil statut sprejet ali ne, ker je bil podan predlog, da se zadeva še prouči, glasov o glasovanju za in proti pa se ni štelo! Nekaj težav je imel tudi delegat PGD Dolenjske Toplice, preden je izvedel, kdo je nosilec projekta radijskih zvez. Sicer pa ni bilo odgovora še na druga vprašanja oz. so bili odgovori nepopolni. Nad pripombami, ki jih je bilo slišati na račun dela vodstva gasilske zveze, se bodo morali zamisliti ter ustrezno spremeniti metode dela, vendar dvomim, da se bo to zgodilo, ker so nekateri vse preveč zaverovani v svoj prav!

Zanimivo je bilo izvajanje predsednika zveze A. Poljšaka o izobraževanju na Igu, kjer je on kot eden od redkih Dolenjcev opravil izpit za višjega gasilskega častnika. Čestitamo! Bo vsaj lahko legalno nosil na ramenih bleščeče našitke. Omenil je tudi časopisni prispevek v zvezi s požarom na Trški gori oktobra preteklega leta, ki je bil objavljen 12. oktobra 1995 v Dolenjskem listu. In namesto da bi odkrito priznal, da je odpovedalo alarmiranje in obveščanje, je kot krivec izpadel pisec članka, ki naj bi okrnil ugled PGD Otočec. Zato je zagotovil, da bo v bodoče o takšnih in podobnih zadevah pisal novinar Dolenjskega lista. V isti sapi pa je priznal, da je o današnjem zboru pozabil obvestiti novinarja. Pa razumi, če moreš!

Ob zaključku zbora so bili posameznikom in društvom podeljena priznanja oz. odlikovanja gasilske zveze Slovenije, ki sta jih kar sama razdelila funkcionarja novomeške zveze, čeprav bi moral to storiti prisotni delegat, ki je hkrati tudi podpredsednik republiške gasilske zveze.

RUDI NANGER

MOJA UČITELJSKA STAVKA

Nevarna varnost delovnih mest

Učiteljska zgodba od nastanka nove države sem je zgodba o popolnem neuspehu

Učitelj z visokošolsko izobrazbo nastopi službo s plačo, ki je nižja od povprečne slovenske. Tik preden je razpadla socialistična Jugoslavija, katere političnih in gospodarskih nesmislov smo se s takim veseljem otresli, je bila začetna profesorska plača za 39 odstotkov višja od povprečne slovenske plače. In vendar ni nikomur prišlo niti na kraj pameti, da bi govoril o dobro plačanem učitelju. Saj tudi ni bil. Povprečna izobraženost učiteljstva je pač veliko višja od povprečne izobraženosti drugega delavstva. Izprevrženo je, da to niti v šolstvu ni več vrednota.

Same od sebe utrujena, razpadajoča socialistična Jugoslavija je učiteljski stan v družbi postavila za približno 40 odstotkov višje, kot ga postavlja mladostno sveža, demokratična in v Evropo tiščoča republika Slovenija. Stavka danes ni več znamenje dekadentnih teženj zlorabljenega delavstva, v tej državi je tako kot drugod pravno veljavno orodje, s katerim pritisneš na delodajalca. Jaz z opozorilno stavko od njega nisem zahteval 20- do 25-odstotnega zvišanja šolniških plač tako kot vodilni mož mojega sindikata, ampak vsaj 39-odstotno. Nisem nikakršen socrealistični jugonostalgik in zdajšnja domovina mi je preveč pri srcu, da bi kar tako dopustil, da jo prejšnja v čem poseka.

Politika, ta veliki peskovnik za odrasle moške in redkeje tudi za kakšno žensko, naj prizna, da ga je naglavno polomila. Obe dosedanji vladi sta podcenjevalno in domišljavo pol desetletja pozabljali na učiteljstvo. Šolski minister je pred časom dejal, da država sicer veliko vlaga v nove zidove in opremo, za učiteljske plače pa da bo moral poskrbeti njegov naslednik. Lahkotno samozavestno povedano. In pozabljeno, da je tisto, kar šolo dela šolo, živa snov med zidovi. Živa snov pa smo - pomislite - tudi učitelji!

Učiteljstvu ne gre za utapljanje države v inflaciji, kot ob takih priložnostih radi zagrozijo politiki in jim še raje pritegnejo mediji. Gre nam za to, da se vzpostavijo normalna razmerja med poklicnimi stanovi, za nekaj podobnega, za kar se bojujejo tudi zdravniki. Usoda učiteljske plače mora biti povezana z usodo povprečne slovenske plače. Če bo ta bredla nizko, naj z njo brede tudi učiteljska, če gre Slovencem nasploh bolje, naj se to pozna tudi učitelju. Obe dosedanji vladi sta nas iz skupne usode izključili in na račun našega položaja omogočili bujnejšo rast manj prijaznih vej slovenskega državnega drevesa, kot je šolstvo. Učiteljska zgodba od nastanka nove države sem je zgodba o popolnem neuspehu.

Svobodoumno prepotentnima dosedanjima vladama je manjkalo politične soli, sta pa zato v odnosu do pohlevnega učiteljstva toliko bolj nečimrno razkazovali svoje oblastniško mišičje. Toda prišel bo čas, ko bosta morali to junačenje plačati. Treba bo prerazporediti denar in ne državljanom namigovati, da učitelji zahtevajo tiskanje novega. To so samo polena, s katerimi kanijo politiki javnost nakuriti zoper učiteljstvo. Treba bo vzeti in dati. A če je država pol desetletja denar jemala učiteljstvu, naj zdaj stisne ali pa pokaže zobe in ga vzame tistim, ki jim ga je dajala.

Opozorilno sem stavkal in bom s kolegi stavkal tudi zares zato, da bo moja pomlajena kapitalistična domovina pokazala, da je učiteljskemu stanu vsaj tako naklonjena, kot mu je bila postarana socialistična. Da se bo oblast, podobno kot se je ozirala v tako imenovani urejeni demokratični svet, ko je postiljala podjetništvu in menedžerstvu, ozrla tja tudi, ko bo urejala položaj učiteljstva. Ko bom državni uslužbenec, katerega plača bo v razmerju do povprečne slovenske plače taka, kot je plača mojega povprečnega evropskega učiteljskega kolega v razmerju do povprečne plače v njegovi domovini, bom svojo usodo sprejel kot nekaj stalnega in pomirjujočega. Vedel bom, da sem vreden toliko, kot je vredno učiteljstvo v vseh urejenih državah. Za to ni treba tiskati novega denarja, treba je samo tam, kjer so krtine pognale previsoko, uporabiti grablje.

Dokler pa bo moj delodajalec, namesto da bi priznal, da je svoje delo-jemalce neznansko zanemaril, sejal rožice o tem, kako varno je moje delovno mesto državnega uslužbenca, mu odvračam: v sedanjih razmerah je še veliko več kot samo varno. Poleg enega bi namreč lahko imel še dve ali tri enaka, in to samo zato, ker so vsa učiteljska delovna mesta plačana zanič. In varna bodo ta mesta toliko časa, dokler jih država ne bo naredila malo manj varna tako, da jih bo bolje plačevala. Potem bo lahko delavce tudi izbirala, zdaj jih samo še obup-(a)no zbira. *JANEZ PENCA*

INTELEKTA V ZAGREBU IN GRADCU

ZAGREB - Turistična agencija Intelekta iz Murske Sobote se je na turistično-poslovnem sejmu ITTF predstavila s čarterskimi programi in počitnicami na Portugalskem, Malti, Bolgariji in grškem otoku Samosu. Svoje programe, za katere je pred bližajočimi dopusti veliko zanimanje, je predstavila še v Ljubljani in v Gradcu.

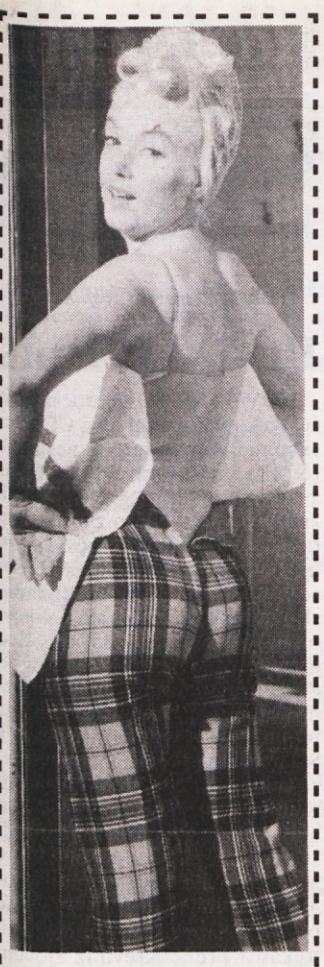

MODNI KOTIČEK

Izbira prave obleke

Ko je pojem "visoka moda" začel svojo zgodovino, je bil poln neke vzvišene avtoritativnosti. Modni kreatorji so zastavljali svoje zahteve, izdelovalci oblačil so jih izpolnjevali in čez noč se je tako rodila nova moda. Vsepovsod so jo ženske vzele zares in se kar najbolj trudile, da bi jo posnemale. Spreminjajoča se moda v različnih obdobjih je pristajala različnim okusom in postavam, nikoli pa vsem hkrati. Sedemdeseta leta so morda prelomna v zgodovini mode, ker je moda dobila krepko inekcijo svobode in zabave. Nenadoma so videli, koliko različnih možnosti je za razne oblike in modne domislice. Zato imamo danes široke možnosti, da eksperimentiramo in z domišljijo ustvarimo popolno zunanjo podobo.

Vendar pa se je pri tej svobodi včasih izredno težko odločiti, kaj naj oblečemo za določene priložnosti; včasih se znajdemo celo v zadregi, ko tik pred zdajci iz omare potegnemo ustrezno oblačilo, ki pa nam je žal premajhno, predolgo... Poudariti morate svojo individualnost, svoje najboljše strani in zakriti "slabosti". Vendar se najprej lotite svoje omare! Spraznite jo in vsako stvar posebej proučite na sebi pred ogledalom. Naredite tri kupe: dobro, slabo in neuporabno.

Ko kupujete, mislite na stvari, ki jih že imate, in brzdajte željo, da bi kupili nekaj kar bo stalo v omari!

Sicer pa je danes edino modno pravilo tole: oblačite se tako, da bo obleka pristajala VAŠI postavi, VAŠI osebnosti in VAŠEMU načinu življenja!

JERCA LEGAN

MODICU V SPOMIN

ORTNEK - V petek, 10. maja, je turistično društvo Grmada Velike Poljane-Ortnek odprlo v svojem domu na Grmadi razstavo fotograrij Franceta Modica in s tem počastilo 15-letnico njegove smrti. France Modic, ki počiva na pokopališču pri Sv. Gregorju, je bil zaljubljen v kraje med Veliki Laščami, Sv. Gregorjem in Grmado. Z nahrbtnikom, v katerem je imel le štruco kruha in budilko, je neštetokrat, vsak vikend prepotoval te kraje in fotografiral njihove zanimivosti in ljudi ter jih tako ohranil za vedno. Bil je tudi dopisnik Dolenjskega lista, ki je objavljal njegove fotografije in članke. Razstava Francetovih fotografij v domu na Grmadi je odprta ob četrtkih in petkih od 13. do 20. ure ter ob sobotah in nedeljah od 8. do 20. ure.

Protestiramo in zahtevamo umik zakona o poslancih

Upokojenci proti zmanjševanju denarja za potrebe SPIZ

ČRNOMELJ - Prejšnji teden se je sestal novoizvoljeni občinski odbor DeSUS-a Črnomelj in sprejel protest o nameravanem zmanjševanju sredstev pokojninske blagajne in večanju poslanskih privilegijev.

Od 1. februarja 1996 dalje se je prispevna stopnja za socialno varnost znižala od 44,7 na 42 odstotkov od bruto plače, znižali sta se predvsem prispevni stopnji za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Na pobudo sindikatov tekstilcev in usnjarjev ter gospodarske zbornice sta poslanca SKD vložila v parlamentarni postopek predlog novega zakona o prispevkih za socialno varnost. Državni zbor naj bi ga uvrstil že na majsko sejo in po hitrem postopku sprejel. Predlagano znižanje prispevne stopnje bi zmanjšalo prihodke pokojninske blagajne za 720 milijonov tolarjev, zdravstveni zavarovalnici pa za približno 230 milijonov tolarjev. Po mnenju predlagateljev naj bi izpad teh prihodkov nadomestili iz državnega proračuna. S takim načinom reševanja težav v industriji se nikakor ne strinjamo, ker se povečuje izguba SPIZ in nato ustvarja pritisk na upokojence, da je zaradi izgub potrebno zmanjšati pokojnine. Finančne težave usnjarske in tekstilne industrije naj rešuje direktno državni proračun. Taki in podobni nastopi poslancev in strank so dejansko predvolilno nabiranje točk in so vredni obsodbe.

Ravno tako smo proti predlogu 45 poslancev o spremembi zakona o poslancih. Predlog za oblikovanje predpisov o privilegiranem upokojevanju poslancev je po našem mnenju neprimeren in nemoralen. Zahtevamo, da se umakne iz postopka. Uvajanje novih poslanskih privilegijev pomeni dejansko zanikanje enakopravnosti državljanov.

Občinski odbor DeSUS
Črnomelj
(J. D.)

• *Prej smo imeli slab sistem, ki je dobro deloval, zdaj imamo dober sistem, ki slabo deluje. (Jurič)*

• *V tranziciji pospešeno predelujejo falote v poštenjake. (Petan)*

• *Za časa titolitarizma smo malikovali demokracijo, zdaj jo maličimo. (Sršen)*

Partizanska grobišča na Rogu očiščena

Spet akcija Društva za varovanje partizanskih grobišč

Minulo nedeljo se je na Rogu spet zbralo blizu 50 članov Društva za varovanje partizanskih grobišč. Vztrajno deževje, ki se dobrih deset dni zgrinja nad Dolenjsko, jih ni oviralo pri delu. Razdeljeni v 4 skupine so obšli vsa partizanska grobišča in opravili na njih spomladansko čiščenje. To je bil že njihov četrti tovrstni podvig v zadnjih dveh letih. Ugotovili so, da se vsem grobiščem zdaj že lepo pozna vsakoletni dvakratni vzdrževalni obisk. Ob vsakem času zdaj iz njih že veje dih urejenosti, očiščevalnega dela pa je zdaj že polovico manj, kot ga je bilo v začetku. Na vseh grobiščih so v počastitev padlih prižgali sveče in zasadili tudi nekaj novega zelenja.

V pomenku po opravljenem delu so se dogovorili za več nadaljnjih opravil. Čim bo prenehalo deževje, bodo obnovili vse napisne table, ki ob cesti usmerjajo obiskovalce proti grobiščem. Na vseh grobiščih bodo zaupali kamnoseku čiščenje nagrobnikov in spominskih znamenj ter obnovili črke v vseh napisih. Število članov Društva se je močno povečalo, novi člani pa se prijavljajo iz vse Slovenije, saj je Kočevski Rog neizbrisno zapisan v srcih in spominu mnogih partizanskih borcev.

Glede želje mnogih, naj bi Društvo svoje delovanje razširilo tudi na partizanska grobišča na drugih območjih, so menili, da to ne bi bila najbolj pravšna rešitev. Prav pa bi bilo po njihovem mnenju, ko bi tudi drugod, kjer čutijo potrebo za to, ustanovili podobna društva.

- cš

UPOKOJENCI V PLANICO!

PLANICA - Ob 50-letnici delovanja slovenskih upokojenskih organizacij bo 12. junija v Planici pod skakalnicami tradicionalno srečanje upokojencev Slovenije. Svečani del programa se bo začel ob 10. uri, udeležence pa bo nagovoril tudi predsednik države Milan Kučan. Organizatorji, ki pričakujejo več kot 20.000 ljudi, pripravljajo bogat kulturni, športni in zabavni program, v Tamarju pa bo imel mašo ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas.

Solze v lekarni

Zdaj jokajo za zdravnikom, ki "ni znal slovensko", je pa znal pomagati

KOČEVJE - Minuli ponedeljek, 13. maja, je v kočevski lekarni v solzah razlagala svoje tegobe in tegobe starejših in bolnih v Kolpski dolini neka starejša ženska, ki je povedala, da je iz vasi Grivac v KS Kostel. Tarnala je, da je za zdravstveno varstvo vedno slabše poskrbljeno, odkar ne dela več dr. Stanko Nikolič, ki je prihajal k bolnikom na obisk tako rekoč vsako uro, če so ga potrebovali. Tudi zdravila je dal kar on, medtem ko mora zdaj ponje v Kočevje. Sedanji zdravnik uraduje v Fari bolj poredko in dogaja se, da ga ni, kljub temu da bi moral priti, ker je na dopustu ali kako drugače zadržan.

Nekdo je dodal, da je prebivalcem Kolpske doline kar prav, da je tako, saj se za zdravnika ni nobeden potegnil takrat, ko so mu po 30 letih službe v tej dolini očitali, da ne zna slovensko, da ga ne razumejo, prej pa so ga 30 let čisto dobro razumeli. Ker ni na starost hotel delati izpita iz slovenščine, so ga tako rekoč nasilno upokojili, čeprav bi lahko delal še naprej, kot je do upokojitve.

Spet tretji je pripomnil, da je bil postopek z doktorjem res vsega obžalovanja vreden. Če ne bi bilo dr. Nikoliča, da ljudje še vedno hodili s kanglicami po vodo na izvire, saj je on poskrbel, da je tekočo pitno vodo dobila skoraj vsaka vas, in ljudje bi še vedno brodili po blatnih kolovozih, medtem ko imajo zdaj tudi po njegovi zaslugi asfalt že skoraj do vsake vasi.

J. PRIMC

UBOGE HRBTENICE

Prvi dan po prvomajskih počitnicah smo nenapovedano stehtali torbe šestošolcev. Devetnajst učencev je prineslo 108 kg težke torbe za 6 ur pouka. Samo 4 torbe so bile lažje od 5 kg. Najtežja torba je tehtala 8 kg, najlažja pa 3,6 kg. Ugotovili smo, da najlažje torbe nosijo slabši učenci, odličnjaki pa najtežje. Kdor nima v torbi, nima niti v glavi, čeprav bi bilo bolje, da bi imeli več v glavah - zavoljo hrbtenic.

SAŠA PETELINC, 6. razred
OŠ Artiče

DOGODKI V SLIKI IN BESEDI

NA TURJAKU ZA 40-LETNICO KOGOJEVE SMRTI - Za uvod v prisrčno proslavo je domači ženski pevski zbor pod vodstvom Olge Jež zapel Kogojevo "Jaz pa pojdem v tihe gaje", kasneje pa še več drugih, med njimi tudi več narodnih v priredbi skladatelja Jakoba Ježa, ki je bil tudi med poslušalci. Prireditev je odprl predsednik KUD-a Franc Pečnik, o zgodovini in 40-letnici domačega KUD-a je govoril njegov podpredsednik Drago Škantelj, ki je tudi orisal napore za obnovo domače dvorane, dokončane to zimo, za kar je pohvalil ZKO Ljubljana-Vič, bivšo KS Turjak, občino Velike Lašče in župana Milana Tekavca ter člane KUD-a, posebno ustanovitelja in današnje vodstvo. V kulturnem programu so nato nastopili moški oktet domačega KUD-a pod vodstvom Štefana Zrneca in harmonikar Alojz Centa, učenci podružnične šole Turjak in plesna skupina osnovne šole Primoža Trubarja iz Velikih Lašč ter duo Brina (klavir) in Brane (violina) Brezavšček s skladbo za violino. Ves nastop je povezoval Matko Zdešar, sekretar ZKO Ljubljana Vič, ki je podelil tudi priznanja zaslužnim domačim kulturnim delavcem in skupinam. Prejeli so jih: podružnična šola Turjak, KUD Marij Kogoj Turjak, prvi predsednik KUD-a Marij Kogoj Milan Zelnik, pobudnica in soustanoviteljica ženskega pevskega zbora Anica Blatnik in današnji predsednik KUD-a Franc Pečnik. (Foto: J. Primc)

VOJAK IN NJEGOVI - V Učnem centru Slovenske vojske v Cerkljah ob Krki je v petek prisegla 15. generacija vojakov. Mladim vojakom je ob tej priložnosti govoril brigadir Janez Butara, ki je med drugim rekel, da Slovenija še potrebuje vojsko, ker v bližini naše države še niso dosegli miru. Pred prisego so v galeriji vojašnice odprli razstavo slik Mirka Bogovoiča Cerkljanske impresije. Ob prisegi so vojake obiskali številni svojci. Eden od pravkar zapriseženih vojakov V Cerkljah ob Krki se je verjetno postavil pred kdove kateri fotoaparat za spominski posnetek in v tem je nastala tudi naša fotografija. (Foto: L. M.)

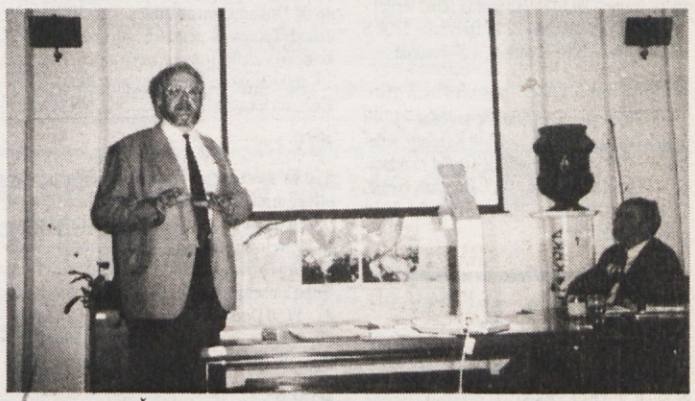

URBANISTIČNA ZASNOVA NOVEGA MESTA - Prejšnji četrtek je v konferenčni dvorani hotela Krka v Novem mestu cel dan potekala strokovna obravnava urbanistične zasnove Novega mesta. Gre za najpomembnejši prostorski dokument Novega mesta, ki je po sili razmer nastajal celih 10 let, v razvitih deželah pa urbanistične zasnove pripravljajo enkrat na 30 let. To posvetovanje je bila pravzaprav nekakšna predobravnava tega dokumenta, ki ga je izdelal Urbanistični inštitut v Ljubljani. Po tej prvi obravnavi, ki je bila zelo strpna, kulturna in strokovna, bo izdelovalec dokument dopolnil, v začetku julija pa naj bi osnutek javno razgrnili. Razgrnjen bo vsaj mesec in pol in v tem času bodo tudi širše javne obravnave. O osnutku oziroma prvi strokovni obravnavi bomo več pisali v eni prihodnjih številk našega časopisa. Na sliki: direktor Urbanističnega inštituta prof. mag. Braco Mušič, sicer novomeški rojak iz znane Mušičeve rodovine, je osnutek predstavil z vidika širših strokovnih in kulturnih obzorij. (Foto: A. B.)

SAMOPOSTREŽBA NA KANDIJSKI ODPRTA - V petek dopoldne so odprli prenovljeno Mercatorjevo samopostrežbo na Kandijski ulici, in kot je povedal poslovodja Alojz Škedelj, so za popolno prenovo porabili rekordnih pet dni. Z notranjo prerazporeditvijo so pridobili dobrih 60 kvadratnih metrov in tako obogatili predvsem program zamrznjenih živil, z blagajnami na "tekoči trak" pa skrajšali vrste ob izhodu. Lepšo podobo je dobil tudi bife v zgornjem nadstropju, ki so ga prenavljali ob vikendih. Trgovski center na Kandijski je le eden izmed tristotih prodajaln, ki naj bi jih Mercator prenovil v znamenju pomladi. (Foto: Majda Luzar)

Emil Milan Černe

Bralcem Dolenjskega lista je bil znan kot pisec Ameriških pisem, nam sorodnikom in prijateljem pa kot človek, s katerimi smo si radi dopisovali. Imel sem srečo, da sem ga spoznal tudi osebno tam daleč v tujini, v Clevelandu. Bil je zelo natančen človek, redno je vodil korespodenco pisem in ostalih pošiljk. O posameznih dogodkih v Sloveniji in v Suhi krajini je vedel domala vse. Imel je veliko prijateljev po vsej Sloveniji in tudi drugod.

Ameriške korenine je v Ameriki pognal že njegov oče, ki se je rodil v državi Montana. Kot potomca dvorskih fužinarjev je tudi Milana zanesla pot po drugi svetovni vojni v tujino. Doma je delal nekaj časa "v trajberku" na Dvoru, bil tolmač in tudi kakšno zagodel. Nekoč je pisal, da je davnega leta 1940, ko so šli Podgožanje od maše, skakal z mosta na glavo. Snega je bilo tokrat do kolen, tega ni pozabil dodati. Vedno se je podpisal: "Vavptov ta žlehtni ga pozdravlja."

V pismih ga je zanimalo vse. Besed in spomina mu ni nikoli zmanjkalo. Zelo rad je imel slovensko zemljo, domače kraje, vendar ni nikoli izrazil želje, da bi nas obiskal v "starem kraju". Že pred leti je v Dolenjskem listu bila objavljena vest, da je Emil Milan umrl, vendar se je izkazala za neresnično.

Vest, ki smo jo dobili sredi maja lanskega leta je bila resnična. "Umrl je Milan Černe. Rojen je bil v Sadinji vasi pri Dvoru 18. novembra 1921. leta. Po kratki, a hudi bolezni je umrl 15. maja 1995."

Ta zapozneli nekrolog naj bo prijazen spomin nanj.

S. MIRTIČ

Ciril Cimprič

V ponedeljek, 6. maja, je ugasnilo življenje Cirila Cimprača, rojenega 3.7.1944 na Lazcu v občini Loški Potok, elektro delovodja podjetja Snežnik Kočevska Reka.

Kot član samoupravnih organov v podjetju, kjer je bil zaposlen, je Cimprič delal še v nekdanji organizaciji SZDL in bil član prostovoljnega gasilskega društva Kočevska Reka, kjer je dolga leta opravljal dela in naloge predsednika. Za svoje uspešno in prizadevno delo je prejel večje število društvenih in občinskih gasilskih priznanj.

Pokojni je ljubil naravo in je bil član lovske družine Draga, bil pa je tudi član nogometnega kluba Štalcarji. Vsi, ki so ga poznali, se ga bodo vedno spominjali, saj je zelo rad pomagal na vseh področjih pa tudi v svoji stroki. Pokopali so ga na kočevskem mestnem pokopališču 8. maja ob navzočnosti številnih sorodnikov, prijateljev, znancev, sodelavcev, članov gasilskih organizacij, lovcev, nogometašev in drugih.

V. D.

France Papež

V prvih dneh tega meseca je v Argentini umrl slovenski pesnik, pisatelj, dramatik, urednik in prevajalec France Papež, eden tistih slovenskih ustvarjalcev, ki so bili doslej zaradi političnih razlogov zamolčani in neznani v domovini, odigrali pa so pomembno vlogo v slovenskem izseljenstvu. Danes ga uvrščamo med najpomembnejše kulturne delavce slovenske emigracije.

Po rodu je France Papež Belokranjec; rodil se je 20. marca 1924. leta v Kotu pri Semiču. V Črnomju je obiskoval meščansko šolo in dočakal 2. svetovno vojno. Po italijanski kapitulaciji je bil najprej v partizanih, potem pa je prestopil k domobrancem ter ob koncu vojne emigriral na Koroško. V begunskih taboriščih v Italiji je nadaljeval gimnazijo, nato pa skupaj s skupino političnih izseljencev odšel v Argentino, ki je postala njegov novi dom. Tu si je ustvaril družino, poslušal predavanja iz filozofije in končal slikarsko šolo. Kot ustanovni član je od leta 1954 delal pri Slovenski kulturni akciji, od leta 1970 urejal revijo Meddobja in objavljal pesmi, prozo, drame, članke in eseje v več revijah. Izdal je več knjig: pesniški zbirki Osnovno govorjenje in Dva svetova, spominsko-izpovedni roman Zapiski iz zdomstva, poetično dramo Gozd. Uredil je Antologijo slovenskega zdomskega pesništva in zbrano delo Franceta Balantiča. Leta 1988 je bil kot prvi literat iz argentinske slovenske enklave sprejet v Društvo slovenskih pisateljev.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 16. V.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.20 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.05 OTROŠKI PROGRAM
SOLZICE
10.30 BATMAN, amer. naniz., 31/32
10.55 TEDENSKI IZBOR
ARKTIČNI LOVCI, jap. poljudnoznan. oddaja
11.25 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
15.10 TEDENSKI IZBOR
JANEZ PAVEL II. IN SLOVENCI
16.00 OMIZJE
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
18.00 FALLERJEVI, nem. naniz., 17/36
18.30 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SEINFELD, amer. naniz., 5/22
20.35 TEDNIK
21.25 ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE: NOSTALGIJA Z LIDIJO KODRIČ
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 POSLOVNA BORZA
23.15 SEVERNA OBZORJA, mar. naniz., 2/22

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.05 Tedenski izbor: Iz deževnega tropskega gozda, 1/6; 11.40 Zgodovina Vatikana; 12.35 Nogomet; 14.15 Majhni darovi, kan. film; 15.45 Seinfeld, amer. naniz., 4/22; 16.10 Severna obzorja, amer. naniz., 2/22; 17.00 Pekovski mojstri, franc. nadalj., 3/6 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Poslujemo, 2/6 - 19.10 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike - 20.05 V žarišču - 20.35 Vsemu navkljub, avstral. nadalj., 2/4 - 21.25 Pisave - 22.15 Umetniški večer - 0.15 Bing band RTV Slovenija, 1. del

KANAL A

15.30 Tv prodaja - 15.20 Risanka - 16.20 Tropska vročica (ponov. 18. dela) - 17.10 Dance sesion - 18.00 Splošna praksa (52. del. avstral. naniz.) - 19.30 Risanka - 20.00 Pot flamingov (amer. nadalj.) - 21.00 Jablane (nem. film) - 0.00 CNN poroča

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljubezen (serija) - 12.45 Gospa Parkington (amer. film) - 14.40 Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 121/124) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Moč denarja - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Ruska mafija (dok. serija) - 21.10 Glasbena oddaja - 22.10 Dnevnik - 22.30 S sliko na sliko - 23.00 Theatron - 1.30 Poročila

HTV 2

16.45 Video strani - 17.00 TV koledar - 17.10 Šopek dolarjev (ponov.) - 17.40 Razpotje federacije - 18.10 In to je življenje (serija za mladino) - 19.00 Hugo, tv igra - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Nogomet - 22.00 Od 16 do 24 - 22.30 Orel (hrvaški film)

PETEK, 17. V.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.30 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.45 OTROŠKI PROGRAM
UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI, 10/52
10.00 DENIS POKORA, amer. naniz., 3/13
10.25 TEDENSKI IZBOR
ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE
11.15 BILOXI BLUES, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.50 TERRA X, nem. poljudnoznan. serija, 9/10
15.35 NAŠI BALETNI UMETNIKI
16.15 KAM VODIJO NAŠE STEZICE, oddaja tv Koper
16.45 LETALIŠČE BRNIK: SPREJEM
17.30 DNEVNIK 1
17.45 BRDO PRI KRANJU: SREČANJE S PREDSEDNIKOM REPUBLIKE
18.30 HUGO, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SORODNE DUŠE, angl. naniz., 10/21
20.40 POGLEJ IN ZADENI
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 PRAGA, franc. film

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 11.10 Tedenski izbor: Poslujemo; 11.40 V žarišču; 12.10 Znanost, kan. nadalj., 11/20; 12.35 Pisave; 13.25 Umetniški večer; 14.05 Dediščina Šogunov, angl. dok. nadalj., 3/3 - 15.05 Marta in jaz, mednarodna koprodukcija - 16.45 Sorodne duše, angl. naniz., 9/21 - 17.15 Življenje v jezeru Tanganjika, jap. oddaja - 17.40 Veliki dosežki sloven. kirurgije - 18.15 Po Sloveniji - 19.25 Denis pokora, 5/13 - 19.30 Ljubljanska stolnica: večernice - 20.50 Forum - 21.05 Pesek časa, amer. nadalj., 2/4 - 21.50 Studio City - 22.50 Trend, oddaja o modi in vizualni pop kulturi - 23.40 Novice iz sveta razvedrila - 0.05 Zavrtimo stare kolute, 3. oddaja

KANAL A

15.55 Tv proddaja - 16.15 Risanka - 16.45 Pot flamingov (ponov.) - 18.00 Splošna praksa (52. del avstral. naniz.) - 19.30 Risanka - 20.00 Dežurna lekarna (6. del špan. hum. naniz.) - 20.30 Telefon (amer. film) - 22.10 Jablane (ponov. nem. filma) - 0.25 CNN poroča

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljubezen (serija) - 12.45 Druga priložnost (amer. film) - 14.35 Program za otroke in mladino - 15.10 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 122/124) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Aplavz, prosim - 21.15 Osjek - prenos festivala - 22.45 Poročila - 23.05 S sliko na sliko - 23.35 Izgubljeni svet (dok. film) - 0.15 Poročila

HTV 2

17.05 TV koledar - 17.15 Turbo limach show - 18.30 Govorimo o zdravju - 19.00 Hugo, tv igrica - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Korak za korakom (hum. serija) - 20.45 Ameriški film - 22.25 Latinica - 23.40 Ameriški film

SOBOTA, 18. V.

SLOVENIJA 1

6.45 - 2.15 TELETEKST
7.00 VIDEO STRANI
7.30 LJUBLJANA - STOŽICE: SLOVESNA MAŠA
11.15 OTROŠKA ODDAJA
11.30 JATA ZMAJEV, jap. film
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.30 POSTOJNA: SREČANJE Z MLADIMI
18.30 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.51 UTRIP
20.10 SHADIPUR, šved. dok. oddaja
20.35 TURISTIČNA ODDAJA
21.00 OSLO: EUROSONG '96
0.05 TAT OTROK, koproduk. film

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 9.05 Otroški program: Radovedni taček; 9.20 Kljukčeve dogodivščine; 9.35 Pod klobukom; 10.25 Zgodbe iz školjke; 10.55 Poglej in zadeni; 12.25 Tednik - 13.15 Room service, amer. film (ČB) - 14.30 Znanost od blizu, kan. znanst. nadalj., 12/20 - 14.55 Gimnastika - 17.15 Dnevnik - 17.30 Šport - 18.30 Karaoke - 19.30 Na vrtu - 20.05 Škrlatna barva, amer. film - 22.30 Sobotna noč

KANAL A

8.30 Risanka - 9.00 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 10.00 Risanka - 11.00 Dance sesion - 16.00 Dokumentarna oddaja - 16.30 Jeleni z zahoda (ponov. 8. dela) - 17.20 Slam (oddaja o košarki) - 20.00 Tropska vročica (amer. naniz., 19. del) - 21.00 Življenja čas (amer. film) - 22.35 Dežurna lekarna (6. del) - 23.30 CNN poroča

HTV 1

8.20 TV spored - 8.35 Poročila - 8.40 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Prizma - 13.20 Razgovor s teologom - 14.20 Briljanten - 15.10 Svetovni reporterji - 16.00 Poročila - 16.05 Televizija o televiziji - 16.35 Sinovi Nevihte - 18.00 Turbo limach show - 19.14 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Zabavna oddaja - 20.55 Oslo: Eurosong '96 - 0.00 Dnevnik - 0.20 Anglosaksonska stališča

HTV 2

16.30 TV spored - 16.45 Beverly Hills (serija 13/31) - 17.35 Melrose place (serija, 13/31) - 18.20 Neobičajna pokrajina (dok. odaja) - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hrvaški operni pevci (dok. oddaja) - 20.50 Vidikon - 21.35 Hrvaške županije - 22.25 "O duha duhu" (dok. oddaja) - 22.50 Hr top 20

NEDELJA, 19. V.

SLOVENIJA 1

7.45 - 0.10 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 TEDENSKI IZBOR
JEKLENI JEZDECI, avstral. nadalj., 8/8
8.35 ŽIV ŽAV
9.20 MARIBOR - SLIVNICA: SLOVESNA MAŠA
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
HUGO, ponov.
KARAOKE, ponov.
14.50 ZLATARNA, amer. film
16.20 MARIBORSKA STOLNICA: SREČANJE S SVETOM KULTURE IN ZNANOSTI
17.30 DNEVNIK 1
17.40 PO DOMAČE
18.00 LETALIŠČE MARIBOR: SLOVO
19.10 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 NEDELJSKIH 60
21.15 PEKOVSKI MOJSTRI, franc. nadalj., 4/6
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 PREPOVEDANO POTOVANJE, nizoz. film

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 8.35 Tedenski izbor: Angleška glasbena lestvica; 9.25 Videošpon; 10.10 V vrtincu; 10.55 Tok, tok; 11.40 Na vrtu; 12.10 Nedeljska reportaža - 12.40 Dlan v dlani - 12.55 Gimnastika - 16.00 Atletski miting - 19.00 Kolesarska dirka - 19.30 Kajak kanu - 20.05 National geographic, amer. dok. serija, 1/20 - 20.55 Večerni gost - 21.55 Tiri skozi čas, dok. oddaja, 8/8 - 22.15 Majhne laži, šved. drama, 2/3 - 23.05 Nogomet - 23.35 Športni pregled

KANAL A

8.30 Risanka - 9.00 Kaličopko (otroška oddaja) - 10.00 Muppet show (37. del) - 10.30 Risanka - 11.30 Čikaške zgodbe (ponov. 1. dela) - 14.55 Življenja čas (ponov.) - 16.30 Muppet show (ponov.) - 17.00 Mala morska deklica (risanka) - 17.30 Račje zgodbe (sinhron. risana serija) - 18.00 Zvesti vodič (amer. mlad. film, 1. del) - 19.30 Slam (oddaja o košarki) - 20.00 Unpato (pogovor v studiu) - 21.10 Jessie (1. del naniz.) - 22.30 Kako je bil osvojen divji zahod (ponov. 6. dela) - 0.30 CNN poroča

PONEDELJEK, 20. V.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.35 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.35 OTROŠKI PROGRAM
PRAVLJICE IZ LUTKARJEVEGA VOZIČKA, 3/10
11.00 MALI RIBIČI
11.20 ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 11/26
11.50 PREPOVEDANO POTOVANJE, ponov. nizoz. filma
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
13.50 TEDENSKI IZBOR
UTRIP
14.05 ZRCALO TEDNA
14.20 ZA TV KAMERO
14.35 FORUM
14.50 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.20 VEČERNI GOST
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 TV OKO, angl. dok. serija, 11/13
18.00 SIMPSONOVI, amer. naniz., 33/48
18.30 LINGO, TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SOSTANOVALKE, angl. naniz., 4/13
20.35 TV KONFERENCA
21.25 SLOMŠEK - SLOVENEC ZA VSE ČASE
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 3/22
23.50 SVET POROČA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.55 Tedenski izbor: Turistična oddaja; 10.10 Christy, amer. nadalj., 2/21; 12.00 Sobotna noč; 14.00 Studio City; 15.00 Športni pregled; 15.45 Sostanovalke, angl. naniz., 3/13 - 16.10 Severna obzorja, amer. naniz., 2/22 - 17.00 Muenchenčana v Hamburgu, nem. nadalj., 7/14 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Sedma steza - 19.15 Angleška glasb. lestvica - 20.10 Osmi dan - 20.40 Desetka, amer. film - 22.40 Brane Rončel izza odra

KANAL A

8.30 Risanka - 15.00 Živeti danes - 15.30 Jessie (ponov. 1. del) - 17.00 Dežurna lekarna (ponov. 6. dela špan. naniz.) - 18.00 Uboga mala bogatašinja (1. del) - 19.30 Dokumentarna oddaja - 20.00 Zlata dekleta (36. del amer. hum. naniz.) - 20.30 Polnočna jasnina (amer. film) - 22.15 Tropska vročica (ponov. 20. dela) - 23.05 Uboga mala bogatašinja (ponov. 1. dela) - 0.30 CNN poroča

TOREK, 21. V.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.25 OTROŠKI PROGRAM
JAPONSKE PRAVLJICE
10.45 MORSKI ZAKLADI
11.00 DRUGI MEDNARODNI OTROŠKI FESTIVAL VARŠAVA '95, 3/4
11.25 JATA ZMAJEV, ponov. jap. filma
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
15.30 MAJHNE LAŽI, ponov. šved. drame, 2/3
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE
17.25 OTROŠKA ODDAJA
17.35 TUJA SERIJA
18.00 FALLERJEVI, nem. nadalj., 18/36
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 BREZ ŽENSK NE GRE, angl. naniz., 11/19
20.40 DOSJE
21.30 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 4/22

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.50 Tedenski izbor: Sedma steza; 11.20 Osmi dan; 11.50 Plesni nokturno; 12.05 Posnetek koncerta; 13.35 Trend, oddaja o modi in vizualni pop kulturi; 14.25 Analitična mehanika, 19/52; 14.55 Brez žensk ne gre (10/19); 15.25 Nedeljskih 60; 16.25 Severna obzorja, amer. naniz., 3/22 - 17.10 Vsemu navkljub, avstral. nadalj., 2/4 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Bajke na Slovenskem, 2/5 - 19.15 Videošpon - 20.05 V žarišču - 20.35 Muenchenčana v Hamburgu, nem. nadalj., 8/14 - 21.30 Oči kritike - 22.20 Umetniški večer - 0.00 Kolesarska dirka

KANAL A

8.30 Risanka - 16.10 Elizije (ponov. dok. oddaje) - 16.40 Tropska vročica (ponov. 20. dela) - 17.30 Risanka - 18.00 Uboga mala bogatašinja (2. del) - 19.30 Slam (ponov. oddaje o košarki) - 20.00 Hermanova glava (amer. naniz.) - 20.30 Jeleni z zahoda (9. del amer. naniz.) - 21.20 Sirene (2. del) - 22.10 Tropska vročica (21. del) - 23.00 Uboga mala bogatašinja (ponov. 2. dela) - 0.30 CNN poroča

SREDA, 22. V.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.50 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 OTROŠKI PROGRAM
DEKLICA DELFINA IN LISICA ZVITOREPKA, 3/7
10.55 HOV!, angl. nanizl, 3/8
11.20 TEDENSKI IZBOR
ROKA ROCKA
12.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 1/20
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
14.45 TEDENSKI IZBOR
DLAN V DLANI
15.00 DOSJE
15.50 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madžarske tv
16.20 LJUDJE IN ZEMLJA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 FALLERJEVI, nem. naniz., 19/36
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GOSPOD BEAN, angl. naniz., 13/13
20.35 FILM TEDNA
AYA, avstral. film
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 5/22
23.45 WIMBLEDONSKI ZASTRUPLJEVALEC, angl. nadalj., 3/3

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.05 Tedenski izbor: Bajke na Slovenskem; 11.35 V žarišču; 12.05 Oči kritike; 12.55 Umetniški večer; 14.25 Zlatarna, amer. film; 15.55 Gospod Bean, angl. naniz., 12/13; 16.20 Severna obzorja, amer. naniz., 4/22 - 17.10 Presek časa, amer. nadalj., 2/4 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Iz deževnega tropskega gozda, 2/6 - 19.15 V vrtincu - 20.05 V žarišču - 20.20 Nogomet - 22.20 Sakralni koncert - 23.20 Posnetek koncerta - 0.20 Kolesarska dirka

DAN NAJLEPŠIH SANJ

NOVO MESTO - Novomeško podjetje T Media je poskrbelo za programsko izdelavo multimedijske zgoščenke Regina, na kateri je predstavljena slovenska kandidatka za bližnje popevkarsko tekmovanje Pesem Evrovizije. Kot je znano, bo Slovenijo v Oslu na Norveškem zastopala skladba Dan najlepših sanj, ki jo poje Irena Kogoj z umetniškim imenom Regina. Besedilo in glasbo je napisal njen mož in sodelavec Aleksander Kogoj, aranžma pa Jože Privšek, ki bo tudi dirigiral orkestru pri izvedbi popevke. Na zgoščenki si lahko ogledate video posnetek tekmovalne popevke, kratek filmček o pevki Regini, v angleščini pa se predstavita tudi Kogoj in Privšek. Zgoščenka je v lično opremljenem kompletu s knjižico, kjer so v nekoliko predrobnem tisku objavljeni osnovni podatki o pevki, skladatelju in dirigentu, dodane pa so tudi dobri fotografski portreti. Poleg tekmovalne popevke v slovenski in angleški izvedbi je na zgoščenki še Reginina uspešnica Liza ljubi jazz.

GLASBENA SKRINJICA V VELENJU

VELENJE - Regionalna televizija VTV in Združenje lokalnih televizij Slovenije LTV v soboto, 25. maja, od 17. do 19. ure v velenjskem domu kulture pripravljata festival otroških pesmi z naslovom Glasbena skrinjica. V uradnem delu se bo predstavilo 17 mladih izvajalcev, ki bodo prvič javno predvajali skladbe različnih slovenskih avtorjev. Podelili bodo strokovni nagradi žirije za najboljšo skladbo in najboljše besedilo ter nagrado občinstva za najboljši nastop. Vsi nastopajoči bodo prejeli tudi spominske glasbene skrinjice. Informacije in prijave na tel. št. 063-854-405.

DOLENJSKE IN BELE KRAJINE
STUdio
103.0 MHZ

RADIO SRAKA
94,6 MHZ

HOTLINE
ko pregorijo vse linije
Telefon 005992610
Cena po mednarodni tarifi.

Društvo mrtvih pesnikov

Prvi CD Plus

NOVO MESTO - Poročali smo že, da je te dni izšel novi CD Plus skupine Društvo mrtvih pesnikov (DMP) z naslovom DMP - Opus 2, na katerem je mogoče najti tudi zmagovalno skladbo zadnje Pop delavnice Ko prižgeš nov dan in njeno najnovejšo predelavo. Posebnost zgoščenke je multimedijski računalniški program s slikovnim, tekstovnim, avdio in video gradivom o skupini od začetkov do danes, zasluge za to pa ima T Media iz Novega mesta. Gre za prvi tovrstni večpredstavitveni CD v Sloveniji in za enega prvih v Evropi. Projekt je predstavljen tudi na Internetu. Mladi pevci bodo novi glasbeni izdelek najprej predstavili v Novem mestu, in sicer v petek, 24. maja, kasneje pa še drugod po Sloveniji. Na koncertih se bo kot nova okrepitev pridružil tolkalist Frene Krevh iz Slovenj Gradca. DMP pa bo nastopilo tudi na TVS 21. maja v oddaji Roka rocka. Trenutno fantje snemajo videospot za skladbo Ti in jaz v produkciji Kobe studia iz Ljubljane, vsi ljubitelji skupine pa jim lahko pišete na naslov: "DMP FAN CLUB", Košenice 83, Novo mesto.

NOVI VIDEOSPOT MAGNIFICA - Magnifico te dni končuje snemanje novega videospota, tokrat bo slikovno opremljena skladba Ausländer, ki se nahaja na njegovem zadnjem albumu Kdo je čefur. Gre za skrajšano verzijo te pesmi, katere avtor in izvajalec je Magnifico, v vlogi pevke pa se pojavlja tudi Barbara Peršut. V videospotu lahko občudujemo predelave posnetkov iz filmov Sutjeska in Bitka na Neretvi. Avtor tega projekta je znani ustvarjalec Mirko Simič, pri animaciji pa je sodelovala Stanka Brljevič. Premierna predstavitev videoposnetkov bo verjetno v petek, 17. maja, v oddaji Studia City. Magnifico želi s tem projektom izreči dobrodošlico svetemu očetu, ki se bo ravno te dni mudil na obisku v naših krajih. (Foto: R. Vlašič)

ŠTUDENTSKA CVIČKARIJA 96 - Prejšnjo sredo, 8. maja, je v organizaciji DNŠ v menzi študentskega naselja v Rožni dolini v Ljubljani potekala že tradicionalna prireditev z zgovornim naslovom. Pred zelo številnim in dodobra razvnetim očinstvom so nastopili: DMP in D'Kovači (na sliki) iz Novega mesta, Vlado Kreslin ter Magnifico. Praznik dolenjskega vina si je ogledala nekaj tisočglava množica študentov in ostalih ljubiteljev dobrega vina in glasbe. Prireditelje je presenetil tako množičen odziv, saj je zmanjkalo pijače precej pred koncem samega dogajanja. Drugače pa je prireditev v celoti uspela in brez vsakršnih izgredov zadovoljila mlade in tiste, ki so željni zabave. Žal pa se morajo take prireditve seliti iz domačega v drugo okolje. (Foto: S. Srovin)

DOLENJSKI LIST STUdio DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado **Katji Knavs iz Podklanca.** Nagrajenki čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

1 (1) Blagor tisti - ANS. SLAPOVI
2 (3) Vabim te na ples - ANS. FRANCA POTOČARJA
3 (5) Kukavica - ANS. STOPAR
4 (2) Veseli fantje mi, Dolenjci - ANS. J. KUPLENKA IN DOLENJCI
5 (4) Naša "ta mlada" - ANS. SLAVČEK
6 (9) Strto srce - ANS. VIHARNIK
7 (6) Sanje - ANS. PETRA FINKA
8 (-) Na Gorjance - FANTJE Z VSEH VETROV
9 (7) Sto cvetov - ANS. RUDIJA JEVŠKA
10 (9) Vanč vegetarijanec - ANS. IGOR IN ZLATI ZVOKI

Predlog za prihodnji teden: V Čateške Toplice - ANS. TONIJA HERVOLA

KUPON ŠT. 20

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

NOVATEX, d.o.o.,
Letališka 16
1000 LJUBLJANA

ZASTOPNIK ZA PROGRAM BONBONOV IN ZVEČILNIH GUMIJEV VADEMECUM — AVSTRIJA

Če ste mlada družina (starost do 30 let) in ste samostojen podjetnik in želite delati na področju prodaje proizvodov prehrane na območju Dolenjske, Vam nudimo program VADEMECUM bonboni in žvečilni gumiji.

Pogoji:
— registracija samostojni podjetnik-komercialist
— končana komercialno-ekonomska srednja šola
— delovne izkušnje v prodaji prehrane
— vozniški izpit B kategorije.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naš naslov.

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE, Kidričeva 2

Telefon: 068/44-558
Telefax: 068/44-183

VPISUJEMO V PROGRAME

IV. stopnja
• trgovec — prekvalifikacija
(pogoj za vpis je končana katerakoli 3-letna poklicna šola)
Vpis je še možen vsak dan med 8. in 16. uro.

NADALJEVALNI PROGRAM (V. stopnja)

• TRGOVINSKI POSLOVODJA

Vpis je še možen vsak dan med 8. in 16. uro na CIK Trebnje. Pogoj za vpis je končana 3-letna trgovska šola.

VISOKA POSLOVNA ŠOLA — VPIS V 3. LETNIK

Pogoj za vpis je končana 1. stopnja EF Ljubljana ali EPF Maribor.
Smeri:
— podjetništvo
— podjetniške finance

VISOKA POSLOVNA ŠOLA — 1. letnik Ekonomske fakultete Ljubljana

ŠTUDIJ NA DALJAVO

Smeri:
— management, turizem, podjetništvo, mednarodno poslovanje, podjetniške finance, zavarovalstvo, bančništvo, računovodstvo, poslovno informiranje
Izvedena bo tista smer, v katero bo vpisano vsaj 40 udeležencev.

INFORMACIJE O PROGRAMIH IN POGOJIH VPISA OSEBNO NA GORNJEM NASLOVU ALI PO TELEFONU 068/44-558, 44-183, VSAK DAN OD 8. DO 16. URE.

SUZUKI

PRODAJA ● SERVIS ● REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

Posebna majska ponudba

SAMURAI HD DAKOTA	~~24.700 DEM~~	19.990 DEM
VITARA LX DAKOTA	~~34.700 DEM~~	29.990 DEM

Količina omejena!
Ugodni krediti!

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

POSLOVNI PROSTORI V NOVEM MESTU

odlična lokacija ob novomeški vpadnici

Na Kočevarjevi ulici 1 (novi prizidek) v Novem mestu, prodajamo poslovne prostore. V objektu sta tudi večja prostora primerna za predavalnico - projekcijsko dvorano in za sejno sobo.

Kupci si lahko površino izberejo poljubno, glede na želje in potrebe, prednost pa bodo imeli kupci celotnega nadstropja.

Stavbi pripada tudi 1056 m2 veliko parkirišče.

Nudimo ugodne prodajne pogoje z možnostjo obročnega odplačevanja.

SKB-NEPREMIČNINE & LEASING D.O.O.

INFORMACIJE IN PRODAJA: SKB - NEPREMIČNINE & LEASING d.o.o., Ljubljana, Slovenska 54, tel.: 061/1315 125, 301-632, fax 061/1321 202

NEPREMIČNINE

SKLEP

Okrožno sodišče v Novem mestu je v stečajnem senatu pod predsedstvom okrožne sodnice Ane Kodrič, ob sodelovanju okrožnega sodnika Antona Panjana in okrožnega sodnika — svetnika Martina Furlana kot članov senata, v stečajnem postopku nad dolžnikom NOVOLES NOVI AMBIENT, d.o.o. — v stečaju, Na žago 6, Straža, na seji senata dne 7. 5. 1996

s k l e n i l o:

Odredi se prodaja

z z b i r a n j e m p o n u d b

— osnovnih sredstev, navedenih v seznamu z dne 30. 4. 1996, po inventurnih številkah, po nazivu, letu izdelave in po količini ter izklicni ceni v DEM za kos, plačljivi v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila,
— repromateriala, navedenega po vrsti, količini v seznamu z dne 17. 7. 1995 — obračunsko stanje zalog. Prodaja se kot celota. Izklicna cena je 681.000,00 SIT.

Seznama z dne 30. 4. 1996 in 17. 7. 1995 — obračunsko stanje zalog sta sestavna dela tega sklepa in na vpogled na Okrožnem sodišču v Novem mestu v stečajni pisarni in na sedežu stečajnega dolžnika.
Prometni davek ni vračunan v ceno.
Podrobnejše informacije glede izklicne cene in načina prodaje je mogoče dobiti pri stečajnem upravitelju g. Stefanu Poredošu na tel. 068 83-120, int. 293, ogled pa je možen po predhodnem dogovoru s stečajnim upraviteljem.
Prednost pri izbiri bo imel tisti ponudnik, ki bo ponudil višjo ceno, boljše plačilne pogoje in jamstvo za plačilo kupnine. Pri enakih ponudbenih pogojih bo imel prednost kupec, ki stroje že koristi na osnovi najemne pogodbe.
Rok za zbiranje ponudb je 8 dni od dneva objave v Dolenjskem listu. Najugodnejši ponudnik bo izbran v 8 dneh po končanem zbiranju prijav. Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 8 dneh po prejemu obvestila o izbiri in v celoti plačati kupnino v pogodbenem roku. Če izbrani ponudnik ne bo sklenil pogodbe in plačal kupnine v določenem roku, se bo prodaja razveljavila.
Prometni davek in vse morebitne druge dajatve plača kupec.
Ponudbe je potrebno poslati v zaprti ovojnici, na kateri je napisano »ZA JAVNO ZBIRANJE PONUDB« na naslov:
NOVOLES NOVI AMBIENT, Pohištvo in polizdelki, d.o.o., v stečaju, Na žago 6, 8351 STAŽA, v roke stečajnega upravitelja g. Štefana Poredoša.
Odpiranje ponudb bo izvedeno komisijsko v roku 8 dni po objavi razpisa v Dolenjskem listu.

Vitacel d.d. LJUBLJANA **ENOTA KRŠKO**

LASTNIKI GOZDOV, KMETJE

DENAR NI LE V DREVESU, KI JE PONOS VAŠEGA GOZDA!

Odkupujemo celulozni les smreke/jelke, rdečega bora in topole, debeline od 8 cm naprej, ter žamanje brez lubja.

Odkupujemo tudi slabši les, sušice in les dreves, poškodovanih od žleda ali snegoloma.

VSE INFORMACIJE NA TEL.: (0608) 21-110 (g. Matjaž Jakše)

V času od 29. aprila do 9. maja so v novomeški porodnišnici rodile: Martina Kastigar iz Preske pri Dobrniču - Nastjo, Mateja Pirnar iz Šentjurja - Žana, Fabijan Slavica z Dol. Sušic - Manco, Marta Ilovar iz Šmarjete - Petro, Darinka Kulovec z Vrha pri Ljubnu - Gašperja. Marjeta Mazovec iz Vavte vasi - Miha, Maja Juntez z Rateža - Klaro, Helena Rabzelj iz Pristave pri Raki - Anamarijo, Anita Jevšek iz Dol. Globodola - Teo, Tatjana Kranjec iz Krškega - Zalo, Adrijana Bajt z Lokev - deklico, Marija Kulovec iz Jurke vasi - Tjašo, Tanja Jakljevič z Gabrovca - Urško, Andreja Zajc iz Kloštra - Mateja, Miroslava Rugelj z Okroga - Andraža, Valerija Kuhelj iz Štavče vasi - Matica, Martina Murn z Dvora - Karmen, Nives Gregorčič iz Črnomlja - Saro, Milena Turk iz Stranske vasi - Valerijo, Marija Bačar iz Vrhov - Pavleta, Marjeta Cvelbar iz Malin pri Trebelnem - dečka.

Iz Novega mesta: Alenka Završnik, Šukljetova 29 - Jerco, Zdenka Travižan, Klemenčičeva 4 - Roka, Milena Vukojevič, Mušičeva 14 - Uroša, Silvya Hrovat, Šentjernejska cesta 41 - Jaka in Renata Lampret, Kapiteljska 10 - Blaža.

Čestitamo!

• *Ne obsojaj nikogar, dokler nisi bil v njegovem položaju! (Talmud)*

• *Bolje ljubiti in izgubiti, kot sploh nikoli ljubiti. (Tennyson)*

• *Solze so kot nevihta, po njih je človek mirnejši. (Turgenjev)*

VIZIJA KONČUJE Z VPISOVANJEM CERTIFIKATOV!

Delničarji VIZIJE lahko postanete še do 21. junija 1996!

Vse o VIZIJI - v soboto, 8. junija 1996, ob 18. uri na VAŠEM KANALU

med NAGRADNIM ŽREBANJEM, v katerem sodelujete vsi, ki ste svoj certifikat zaupali VIZIJI, oz. ga boste vpisali do petka, 7. junija 1996.

VIZIJA in Zavarovalnica TILIA, d.d., nagrajujeta z:

denarno nagrado v tolarski protivrednosti 3000 DEM in bogatimi nagradami (masažno kadjo Kolpa, pohištvom LIK Kočevja, izdelki Novolesa, opečnimi izdelki Opekarne Novo mesto, dobrotami Dolenjskih pekarn, obutvijo Intertoba ter poletom z balonom).

Z VIZIJO lahko postanete delničar KRKE, LEKA, TERM ČATEŽ, INTEREVROPE, KOLINSKE, ISTRABENZA, PIVOVARNE UNION, PETROLA, RADENSKE, KOMETA, IGM STREŠNIKA, TISKARNE NOVO MESTO, LISCE, MELAMINA, LESOKOVA, PAVLIHE, AUREE, HRASTA ŠENTLOVRENC, INTEGRALA STOJNE KOČEVJE

VIZIJA

Kako vložiti certifikat v VIZIJO za delnice II. emisije

Spoštovani lastniki certifikatov!

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov za delnice II. emisije, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

1. Izpolnite in podpišite pooblastilo.
2. Po pošti pošljite na naslov **VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, 68000 Novo mesto**:
   - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
   - certifikat (obvestilo SDK).
3. Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

Izjava:

Pooblaščam VIZIJO, družbo za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, za vpis in vplačilo delnic II. emisije v DPB Vizijo, pooblaščeno investicijsko družbo, d.d., Novo mesto, Novi trg 5, do vrednosti, ki jo navajam v ustrezni rubriki pooblastila. Istočasno pooblaščam Vizijo, družbo za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic II. emisije v mojem imenu in za svoj račun na skupščini DPB Vizije, pooblaščene investicijske družbe, d.d., Novo mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnike in ostale opravilno nesposobne osebe

Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnika ali opravilno nesposobne osebe se za vpis imetnika certifikata uporabijo podatki mladoletne osebe oz. opravilno nesposobne, pooblastilo pa podpiše eden od staršev oz. skrbnikov. Nad podpis je potrebno z velikimi tiskanimi črkami napisati ime in priimek podpisnika.

P O O B L A S T I L O

IMETNIK CERTIFIKATA
(priimek in ime s tiskanimi črkami)

NASLOV IMETNIKA

EMŠO

Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem: SIT

DAN MESEC LETO

KRAJ

PODPIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

ZARJA

Stanovanjsko podjetje ZARJA, d.d., Novo mesto

odda v najem najugodnejšemu ponudniku:

- **poslovni prostor v Ljubljani, v pritličju stavbe Gregorčičeva 13**
- **poslovne prostore različne velikosti v Novem mestu, Prešernov trg 5, 6 in Jerebova ulica 18**
- **poslovne prostore v Šentjerneju in Šmarjeti**
- **novozgrajena profitna vseljiva stanovanja v Novem mestu, Slavka Gruma**
- **vseljivo profitno stanovanje v Krškem, Zdolska 19.**

Podrobnejše informacije dobijo interesenti na sedežu podjetja ZARJA, d.d., Novo mesto, Prešernov trg 5, ali na telefonskih številkah (068) 323-171, (068) 322-970, (068) 23-928.

LESO, d.d., v stečaju, 8340 ČRNOMELJ, Belokranjska cesta 40

ki ga zastopa stečajni upravitelj Janez PEZDIRC

o b j a v l j a

na podlagi sklepa št. 20/95-52 z dne 6.5.1996 stečajnega senata Okrožnega sodišča Novo mesto

JAVNI RAZPIS

za zbiranje ponudb za prodajo tehnološko zaokrožene proizvodne celote "Galanterija", vpisane pri vložni št. 1315, k.o. Črnomelj.

Obrat galanterija obsega 1924,00 m² pokritih proizvodnih prostorov, 5060 m² zemljišč in osnovna sredstva (oprema) po spisku.

Pogoji sodelovanja:

1. Sodelujejo lahko vse pravne in fizične osebe skladno z veljavno zakonodajo Republike Slovenije, ki bodo ponudili več kot 15.525.000,00 SIT za nakup proizvodnega obrata Galanterija. Pisna ponudba mora vsebovati predmet nakupa, ceno, rok, način in zavarovanje plačila, obvezo o zaposlitvi določenega števila delavcev.

2. Nakup nepremičnin in premičnin se opravi po principu videno-kupljeno; kasnejše reklamacije glede stvarnih napak ne bodo upoštevane.

3. Prispele ponudbe bosta ocenila stečajni upravitelj in stečajni senat pristojnega sodišča. Ponujena cena za nakup obrata bo pomemben kriterij za oceno ponudbe, vendar bodo upoštevani tudi drugi elementi ponudbe, ki so navedeni v točki 1 tega razpisa.

4. Ponudbe morajo biti poslane do 31.5.1996 s priporočeno pošiljko, v zapečateni ovojnici z oznako "JAVNI RAZPIS", na naslov:

LESO, d.d., v stečaju
8340 ČRNOMELJ
Belokranjska cesta 40

5. Stečajni upravitelj LESO, d.d., v stečaju bo na podlagi prispelih ponudb in pridobljenega soglasja stečajnega senata pristojnega sodišča ponudnike obvestil o rezultatih zbiranja ponudb v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Z najugodnejšim ponudnikom bo stečajni upravitelj sklenil kupoprodajno pogodbo. Vse stroške, povezane s sklenitvijo pogodbe in prenosom lastništva, plača kupec.

Stečajni upravitelj na podlagi tega razpisa ni zavezan skleniti pogodbe o prodaji predmeta tega razpisa s katerimkoli ponudnikom.

Vse dodatne informacije lahko interesenti dobijo pri stečajnem upravitelju Janezu PEZDIRCU, tel. (068) 321-150 ali (068) 323-202, telefax (068) 323-176.

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ in FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO, RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKO MARIBOR

organizirata INFORMATIVNI DAN o izrednem študiju novih visokošolskih strokovnih programov za
— vpis novincev v 1. letnik in
— vpis diplomantov višješolskih programov v III. letnik visokošolskih programov.

INFORMATIVNI DAN bo v TOREK, 21. maja 1996, ob 17. uri v Kranju.

Informacije LJUDSKA UNIVERZA KRANJ, telefon 064/222-226

ADRIATIK d.o.o.
tel.068/324-424, 0609/612-999
Smrečnikova 45
Novo mesto (pri vrtnariji)
OPEL OPEL OPEL
VSI MODELI OPLOVIH VOZIL NA UGODEN KREDIT IN LEASING BREZ POLOGA!
NOVO:
ROVER 400 limuzina
ROVER 200

• *V človeški naravi je, da sovražiš tiste, ki si jim storil krivico. (Tacit)*

• *Berlinski zid ni nikoli dokončno padel, le iz osrčja Evrope je bil prestavljen na njeno obrobje. (Bogičevič)*

Na podlagi 4. člena zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS,št. 10/93, 1/96), zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79, 11/81, 1/86 in Ur. list RS, št. 9/90, 5/91) ter še veljavnih določb Pravilnika o zakupu kmetijskih zemljišč in kmetij (Uradni list RS, št. 7/94 in 65/95 - odločba Ust. sodišča) objavlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, Dunajska 22, Ljubljana,

RAZPIS

za oddajo naslednjih kmetijskih zemljišč v zakup:

kat. občina	parc. št.	kat. kultura	kat. raz.	povr. v m²	letni zakup v DEM
Golek	239/1 del	pašnik	2	4.763	47,60
Golek	248 del	pašnik	2	11.250	112,50
Golek	249 del	pašnik	2	4.450	44,50
Golek	250/1	pašnik	2	3.160	31,60
Golek	250/2	pašnik	2	9.945	99,50
Golek	252/1	pašnik	2	13.020	130,20
Golek	252/2 del	pašnik	2	730	7,30
Golek	253 del	pašnik	2	810	8,10
Golek	254	pašnik	2	1.430	14,30
Golek	255 del	pašnik	2	3.500	35,00
Golek	256 del	pašnik	2	3.770	37,70
Golek	260/1 del	pašnik	2	2.025	20,30
Golek	260/2 del	pašnik	2	3.060	30,60
Golek	261 del	pašnik	2	570	5,70
Golek	278 del	pašnik	2	7.500	75,00
Golek	373/1	njiva	4	2.751	55,00
Golek	374	njiva	4	11.475	229,50
Golek	375	njiva	4	1.165	23,30
Golek	376	pašnik	2	10.065	100,70
Golek	377/1 del	njiva	4	3.534	70,70
Dragatuš	927/1 del	pašnik	2	2.000	20,00
Dragatuš	928	pašnik	2	5.761	57,60
Dragatuš	929	njiva	4	6.075	121,50
Dragatuš	930 del	njiva	4	15.176	303,50
Dragatuš	931	pašnik	2	1.125	11,30
Dragatuš	935/2 del	njiva	4	100	2,00
Dragatuš	946 del	njiva	4	6.137	122,70
Dragatuš	947	pašnik	2	4.571	45,70
Dragatuš	948 del	pašnik	2	1.061	10,60
Dragatuš	950/1 del	pašnik	2	960	9,60
Dragatuš	950/2 del	pašnik	2	982	9,80
Dragatuš	951/1 del	pašnik	2	557	5,60
Dragatuš	951/2 del	pašnik	2	300	3,00
Dragatuš	952 del	pašnik	2	400	4,00
Dragatuš	953/2 del	pašnik	2	500	5,00
Dragatuš	954 del	pašnik	2	600	6,00
Dragatuš	955/1 del	pašnik	2	400	4,00
Dragatuš	956 del	pašnik	2	800	8,00
Dragatuš	957 del	pašnik	2	700	7,00
Dragatuš	958 del	pašnik	2	400	4,00
Dragatuš	959 del	pašnik	2	400	4,00
Dragatuš	960/1 del	pašnik	2	600	6,00
Dragatuš	960/2 del	pašnik	2	400	4,00
Dragatuš	961	pašnik	2	408	4,10
Dragatuš	964 del	pašnik	2	500	5,00
Dragatuš	965	pašnik	2	744	7,40
Dragatuš	966 del	pašnik	2	476	4,80
Dragatuš	967 del	pašnik	2	100	1,00
Dragatuš	970 del	pašnik	2	576	5,80
Dragatuš	971 del	pašnik	2	100	1,00
Dragatuš	972 del	pašnik	2	400	4,00
Dragatuš	973 del	njiva	4	4.067	81,30
Dragatuš	978 del	njiva	4	3.220	64,40
Dragatuš	979 del	pašnik	2	306	3,10
Dragatuš	980 del	pašnik	2	375	3,80
Dragatuš	981 del	njiva	4	5.562	111,20
Dragatuš	982 del	njiva	4	4.299	86,00
Dragatuš	983 del	pašnik	2	497	5,00
Dragatuš	984 del	pašnik	2	393	3,90
Dragatuš	985 del	njiva	4	4.431	88,60
Dragatuš	986 del	njiva	4	3.568	71,40
Dragatuš	987 del	pašnik	2	472	4,70
Dragatuš	988	pašnik	2	583	5,80
Dragatuš	989 del	njiva	4	4.216	84,30
Dragatuš	990 del	njiva	4	10.000	200,00
Dragatuš	992	pašnik	2	662	6,60
Dragatuš	998	pašnik	2	219	2,20
Dragatuš	999	pašnik	2	107	1,10
Dragatuš	1002/1 del	njiva	4	20.000	400,00
Dragatuš	1002/2	pašnik	2	671	6,70
Dragatuš	1004	pašnik	2	109	1,10
Dragatuš	1010	pašnik	2	74	0,70
Dragatuš	1011/1	pašnik	2	51	0,50
Dragatuš	1014/2 del	njiva	4	7.602	152,00
Dragatuš	1019/2 del	njiva	4	7.050	141,00
Dragatuš	1020/1 del	njiva	4	7.081	141,60
Dragatuš	1025/2 del	njiva	6	2.001	40,00
Dragatuš	1032/2 del	njiva	4	6.048	121,00
Dragatuš	1038/1 del	njiva	4	7.512	150,20
Dragatuš	1046/1	pašnik	2	4.230	42,30
Dragatuš	1051/1	njiva	5	3.434	68,70
Dragatuš	1052	njiva	4	1.165	23,30
Dragatuš	1053	njiva	4	3.589	77,20
Dragatuš	1054/1	njiva	4	4.575	91,50
Dragatuš	1061	njiva	4	4.079	81,60
Dragatuš	1062/1	njiva	5	1.630	32,60
Dragatuš	1067	njiva	4	4.133	82,70
Dragatuš	1073/1	njiva	4	3.420	68,40
Dragatuš	1074/2	njiva	4	3.064	61,30
Dragatuš	1302	njiva	4	5.837	116,70
Dragatuš	1305	pašnik	2	1.975	19,80
Dragatuš	1309	pašnik	2	6.675	66,80
Dragatuš	1315	njiva	6	2.014	40,30
Dragatuš	1316	njiva	6	3.295	65,90
Dragatuš	1318	pašnik	2	5.021	50,20
Dragatuš	1319	njiva	6	19.115	384,20
Dragatuš	1320	njiva	6	8.006	160,10
Dragatuš	1321 del	njiva	6	13.947	278,90
Dragatuš	1334/2	njiva	6	10.826	216,50
Dragatuš	1334/4 del	njiva	6	3.555	71,10
Dragatuš	1344	njiva	6	6.733	134,70

V kolikor se za vse navedene parcelne številke ugotovi, da je stanje v naravi drugačno, se upošteva dejansko stanje.
Razpis velja za pravne in fizične osebe.
Zneski se preračunavajo v tolarje po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan izstavitve računa. Objavljene cene so brez prometnega davka.
Kmetijska zemljišča se dajejo v zakup za dobo, ki je določena po zakonu o kmetijskih zemljiščih, za zemljišča, ki niso v postopku denacionalizacije. Za parcele, ki pa so v postopku denacionalizacije, pa za dobo enega leta z možnostjo podaljšanja. Zakupnina za posamezno pogodbo ne more biti nižja kot 50 DEM.
Ponudniki, ki bodo vzeli v zakup večje površine, imajo 20% popust. Za večjo površino se pri pridelovanju vrtnin šteje površina nad 2 ha, sicer pa površina nad 5 ha.
V demografsko ogroženih območjih se zakupnine zmanjšajo za 20%.
Sklad bo pri izbiri zakupnikov upošteval vrstni red, ki ga določa Zakon o kmetijskih zemljiščih.
Podzakupna razmerja niso dovoljena. Prednost imajo ponudniki, ki imajo stalno prebivališče v občini, kjer se nahaja zemljišče.
V primeru, da želi določeno zemljišče v zakup več enakovrednih prednostnih interesentov, bo Sklad upošteval naslednje kriterije:
— kmetijstvo, kot glavna dejavnost preživljanja
— strokovna in tehnična usposobljenost za kmetovanje
— obseg proizvodnje
— socialni status
Izključno prednostno pravico pri zakupu ima denacionalizacijski upravičenec na razlaščeni parceli.
Če so na zemljiščih melioracijski sistemi, jih morajo zakupniki vzdrževati na lastne stroške oziroma plačati stroške vzdrževanja teh sistemov.
Sedanji obdelovalci, ki se ne bodo prijavili na ta razpis in sklenili zakupne pogodbe s Skladom, bodo izgubili prednostne pravice, ki jim pripadajo po zakonu.
Vloga za zakup mora obvezno vsebovati seznam parcel z navedeno katastrsko občino in ustreznimi podatki o katastrski kulturi, razredu in površini parcel. Nepopolnih in nepravočasnih prijav ne bomo upoštevali.
Prijave sprejema do vključno 31. maja 1996 lokalna izpostava Sklada v Črnomlju, Kolodvorska 34 (tel.: 068/51-219), vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. — 12. ure, kjer dobite tudi informacije o razpisu in obrazce za prijavo.

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS

KONIM Ljubljana

podjetje za zastopanje, zunanjo in notranjo trgovino, p.o. Slovenska c. 56, Ljubljana

vabi

k sodelovanju ambiciozna podjetja in samostojne podjetnike, ki bi v vaši regiji tržili naše proizvode uglednih inozemskih proizvajalcev.
Vaše cenjene vloge z dokazili o registraciji dejavnosti in predstavitvijo firme pričakujemo do 31. 5. 1996 na naslov: KONIM, p.o., 1000 Ljubljana, p.p. 412.

PROGRAM POLETNE ŠOLE

CENA: 600 DEM- otroci; 860 DEM-mladi; PLAČILO: 1-3 obroki

KDO: otroci: 4.r.-6.r.OŠ -1 teden; mladi: 7.8.r. OŠ +1.2.letnik SŠ -10 dni

KDAJ: 23.6.-30.6 -otroci; 23.6.-3.7. -mladi

KJE: Portorož, DOM UČENCEV, Sončna pot 20

ZAKAJ: počitek, užitek, treniranje sivih celic

KAJ:
- ZABAVA: ples, večeri z gosti, družabne igre, kviz, video,...
- ŠPORT: plavanje, tenis, igre z žogo, kolesarjenje, fitnes
- IZLETI: katamaran -Benetke; Pomorski muzej; gusarska ladja -soline
- TUJI JEZIKI -30 ur: ANG. j., NEM.j., ITAL.j.

EURO ŠOLA ® Ljubljana

Zavod za opravljanje izobraževalnih, svetovalnih in organizacijskih storitev, Gosposvetska 4, Ljubljana, tel.: in fax: 061/1326-026 in 1327-265

Tanin

TANIN SEVNICA

razpisuje 3 prosta delovna mesta:

1. SKLADIŠČNIKA I (gotovih izdelkov)
2. SKLADIŠČNIKA II (lesa)
3. IZMENOVODJA

Pogoji za zasedbo:

Pod 1: V. ali IV. stopnja strokovne izobrazbe (lesne ali strojne smeri), 3 leta delovnih izkušenj, izpit za skladiščnika, izpit za voznika viličarja.

Pod 2: V. ali IV. stopnja strokovne izobrazbe (gozdarske, lesne ali strojne smeri) - zaželjen je gozdarski tehnik, 3 leta delovnih izkušenj, izpit za voznika viličarja.

Pod 3: V. stopnja strokovne izobrazbe (kemijske, strojne ali elektro smeri), 3 leta delovnih izkušenj, dobre organizacijske sposobnosti

S kandidati bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov:

TANIN SEVNICA, Hermanova 1, 8290 SEVNICA, najkasneje do 25.5.1996.

PIONIR STANDARD Gradbeništvo, d.d.
Sektor gostinstvo in trgovina
Kočevarjeva 4, 8000 NOVO MESTO

razpisuje prodajo

pravice uporabe znaka in maskote Svetovnega mladinskega prvenstva v kolesarstvu 1996

in

pravice opravljanja gostinske dejavnosti na lokacijah dogajanj (športnih, kulturnih, zabavnih in drugih)

v času Svetovnega mladinskega prvenstva, ki bo v Sloveniji v Novem mestu od 10. do 18. avgusta 1996.

Željeni kupci so pravne in fizične osebe – podjetniki, ki izdelujejo športno opremo, oblačila, spominke, gostinci in trgovci ter vsi drugi, ki želijo ob tej priložnosti promovirati in tržiti svoje izdelke in storitve. Za vse podrobnejše informacije pokličite na telefon št. (068) 323-721!

---

standard d.d. GRADBENIŠTVO PIONIR NOVO MESTO Kočevarjeva 4

PESTRA PONUDBA USLUG NAŠIH OBRATOV

TESARSKA DELAVNICA: Tel.: (068) 322 - 259
- *izdelava ostrešja, ladijskega poda, lestev, ograj*
- *skobljanje desk, plohov, tramov*
- *lesene barake po naročilu*
- *posojanje in izdelava opažev*

ŽELEZOKRIVNICA: Tel.: (068) 322 - 259
- *ravnanje, rezanje, krivljenje in montaža armature*
- *izdelava okovja za ostrešja po naročilu*

BETONARNA Gotna vas: Tel.: (068) 321 - 605
- *vse vrste betonov, estrihov*
- *mivka*
- *betonski montažni elementi po naročilu*
- *laboratorijska preiskava betonov*

MEHANIZACIJA: Tel.: (068) 322 - 142
- *izkopi, planiranje, utrjevanje*
- *prevozi*
- *vertikalni transport*
- *podporna sredstva, fasadni odri, drobni strojčki*

Nudimo strokovno svetovanje in pomoč.
Vaša naročila pričakujemo vsak delavnik med 7. in 15. uro.

LADA

- LADA KARAVAN 1500 že od 999.000,00 SIT ali 214 DEM na mesec
- LADA SAMARA 1300 že od 999.000,00 SIT ali 214 DEM na mesec
- LADA NIVA že od 1.338.000,00 SIT ali 286 DEM na mesec

MOŽNOST MENJAVE STARO ZA NOVO, KREDITI, LEASING

ZA VSE KUPCE NOVIH VOZIL LADA NAGRADNO ŽREBANJE 6. 7. 1996

GLAVNA NAGRADA

MOTOR HERO PUCH

EMINENT d.o.o.

KRŠKO, Cesta krških žrtev 51, tel.: 0608/22-950
ČRNOMELJ, Belokranjska 14, tel.: 068/51-379, 51-378

FIAT

Seidlova 4 Tel./fax: 068/325-153

POOBLAŠČENI PRODAJALEC

LANCIA FIAT ALFA ROMEO

BRAVO & BRAVA

SERIJSKA OPREMA:

AIR BAG, blokada vžiga, proti požarni sistem, avtoradio, tonirana stekla, po višini nastavljiv voznikov sedež, tretja zavorna luč...

PUNTO že od 16.900 DEM R+6

- **UGODNI KREDITI**
- **MENJAVA STARO ZA NOVO**

NOVO UNO za 12.850 DEM

dostavni program DUCATO

G.P.B., d.o.o., Poslovalnica Novo mesto, Seidlova 4

G.P.B., d.o.o., Cesta bratov Cerjakov 11, Brežice tel.: 0608/61-633

Zavarovalnica Maribor, d.d., Podružnica Ljubljana

išče nove sodelavce za trženje atraktivnih zavarovalnih programov

- **na širšem območju Dolenjske in Bele krajine (Grosuplje, Trebnje, Ribnica, Metlika, Novo mesto)**

K sodelovanju vabimo:

1. **pogodbene sodelavce - honorarne zastopnike**
   - zaželjena je najmanj srednješolska izobrazba,
2. **zavarovalne agencije ali posrednike - brokerje**
   - dovoljenje za registracijo za posredovanje zavarovanj

Bodočim sodelavcem nudimo stimulativni zaslužek ter brezplačno strokovno izobraževanje.

Vaše cenjene vloge pričakujemo na naslov:

ZAVAROVALNICA MARIBOR, PODRUŽNICA LJUBLJANA, VURNIKOVA ULICA 2. (tel.: 1323-127, 1321-262)

Tanin **Sevnica še vedno odkupuje**

LES PRAVEGA KOSTANJA

Iščemo tudi sečno ekipo (samostojne podjetnike) za izvajanje sečenj kompletno z iskanjem dela. Informacije dobite na telefon 0608/41-044. Prijave za izbiro sečne ekipe bomo zbirali 8 dni po objavi, na našem naslovu — Tanin, Hermanova 1, 8290 SEVNICA.

NOVOTEHNA AVTOMOBILI

ZELO UGODNO

VEČJA IZBIRA MODELOV

CITROEN AX

Že za 16.000 dem!

EVASION

200.000 Sit prihranka!

ZX BRAKE

Izredna cena!

Nakup na kredit, leasing, staro za novo. Nudimo posebno ugodnost. Pokličite!

AVTOSALON NOVO MESTO,
KANDIJSKA 13, TEL.: 068 322 066

Rast se začne v koreninah

Vaše osebno premoženje je kot drevo in denar na bančnih računih kot njegove korenine. Kako naj osebno premoženje raste varno, a vseeno donosno?

Z varčevanjem v SKB banki, zdaj tudi rentnim, ki vam omogoča:

- da otroku na varčevalni račun polagate denar, ki ga dobi za rojstni dan ali kar tako. V obliki rente ga bo koristil med študijem;
- rento kot vsakomesečni dodatek k pokojnini za brezskrbnejšo starost;
- nakup avtomobila, ki ga že dolgo občudujete, ali pa najem posojila za kaj drugega - v primeru, da takrat rente seveda ne boste potrebovali;
- in še in še.

Kje so prednosti? Na varčevalni račun lahko kadarkoli položite poljubno vsoto. Ob koncu varčevalne dobe si sami izberete obliko izplačila privarčevanih sredstev: bodisi v obliki rente, v enkratnem izplačilu, lahko pa zaprosite za posojilo pod ugodnejšimi pogoji.

Pa še to: najkrajša varčevalna doba pri rentnem varčevanju traja samo 3 leta!

SKB rentna varčevanja ... ko vaše premoženjsko drevo raste

Podrobnejše informacije dobite v vseh enotah SKB banke in na zelenem telefonu 080 15 15.

SKB BANKA D.D.

ASFALTERSTVO IN GRADBENIŠTVO

Čardak 17, Črnomelj
Tel. (068) 51-668
Mobitel: (0609) 612-594

Urejanje dvorišč: asfaltiranje dvorišč, parkirnih prostorov, dovoznih poti, tlakovanje dvorišč in ostala gradbena dela.

Se priporočamo!

AVTOKLINIKA, d.o.o.

Novo mesto, Foersterjeva 10
(pri Novoteksu v Bršljinu!)
☎ 068/ 323-035

V našem servisu nudimo kvalitetne in hitre mehanične storitve na vseh tipih vozil po konkurenčnih cenah. Redno pa vam BREZPLAČNO zamenjamo pri nas kupljeno olje in oljne filtre, ki so vedno na zalogi.

Olja:
CASTROL VALVOLINE PROTON
SVEČKE IN OLJNI FILTRI CHAMPION

NOVO! ROČNA AVTOPRALNICA

ALESSIO
SPORT WHEELS PROMOTION

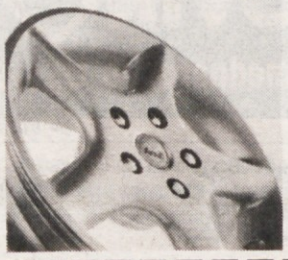

ALU PLATIŠČA

V tem razkošju ni nič potratnega.

KIA **SEPHIA**

Razkošen, družinski avto lahko dobite že od skromnih 19.990 DEM naprej!

A: Električni pomik vseh stekel
B: Centralno zaklepanje
C: Klimatska naprava
D: Servo volan
E: Airbag (zračna vreča) za voznika in sopotnika
F: ABS zavorni sistem in zadnje disk zavore
G: Prostoren prtljažnik
H: Garancija: 3 leta ali 100 000 km in 5 let proti prerjavenju

KIA

Končno ima vsakdo lahko dober avto!

AK TRADE d.o.o., **Novo mesto**, 068 342 444 • AVTO-R Cven d.o.o., **Ljutomer**, 069 81 988 • AVTO CAPRIS d.o.o., **Koper**, 066 33 143 • AVTOHIŠA MIKLAVC s.p., **Radlje ob Dravi**, 0602 72 988 • AVTOCENTER MIKOLIČ s.p., **Trbovlje**, 0601 27 829 • AVTOCENTER TOMŠE s.p., **Krška vas**, 0608 59 095 • AVTOMEHANIKA M. AMBROŽIČ, **Bled**, 064 741 784 • AVTOMOTOR d.d., **Celje**, 063 441 752 • AVTOLINE, **Ljubljana**, 061 123 11 41 • AVTOSALON PRIMSHOP, **Nova Gorica**, 065 28 337 • AVTOSALON ŠKORJANEC, **Celje**, 063 412 245 • BRANSBERGER E. s.p., **Murska Sobota**, 069 21 238 • ČREŠNIK d.o.o., **Medvode**, 061 612 250 • FORI d.o.o., **Velenje**, 063 893 884 • FORI d.o.o., **Slovenj Gradec**, 0602 42 986 • JAN AVTO d.o.o., **Mengeš**, 061 722 509 • MÜLLER d.o.o., **Črnomelj**, 068 51 059 • NASMEH d.o.o., **Kranj**, 064 223 857 • PAAM AVTO d.o.o., **Zavrč**, 062 760 104, 761 116 • PS ZA AVTO, **Ljubljana**, 061 557 166, 557 021 • P&D d.o.o., **Maribor**, 062 221 596 • TEHNOAVTO d.o.o., **Sevnica**, 0608 82 606

Previjamo rotorje električnega ročnega orodja vseh znamk. Elektromehanika Rotor Sežana, Orleška 12, tel.: 067/32-152.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

INTARA
BORZNOPOSREDNIŠKA HIŠA, D.D.

MERCATORJEVO DELNICO VAM LAHKO PRODAMO NA LJUBLJANSKI BORZI.

INTARA — PRAVA IZBIRA
Tel.: (061)137-73-73, 137-74-74, 137-75-75, 173-44-44
Fax: (061)173-44-80

RIONIR AVTOHIŠA
Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

Tel.: 068/324-533

KO PREŠTEJEM DO PET...

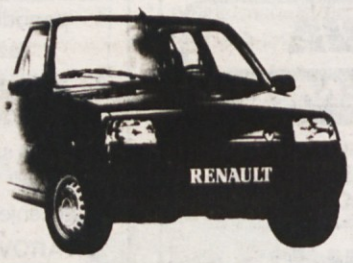

199 DEM* na mesec!

1. PRIPELJITE SVOJO STARO KATRO, FIČOTA, JUGOTA, STOENKO ALI KARKOLI DRUGEGA NA ŠTIRIH KOLESIH V NAJBLIŽJI PRODAJNI CENTER RENAULT. **2.** ČE JE AVTO VREDEN MED 2.000 IN 5.000 DEM, VAM GA BODO **3.** VZELI V CENO IN UPOŠTEVALI KOT POLOG ZA PRIDOBITEV **4.** UGODNEGA KREDITA, S KATERIM...

... BOSTE KUPILI NOVI RENAULT 5!

*v tolarski protivrednosti pri ocenjeni vrednosti starega avtomobila 3.500 DEM

RENAULT AVTO ŽIVLJENJA

Mala Klinika Cinizma

na vašem kanalu

v soboto ob 18. uri
in po ciničnih željah klinična ponovitev
v nedeljo ob 20. uri in v sredo ob 21.30!

ZAHVALA

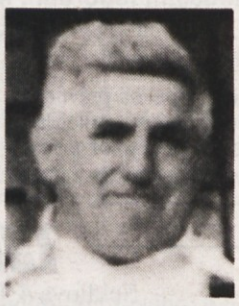

Zakaj nihče ne ve, zakaj življenje je končano. Dom je tih in nem ko dragega ata ni v njem.

V 68. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ SKUŠEK

iz Dobruške vasi 14 pri Škocjanu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence, cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem Tovarne zdravil Krka, oddelkom Antibiotika, Zdravilišča in Kozmetika. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen obred ter govorniku g. Čelesniku za poslovilne besede pri odprtem grobu. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: žena Fani, sin Slavko, hčerke Tončka, Majda in Martina z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V širni svet te morje je zvabilo,
a hrepenenje silno te domov je pripeljalo,
ker v hiši domači tvoje srce je ostalo.

V 36. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi sin, brat in stric

MARJAN SINTIČ

iz Kočarije 16

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, stali ob nas v trenutkih slovesa, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter v tako velikem številu pospremili našega Marjana na njegovo zadnjo pot. Posebno zahvalo izrekamo patronažni sestri Lidiji Gašpir ter sosedom Močan, Štefanič, Palčič, delavcem Lipe Novoles iz Kostanjevice, gospodu župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: mama, ata, brat z družino in ostalo sorodstvo

Brezplačne osmrtnice na radiu KRKA lahko naročite po tel. 068/341-160, 341-150 vsak dan od 8. do 20. ure.

Pri nas lahko naročite Vaš čaj za hujšanje. Pomaga tudi pri odpravi celulita. Pri rednem uživanju se prvi učinki pokažejo že po 6 dneh. Cena čaja je 890.00 SIT + PTT stroški. Naročila sprejemamo po tel.: 061/13-22-069.

VEDEŽEVANJE ASTROLOGIJA NUMEROLOGIJA
Magic line
090 4 123
TUDI PISNO p.p. 34 Ljubljana
Črnuče 156 SIT/min
NIPPON S&P, d.n.o.

SALON ZA PSE
BUDJA, UL. TALCEV 12 NOVO MESTO
☎ (068) 324-377

RAMEX d.o.o.
ASTROLOGIJA
VEDEŽEVANJE
090 42 47
090 42 48
Cena: 78 SIT / 30 sec

Ženitna posredovalnica
Metulj
Tržaška c. 2, Ljubljana
Tel. (061) 126-35-84

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče in stari oče

PETER CVITKOVIČ

z Belčjega Vrha pri Dragatušu

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste dragega Petra v tako velikem številu pospremili na zadnji poti na pokopališče v Dragatuš. Imeli smo ga radi in za vedno bo ostal v naših srcih.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni
in ostala je praznina,
ki tako zelo boli.

15. maja je minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in ati

JOŽE BANOVEC

Dobliče 33

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prižigate sveče in postojite ob njegovem preranem grobu.

Žalujoči: žena Danica, sin Igor in hčerka Marjeta z družino

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš

VLADO BOŽIČ

iz Dolnjega Brezovega

Vsem, ki ste nam pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in za svete maše ter pokojnika pospremili na zadnji poti, iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu,
tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

Dotrpela je naša draga mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA JAKELJ

iz Prečne

Vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem se zahvaljujemo za podarjeno cvetje,sveče, sv. maše in izrečeno sožalje. Iskreno zahvalo smo dolžni sosedi Tini Petričevi za vso pomoč med boleznijo, hvala prijatelju Franciju Mesojedcu za besede slovesa ob grobu, g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem cerkvenega zbora, šmihelskemu pevskemu zboru ter delavcem Dolenjske banke, Pionirja in Novoteksa. Hvala vsem, ki ste jo pospremili k večnemu počitku.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 66. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ANTON NOVAK

Vel. Ševnica 5 pri Trebnjem

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam stali ob strani, nam pomagali in našega očeta tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za izraženo sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnici dr. Žlajpahovi, Pljučnemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, Elektru Slovenije, Javnemu komunalnemu podjetju Grosuplje, GD Račje selo, govornikoma za ganljive besede, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

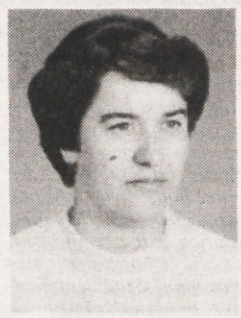

ZAHVALA

V 49. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga žena, mama in babica

DANICA FINK

Ljuben 24, Uršna sela

Vsem sorodnikom, prijateljem, bivšim sodelavcem in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče, stali ob nas v trenutku slovesa ter pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot, izrekamo iskreno zahvalo za izkazano pozornost. Zahvaljujemo se tudi ženskemu pevskemu zboru Ljudske pevke iz Otovca za zapete pesmi, g. Francu Šobarju za besede slovesa in g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Zdaj ne trpiš več, ata, zdaj počivaš,
kajne, sedaj te nič več ne boli.
A svet je mrzel, prazen za nas,
odkar te več med nami ni.

V 90. letu nas je zapustil naš ata, stari ata, pradedek, tast in stric

ANTON ŽUŽEK

z Brezovice 11 pri Trebelnem

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in za sv. maše ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedu Šeretu za pomoč, pevcem iz Trebelnega za zapete žalostinke, g. Zidarju za poslovilne besede in g. župniku za opravljen obred.

Vsi njegovi

Mokronog, 8.5.1996

ZAHVALA

Umrl je... Kdo spozna skrivnost življenja?
Umrl težko, strt od življenja in nerad,
v trenutku zadnjem imel največ nad,
potlej v solzah se vdal usodi...
tako umrje zadnji v sveti
- ta noč rami čas -.

V 47. letu starosti nas je zapustil po težki bolezni mož, oče in brat

JOŽE KOŠLJAR

iz Trške Gore 43 a, Otočec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in vence. Zahvaljujemo se gospodu Juretu Murnu za poslovilne besede ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Posebna zahvala osebju Pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Na koncu še enkrat hvala tistim, ki ste našega očija pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: žena Milka, hčeri Zvezdana in Barbara, sin Jože ter ostalo sorodstvo

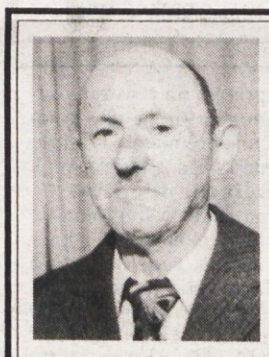

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, tast, stari oče, dedek, stric in svak

TONE BAHOR st.

iz Dragovanje vasi 7 pri Dragatušu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali ter nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje in pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala tudi kolektivu ZD Črnomelj, posebno dr. Macanu in dr. Paunovi, Elektrotehni SET Ljubljana, AMD Črnomelj, soborcem IX. brigade, GD Tanča Gora in govornikoma za besede slovesa. Hvala tudi moškemu pevskemu zboru in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

Dragovanja vas, New York, Črnomelj in Ljubljana

ZAHVALA

Pomlad je tu, vse cveti,
a Tebe, draga Mimi,
več med nami ni.

V 93. letu je prenehalo biti plemenito, toda utrujeno srce najine sestre

MARIJE GNIDOVEC

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujeva sorodnikom, sosedom za podarjeno cvetje, ge. Blatnikovi in ge. Mojci za pomoč, g. župniku iz Žužemberka za tolažilne in vsebinsko bogate besede, g. župniku Godcu s Primskovega pri Kranju za poslovilni govor pri odprtem grobu. Zahvala velja tudi pevcem za lepo zapete žalostinke. Še enkrat vsem, ki ste pospremili najino sestro k večnemu počitku, prisrčna hvala!

Za njo žalujeta sestri Veri in Pavli in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

ANICE PEZDIRC

roj. Šuštarič

vdove po krojaškem mojstru iz Črnomlja, Fabjanova 3

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za vse,kar so storili ob bolečini, ki nas je nepričakovano doletela. Hvala vsem, ki ste pokojni darovali cvetje, sveče in maše in jo spremljali na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo gospodu kaplanu, govornici ge. Ančki Kolbezen, pevcem in g. Maleriču za organizacijo pogreba.

Vsi njeni

ZAHVALA

Življenje celo si garala,
vse za dom in družino dala.
Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smrt te vzela je,
a v srcih naših boš ostala.

V 79. letu starosti je prenehalo biti srce naše drage žene, mame, babice, prababice, sestre, tašče in tete

TEREZIJE SLAK

roj. Kovačič

z Loga 5 pri Mokronogu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in sv. maše. Zahvala tudi sindikatu in sodelavcem podjetja Dana in Tom z Mirne, g. župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala za sočustvovanje z nami in spremstvo pokojne na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 16. maja - **Janez**
Petek, 17. maja - **Jošt**
Sobota, 18. maja - **Erik**
Nedelja, 19. maja - **Ivo**
Ponedeljek, 20. maja - **Bernard**
Torek, 21. maja - **Feliks**
Sreda, 22. maja - **Milan**

LUNINE MENE
17. maja ob 13.46 - **mlaj**

kino

BREŽICE: Od 16. do 19.5. (ob 18.30 in 20.30) ter 20.5. (ob 20.30) pustolovski film Jumanji. 22.5. (ob 20.30) melodrama Hollandov opus.

ČRNOMELJ: 17.5. (ob 21. uri) in 18.5. (ob 19. in 21. uri) ameriški akcijski kriminalni film Manekenka in detektiv. 19.5. (ob 19. in 21. uri) znanstveno fantastični triler Zadnji dnevi.

KRŠKO: 16.5. (ob 19. uri), 17.5. (ob 20. uri) in 19.5. (ob 18. uri) ameriška akcijska komedija Kdo bo koga.

KOSTANJEVICA: 18.5. (ob 20. uri) ameriška akcijska komedija Kdo bo koga. 19.5. (ob 20. uri) film Duhovnik.

METLIKA: 17. in 18.5. (ob 21. uri) znanstevno fantastični film Zadnji dnevi. 19.5. (ob 19. in 21. uri) ameriški akcijski kriminalni film Manekenka in detektiv.

NOVO MESTO: Od 16. do 22.5. (ob 17.30 in 19.15) akcijski film Smrtonosni spopad. Od 16. do 22.5. (ob 21. uri) drama Zadnji sprehod.

SEMIČ: 19.5. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Vročina.

ŠENTJERNEJ: 17.5. (ob 19. uri) film Duhovnik. 17.5. (ob 21. uri) ameriška akcijska komedija Kdo bo koga.

film

• ***12 OPIC**, znanstvenofantastična drama (12 Monkeys, ZDA, 1995, 135 minut, režija: Terry Gilliam)*

Na vprašanje, zakaj je 12 opic dober film, je moč odgovoriti že s preprostim naštevanjem njegovih kreatorjev. Inteligentni, vsezkozi na zahtevno prežo pozivajoči scenarij sta napisala David in Janet Peoples. David je bil kot scenarist futuristične klasike iztrebljevalec. Za vzor sta si vzela po mnenju nekaterih najboljši film vseh časov, polurni fotoalbum Chrisa Markerja Mesto slovesa, La Jetee iz 1962. Žanru tako primerna režija, kot jo zmore ne ravno nebroj režiserjev, pa je zasluga Terryja Gilliama, mojstra apokaliptičnih filmov, ki je začel kot avtor grafik pri sarkastični TV seriji, angleškem Letečem cirkusu Monthyja Pythona, 1985. pa je naredil Brazil, brezizhodni temačni portret orwellovske družbe in kritiški dragulj.

Stavek, ki ga boste prebrali za tem, vas bo zelo verjetno zmedel, zato berite počasi, predvsem pa naprej. Začnemo v prihodnosti, 2035., ki je neke vrste sedanjost; gremo v preteklost, 1990., kar je seveda pomota, ker naj bi šli v preteklost, ki je pravzaprav sedanjost, 1996., toda druge vrste. In preden končno pridemo v preteklost, ki je pravzaprav sedanjost, nam časovni stroj junaka pošlje - seveda gre ponovno za pomoto - v prvo svetovno vojno, naravnost na fronto. Vmes pa tam dvakrat, trikrat skočimo po nove ukaze v prihodnost, ki je neke vrste sedanjost. Tako nas premetava tale Gilliam. Ne veš več, v kateri dimenziji si, kaj je res, kaj ni, če nisi morda nor ti ali on ali igralec. Okej, zdaj pa pomislite, kako se ima šele neki ubogi popotnik skozi čas, vedno odlični Bruce Willis, neprostovoljni prostovoljec James Cole, ki bi si rad s temi ekspedicijami zmanjšal zaporno kazen. Jasno, da ga vržejo v norišnico.

I, skoraj sem obšel problem. Leta 2035 namreč ljudje živijo le še pod zemljo (mimogrede: neki Balkanac, zvan Kusturica, je to s svojim Podzemljem vedel že lani), ker je svet 1996., letos torej, v zadnjem četrtletju, opustošil neznan virus in na mah, dva pokončal pet milijard, preživel je le en sam odstotek in se skril pod zemljo. Cole je za nalogo, ki se glasi: pojdi poiskat izvirni virus, da se bomo lahko spopadli z njegovimi mutiranimi različicami in potem ponovno osvojili površje, primeren, ker zna preživeti, pa če še tako kaže na nasprotno. Virus naj bi razširila Armada 12 opic, ki ima za paravan ekološki manifest o zaščiti in svobodi živali. Vodi jo pretirano afektirani Brad Pitt, nori sin top virologa Christopherja Plummerja. Plus Madelaine Stowe, lepa in ženska, Colova psihiatrinja, oseba iz spomina. TOMAŽ BRATOŽ

Smeh na prepihu

V anekdotah in prigodah je Jože Dular je s pisateljsko večino otel pozabi prenekatero zanimivo, duhovito, šaljivo podrobnost iz življenja znanih pa tudi brezimnih ljudi z obeh strani Gorjancev, na pobudo Dolenjskega lista, kjer je bilo objavljenih domala tristo zapisov , pa je Dular izbral blizu 250 anekdot in prigod, jih povezal v zaokroženo celoto – in tako je nastala lično opremljena, 114 strani debela knjiga z naslovom

Smeh na prepihu.

Knjiga stane 1.900 tolarjev, do nje pa ni moč priti le v knjigarni, ampak tudi s spodnjo naročilnico (pošljite jo na Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto), s katero vam priznamo 10 odst. popusta oz. je cena knjige le 1.710 tolarjev.

NAROČILNICA

Naročam _____ izvod(ov) knjige Jožeta Dularja Smeh na prepihu

po ceni 1.710 tolarjev za izvod.

Knjigo mi pošljite s poštnim povzetjem na naslov:

Ime in priimek:_____

Kraj, ulica, hišna številka in pošta:_____

_____

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: ***Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.*** *Direktor:* ***Drago Rustja***

UREDNIŠTVO: ***Marjan Legan*** *(odgovorni urednik),* ***Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dorniž, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj*** *(urednik Priloge),* ***Lidija Murn, Pavel Perc*** *in* ***Igor Vidmar.***

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke ***180 tolarjev;*** *naročnina za 1. polletje* ***4.680 tolarjev,*** *za upokojence* ***4.212 tolarjev;*** *za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno* ***18.720 tolarjev;*** *za tujino letno* ***100 DEM*** *oz. druga valuta te vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo s prvo številko v mesecu.*

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase ***2.400 tolarjev,*** *na prvi ali zadnji strani* ***4.800 tolarjev;*** *za razpise, licitacije ipd.* ***2.800 tolarjev.*** *Za nenaročnike mali oglas do deset besed* ***1.600 tolarjev,*** *vsaka nadaljnja beseda* ***160 tolarjev;*** *za pravne osebe 1 cm malega oglasa* ***2.400 tolarjev.***

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: ***52100-603-30624.*** *Devizni račun:* ***52100-620-107-970-27620-4405/9*** *(Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).*

NASLOV: ***Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.***

Telefoni: *uredništvo in računovodstvo* ***(068)323-606, 324-200;*** *ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij* ***323-610;*** *mali oglasi in zahvale* ***324-006; telefax (068)322-898.***

Elektronska pošta: ***dl@insert.si*** *Internet* ***http://www.insert.si/dlist***

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. davek od prometa proizvodov.

Računalniška priprava časopisnega stavka: ***Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.*** *Prelom in filmi:* ***Grafika Novo mesto, p.o.*** *Tisk:* ***Ljudska pravica, Ljubljana.***

kmetijski stroji

TRAKTORSKI cepilnik drv kupim. ☎ (068)65-615. 5487

TRAKTOR IMT 558, enoosno traktorsko prikolico, 6 t, in nakladač Riko RN 3 ugodno prodam. ☎ (068)67-663. 5498

KOSILNICO BCS, diesel, prodam. ☎ (068)76-369. 5502

KOSILNICO BCS, širine 110 cm, bencin - petrolej, staro 10 let, kosilnico BCS, širine 127 cm, staro 15 let, ter napravo za dosuševanje sena, visečo, prodam. ☎ (068)68-209. 5510

OBRAČALNIK za BCS ali z malo dodelave za TV, hrastove deske, 5 cm, in domače žganje prodam. ☎ (0608)69-140. 5524

TRANSPORTNI TRAK, 8 m, puhalnik Tajfun, ličkalnik za koruzo in šrotar za koruzo prodam. ☎ (068)57-245. 5543

UNIMAG, kolesa za tračno žago in poltovorni avto, primeren za predelavo traktorske prikolice, prodam. ☎ (0608) 82-831. 5558

NOVO samohodno kosilnico HRRY - 401, letnik 1995, in R 5 campus, francoski, letnik 1988, prodam. ☎ (068)21-165. 5566

SILOKOMBAJN SK 80, v brezhibnem stanju, lepo ohranjen, prodam. ☎ (061) 863-063. 5574

KOSILNICO BCS in brejo mlado kravo prodam. ☎ (0608)43-247. 5582

ROTACIJSKO KOSILNICO Sip 135, zelo dobro ohranjeno, prodam. ☎ (0608) 56-199. 5584

TRAKTORSKO PRIKOLICO domače izdelave, 3 t, prodam in kupim sejalnik za koruzo. ☎ (0608)82-492. 5593

NOVO ROTACIJSKO električno kosilnico, vrtno, prodam. ☎ (068)75-528. 5598

ROTACIJSKO vrtno kosilnico Gorenje Muta, s pobiralno košaro, prodam. ☎ (068)65-247. 5599

NERABLJEN molzni stroj na kolesih, primeren za manjšo kmetijo, prodam. ☎ (•61)614-767. 5601

TRAKTOR ŠTORE ali Univerzal s pogonom na vsa 4 kolesa kupim. ☎ (068)44-306. 5612

DOBRO OHRANJEN obračalnik za seno za kosilnico BCS ugodno prodam. ☎ (068)40-304. 5614

TROSILEC hlevskega gnoja Tehnostroj Ljutomer prodam. ☎ (068)42-967, Fabjan, Dol. Gradišče 9, Šentjernej. 5616

TRAKTORSKO ŠKROPILNICO prodam. ☎ (068)76-316. 5619

SAMONAKLADALKO, pajka, prevozni hladilni bazen za mleko in silažno samonakladalko prodam za 2800 DEM. ☎ (0608)75-411. 5621

SILOKOMBAJN Vihar 80, plug Slavonec, 12 col, gumi voz, 15 col, ter motorno žago Dolmar 12 prodam. Franc Luštek, Kuzarjev Kal 4, Novo mesto, ☎ 322-741. 5628

PUHALNIK brez elektromotorja ugodno prodam. ☎ (068)73-082. 5630

TRAKTOR TV, letnik 1986, lepo ohranjen, malo vožen, ugodno prodam. ☎ (0608)75-740. 5634

SAMONAKLADALKO Sip 25, pajka, zgrabljalnik in silokombajn prodam. ☎ (068)21-143. 5638

MOTOR LAMBORDINI, 13 KM, za kosilnico BCS, prodam. ☎ (0608)84-785. 5643

BOČNO KOSO F 35, vzidljiv kamin in vinski sod, 460 l, prodam. ☎ (068)85-756 5652

NOVE GUME, 8.3/28 za traktor Štajer 18 prodam. ☎ (068)40-063. 5665

KOSILNICO 165 in pajka 450 ugodno prodam. ☎ (068)49-224. 5681

TRAKTOR ZETOR 5711 C, dobro ohranjen, prodam za 5300 DEM. ☎ (068)40-786. 5682

PUHALNIK Tajfun in samonakladalno prikolico Mengele, 25 m3, prodam. ☎ (068)42-527. 5684

TRAKTOR IMT, mlado kravo in telico prodam. ☎ (061)872-125. 5694

SAMONAKLADALKO Novi Pionir 20 in motor Perkims za buldožer ali kompresor prodam. ☎ (068)42-937. 5711

NAKLADAČ hlevskega gnoja in nakladalko SIP, 25 m3 prodam ali menjam za manjšo. ☎ (068)73-208. 5723

ROTACIJSKO KOSILNICO Sip Šempeter 165 in brejo kravo prodam. ☎ (068)49-715. 5731

TRAČNI OBRAČALNIK Panonija 220, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)45-135. 5740

KOSILNICO ZA TRAKTOR TV 420, nerabljeno, ugodno prodam. ☎ (068)87-348. 5755

SAMONAKLADALKO Sip, 30 m3, prodam. ☎ (068)45-667. 5758

KOSILNICO FIGARO, bencin-petrolej, širina kose 110 cm, prodam. ☎ (0608)33-628. 5778

DOLENJSKA BANKA

Ugodne oblike tolarskega varčevanja

V Dolenjski banki Vam nudimo zanimive oblike kratkoročnega in dolgoročnega tolarskega varčevanja ter varčevanja z valutno klavzulo. Obrestne mere so odvisne od višine depozita in njegove ročnosti.

kratkoročni vezani depozit		*obrestna mera*
	od 31 do 90 dni	*TOM + 4,5 % do TOM + 5 %*
	od 91 do 180 dni	*TOM + 5,5 %*
	od 181 dni do 1 leta	*TOM + 6,0 %*

dolgoročni vezani depozit — VARČEVALNI PAKET

	doba varčevanja	*minimalni znesek mesečnega pologa*	*obrestna mera*
obročno varčevanje	*12 mesecev*	*7.500 SIT*	*TOM + 6 %*
premijsko varčevanje	*24 do 60 mesecev*	*4.000 SIT*	*TOM + 6,52 % do TOM + 7,5 %*
tolarski depozit s premijo	*12 mesecev*	*80.000 SIT*	*TOM + 7,31 % do TOM+7,5 %*
tolarski depozit z devizno klavzulo	*12 mesecev*	*80.000 SIT*	*V + 7,06 % do V + 7,25 %*

Podrobnejše informacije dobite v vseh agencijah Dolenjske banke ter v ekspoziturah:

- *Brežice, Cesta prvih borcev 42, tel. 0608/61-442*
- *Črnomelj, Trg svobode 2, tel. 068/51-113*
- *Krško, Kolodvorska ul. 1, tel. 0608/22-762*
- *Ljubljana, Tavčarjeva 7, tel. 061/133-31-35*
- *Metlika, Trg svobode 7, tel. 068/58-132*
- *Novo mesto, Seidlova 3, tel. 068/316-500*
- *Trebnje, Gubčeva cesta 8, tel. 068/44-279*

kupim

DELNICE Mercatorja, Save, Leka, Uniona in Krke odkupujemo. ☎ (061) 314-952, od ponedeljka do petka, od 10. do 16. ure. 5480

BUKOVA KALANA drva, 16 m3, kupim. ☎ (068)28-846. 5483

KAMEN za škarpo kupim. ☎ (068)46-517. 5488

TELE, SIVČKA, starega do 10 dni, kupim. ☎ (068)76-387. 5701

8 M3 smrekovih desk, debeline 5 in 2.5 cm, kupim. ☎ (068)43-544. 5718

V SEMIČU kupim zazidljivo parcelo. ☎ (068)67-637. 5722

OHRANJENO brako prikolico kupim. ☎ (068)83-685. 5775

KUPIM parcelo v okolici Novega mesta. ☎ (068)22-397.

motorna vozila

LADO SAMARO, rivo karavan ali aleko in moskvich kupim. Plačilo takoj. ☎ (061)1263-400 ali (0609)614-484. 4694

LADO NIVO, letnik 1987, prodam ali menjam za manjši avto. ☎ (068) 81-132. 5478

FIAT UNO 60 S, letnik 1993, ugodno prodam. ☎ (068)27-033. 5482

GOLF JX D, letnik 6/86, bel, 70.000 km, zelo lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)87-272. 5484

126 P, letnik 1988, 50.000 km, registriran do 4/97, prodam za 1600 DEM. ☎ (068)42-244. 5492

JUGO SKALA 55, letnik 1989, kombajn Class in nova železna garažna vrata, 220 x 200 cm, prodam. ☎ (068)73-293.

JUGO 55, letnik 11/89, bel, na novo registriran, prodam ali menjam. Ciril Germ, Breg 6, Zagradec. 5495

JUGO KORAL 55, letnik 12/90, bel, garažiran, prodam. ☎ (068)41-131. 5508

R 11, letnik 1987, rdeč, registriran do 2/97, prodam. ☎ (068)25-633. 5513

OPEL KADETT 1.3, registriran do 14.2.1997, za 4300 DEM, in Z 128, letnik 1986, prodam. ☎ (068)78-136. 5519

DOBRO OHRANJEN wartburg 353, letnik 1988, prodam za 1300 DEM. ☎ (061)857-142. 5522

JUGO 45, letnik 1987, neregistriran, poceni prodam. ☎ (0608)43-046. 5528

Z 101, letnik 1988, bel, prevoženih 71.000 km, generalno obnovljen, prodam za 2500 DEM. Jože Košljar, Trška Gora 43 a, Otočec. 5530

JUGO 60, letnik 191, prodam. ☎ (068)84-307. 5532

Z 101 GT 55, letnik 1983, 75.000 km, dobro ohranjeno, prvi lastnik, registrirano do 7/96, prodam. ☎ (068)52-198. 5537

CAGIVA 250 KROS prodam za 1800 DEM. Jože Kos, Vel. Kal 18, Mirna Peč. 5538

SUZUKI SWIFT 1.3 GL, letnik 1990, kovinske barve, prodam ali zamenjam za TAM 2007, B- kategorije. ☎ (068)52-593. 5539

R 5, bel, letnik 1993, registriran do 3/97, garažiran, lepo ohranjen, prevoženih 26.900 km, prodam za 9500 DEM ali na kredit. Miklič, Šmarješka 63, Novo mesto. 5545

GOLF JGL 1.3 B in Z 101 Skala 55, oba registrirana do 3/97, prodam. ☎ (068)49-488. 5546

DAIHATSU CHARADE Compact 16 V, letnik 1/91, rdeč, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)83-365. 5548

R 4 GTL, letnik 1990, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)87-294. 5549

OPEL ASTRO 1.6 GLS, letnik 1993, prevoženih 36.000 km, prodam. ☎ (068) 24-572. 5553

R 4 GTL, letnik 1987, prodam. ☎ (068)25-217. 5557

CITROEN AX Caban, letnik 1993, sive kovinske barve, prvi lastnik, ugodno prodam. ☎ (068)65-066. 5559

VOLVO 340 D, srebrne kovinske barve, letnik 11/89, registriran do 5/97, 96.000 km, 5 prestav, garažiran, prodam. ☎ (068)325-191. 5560

R 5 CAMPUS, letnik 1992, registriran do 10/96 in fita tipo 1.6 i.e., letnik 1990, dodatno športno opremljen, prodam. ☎ (068)85-695. 5561

GOLF D, letnik 1990, prodam ali menjam za golf S paket. ☎ (0608)43-012. 5563

JUGO 55, rdeč, letnik 12/90, drugi lastnik, garažiran, registriran do 8/96, prodam za 4300 DEM. ☎ (068)25-011. 5564

Z 750, letnik 11/84, dobro ohranjeno, garažirano, prodam za 900 DEM. ☎ (068)78-440. 5569

R 4 GTL, letnik 12/89, prevoženih 85.000 km, bel, nikoli karamboliran, prodam. ☎ (068)89-517. 5572

JUGO KORAL 45, letnik 1988, 57.000 km, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)24-253, popoldan. 5573

JUGO KORAL 45, letnik 9/88, prodam. Albina Kump, Ljuben 42, Uršna sela. 5579

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 11/96, prevoženih 69.000 km, dobro ohranjen, prodam za 2600 DEM. ☎ (068)42-395. 5580

R 5 CAMPUS, letnik 1993, prodam ali menjam za škodo favorit, letnik 1990/91. ☎ (068)45-222. 5581

JUGO 55, letnik 1989, in Z 128, letnik 1987, prodam. ☎ (068)49-313. 5588

Z 126 PGL, letnik 1987, registriran do 8/96, prodam. Flajs, ☎ (0608)80-161, popoldan. 5590

TOYOTO COROLLA XL, letnik 1990, registrirano za celo leto, z alarmom, sončno streho, ugodno prodam. Dragica Durjava, Čadraže 8, Šntjernej. 5594

Z 128, letnik 1988, registrirano do 2/97, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)67-309, dopoldan. 5596

126 P, letnik 1989, odlično ohranjen, rdeč, prodam. ☎ (068)51-862. 5604

R 4, letnik 1986, garažiran, prodam. ☎ (0608)87-298. 5605

OPEL ASCONO, letnik 1978, drugi lastnik, in plemensko ovco ugodno prodam. ☎ (068)342-506. 5608

VISO 11 RE, letnik 1986, in R 4, letnik 1985, oba registrirana, prodam. ☎ (068) 57-246. 5610

FORD ORION 1.3 CL, letnik 1990, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)322-022, popoldan. 5615

GOLF JGL D, S paket, letnik 1984, bel, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)87-609. 5623

TAM 80 T 35, letnik 1991, dobro ohranjen, redno servisiran, prodam za 10.000 DEM. ☎ (061)212-862. 5624

JUGO 45 A, letnik 1987, rdeč, prevoženih 77.000 km, registriran do 4.3.1997, prodam. ☎ (068)67-006 ali 67-201. 5626

JUGO 55, letnik 1988, bel, prodam za 2650 DEM. ☎ (068)23-565 ali 81-762. 5632

OPEL KADETT 1.4 i, letnik 1991, prvi lastnik, prodam. ☎ (0608)78-123. 5633

JUGO 55, letnik 1989, 85.000 km, registriran do 3/97, nikoli karamboliran, redno servisiran, okusno opremljen, lita platišča, platišče obrobe, prodam. ☎ (068)28-083, od 9. do 9.30 ter po 20. uri. 5636

R 4 GTL, rdeč, prvi lastnik, v odličnem stanju, prodam. ☎ (068)89-133. 5640

ŠKODO 120, letnik 1988, 54.000 km, registrirano do 11/96, prodam. ☎ (068) 45-598. 5642

R 4 GTL, letnik 1990, rdeč, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)78-513. 5647

JUGO, letnik 12/88, registriran do konca leta, prodam. ☎ (068)26-361. 5649

TOLEDO 1.6 i, črn, star 2 leti, in vespo 60/125 ugodno prodam. ☎ (068)44-313. 5650

FIAT 126 P, letnik 1987, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)60-013. 5656

SUBARU REX, letnik 1986, ugodno prodam. ☎ (068)65-329. 5664

Z 128, letnik 1988, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (068)45-785, Koželj, zvečer.

Z 101, letnik 1988, registrirano do 17.7., modro, prevoženih 110.000 km, prodam za 2100 DEM. ☎ (068)322-833. 5672

R 4 GTL, letnik 1986, dobro ohranjen, in šivalni stroj Bagat prodam. ☎ (068)21-941. 5674

R 5, 5V, star 3 mesece, ugodno prodam. ☎ (0609)643-765. 5676

R 5 CAMPUS, 3V, letnik 11/91, registriran do 11/96, kovinsko črn, dodatna oprema, nove gume, 40.000 km, prodam za 7800 DEM. Drago Plankar, Mušičeva 10, Novo mesto. 5689

ALFO SUD, rdečo, letnik 1984, prodam ali menjam in R 4, letnik 1984, prodam. ☎ (068)42-611. 5695

R 5 CAMPUS, letnik 11/91, 57.000 km, tonirana stekla, centralno zaklepanje, servisna knjižica, prodam. ☎ (068)26-596. 5697

R CLIO 1.2 RT, letnik 5/94, prevoženih 18.000 km, registriran do 5/97, prodam. ☎ (068)83-071. 5698

R 4 GTL, letnik 1984, in mitsubishi eclipse GS 2000 16V, letnik 1992, 62.000 km, z vso dodatno opremo, ugodno prodam. ☎ (068)322-827. 5702

Naročilnica za brezplačni mali oglas v Dolenjskem listu
(za naročnike, samo enkrat na mesec)

v s e b i n a o g l a s a (do 15 besed)

. . . . . .

. . . . . .

Ime in priimek: . . . . . .

Ulica in kraj: . . . . . .

Pošta: . . . . . .

Naročniška številka: . . . . . **Podpis:**

Datum: . . . . . .

TILIA
TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o.
8000 Novo mesto, Bršljin 37
tel.: 068/324-442, 323-369

KLIMA NAPRAVE

PRODAJA
MONTAŽA
SERVISIRANJE

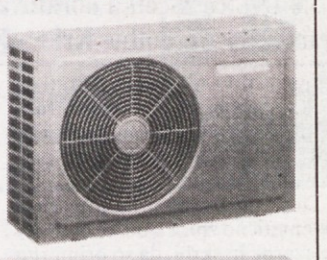

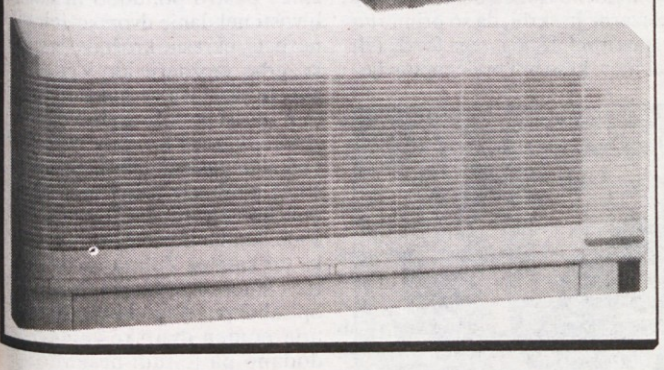

Z 101, letnik 1984 ugodno prodam. ☎ (068)22-533, po 19. uri, Kočenice 31, Novo mesto. 5703

Z 128, letnik 1987, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)76-436. 5704

R 5 CAMPUS, letnik 1993, 5V, temna stekla, rdeč, prodam. ☎ (068)25-344. 5706

JUGO 55 KORAL, letnik 1989/90, vinsko rdeč, 60.000 km, prodam. ☎ (068)42-115. 5712

JUGO KORAL 45, letnik 7/88, 65.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)27-343. 5713

126 P, letnik 1985, registriran do konca leta, prevoženih 46.000 km, prodam. ☎ (068)83-705. 5714

JUGO KORAL 55, letnik 1989, registriran do 4/97, prva barva, prodam. ☎ (068)73-069. 5715

OPEL KADETT IDA 1.3, letnik 1984, kovinsko zelen, prodam za 4000 DEM. ☎ (068)21-038 ali 85-801. 5716

FIAT TIPO 1.9 TD, letnik 1988, bel, punte za šolanje stavbišč prodam. ☎ (068)83-725. 5727

R 5 CAMPUS, letnik 1990, in Z 128, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (068)20-557. 5728

JUGO KORAL 55, letnik 1989, registriran do 1/96, prva barva, prodam za 3700 DEM. ☎ (068)73-766. 5729

R 11, letnik 1987, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)44-750. 5734

Z 101, letnik 11/88, prodam. ☎ (068)45-217. 5735

126 P, letnik 1990, prodam. Rumanja vas 45. 5738

Z 101 GTL, rdečo, letnik 12/86, redno vzdrževano, 83.000 km, prodam za 1600 DEM. ☎ (068)75-132. 5739

Z 128, letnik 1988, registriran do 12/96, prodam. ☎ (068)25-225. 5742

MOTOR TOMOS BT 50 N, letnik 1989, vožen eno sezono, prodam. ☎ (068)73-674. 5744

GOLF JX B, letnik 1989, odlično ohranjen, nikoli kamboliran, ugodno prodam. ☎ (0608)21-302. 5746

JUGO 45, letnik 1986, prodam za 1000 DEM. ☎ (068)50-331. 5748

AVTOMATIC Kolibri, rdeč, prevoženih 1000 km, prodam. ☎ (068)42-069. 5749

CHEVROLET CHEVY Swing 1.4 i, 5V, nov, neregistriran, prodam. ☎ (068)81-179. 5751

TOVORNO ZASTAVO 640 N, letnik 1976, neregistrirano, prodam. ☎ (068)76-442. 5752

GOLF D, S paket, letnik 1985, rdeč, prodam. ☎ (068)87-436, (telefon od sestre). 5756

GILLERO CX 125, letnik 1994, prodam ali menjam za jugo koral 55. ☎ (068)44-236. 5757

R 4 GTL, letnik 1988, registriran za celo leto, prodam. ☎ (068)44-659, zvečer. 5759

R 5 CAMPUS, letnik 6/88, rdeč, 14.000 km, 3V, druga lastnica, prodam za 5500 DEM. ☎ (068)40-759. 5761

R 4 GTL, prva registracija 1988, lepo ohranjen, rdeč, registriran do 4/97, prodam ali menjam za škodo pick up. ☎ (068)59-058. 5762

JUGO 45 A, letnik 10/86, zelo ohranjen, prodam za 1400 DEM. Branko Pohmac, Pod gozdom 17, Črnomelj. 5765

JUGO 45 A, letnik 1986, lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (0608)87-297. 5768

FORD ESCORT 1.6 Ghia, letnik 1991, registriran do 5/97, kovinsko rdeč, prodam. ☎ (0608)84-136. 5772

Z 128 Skala 55, rdečo, letnik 1989, registrirano do 28.2.1997, prodam. ☎ (0608)80-507. 5774

R 5 CAMPUS, letnik 1991, registriran do 3/97, 5V, 68.000 km, prodam za 7500 DEM. ☎ (0608)61-057, od 19. do 21. ure. 5777

JUGO 45, letnik 1988, sivozelene barve, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)45-362. 5780

PEUGEOT 106 XR, letnik 1993, kovinsko zelen, prodam. ☎ (068)22-893. 5781

GOLF JGL D, letnik 1985, temno moder, prodam. ☎ (068)49-306. 5782

BMW 316, letnik 1986, bel, registriran do 1/97, športno podvozje, dodatna oprema, zelo ugodno prodam. ☎ (068)21-520. 5783

OPEL CORSO 1.5 D, letnik 1989, prodam. Možno posojilo. ☎ (068)324-424 ali (0609)623-116. 5785

OPEL VECTRO 2.0 GT, letnik 1993, prodam. ☎ (068)324-424 ali (0609)623-116. 5786

ROVER 620 SI, letnik 1994, prodam. Možen prevzem leasinga ali posojilo. ☎ (068)324-424 ali (0609)623-116. 5787

AUDI 80, kovinska barva 8P, l. 90, kasko zavarovan, stalno garažiran in servisiran, reg. do konca januarja 97, prodam. ☎ (068)21-985.

W HROŠČ, letnik 74, reg. do 1/97, ugodno prodam. ☎ 23-192.

126 P za dele prodam. ☎ (068)65-108. 5721

MERCEDES 300 D, letnik 1979, v odličnem stanju, črn, sončna streha in ostalo, prodam. ☎ (068)65-036. 5726

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)79-375. 2989

NESNICE, mlade jarkice, pasme hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Župančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Cepin, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-578, in Anita Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567. 5175

RJAVE in grahaste jarkice prodajamo vsak dan. ☎ (068)48-366, Prevolšek, Čatež. 5585

preklici

M. ZAVRŠNIK preklicujem vse neresnične besede, ki sem jih izrekel o Štefaniji Pandur iz Zagorice pri Vel. Gabru in se ji opravičujem. 5542

STANKO HOSTA, Sela 16, Šentjernej, obveščam cenjene stranke, da zaradi zdravstvenih razlogov preneham s kovaškim delom 15. avgusta 1996. 5659

MIRKO ZORKO IN JOŽI SELAK zahtevava od Janeza Kastelca z Vrha pri Pahi 13, da prekliče izrečene žaljive besede, sicer ga bova sodno preganjala. 5690

posest

HIŠO prodam. Cena po dogovoru. ☎ (068)323-281. 5224

GOZD v Dreškovcu prodam. Rodič, Ruhna vas, Škocjan. 5485

VINOGRAD, 16 a, lepa sončna lega, na Malen Cirniku ugodno prodam. ☎ (068)49-345. 5490

GRADBENO PARCELO z lokacijskim dovoljenjem, večjo, v Dragi pri Šmarjeških Toplicah prodam. ☎ (068)24-310, zvečer. 5505

V VEL. PODLOGU prodam starejšo hišo, potrebno adaptacije, namenjeno za gostinski lokal, z vso dokumentacijo. ☎ (068)75-142. 5515

STAREJŠO HIŠO, primerno za nadomestno gradnjo, 10 km iz Trebnjega, prodam. ☎ (068)45-187. 5521

PARCELO, 1500 m2, v Šmavru, vinograd, zidanica, sadovnjak in vrt, prodam. ☎ (061)137-42-69. 5523

V BREZOVI REBRI prodam vikend in 15 a zemlje. ☎ (068)21-120. 5526

HIŠO z dvema stanovanjema, v Črnomlju, prodam. ☎ (068)52-173. 5554

TRAVNIK, 32 a, pri Mirni Peči, in prikolico za manjši traktor prodam. ☎ (068)78-307. 5575

NA RADOVICI prodam zidanico in vinograd, elektrika in voda. ☎ (068)59-104 5592

HIŠO z vinogradom, smer Bizeljsko, prodam. ☎ (061)1407-208. 5600

OPREMLJEN VIKEND v Semiški gori prodam. ☎ (068)22-057 ali 27-598. 5637

V OKOLICI BRESTANICE prodam starejšo hišo z gospodarkim poslopjem in 1 ha zemlje. ☎ (0608)68-356. 5648

NA OBALNEM OBMOČJU prodam zazidljivo parcelo, 600 m2, in 4 ha mladega nasada jablan z urejenim namakalnim sistemom. Šifra: »IZREDNA PRILOŽNOST«. 5658

STAREJŠO HIŠO z dvoriščem, 243 m2, in z vrtom, 445 m2, v centru Novega mesta, Kratka ul. 1, prodam. Ogled vsak dan od 17. do 19. ure. 5662

HIŠO v strogem centru Novega mesta, Glavni trg 31, primerno za poslovne prostore, prodamo. ☎ (068)26-853, od 18. do 20. ure. 5663

GRADBENO PARCELO na Maverlenu pri Črnomlju ugodno prodam. Dostop urejen, elektrika in voda v bližini. ☎ (068)47-871 ali 52-149. 5667

MANJŠO vrstno hišo na Šegovi v Novem mestu kupim. ☎ (068)28-974 ali 324-270, v službi. 5677

NA ČRETEŽU PRI KRŠKEM, lepa razgledna točka, prodam zemljišče, stavbno parcelo, 1.5 ha. ☎ (0608)67-394. 5707

V CENTRU ŠENTJERNEJA prodamo hišo z 1900 m2 zemlje. ☎ (0609)633-553. 5708

V CENTRU Brežic podam hišo za 140.000 DEM. ☎ (068)322-282. 5709

STANOVANJSKO HIŠO, staro 15 let, elektrika, voda, centralna, v okolici Škocjana, prodam. ☎ (061)140-942 ali 343-657. 5717

VINOGRAD, 1600 m2, z manjšo brunarico in električnem tokom na Apneniku nad Šentrupertom na Dolenjskem. ☎ (068)47-319. 5719

NUJNO prodam travnik na Cezelu, k.o. Kostanjevica na Krki. ☎ (068)81-503. 5725

prodam

VINOGRADNIKI, POZOR! Pocinkano žico, debeline 3.14 mm, prodajamo po 97 SIT/kg. ☎ (061)614-113 ali (061)614-044. 5053

KOŠNJO SENA in otave prodam. Marija Šenica, Boričevo 2, Novo mesto. 5481

KORUZO v storžih in kvaliteten hlevski gnoj prodam. ☎ (0608)75-520. 5489

POCENI PRODAM nove sedežne prevleke, narejene doma, za škodo favorit. ☎ (0608)33-235. 5491

DVA PRAŠIČA, težka 100 kg, domača krma, prodam. ☎ (068)42-593. 5497

MLAJŠO brejo kravo ČB in brejo presnico, črno-belo, prodam. ☎ (068)83-358, po 20. uri. 5500

TELIČKO FRIZIJKO, staro 10 tednov, prodam. ☎ (068)21-381. 5501

BREJO TELICO prodam. ☎ (068)78-527. 5504

ZELO DOBRO OHRANJEN kombiniran otroški voziček Inglesina in dekliški BMX, pinky, 20 col, ugodno prodam. ☎ (068)324-579. 5507

DO 5 M3 zelo lepo akacijevo hlodovino pri Šentjerneju prodam po 13.000 SIT/m3. ☎ (061)666-064, po 16. uri. 5509

DOMAČE hruškodo žganje prodam. ☎ (068)42-726. 5511

VEČJO KOLIČINO domačega jabolčnega kisa prodam. ☎ (068)75-311. 5517

FANTOVSKO obhajilno obleko št. 8, vijolično, prodam. ☎ (0608)82-485. 5518

SKORAJ NOVO dirkalno kolo Bianchi Eksage prodam. ☎ (068)342-220. 5520

KRAVO s teletom, brejo telico in plug Slavonec prodam. ☎ (068)21-075. 5525

KOZE po izbiri in dva težja prašiča prodam. ☎ (0608)67-057. 5527

4 M3 suhih hrastovih plohov prodam. ☎ (068)57-060. 5529

500 L domačega vina prodam po 130 SIT. ☎ (068)83-400. 5531

ADRIA OPTIMA 430 TL, letnik 1988, z predprostorom Induplati, odlično ohranjena, prodam za 7800 DEM. ☎ (0608)62-394. 5533

NOVA balkonska vrata, 100 x 220, termopan, menjam za okno, 120 x 140, brez doplačila - nujno. ☎ (068)60-383. 5535

STAREJŠO SPALNICO, malo rabljeno, prodam za 20.000 SIT. ☎ (068)45-009. 5536

POMIVALNI STROJ Gorenje, malo rabljen, prodam. ☎ (068)89-028. 5541

KOLO MARATON, 10 prestav, v odličnem stanju, prodam. ☎ (068)22-133. 5562

TOČILNI PULT, delno hlajen, rabljen, ugodno prodam. ☎ (068)57-491. 5565

500 L belega vina in 150 l šmarnice prodam. ☎ (068)73-613. 5567

OPAŽ, 680 SIT z dostavo, smrekov, suh, prve klase. ☎ (063)451-082. 5570

HRASTOVO KAD, skoraj novo, prodam. Franc Gorenc, Črešnjice 3, Otočec. 5571

PUJSKA, težkega 120 kg, prodam. ☎ (068)42-474, po 15. uri. 5577

DVA TELIČKA, bikca, starega 10 dni in 9 tednov, prodam. ☎ (068)45-355.

KRAVO s teletom, jedilni krompir in sadno žganje prodam. ☎ (068)45-542. 5583

VEČJO KOLIČINO suhih plohov in desk, motorno škropilnico, dele za rovokopač ICB, tovorni avto, čredo ovc ter 2 parceli s stavbama, na lepem turističnem kraju, primerni za lokal, prodam. ☎ (068)57-167. 5586

KRAVO, brejo 6 mesecev in prašiča, 90 kg, prodam. ☎ (068)76-081. 5587

RABLJEN barvni televizor kupim. ☎ (068)26-373. 5591

KOZLIČKE za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)73-479, zvečer. 5595

VEDNO NA ZVEZI! Mobitel Benefon Delta, nov, prodam. ☎ (0608)87-833, zvečer. 5597

MAJHNO gorsko žensko kolo prodam. ☎ (068)87-185. 5602

ZIDANICO NA TRŠKI GORI, prodam. ☎ 061/557-259.

OVNA in dve ovci z mladiči prodam. ☎ (0608)78-138. 5603

BELI jeilni krompir prodam. ☎ (068)45-421. 5607

PRAVNALKO, debelinko, vrtalko in rezkar prodam. Franc Fink, Meniška vas 30, Dol. Toplice. 5609

JUNCA, težkega 650 kg in traktorske grablje Sental prodam. Muhič, Mali Podljuben 2, Novo mesto. 5611

ČRNO-BELO TELIČKO, staro 14 dni, prodam. ☎ (068)87-608. 5617

ALU PLATIŠČA za ford, z gumami Dunlop, prodam. ☎ (068)26-252. 5618

DOBRO OHRANJENA garažna vrata, 200 x 190, prodam. ☎ (068)83-383. 5620

KRAVO, brejo 5 mesecev, črno-belo, treje tele ter teličko, staro 14 dni, prodam. ☎ (068)87-609. 5622

SILOS ZA ŽAGOVINO, kapacitete 80 m3, opremljen s filtri za čiščenje zraka, letnik 1987, proizvajalec Filbo, prodam. ☎ (068)67-006 ali 67-201. 5627

3000 KG koruze v zrnju prodam. ☎ (068)73-634. 5629

KRAVO FRIZIJKO in telico sivko, breji 7 mesecev, prodam. ☎ (068)78-087.

POHODNI NOVOTERM, 6 cm, 50 m2 in koruzo v zrnju prodam. ☎ (068)47-694. 5635

KOZLIČKE in ovce za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. Tone Zupančič, Sr. Grčevje 16, Otočec. 5644

BIKA za zakol ali nadaljnjo rejo in seno prodam. Jože Kastelic, Dol. Težka voda 23. 5651

Osem garnitur miz in stolov za gostinski teraso ugodno prodam. ☎ (068)321-831, interno 33.

TELIČKA, starega 10 dni in pajka za seno prodam. ☎ (068)78-086. 5653

KOŠNJO DETELJE, 2 ha, prodam. ☎ (068)73-051. 5654

TELICO FRIZIJKO, staro leto in pol, prodam. Franc Makše, Rdeči Kal 15, Dobrnič. 5655

PALETNI VILIČAR Indos v odličnem stanju, prodamo. ☎ (068)321-990. 5660

2 PRAŠIČA, težka cca 100 kg, domača krma, prodam. ☎ (068)41-133. 5661

14 DNI staro tele in kravo za zakol prodam. ☎ (068)76-056. 5666

VINO, šmarnico in rdeče, prodam. ☎ (068)7-563. 5671

OTROŠKI VOZIČEK, stajico, previjalno mizo in zračno puško prodam. ☎ (068)85-608. 5673

DOBRO OHRANJEN vzidljiv štedilnik, levi, širine 110 cm, z dvema pečicama in bojlerjem, prodam. ☎ (068)81-398. 5679

ČEBELE s panji ali brez njih prodam ali menjam za vino ali žganje. ☎ (068)42-527. 5685

KRAVO in telico sivko ter pajka, 3.5 m, prodam. ☎ (068)53-085. 5686

JANJČKE in kozličke prodam. ☎ (068)52-970. 5688

TELE-bikca, staro 10 dni, teličko, staro 1 mesec, ali bikca, težkega 240 kg, prodam. ☎ (068)45-395. 5691

SKORAJ NOV RAČUNALNIK PC 386 4 Mb RAM, barvni monitor in tiskalnik Epson LQ 100 prodam. ☎ (068)324-039. 5692

KORUZO v storžih, plemenskega ovna, seno ter njivo v Metliki prodam. ☎ (068)60-716, zvečer. 5696

TELICO simentalko, staro 1 leto, ugodno prodam. ☎ (068)42-708. 5705

TELE - BIKCA, staro 14 dni, prodam. ☎ (068)324-806. 5720

KRAVO s teletom prodam. Franc Gorenc, Črešnjice 3, Otočec. 5724

RAZSTAVLJIVO DRVARNICO, les, kovinske plošče, 3.6 x 7 m, primerno za kunce, kokoši ali drvarnico, prodam. ☎ (068)45-658, popoldan. 5730

KUHINJO GORENJE, posteljo in kopalniško pohištvo prodam. ☎ (068)45-666, zvečer. 5732

PRAŠIČA, težkega 100 kg, hranjenega z domačo krmo, prodam. ☎ (068)27-091. 5733

2 PRAŠIČA, težka cca 120 kg, krmljena z domačo krmo, prodam. Pepca Stopar, Hrastovica 13, ☎ 49-526. 5737

RABLJEN razteglјiv trosed, klubsko in tv mizico, nerabljeno 14 KW etažno centralno peč, 2 dirkalni kolesi, moško in žensko, in strešno okno zelo ugodno prodam. ☎ (068)48-483, zvečer. 5745

PUJSKE, težke do 30 kg, ter belo in rdeče vino prodam. ☎ (068)42-752. 5750

BIKCA SIMENTALCA, starega 10 tednov, prodam, kupim pa telička, starega 1 teden. ☎ (068)76-400. 5753

PERZIJSKE MUCE, bele, sivo progaste in želvovinaste barve, in črno-belo škotsko ovčarko prodam. ☎ (068)87-061, popoldan. 5754

TRI železniške šine, 5 m, četvero vrat in jedilni krompir prodam. ☎ (068)45-220. 5760

KOBILO NORIK haflinger, staro 2 leti, prodam. ☎ (064)876-136. 5763

NEMŠKE OVČARJE, čistokrvne, brez rodovnika, stare 8 tednov, ugodno prodam. ☎ (068)52-492, popoldan. 5764

JAGENJČKE prodam. ☎ (068)68-663. 5766

VRTNI GARNITURI, štedilnik Corona, kolo Puch, staro pohištvo in predmete etnološke vrednosti prodam. ☎ (0608)62-687. 5769

SENO, prve in druge košnje, balirano ali nebalirano, prodam. Možna dostava. Marija Pečnik, Gradež, Turjak. 5770

ČOLN MAESTRAL 18, z motorjem Tomos 18, nov, prodam. ☎ (0609)612-999. 5784

razno

GRADBENI ENGINEERING, PGD in PZI projekti, promet z nepremičninami, upravni postopki, legalizacija ter izvedba vseh gradbenih del! ☎ (0609)630-883. 4416

PEČARSKO- KERAMIČARSKA DELA opravljamo. Garancija za opravljeno delo! ☎ (0609)630-883. 4417

NA ODLIČNI LOKACIJI, v poslovni zgradbi na Kočevarjevi 1/II v Novem mestu, oddamo v najem lepo urejene pisarniške poslovne prostore. ☎ (0609)633-407. 5031

OBNAVLJAMO FASADE, napušče, okna in opravljamo vsa pleskarska dela. ☎ (068)28-555, po 20. uri. 5493

LOKAL s stanovanjem v centru Šentjerneja prodam. ☎ (068)42-284. 5496

PRI UMAGU ob morju oddam apartmaje. ☎ (061)373-588, dopoldan. 5503

ŠENTJERNEJ - PREKOPA. V najem oddam salon pohištva in trgovino z živili v obratovanju. ☎ (068)75-142. 5516

V METLIKI oddam opremljen trgovinski prostor. ☎ (068)60-121 ali 60-538.

V BREŽICAH oddam v najem za daljši čas poslovni prostor, 50 m2 in skladiščni prostor, 50 m2, z dokumentacijo in telefonom, primerno za kakršnokoli obrt. ☎ (0608)61-172. 5550

INŠTRUKCIJE iz matematike za osnovno in srednjo šolo nudim. ☎ (068)21-355, po 15. uri. 5552

POZOR! S pomočjo kristalov vam pomagam pri težavah in natančno napovem prihodnost. ☎ (061)140-01-05, Mery.

DIMNIKI! Obnova s postavitvijo tuljav iz nerjavečega jekla. ☎ (061)320-759 ali 133-32-84. 5556

POSLOVNI PROSTOR, 31 m2, v centru Novega mesta, oddam. ☎ (068)22-905, popoldan. 5687

NA NOVO urejen prostor za trgovino v Črnomlju, O. Župančiča 6, ugodno oddam. ☎ (068)51-888. 5693

IZVAJAMO spuščene strope, stenske obloge in predelne stene Knauf termoizolacije in hidroizolacije. ☎ (0608)70-110, Kompakt, d.o.o., od 6. do 8. ure in od 16. do 20. ure. 5773

službo išče

DELO VOZNIKA iščem. Imam B-, C- in E- kategorijo. ☎ (068)83-045. 5646

službo dobi

DELAVCA na lesnoobdelovalnih strojih zaposlimo. ☎ (068)65-486. 5486

BI RADI dodatno zaslužili z enostavnim delom na svojem domu? Pošljite naslovljeno kuverto na naslov: Danilo Vogrič, Plave, Paljevo 3, 5210 Anhovo.

ZA DELO na terenu z dobrim gospodinjskim aparatom sprejmemo nove honorarne sodelavce. ☎ (066)272-111, dopoldan, (061)861-249, popoldan. 5675

KUHARICA za peko pizz dobi delo v Novem mestu. ☎ (0609)631-304. 5678

TAKOJ ZAPOSLIMO redno ali honorarno dve prijetni dekleti za strežbo. Nudimo samsko sobo. Pokličite na ☎ (064)624-031, dopoldan. 5683

HONORARNO ZAPOSLIM natakarico v novoodprtem lokalu na avtobusni postaji. ☎ (0609)621-890. 5700

DEKLE z veseljem do dela v strežbi pijač takoj zaposlim. ☎ (068)81-358. 5736

SAMSKA ŽENSKA, stara 40 do 50 let, ki nima lastnega stanovanja, se lahko zaposli pri invalidu. OD cca 60.000 SIT, ostalo po dogovoru. Šifra: «ZANESLJIVO«. 5747

ZASTOPNIKE z lastnim prevozom zaposlimo v Novem mestu in Šentjerneju. Slovenska knjiga, d.o.o., p.e. PIRS, Litijska c. 38, 1119 Ljubljana, ☎ (061)443-865. 5767

ČISTILKO bloka na Kandijski iščemo. ☎ (068)22-106. 5512

DELAVCA ali delavko vzamem na pogodbeno delo (gospodinjstvo, šoferski izpit, delo v vinogradu). ☎ (068)50-325. 5514

NUDIM dobro plačano honorarno delo. Interesenti iz Črnomlja, Metlike in Kočevja, pokličite na ☎ (068)323-578. 5544

SMO NA ZAČETKU ekskluzivne prodaje masažnega stola Rollfit (v majski reviji Zdravje). Vabimo k sodelovanju zastopnike za področje Dolenjske. ☎ (064) 57-848. 5547

ZIDARJA in delavca takoj zaposlim. ☎ 341-916. 5568

IZUČENO NATAKARICO, lahko tudi pripravnica ali študentka, zaposlimo. ☎ (068)44-824. 5576

ŠOFERJA za kiper redno ali honorarno zaposlimo. Pogoji: avtomehanik in delovne izkušnje s kiperji. Transport Peterle, ☎ (0609)637-025. 5641

KV KLJUČAVNIČARJA s prakso takoj zaposlim. Ključavničarstvo JO-PO, Jurka vas 24, Straža. 5645

TRGOVKO zaposlimo. ☎ (068)25-191. 5670

*Očetu **Janezu Glavanu** iz Prečne želimo ob njegovem dvojnem prazniku vse najboljše* ***domači.***

ženitne ponudbe

VDOVEC, 65 let, brez otrok, s pokojnino in manjšim posestvom, v Beli krajini pod Gorjanci, išče gospo, staro 60 do 65 let, ki ima rada naravno okolje. Možnost dedovanja. Pridite, čaka vas dom! Šifra: »SKUPNO ŽIVLJENJE«. 5743

21-LETNO DEKLE želi spoznati moškega za občasna srečanja. Šifra: »NEPOZABNO«. 5779

R 5, letnik 9/93, rdeč, prvi lastnik, garažiran, dodatno opremljen, prodam. ☎ (068)27-668 med 15. in 20. uro.

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

stanovanja

DVOINPOLSOBNO opremljeno stanovanje na Smrečnikovi ul. v Novem mestu oddam. ☎ (068)81-132, popoldne. 5479

MLAD PAR (zdravnica in inženir), brez otrok, najame stanovanje ali hišo v Novem mestu ali Trebnjem. ☎ (064)27-30-90, dopoldan, (0609)633-642, popoldan. 5499

NA MIRNEM KRAJU blizu jezera na Bledu prodam ali oddam opremljeno dvosobno stanovanje s telefonom in CK. ☎ (068)89-028. 5540

ZDRAVNIK najame sobo s kopalnico ali garsonjero. ☎ (0608)79-619. 5551

ENOSOBNO STANOVANJE na Mirni prodam. ☎ (068)47-463, od 15. do 19. ure. 5589

MLAD PAR z otrokom nujno išče eno- ali dvosobno stanovanje v okolici Novega mesta. ☎ (068)76-194. 5606

SOBO v Novem mestu oddamo v najem. ☎ (068)23-683. 5613

GARSONJERO v Novem mestu ali bližnji okolici najamem. ☎ (068)81-396, od 7. do 15. ure. 5625

DVOSOBNO STANOVANJE v pritličju, 55 m2, klasična kurjava, KATV, telefon, obnovljeno, prodam. ☎ (068)28-680. 5668

V NOVEM MESTU najamem garsonerjo ali enosobno stanovanje v bloku. ☎ (068)315-615, v službi. 5680

STANOVANJE, 60 m2, na Ul. Slavka Gruma, prodam. ☎ (0609)621-890. 5699

V ŠENTJERNEJU prodam dvosobno stanovanje, 47 m2. ☎ (068)342-470. 5710

STANOVANJE, do 35 m2, v Novem mestu, kupim. ☎ (068)25-211, med tednom, popoldan. 5741

ENOSOBNO STANOVAJE na Vinici prodam. ☎ (068)64-007 ali 64-542. 5771

IŠČEM SOBO za 6 mesecev. Ne pijem in ne kadim. Šifra: »POŠTEN«. 5776

DVOSOBNO ali dvoinpolsobno stanovanje v Novem mestu kupim. ☎ (068)324-222. 5788

DVOIPOLSOBNO STANOVANJE v **Novem mestu, prodam.** Šifra **»STANOVANJE«**

ALFA
MONTAŽA IN SERVIS SENČIL
rolete — žaluzije
tende - lamelne zavese
pliseji — roloji
screen senčila
Tel.: 068/78-258, 324-285
0609/631-225

VI NAM – MI VAM
oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116
odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

Računalniške in računovodske storitve SONJA MALNARIČ, s.p. Črešnjevec 8, Semič ☎ (068) 59-689	**Računovodsko-knjigovodske storitve in svetovanje.** Računalniške storitve in svetovanje o programski in strojni opremi, izdelava poslovnih načrtov, investicijskih programov, urejanje dokumentacije za zaposlitev delavca ter izdelava pravilnikov, statutov, pogodb, vlog...
HOTELSKO NASELJE SIMONOV ZALIV IZOLA	Posebna ponudba do 22.6.1996 - Pri bivanju najmanj 5 dni nudimo 10% popusta, upokojencem pa 20% popusta! Ugodni pogoji za družine z otroci tudi poleti! Rezervacije na ☎ (066) 463-100, fax (066) 62-222.
JANEZ ZAGORC Vratno 8 Šentjernej ☎ (068) 81-094	Graditelji, pozor! Po tovarniških cenah vam nudimo okna, balkonska vrata in vhodna vrata proizvajalca KLI Logatec, z dostavo in montažo. Gotovinski popust znaša 10-20%. Naročite lahko tudi okna iz eksotičnega lesa – merantija.
AURORA HOBBY & ART BREG 1, NOVO MESTO ☎ (068) 323-055	Začetni tečaj poslikave svile v petek, 24. maja, ob 17. uri. Tečaj slikanja s suhimi pasteli v ponedeljek, 27. maja, vodi akademska slikarka Hilda D. Mijatović. Prijave po ☎ (068) 323-055.

PORTRET TEGA TEDNA

Marija Žveglič

Vsak potrebuje prijatelje in med te, ki nikoli ali pa zelo redko razočarajo, spada prav gotovo knjiga. Knjiga kot prijateljica duše. Tisti, ki brez nje ne morejo, prav gotovo vsako pomlad nestrpno pričakujejo prireditev Dolenjski knjižni sejem, ki jo že skoraj 20 let pripravlja KUD Krka skupaj s Knjižnico Mirana Jarca in Knjigarno Mladinske knjige Novo mesto. Obiskovalec sejma in ostalih srečanj z zanimivimi gosti, ki jih zraven pripravijo, ponavadi niti ne pomisli, koliko časa, priprav, truda in energije je skritih za tedensko prireditvijo in za delom nekaj najprizadevnejših posameznikov. Eden izmed teh je gotovo Marija Žveglič, ki je od svoje upokojitve v Krki, tovarni zdravil, leta 1993 predsednica Sveta za knjigo pri KUD Krka in nosi največ odgovornosti za uspeh sejma. Tudi letošnjega, devetnajstega po vrsti, ki se je zaključil prejšnji teden.

"Program knjižnih sejmov ostaja tak, kot ga je zastavilo še prvo vodstvo, ko je bila predsednica KUD Krka Jožica Miklič: vedno poteka maja, z istimi soorganizatorji, s katerimi se že februarja začnemo dogovarjati o programu. Ta ponavadi vsebuje srečanje s Prešernovim nagrajencem za literaturo in ostalimi gosti, ki so kakorkoli povezani z obletnicami, ki jih je v tistem letu potrebno obeležiti," je razložila gospa Marija. Ob tem Marija pohvalno besedo nameni vodstvu podjetja Krka, ki kulturi vsa leta daje podporo. Vsako leto pa imajo tudi več obiskovalcev sejma, kar je samo še spodbuda za vztrajanje. Tudi letos, ko so pripravili največji knjižni sejem do sedaj - razstavljenih je bilo skoraj 2100 knjižnih novosti enega leta, so z obiskom zadovoljni.

Prvi knjižni sejem, ki ga je pripravila gospa Marija, je bil šesti, in sicer leta 1983. Takrat je bila tudi izvoljena za predsednico KUD-a Krka, to poslanstvo pa je opravljala deset let. Članica društva, ki letos praznuje srebrni jubilej, pa je 18 let, odkar prepeva v Krkinem pevskem zboru, kjer še sedaj rada preživlja proste urice. Že med predsednikovanjem se je Marija veliko trudila pri pripravi knjižnih sejmov, tako da gre za neko kontinuiteto pri tej dolžnosti, ki jo je pred tremi leti spet prevzela. Pravi, da to počne zelo rada - še bolj zato, ker sejme ne pripravlja le za lastno zadovoljstvo, ampak tudi v veselje drugih. Marija, ki je, kot kaže, že od rojstva povezana s Krko - doma je namreč iz vasi Krka - pravi, da ima knjigo rada "od veke vekov". Kot otrok je zelo rada poslušala zanimive pripovedi svojega očeta, ko je vzbudil njeno pozornost z raznimi kmečkimi in svetopisemskimi zgodbami. Za prebiranje pa so najprej prišle na vrsto knjige, ki so bile pač na razpolago v kmečki hiši. "Kako smo s podstrešja nosili razne nabožne revije pa seveda Mohorjevke, ki jih še vedno rada berem!" se spominja Marija. Za slovenski jezik pa jo je navdušil tudi profesor slovenščine v srednji šoli. Tudi iz vseh teh razlogov se Mariji k branju nikoli ni treba siliti.

Čeprav nam dandanes žal čedalje več časa vzamejo različni elektronski mediji, je Marija zelo optimistična glede prihodnosti knjige. "Mislim, da knjige ne more nadomestiti čisto nič. Vsi ostali mediji se obnašajo preveč tiransko, ker ti vse povedo, komentirajo, ponudijo celo sliko. Pri knjigi pa si vsak z lastno domišljijo ustvari zgodbo, svobodno spoznava svet in si tako gradi svoj odnos do česarkoli že. To pa je zelo veliko," meni gospa Marija. Do najvažnejših življenjskih spoznanj moramo namreč priti sami.

LIDIJA MURN

Uspešni fotografi

Več nagrad in priznanj na razstavah v zadnjega pol leta

KOČEVJE, RIBNICA - Člani fotokluba "Družina Fuji" Ribnica-Kočevje so bili še posebno uspešni zadnjega pol leta. Na razstavi barvnih dia 6x6, ki je bila odprta 25. novembra lani v Radovljici, je podpredsednik kluba Janez Papež dobil prvo nagrado za kolekcijo dia. Aprila letos sta na 22. slovenski razstavi diapozitivov v Novi Gorici uspešno sodelovala Janez Papež in Štanko Pelc. Marca letos je na razstavi "Narava-divjadlovstvo" v Kranju dobil za lesno sovo prvo nagrado Janez Papež.

Na "Dia festivalu 96", ki poteka hkrati v petih krajih, sodelujejo iz območja Kočevja in Ribnice fotoamaterji Darko Mikulič, Stanko Lavrič (oba sta prejela za poslana dela diplomi) ter Stane Lavrič in Janez Papež.

Zelo uspešni so bili letos tudi člani foto krožkov na šolah v Kočevju, Ribnici, Sodražici in Loškem Potoku, ki sodelujejo na razstavi "Pokrajina 96", ki bo odprta 17. maja na Koroški Beli. Na to razstavo je prispelo 413 fotografij 116 avtorjev, za razstavo pa so odbrali 132 fotografij 63 avtorjev, med njimi sta tudi Anja Papež iz Kočevja, ki je prejela za poslano fotografijo diplomo, in Franci Klun iz Ribnice, katerega fotografija bo tudi razstavljena.

J. PRIMC

TERPSIHORA V DOMU KULTURE

NOVO MESTO - Danes, 16. maja, bo ob 18. uri v Domu kulture plesni večer, na katerem bo plesna skupina Terpsihora iz Novega mesta izvedla Iluzijo Andreja Obreza in Pari intervalo I Igorja Sviderskega.

UMRLA JE 104-LETNA FRANČIŠKA ŽELE

KOBLARJI PRI KOČEVJU - V torek zjutraj je v domači hiši v Koblarjih pri Kočevju umrla najstarejša občanka kočevske občine in ena najstarejših Slovenk Frančiška Žele. Vajeno težkega in trdega dela so jo življenjske moči počasi zapuščale, dober mesec po dopolnjenem 104. letu pa se je njeno srce ustavilo. Pokopali so jo včeraj popoldan na pokopališču v Stari Cerkvi.

Znanje in lepota v litem železu

Otvoritev razstave v počastitev 200-letnice začetka obratovanja dvorske železarne - Film o naravnih in kulturnih znamenitostih doline Krke - Reprodukcija razglednic

NOVO MESTO - Minuli petek, 10. maja, zvečer je Dolenjski muzej predstavil kar dve svoji novosti: v mali dvorani so odprli razstavo izbranih restavriranih izdelkov umetniškega liva iz nekdanje Auerspergove železarne, ki je pred dvesto leti začela obratovati na Dvoru in je skoraj celo stoletje dajala kruh prebivalcem doline gornjega toka reke Krke, hkrati pa so javnosti prvič predvajali tudi dvanajstminutni film Po dolini reke Krke, ki je nastal ob pripravah na to razstavo.

Dolenjski muzej že dlje časa sistematično zbira izdelke dvorske železarne in skrbi, da so primerno restavrirani. Iz bogatega fonda teh izdelkov, ki so bili prvič razstavljeni leta 1980 in ki jih je zvečine restavriral mojster Adolf Urbanc, je za tokratno razstavo njena avtorica Majda Pungerčar izbrala najlepše in najznačilnejše primerke umetniškega liva, ki dokazujejo zares pestro ponudbo in zmogljivosti nekdanje dvorske železarne: peči, okrasne krožnike, svečnike, grbe, možnarje idr. S postavitvijo te razstave se nakazujejo že tudi obrisi bodoče stalne dvorske zbirke, ki si jo tovrstna dediščina vsekakor zasluži. Ob tej priložnosti so v muzeju izdali tudi reprodukcijo razglednice Dvora iz leta 1900, kopije litoželeznega svečnika ter katalog Železarna na Dvoru, v katerem je Majda Pungerčar opisala kratko zgodovino in omenila pomen dvorske železarne, dodano pa je tudi besedilo, po katerem je bil posnet film Po dolini reke Krke. Film, ki so ga ob otvoritvi razstave prvič javno predvajali v dvanajstih minutah predstavi naravne in kulturne znamenitosti doline reke Krke od njenega izvira do izliva na prijeten in poljuden način, tako da bo primerna dopolnitev ponudbe Dolenjskega muzeja.

Na otvoritvi sta govorila direktor muzeja Zdenko Picelj, avtorica razstave Majda Pungerčar in direktor Uprave za kulturno dediščino Republike Slovenije Stane Mrvič, ki je razstavo odprl. Za kulturni program je poskrbela pevka Melita Osojnik, ki je odpela nekaj uglasbenih pesmi Neže Maurer, Vena Dolenca, Mance Košir in Ane Rostohar.

M. MARKELJ

ODMEVNA OTVORITEV - Petkov večer v Dolenjski galeriji je pritegnil številno občinstvo, po končani formalni otvoritvi pa so si gostje izmenjali mnenja. Na sliki: ravnatelj Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj, direktor Zavoda za kulturno dediščino RS Stane Mrvič, avtorica razstave in kataloga Majda Pungerčar, sekretar za kulturo in šport Robert Judež in novomeški podžupan Alojz Zupančič. (Foto: M. Markelj)

Cimpermanova salama zmagala

Kar 22 vzorcev odlično - Komisijo vodil dr. Stanko Renčelj

ROB PRI VELIKIH LAŠČAH - Salama Antona Cimpermana iz vasi Neredi je dobila kar 19 točk od 20 možnih na ocenjevanju domačih salam, ki je bilo pred kratkim na Robu pri Velikih Laščah. Ocenjevalno komisijo je vodil znani strokovnjak in pisec knjige o suhomesnatih proizvodih dr. Stanko Renčelj, ki je tudi direktor Lipice. V komisiji sta bila še mag. dr. vet. med in višji inšpektor Franc Kraljič, dr. vet. med. in višji inšpektor Ivan Lah ter kmet Janez Podlogar.

V oceno je prispelo kar 40 vzorcev domačih salam, od tega pet iz ribniške občine, ostali pa od izdelovalcev salam iz občine Velike Lašče. Za drugo najboljšo salamo je bila ocenjena tista, ki jo je izdelal Franc Zabukovec z Jakičevaga, ki je prejela 18,5 točk, tretje mesto pa sta si delila izdelka Jožeta Petriča iz Škrlovice in Jožeta Stražišarja iz Krvave Peči, ki sta prejela po 18 točk.

Prva nagrada, ki jo je dobil izdelovalec Cimperman, je znašala 10.000 tolarjev, druga 6.000 tolarjev in dve tretji nagradi po 3.000 tolarjev. Vse nagrade so dobili izdelovalci z območja občine Velike Lašče. Kar 22 vzorcev domačih salam je prejelo oceno 15 in več točk, kar pomeni, da bi z nekaterimi poboljšavami lahko sodelovale na ocenjevanju "Dobrote slovenskih kmetij", ki je vsako leto aprila v Ptuju.

Dr. Stanko Renčelj je ob zaključku tekmovanja poudaril, da so ocenjevani vzorci zelo kakovostni, vendar so v primerjavi s podobnimi izdelki drugih slovenskih območij in zahtevami za slovensko kakovost le nekoliko drugačni. Predvsem so laški izdelki bolj dimljeni in vsebujejo več česna. Župan Velikih Lašč Milan Tekavec pa je v zaključnem nagovoru poudaril, da je namen takih prireditev predvsem pridobivanje izkušenj ter znanja, cilj pa je, da bi izdelovalci izboljšali kakovost, uveljavili blagovno znamko in nato blago tudi prodajali.

J. PRIMC

Avto-hit

Prodaja vozil in
rezervnih delov — servis

SUPER CENE DAEWOO, FORD

FORD FIESTA 1.3 FLAIR	17.990 DEM	
ESCORT 1.6i ATLANTA	25.490 DEM	
ESCORT 1.8i GT car.	30.990 DEM	~~35.500 DEM~~
DAEWOO RACER	15.999 DEM	~~16.980 DEM~~
NEXIA	17.398 DEM	~~19.267 DEM~~
ESPERO	23.326 DEM	~~24.750 DEM~~

Garancija 3-leta ali 100.000 km ter 6 let na karoserijo. Stroški prevoza so 320 DEM.

RABLJENA VOZILA

Ford Fiesta 1.1	1994	13.400 DEM
Citroen BX	1990/3	9.600 DEM
Škoda Favorit GLX	1993/3	8.500 DEM
Škoda Favorit LX	1991/2	6.200 DEM

REZERVNI DELI	FORD	OPEL	RENAULT 5
zavorni disk	4.662 SIT	3.532 SIT	2.601 SIT
ležaj kolesa	8.098 SIT	5.352 SIT	6.420 SIT
žaromet	12.729 SIT	8.436 SIT	/
zavorne ploščice	5.605 SIT	2.032 SIT	2.607 SIT
gar. sklopka	17.952 SIT	16.119 SIT	13.946 SIT
filter olja	1.389 SIT	918 SIT	/

in še veliko drugih rezervnih delov. Za rezervne dele, ki so vgrajeni v našem servisu, nudimo 6 mesecev garancije. Obiščite nas in se priporočamo!

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Zakaj spomenik nekemu Argentincu v Ljubljani? - Kar tridnevni papežev obisk je za mlado Slovenijo predrag - Avtobusna postaja je Novemu mestu v sramoto - Veliko pohval

Minuli četrtek so bili naši bralci, ki so poklicali dežurnega novinarja, izrazito nasprotno razpoloženi: eni so se oglasili, da bi izrazili svoje kritično mnenje, drugi pa zato, da bi kaj pohvalili, slednjih je bilo celo več.

Najprej dajmo besedo kritikom. **K. A. z Dolenjega Polja** je povedal, da ga zelo moti načrtovana postavitev spomenika argentinskemu narodnemu junaku v Ljubljani. Ne razume, zakaj ta spomenik sploh želijo postaviti. "Kdo pa je bil ta človek? Kaj je dobrega naredil za Slovenijo?" se sprašuje in dodaja, da naj bi raje postavili spomenik kakšnemu našemu človeku, zaslužnemu za domovino in narod, denimo Trubarju.

Zdomec iz Bele krajine se je vključil v vseslovensko debato o papeževem obisku. Pravi, da je on sam katolik in nima nič proti papeževem obisku, moti pa ga, da bo obisk trajal kar tri dni in da bo potekal v treh mestih, kar bo vse veliko stalo. Kot ve on, se papež v drugih državah običajno zadrži le en dan. Stroški zaradi tridnevnega bivanja papeža pri nas bodo po njegovem mnenju preveliki za malo Slovenijo.

Milena Šinkovec iz Bršljina je doživela prijetno izkušnjo s trgovci in nas je poklicala, da bi javno pohvalila g. Papeža v trgovini Termotehnika. Pred letom dni je pri njem kupila pipo za tuš. Te dni se ji je pokvarila in morala bi zamenjati nek delček. V trgovini delčka niso imeli, pa so ji dali kar novo pipo, in to zastonj.

Alojzija Radoslav z Radovice se v imenu vseh pohodnikov, ki so se udeležili letošnjega prvomajskega pohoda ob slovensko-hrvaški meji do Moževe hiše nad Krašnjim Vrhom - bil je že 20. po vrsti - zahvaljuje Jožetu Janžekoviču, ml., ki je organizator teh pohodov. Pohodniki so kljub slabemu vremenu preživeli prijeten dan. Zahvaljuje se tudi družini Mavrinac s Krašnjega Vrha za lep sprejem ob povratku.

Stane Kovačič iz Šentjerneja želi javno pohvaliti upravo javne varnosti Novo mesto za uspešno razkritje novomeške afere Biro 5. "To je lep uspeh in upam, da bo spodbudil še učinkovitejše preprečevanje razpečevanja mamil. Koliko najstnikov uničijo trgovci z mamili zaradi svojega pohlepa po denarju! To da človeku res misliti," je poudaril.

Bralka izpod Gorjancev je pohvalila zadnji uvodni komentar našega odgovornega urednika Marjana Legana ter oddajo o nekdanjem pleterskem priorju, ki je bila na sporedu Vašega kanala. Pravi, da nam takega pisanja in takih oddaj manjka.

MiM

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. ***Čakamo vas vsak četrtek med 20. in 21. uro na telefonski številki (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.***

USPEHI NOVOMEŠKIH GIMNAZIJCEV

NOVO MESTO - Dijaki novomeške gimnazije so dosegli nekaj lepih uspehov na nedavnih državnih tekmovanjih. Tako je na tekmovanju v znanju nemškega jezika od 118 tekmovalcev Tatjana Kotar iz 3.e dosegla 11. mesto ter prejela nagrado. Od 133 tekmovalcev na tekmovanju iz znanja nemščine kot drugega tujega jezika so novomeške gimnazijke dosegle ta mesta: 7. Sabina Jakše iz 3.a, 19. Helena Šterk iz 3.f; 23. Darka Rabzelj iz 3.d in 24. Romana Mlačak iz 3.c. Na državnem tekmovanju iz znanja računalništva so dijaki novomeške gimnazije dosegli odlične rezultate: Andrej Komelj iz 2.b je osvojil 1. nagrado, Matevž Harlander iz 1.f 2. in Bojan Šporar iz 2.b 3. nagrado.

Dolenjske Novice.

1885-1919

kratkočasnice izbral Jože Dular

Nič čudnega

Žena: "Nekaj posebnega so zdravniki na dan spravili pri mojem možu: da ima srce na napačni strani!"
Sosed: "To ni nič čudnega; on je bil zmeraj tako nereden človek!"

Škoda časa

"Kaj, Ema, sedaj me pa ne marate, ko vas prosim za roko, akoravno sem tri leta sanjal le o vas? Presneto je škoda tega dragocenega časa!"

Ni padel

Neki gospod ukaže svojemu strežaji, naj gre v stransko sobo in pogleda, ali zrakomer (barometer) ni padel. Strežaj gre v stransko sobo, pa se kmalu vrne ter pravi:
"Ne, gospod, tlakomer ni padel, ampak še trdno na žeblji visi!"

Bogatenje

Skopuh beraču, ki je že dvakrat prosil, pa nič dobil:
"Ali ste že zopet tukaj? Meni se zdi, da hočete v enem dnevu obogateti."

Vtis

Sodnik: "Kakšen vtis je napravil na vas zatoženec pri pretepu?"
Priča: "Majhen vtis nad levim očesom, večjega zadaj na glavi!"

SMEH JE POL ZDRAVJA

Šale izbira Bojan Ajdič

Na carini

"In kaj imate v tem velikem zlatem medaljonu: denar ali devize?"
"Ne, le nekaj las mojega moža."
"A tako? Ali je vaš mož že umrl?"
"Na srečo še ni, ampak plešast je že."

Predlog

Mati pravi petnajstletni hčerki:
"Veš, draga Maja, zdaj si pa že dovolj stara, da bi se lahko kaj pogovorila o ljubezni."
"Prav, mama. In kaj bi rada izvedela?"

Maščevanje

"Tega pa res ne razumem, Tone. Le zakaj si dovolil, da se je tvoja hčerka poročila s sinom tvojega najhujšega sovražnika?"
"Da, res sem sprva premišljeval o tem, no, pa sem spoznal, da se bom najbolj maščeval sovražniku, če se njegov sin poroči z mojo hčerko."